

လယ်တီဆရာတော်

စာသနာရေး ဦးစီးဌာန သို့
အရှင်ကောဝိဒ မှ
လှူ ခန်း ပါ သည် ။

အာဃာရဒီပနီ

— နှင့် —

သီလဝိနိစ္ဆယ

ဟံသာဝတီ

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား
စီရင်တော်မူအပ်သော

အာဟာရဗိပနိ

နှင့်
သီလဝိနိစ္ဆယ

ရန်ကုန်မြို့

နိဒါန်း

တိ ပိဋကဓရ သာသနမာမက သံသာရတယဘိရုက လဇ္ဇိပေသလ သိက္ခာကာမ ဂန္ထ ကာရက အကျော်မုံရွာမြို့လယ်တိဆရာတော်ဘုရားကြီး သည် ၁၂၆၃-ခုနှစ်အတွင်း အလုံမြို့၏တဘက် သလ္လာဝတီမြစ်ကမ်း ခြေ ရွှေတောင်ဦး တောင်ထိပ်မှာ အရညဝါသီအဖြစ်ဖြင့် သီတင်းသုံး နေတော်မူသောအခါ အလုံ၊မုံရွာ အစဖြာသော အမြို့မြို့အရွာရွာတို့မှ ရောက်လာဆည်းကပ်ကြကုန်သောဥပုသ်သည် ဥပါသကာ၊ဥပါသိကာ ယောဂီအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့အား အာဟာရများ၌ တရားနှင့် ဆင်ခြင်၍ စားသောက်ကြရန် အတန်တန်သော နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်စသော သုတ္တန်ဒေသနာ အဖြာဖြာတို့ဖြင့် တန်းဆာ ဆင်ကာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော အာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်း ခန္ဓ ကမ္မဋ္ဌာန်းအဆန်းဆန်းတို့ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်သားအားထုတ်ကြရန် ရေး သားစီရင်တော်မူအပ်သောအာဟာရဒီပနီကျမ်းနှင့်သီလဝိနိစ္ဆယကျမ်းကို ခမ်းခမ်းနားနား စကားဝါကျ မရှုပ်စေရဘဲ အက္ခရာပဒ မင်ကျမင်န လှလှ ပပ နေထားတကျရှိအောင် အထူးစိစစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့တံသခံတိ ဝိဇ္ဇကတ်ပုံနှိပ်တိုက်ကြီးကသိုက်မြိုက်လှပစွာ ကြည့်ရှုသူပုဂ္ဂိုလ်တို့ သဘော ကျအောင် ကောင်းစွာ ရိုက်နှိပ်ထားပါကြောင်း။

ဤသို့ အထူးကောင်းမွန်စွာ ရိုက်နှိပ်၍ ထားပါသောကြောင့် သာသနာနေဝန်း ထွန်းလင်းသည့်အခါ ကြံကြိုက်၍လာကြသော ဗုဒ္ဓ ဘာသာ အမျိုးသား အမျိုးသမီးအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် အာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း ခန္ဓကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို ကောင်းစွာထိထိ မိမိ ရရ သိရှိ နားလည်ကြ၍ ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြရန် ဤအာဟာရ ဒီပနီကျမ်း၊ သီလဝိနိစ္ဆယ ကျမ်းတို့ကို ရှင်လန်း ဝမ်းသာ ကြည့်ရှု မှတ်သားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အာဟာရအတွက် ဒုက္ခစက်	၁
၂။	ကဗလီကာရ၌ ဉာတပရိညာ	၇
၃။	ကဗလီကာရ၌ တီရဏပရိညာ	၉
၄။	ကဗလီကာရ၌ ပဟာနပရိညာ	၂၄
၅။	နာမ်အာဟာရသုံးပါး	၃၅
၆။	ဝိညာဏာဟာရ၌ ဉာတပရိညာ	၃၈
၇။	ဝိညာဏာဟာရ၌ တီရဏပရိညာ, အနိစ္စ ပရိညာအစဖော်နည်း	၄၅
၈။	ဝိညာဏာဟာရ၌ ပဟာနပရိညာ	၈၂
၉။	ဗဿာဟာရ၌ ပရိညာ	၈၄
၁၀။	မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၌ ပရိညာ	၈၆
၁၁။	နာမ်သက်, ရုပ်သက်စစ်တမ်း	၈၉
၁၂။	ရူပက္ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သမ္မသနဉာဏ်အစီအရင်	၉၉
၁၃။	ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အစီအရင်	၁၀၄
၁၄။	ရူပက္ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်	၁၀၉
၁၅။	ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဥပမာများ	၁၁၀
၁၆။	သမထနှင့် ဝိပဿနာ	၁၁၂
၁၇။	ဩဝါဒဇာတ်	၁၁၄
၁၈။	နိဂုံး	၁၂၄

သီလဝိနိစ္ဆယ

၁။	ငါးပါးသီလ၏ နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်း	၁၂၇
၂။	ဆယ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်း	၁၂၉
၃။	ရှစ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်း	၁၃၀
၄။	ကဲ့ရဲ့ဘွယ်အဖြစ်တည်ကြောင်း	၁၃၁

အာဟာရအတွက် ခုက္ခဝတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဿ

၁။ အာဟာရအတွက်ခုက္ခဝတ်

ကဗလီကာရေ ဘိက္ခုဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ ပဉ္စကာမဂုဏီကော ရာဂေါ ပရိညာတော ဟောတိ၊ ပဉ္စကာမဂုဏီကော ရာဂေ ပရိညာတေ အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ တံ သံယောဇနံ၊ ယေန သံယောဇနေန သညတ္တော အရိယသာဝကော ပုန ဣမံ လောကံ အာဂစ္ဆေယျ။

[နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်။]

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကဗလီကာရေ အာဟာရေ၊ စားဘွယ် သောက်
ဘွယ် ခဲဘွယ် လျက်ဘွယ်ဟု ဆိုအပ်သော လေးမျိုးသောကဗလီကာရ
အာဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ ထိုးထွင်း၍ သိမှုဉာဏ် အခွင့်အဆုံးတိုင်
ပြီးစီးပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ ပဉ္စကာမဂုဏီကော၊ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊
အရသာ၊ အတွေ့ဟူ၍ ငါးပါးအပြားရှိသော ကာမဂုဏ်၌ တွယ်တာ
သော။ ရာဂေါ၊ ကာမရာဂကို။ ပရိညာတော၊ ပယ်ဖြတ်မှု အပြီးတိုင်
ပိုင်နိုင်တော့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဉ္စကာမဂုဏီကော၊ ကာမဂုဏ်
ငါးပါး၌တွယ်တာသော။ ရာဂေါ၊ ကာမရာဂကို။ ပရိညာတေ၊ အပြီးတိုင်
ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ ယေန သံယောဇနေန၊ အကြင်ကာမရာဂ သံယော

ဇန်ဖြင့်။ သညုတ္တော၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ တထွေးလုံးလုံး ယှဉ်စပ်
ဘက်တွဲ၍နေသော။ အရိယသာဝကော၊ ငါဘုရားတပည့်သားသည်။
ပုန၊ တဘန်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမတဆယ့်တဘုံသို့။ အာဂစ္ဆေယျ၊
ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့် ပြန်လာရာ၏။ အရိယသာဝကဿ၊ ကာမ
ဂုဏ်ငါးပါး၌ တွယ်တာသော ရာဂကိုပယ်ဖြတ်မှု၌ အပြီးတိုင် ပိုင်ပြီး
သော ငါဘုရားတပည့်သားအား။ တံသံယောဇနံ၊ ထိုကာမဘုံ၌တဘန်
ပဋိသန္ဓေနေရန် သံယောဇနံတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။

ကဗလီကာရအာဟာရ၌ ဉာဏ်အခွင့် အပြီးတိုင် ပိုင်သည်ရှိသော်
ကာမရာဂ၌လည်း ဉာဏ်အခွင့်အပြီးတိုင် ပိုင်လေတော့သည်။ ကာမ
ရာဂ၌ အပြီးတိုင်ပိုင်သည်ရှိသော်ကာမတဆယ့်တဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေတဘန်
နေဘွယ် ကိစ္စမရှိပြီ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့သွားဘို့သာ ရှိတော့သည်ဟု ဆိုလို
သတည်း။ ကဗလီကာရအာဟာရ၌အပြီးတိုင် ပိုင်နိုင်မှုဆိုသည်ကား
ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာဟု ဆိုအပ်သော ပရိညာ
သုံးပါးအစဉ်အတိုင်း အသီး၊ အသီးအခွင့်ကုန်ပြီးစီး၍ သွားသဖြင့်
ကဗလီကာရအာဟာရ၌ သာယာတွယ်တာသော တဏှာ ချုပ်ကွယ်
ကုန်ဆုံး၍ကဗလီကာရအာဟာရနှင့်စပ်သော ဒုက္ခအပေါင်းမှအချင်း
ခပ်သိမ်း လွတ်ငြိမ်းခန်းသို့ ဆိုက်ရောက်သည်ကို အပြီးတိုင် ပိုင်နိုင်မှု
ဆိုသတည်း။

ပရိညာသုံးပါး

ပရိညာသုံးပါးတွင်—

၁။ ဉာတပရိညာဆိုသည်ကား သိမှုအခွင့် အပြီးတိုင် ပိုင်နိုင်သည်
ကို ဆိုသတည်း။

၂။ တီရဏပရိညာဆိုသည်ကား အနိစ္စဟုပိုင်းခြားမှု၊ ဒုက္ခဟု ပိုင်း
ခြားမှု၊ အနတ္တဟု ပိုင်းခြားမှုအပြီးတိုင် အခွင့်တုံးသည်ကိုဆိုသတည်း။

၃။ ပဟာနပရိညာ ဆိုသည်ကား ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ သာ
ယာသောတဏှာကို အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ အကြွင်းအကျန်မရှိ ပယ်
ဖြတ်မှုအပြီးတိုင် ပိုင်နိုင်သည်ကိုဆိုသတည်း။

၁။ ပဋိသန္ဓေ-ပဋိသန္ဓိ(ပါဠိ)ဘဝနှစ်ရပ်စပ်မှု။

၂။ ကဗလီကာရ အာဟာရ-အလုပ်အကိုင်ပြုအပ်သော အစားအစာ။

ဤကဗလီကာရ အာဟာရ၌ ထိုပရိညာ ၃-ပါးတို့ကို အမြွက်မျှ ပြဆိုပေအံ့။—

အာဟာရံ ဇာနာတိ၊ အာဟာရသမုဒယံ ဇာနာတိ၊ အာ-
ဟာရ နိရောဓံ ဇာနာတိ၊ အာဟာရနိရောဓ ဂါမိနိပဋိပဒံ ဇာ-
နာတိ။

[ဤကားဉ္စတပရိညာအခွင့် ၄-ပါးတည်း။]

အာဟာရံ၊ အာဟာရဒုက္ခကို။ ဇာနာတိ၊ ပိုင်ပိုင်သိ၏။ အာဟာရ-
သမုဒယံ၊ အာဟာရဒုက္ခ ဘဝအစဉ်၊ ကမ္ဘာအစဉ် မြစ်ရေယဉ်ကဲ့သို့
အစဉ်ဖြစ်ပွားရန်အကြောင်းရင်းတရားကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ အာဟာရ-
နိရောဓံ၊ အာဟာရဒုက္ခ၏အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းမှုတရား ထင်ရှားရှိသည်
ကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ အာဟာရနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒံ၊ အာဟာရဒုက္ခ
ချုပ်ငြိမ်းမှုသို့ ဆိုက်ရောက်စေနိုင်သော ပဋိပတ်^၁နည်းလမ်းကို။ ဇာနာ-
တိ၊ သိ၏။

လက္ခဏာ ရေးမတင်မီ ရှေးအဘို့၌ သိမြင်ခွင့်ရသော ဉ္စတပရိညာ
အခွင့် ၄-ပါးတည်း၊ ထို ၄-ပါးတွင်—

ပဌမဒုက္ခစက်

အာဟာရဒုက္ခကို သိခြင်းဆိုသည်ကား ကဗလီကာရအာဟာရ၌
ရှာမှီးမှုဒုက္ခ ကြီးကျယ်ပုံကိုသိအပ်၏။ သတ္တဝါတို့၌ အသက်မွေးမှုဒုက္ခ
ကြီးကျယ်ပုံကို သိရမည်ဆိုလိုသည်။ မြေပေါ်ရှိသတ္တဝါ၊ ရေသတ္တဝါ
ကျိုးငှက်စသော ကောင်းကင်ရှိသတ္တဝါတို့မှာအိပ်သောအခါကို ချန်လှပ်
၍ အာဟာရကိစ္စနှင့်အသက်ရှည်သမျှ နေ့နေ့ညည ကြောင့်ကြစိုက်ကြ
အားထုတ်ကြသော အခွင့်တွေကို သိမြင်ကြသဖြင့် အသက်မွေးမှုဒုက္ခ
ကြီးကျယ်ပုံ ကြပ်တည်းပုံကို သိနိုင်ကြကုန်ရာ၏။

[ဤကားကဗလီကာရအာဟာရ၌ ရှေးဦးစွာသိအပ်သော
ဒုက္ခစက်တည်း။]

၁။ ပဋိပတ်-ပဋိပတ္တိ(ပါဠိ)ကျင့်ဝတ်။

ဒုတိယဒုက္ခစက်

လူတို့၌ အသက်မွေးမှုအတွက်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာရှာခန်းမှာ တွေ့ကြုံကြရသော ဘေးဥပဒ်^၁ အနန္တ^၂ ရှိ၏။ ဇမ္ဗူဒီပီ^၃ မြေအပြင်မှာ တနေ့တနေ့လျှင် အစာအာဟာရရှာမှုပစ္စည်းဥစ္စာရှာမှုအခွင့်မှာ ဘေးတွေ့၍ သေဆုံးကြရသော ကုန်းသတ္တဝါသည် အသင်္ချေယျ^၄ အနန္တများပြားရာ၏။ မြစ်ကြီးငါးသွယ်၊ မြစ်ငယ်ငါးရာ၊ မဟာသမုဒြာစသောရေသတ္တဝါတို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိပြီ။

[ဤကား-ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ နှစ်ကြိမ်မြောက်သိအပ်သော ဒုတိယဒုက္ခစက်တည်း။]

တတိယကိလေသဒုက္ခစက်

အသက်မွေးရန် ပစ္စည်းဥစ္စာ အစာအာဟာရကို လိုချင်တောင့်တမှုနှင့် မပြတ်မစဲအမြဲဖြစ်ပွားကြသောလောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး ပစ္စည်းဥစ္စာ အစာ အာဟာရကို ရလေအောင် ရှာဖွေအားထုတ်မှုနှင့် ဖြစ်ပွားကြသော လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးရှာကြံ လုပ်ဆောင်ပါလျက် အခွင့်မပေး အရေးမလှ၍ ဖြစ်ပွားကြသော ၎င်းမီး ၃-ပါး၊ အခွင့်ပေး၍ရသဖြင့် စောင့်ရှောက်မှု၊ ထိန်းသိမ်းမှုစသည်တို့နှင့် ဖြစ်ပွားကြသော ၎င်းမီး ၃-ပါး။

[ဤကား ကဗလီကာရအာဟာရ၌ သုံးကြိမ်မြောက် သိအပ်သော တတိယ ကိလေသ ဒုက္ခစက်တည်း။]

ဓတုတ္တဒုစ္စရိုက်ဒုက္ခစက်

အသက်မွေးမှုကဲ့သို့ ကြီးကျယ်သော ဒုစ္စရိုက်^၅နယ်ကြီးမည်သည် လောက၌ တစုံတခုမျှမရှိ၊ ပါဏာတိပါတ ဒုစ္စရိုက်သည်လည်း အသက်

၁။ ဥပဒ်-ဥပဒ္ဒဝ (ပါဠိ)ဘေးရန်။

၂။ အနန္တ (ပါဠိ)အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသောအရာ။

၃။ ဇမ္ဗူဒီပီ-ဇမ္ဗူဒီပ (ပါဠိ) ဇမ္ဗုသပြေပင်ဖြင့် မှတ်အပ်သော လက်ျာတောင်းကျွန်း။

၄။ အသင်္ချေယျ-(ပါဠိ)မရေမတွက်နိုင်သောသင်္ချာ။

၅။ ဒုစ္စရိုက်-ဒုစ္စရိတ-(ပါဠိ) မကောင်းသောအကျင့်။

မွေးမှုမှာ အကြီးကျယ် ဆုံးတည်း။ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင် သတ္တဝါတို့၌ သူ့အသက်ကို မစားသောသတ္တဝါမျိုးသည် အလွန်နည်းပါးလှ၏။ သတ္တဝါမျိုး တကုဋေမှာ တမျိုးကျ မရှိလေရာ၊ အဒိန္နာဒါန် ဒုစ္စရိုက်စသည်တို့မှာလည်း ဤနည်းတူ ထိုက်သည်အား လျော်စွာသိလေ။

[ဤကား ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ လေးကြိမ်မြောက် သိအပ်သော စတုတ္ထဒုစ္စရိုက်စက်တည်း။]

ပဉ္စမဝိပါကဒုက္ခစက်

ထိုဒုစ္စရိုက်စက်ကြီးသည် အာဟာရ အမှုနှင့် မိမိအတွင်းသို့ ပါဝင် သမျှသော မြေပေါ်ရှိသတ္တဝါ၊ ရေနေသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်နေသတ္တဝါ တို့ကို နေ့စဉ်အတိုင်း အပါယ်ငရဲသို့ အတွင်ပစ်ချလေ၏။ အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ရှိသမျှသော သတ္တဝါတို့အဘို့ အသိန်း၊ အသန်း၊ အကုဋေပုံစု သော်လည်း တပါးသောအခွင့်နှင့် အပါယ်သို့ကျရောက်သောသတ္တဝါ မျိုးသည် တပုံတစုစာမျှ မရှိလေရာ၊ အာဟာရမှု၊ အသက်မွေးမှုနှင့် ကျရောက်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ အများကြီး များလေကုန်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် စကြဝဠာ' အနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တမှာပင် အပါယ် ၄-ဘုံရှိနေ ရသည်ကား အာဟာရမှု၊ အသက်မွေးမှု ဒုစ္စရိုက်စက်ကြီး၏ အတတ် ပေတည်း-ဟု ဆိုသင့်၏။

[ဤကား ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ ငါးကြိမ်မြောက် သိအပ်သော ပဉ္စမ ဝိပါက စက်ကြီးတည်း။]

[ဤတွင်ရှေ့ကား ခံတွင်းသို့မရောက်မီ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သော ကဗလီ ကာရ အာဟာရ ဒုက္ခစက်ကြီး ငါးရပ်ကိုပြသောအခင်းတည်း။]

ပဌမဒုက္ခစက်

၁။ စားပြီး၊ မျိုပြီးသောအခါ၌ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်မှုဒုက္ခ၊ မျက်ရေ၊ မျက်ချေး၊ နှပ်၊ တံတွေး၊ ချွဲကန်းသလိသ်စသော စက်ဆုပ်ဘွယ်သော အစုတို့ကိုစမ်းပွက်ရေယဉ်ကဲ့သို့အစဉ်အမြဲပွားမှုဒုက္ခ၊ မျိုပြီး၍ဝမ်းတွင်း

၁။ အပါယ် ၄-ဘုံ-ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်။

၂။ စကြဝဠာ-လေးကျွန်းတမြင်းပိုရ်ကိုခေါ်သည်။

သို့ ရောက်ပြီးသောအခါ၌ တကိုယ်လုံးကို ပျံ့နှံ့သဖြင့် အတွင်းသန္တာန် တကိုယ်လုံး အညှီအပုပ် အနံ့အစော်ချည်း ဖြစ်၍ကုန်ရသောဒုက္ခ။

[ဤကား မျိုးပြီးသော ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ ရှေးဦးစွာသိအပ်သော ပဌမဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။]

ဒုတိယဘေးဥပဓ်ဒုက္ခစက်

၂။ အာဟာရ၏အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ပွားသော အနာမျိုး၊ ရောဂါမျိုးဒုက္ခ၊ အနာရောဂါအတွက် မျက်စိအင်္ဂါ ပျက်စီးရသောဒုက္ခ၊ နားအင်္ဂါ ပျက်စီးရသောဒုက္ခ၊ နှုတ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပွားသောဒုက္ခ၊ ပန်းနာအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပွားသောဒုက္ခ၊ ကျောက်ဆိုးရောဂါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပွားသောဒုက္ခ၊ ထိုထိုရောဂါနှင့် သေဆုံးကြရသောဒုက္ခ။

[ဤကား မျိုးပြီးသော ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ နှစ်ကြိမ်မြောက်သိအပ်သော ဘေးဥပဓ် ဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။]

တတိယကိလေသဒုက္ခစက်

၃။ ဝမ်း၌ အစာအာဟာရ မရှိသောသူတို့အား လောဘစသော တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာမီးတို့သည် ထက်သန်စွာ ထကြွတောက်ပွားခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကြကုန်၊ ဝမ်း၌ အစာအာဟာရ တောင့်တင်းသောအခါမှ ထက်သန်စွာ ထကြွတောက်ပွားနိုင်ကြကုန်၏။ နတ်ပြည် ၆-ထပ် နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းတို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဝမ်း၌ အစာအာဟာရ မရှိကြလျှင် နတ်မိဖုရားတို့နှင့် ခံစားမှု၊ စံစားမှု၊ ပျော်ပါးမှု၊ ရှင်မြူးမှုတို့ကို ပြုလိုသော လောဘမရှိနိုင်ကြကုန်၊ ဝမ်း၌ အစာအာဟာရရှိသည်နှင့် တပြိုင်နက် တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာမီးတို့သည် ထက်သန်စွာ တောက်ပွားနိုင်ကုန်၏။ လောဘကိလေသာမှု၊ ဒေါသကိလေသာမှု၊ မောဟကိလေသာမှု စသည်တို့ကို စိတ်ဖြင့်ကြံစည်နိုင်ကြကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုနိုင်ကြကုန်၏။ ကိုယ်ဖြင့် ပြုကျင့်လိုက်စားနိုင်ကြကုန်၏။

[ဤကား မျိုးပြီးသော ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ သုံးကြိမ်မြောက်သိအပ်သော ကိလေသာပွားများမှု ဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။]

၂-ကဗလီကာရ၌ဥာတပရိညာ

၇

စတုတ္ထဒုစ္စရိတဒုက္ခစက်

၄။ စစ်တိုက်ခြင်း၊ တံငါ၊ မူဆိုး၊ သူခိုး၊ ဒါမဲ့ အမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါမျိုးဖြစ်၍ သူတပါးကို ကိုက်ခဲညှဉ်းပန်းခြင်း အစရှိသော လောက၌ ထင်ကြ မြင်ကြသမျှသော ဒုစ္စရိတ်ဆယ်ပါး၌ ပွားများခြင်း ဒုစ္စရိတဒုက္ခ။

[ဤကား မျိုးပြီးသော အစာအာဟာရ၌ လေးကြိမ်မြောက် သိအပ်သော ဒုစ္စရိတ ဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။]

ပဉ္စမဝိပါကဒုက္ခစက်

၅။ ထိုဒုစ္စရိတ စက်ကြီးမှ အပါယ်လေးဘုံသို့ အကုန်လဲကြ ကျရောက်ကြလေသော ဒုက္ခမှာ ရှေးနည်းအတိုင်း သိလေ။

[ဤကား မျိုးပြီးသောအစာအာဟာရ၌ ငါးကြိမ်မြောက် သိအပ်သော ဝိပါက ဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။]

ဤတွင်ရှေ့ကား မျိုးပြီးသောအစာအာဟာရအတွက်ဖြစ်ပွားကြသော ဒုက္ခစက်ကြီးငါးရပ်ကိုပြဆိုခင်းပြီး၏။

၂။ ကဗလီကာရ၌ဥာတပရိညာ

ရှေးအဘို့၌ ဒုက္ခစက်ကြီး ငါးပါး၊ နောက်အဘို့၌ ဒုက္ခစက်ကြီး ငါးပါးဟူ၍ ကဗလီကာရအာဟာရ၌ ဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါးဖြစ်၏။ ။ ဤသည်ကား ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ အကြမ်းအားဖြင့် ပြလိုက်သော ဉာတပရိညာအချက်တည်း။

ပဌမဥာတပရိညာ

အနုစိတ်ဖွယ် အလွန်များသေး၏။ ဤဉာတပရိညာအခွင့်တို့၌ အသိဉာဏ် ပိုင်နိုင်သဖြင့် ထိုအခွင့်တို့ကို ဖုံးလွှမ်းကွယ်ကာ၍နေသော အဝိဇ္ဇာမောဟ ကင်းကွာသောအခါ “အာဟာရံ ဇာနာတိ” ဟူသော ပဌမဉာတပရိညာ အခွင့်ပြည့်စုံ၏။

အာဟာရဒီပနီ

ဒုတိယဥာတပရိညာ

“အာဟာရ သမုဒယံ ဇာနာတိ” ဟူသော ဒုတိယဥာတပရိညာ၌ ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ သာယာသော တဏှာသည် အာဟာရ ဒုက္ခ ပွားများကြောင်း အာဟာရ သမုဒယမည်၏။ ။ထိုတဏှာ ရှိနေသမျှ ဘဝအဆက်ဆက်၊ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကဗလီကာရ အာဟာရ ဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါးသည် အပြီးစွပ်လျက် လိုက်၏။ ထမင်းအစာ စားသောက်ကြသောအခါ၌ အာဒိနဝဉာဏ်^၁ မပါဘဲသာယာနှစ်သက်သောစိတ်ဖြင့် တလုပ်၊ တလုပ်သော ထမင်းကို မျိုမိသည်ရှိသော် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါးကို ဘဝအဆက်ဆက် မျိုးဗီဇမပြတ်စေခြင်းငှါ ဝမ်းတွင်းသို့မျို၍၊ မျို၍ထားသည် မည်၏။

[ဤကား“အာဟာရသမုဒယံ ဇာနာတိ”ဟူသော ဒုတိယ ဥာတပရိညာ အချက်တည်း။]

တတိယဥာတပရိညာ

“အာဟာရနိရောဓံ ဇာနာတိ”ဟူသော တတိယ ဥာတပရိညာ၌ ထိုကဗလီကာရ အာဟာရဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါးသည် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ ပင်လျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာ^၂မှာအစဉ်ထာဝရအမြဲလိုက် ပါ၍သာ နေမြဲဓမ္မာတာမဟုတ်၊ အပြီးတိုင် ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်ပါလျှင် အပြီးတိုင် ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်းခွင့်လည်း ဧကန္တရှိ၏-ဟု သိခြင်းသည်“အာဟာရနိရောဓံ ဇာနာတိ”မည်၏။

ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ သာယာသောတဏှာ အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းလျှင် ထိုဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါးလည်း အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်း၏ဟု သိသည်ဟူလို။

[ဤကား-“အာဟာရနိရောဓံ ဇာနာတိ”ဟူသော တတိယ ဥာတပရိညာပြီး၏။]

၁။ အာဒိနဝဉာဏ်-အပြစ်ဟု ရှုလေ့ရှိသောဉာဏ်။

၂။ အနမတဂ္ဂသံသရာ-အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်စဉ်။

စတုတ္ထဉာတပရိညာ

“အာဟာရ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒံ ဇာနာတိ” ဟူသော စတုတ္ထဉာတပရိညာ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားများသည်ရှိသော် အာဟာရဒုက္ခ နိရောဓ အခွင့်သို့ကေန်ဆိုက်၏။ ရောက်၏ဟု သိသည်ဟူလို။

ဤကား-“အာဟာရ နိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒံ ဇာနာတိ” ဟူသော စတုတ္ထဉာတပရိညာပြီး၏။

ဤတွင် ဉာတပရိညာခဏ်းပြီး၏။

၃-ကဗလီကာရ၌ တိရဏပရိညာ

တိရဏပရိညာ၌ အနိစ္စပရိညာ၊ ဒုက္ခပရိညာ၊ အနတ္တပရိညာဟူ၍ တိရဏပရိညာ အပြားသုံးပါးရှိ၏။

အနိစ္စပရိညာ

အနိစ္စပရိညာဆိုသည်ကား-သတ္တဝါတို့၏ခန္ဓာကိုယ်သည်ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ရုပ်ကိုယ်၊ နာမ်ကိုယ်ဟူ၍ နှစ်ကိုယ်ရှိ၏ ဟူလိုသည်။ ရုပ်ကောင်၊ နာမ်ကောင်ဟူ၍ နှစ်ကောင်ရှိ၏ ဟူ၍သော် လည်းဆို၊ မြေဓာတ်၊ ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်၊ စက္ခု၊ သောတ၊ ယာနု၊ ဇိဌာ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသအစရှိသော ရုပ်စု၊ ရုပ်ပေါင်း၊ ရုပ်တုံး၊ ရုပ်ခဲစုသည်၊ ရုပ်ခန္ဓာ၊ ရုပ်ကိုယ်၊ ရုပ်ကောင်မည်၏။ စိတ်စေတနာ အစရှိသော နာမ်စု၊ နာမ်ပေါင်း၊ နာမ်တုံး၊ နာမ်ခဲစုသည် နာမ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ကိုယ်၊ နာမ်ကောင်မည်၏။ ဤသို့ တယောက်၊ တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ရုပ်ကောင်၊ နာမ်ကောင်ဟူ၍ နှစ်ကောင်ရှိနေသည်တွင် ရုပ်ကောင်၏လည်း တနာရီအတွင်းမှာပင် ခုတင်ခု ခဏမစဲ သေဆုံး၍နေသော အနိစ္စမှုကြီး၊ နာမ်ကောင်၏လည်း ခုတင်ခု ခဏမစဲ သေဆုံး၍နေသော အနိစ္စမှုကြီး၊ ၎င်းနှစ်ပါးကို မျက်စိနှင့် မြင်သကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ ရှုမြင်မှု ပိုင်နိုင်သည်ကို အနိစ္စပရိညာဆိုသည်။

ဒုက္ခပရိညာ

အနိစ္စဘေးထိ၍ မရဏဘေးထိ၍ သေးဘေးထိ၍ ခုတင်ခု သေ၍ သေ၍ နေရသော ရုပ်ကောင်နာမ်ကောင်နှစ်ပါး၏ သုခမျိုးမဟုတ်၊ ဒုက္ခမျိုးစင်စစ်ဖြစ်မှုကို အလင်းထင်မြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်နိုင်သည်ကို ဒုက္ခပရိညာဆိုသည်။

အနတ္တပရိညာ

လောက၌ ထင်မြင်ယူမှတ် အတတ်စွဲမြဲ၍ နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမဟူသည်မှာ တဘဝလုံးမှာမှ တယောက်တယောက်သာတည်း။ တနာရီအတွင်းမှာပင် ငါအခါခါ သေသည်။ အခါခါပင်သန္ဓေနေသည်ဟူ၍ အယူမရှိကြ။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ၏ အထည်ခံအမာခံကား အတ္တ တည်း။ ထိုအတ္တ၏ အထည်ခံ အမာခံမှာကား ဇီဝတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါသည် တခုတခုသော ဘဝမှာ အသက်တမ်းရှည်သမျှ တဘဝ လုံးမှာ တယောက်တယောက်သာ ဖြစ်ခဲ့၍ ထိုအထည်ခံ အမာခံဖြစ် သော အတ္တဇီဝသည်လည်း တဘဝလုံးမှာမှ တခုသာ အမှန်ဖြစ်၏ဟု မှတ်ယူထင်စွဲ၍နေကြ၏။ ယခုလူတို့ အသက်တရာတမ်းမှာ အနှစ်တရာ နေရသောသူလည်းရှိ၏။ အနှစ်တရာ နေရသောသူသည် အနှစ်တရာ အတွင်းမှာ အခါခါသေမှု အခါခါပင်သန္ဓေနေမှုဟူ၍မရှိ။ အစ၌ အမိ ဝမ်းမှာတခါ ပင်သန္ဓေနေခဲ့ပြီးလျှင် အနှစ်တရာပြည့်၍ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ဆုံးမှ တခါသာ သေသည်ဟု ထင်မြင်၍နေကြ၏။ အနှစ်ကိုးဆယ် နေ၍ သေသောသူ၊ ရှစ်ဆယ်နေ၍ သေသောသူစသည်တို့မှာလည်း ထို နည်းတူ သိလေ။

ဇီဝမှာလည်း အနှစ်တရာတမ်း၌ အနှစ်တရာနေရသောသူသည် အ နှစ်တရာအသက်ရှည်၏။ အနှစ်တရာလုံးမှာမှ တသက်သာဖြစ်၏။ ဇီဝ တခုသာဖြစ်၏။ အနှစ်တရာအတွင်း၌ ထိုသူမှာ အခါခါ အသက်ပျက်ဆုံး သည်ဟူ၍မရှိ။ သေဆုံးသည်ဟူ၍မရှိဟု ထင်မြင်စွဲလမ်း၍ နေကြကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်မှာ အနှစ်ငါးရာ သက်တမ်းရှိ၏။ ထိုသို့ ရှိသည် အလိုက် ထိုနတ်ပြည်မှာဖြစ်လေသောသူ၏ အသက်သည် အနှစ်ငါးရာ ပတ်လုံး မချုပ်မစဲ ခိုင်မြဲတည်နေ၏။ အနှစ်ငါးရာလုံးမှာမှ တသက်သာ ဖြစ်၏။ အသက်တခုသာဖြစ်၏။ ဇီဝတခုသာဖြစ်၏။ တယောက်သောနတ် မှာ ငါးရာအတွင်းတွင် အခါခါ အသက်သေဆုံးသည်ဟူ၍မရှိ။ အခါခါ ဇီဝပျက်ဆုံးသည်ဟူ၍မရှိဟု ထင်မြင်မှတ်စွဲ၍ နေကြကုန်၏။ တာဝတိံ သာစသော အထက်နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် အသက်တမ်းတို့၌လည်း ထို နည်းအတူ သိလေ။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိအယူ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတရပ်၊ ယောက်ျား မိန်းမ တရပ်၊ ငါသူတပါးတရပ်၊ အတ္တတရပ်၊ ဇီဝတရပ်၊ ဤငါးရပ်တို့၏ အထူး အပြား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ သဿတဒိဋ္ဌိ နှစ်ပါးတို့၏ အထူးအပြားကို ပြဆို ဦးအံ့။

အသက်ဇီဝရှိသူကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းသည်။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ လူအထွေထွေ နတ်အထွေထွေ ဗြဟ္မာအထွေထွေ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွားစသည် အထွေထွေ အမိအဘစသည် အထွေထွေ များပြားသည်။

ယောက်ျား မိန်းမဆိုသည်ကား ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အပြားမှ လိင် သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ပြားပြန်သည်။

အတ္တဆိုသည်ကား နူးညံ့လှစွာသော ရွှံ့မြေကို လူရုပ် နတ်ရုပ်စ သည် ပြုလုပ်ရာ၌ ပထဝီမျိုးဖြစ်သော ရွှံ့မြေသည် အထည်ခံ အမာခံဖြစ် သကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှာ ပဓာနအင်္ဂါ အမာခံ ဝတ္ထုရှိသည်ဟု ထင် မှတ်၍ ထိုပဓာနအင်္ဂါ အမာခံဝတ္ထုတမျိုးကို အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်း သတည်း။ အထွေထွေကြံဖန် သိမြင်ခြင်း၊ အထွေထွေ ပြောဆိုငိုရယ် မြည်တွန်ခြင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားသွားလာခြင်း စသည်တို့သည် ထိုအတ္တ၏ အမှုတိုတည်းဟု မှတ်ယူသည်။ ထိုအတ္တသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မှာပင် အတွင်းဝင်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ အသီးအခြားမဟုတ်။

ဇီဝဆိုသည်ကား ထိုအတ္တ၏ အမာခံတည်း။ ဇီဝနှင့် ပြည့်စုံသည့် အတွက်ကြောင့် အတ္တသည် ကာလမြင့်ရှည် တည်နေနိုင်သည်ဟု ထင် မြင်စွဲလမ်းသည်။

မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ မည်သည့်သတ္တဝါ၊ မည်သည့်ယောက်ျား၊ မည်သည့်မိန်းမ၊ ဤကားငါတည်း၊ ဤကား မည်သူမည်ဝါတည်းဟု ထင်မြင်ပြောဆိုရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအတ္တတို့ကို ပဓာနအာရုံပြု၍ပြော ဆိုကုန်သည်။

ဤသူ အသက်ဆယ်နှစ်ရှိပြီ၊ ဆယ့်ငါးနှစ်ရှိပြီ၊ ဤသူကားအရှင်တည်း၊ ဤသူကားအသေတည်းဟု ပြောဆိုကြရာ၌ ဇီဝကို ပဓာနပြု၍ ပြောဆို ကြကုန်သည်။

နာမ်တရား ရုပ်တရားနှစ်ပါးလုံးကိုပင် အတ္တဇီဝဟုယူသော ဒိဋ္ဌိတမျိုး၊ နာမ်တရားကိုသာ အတ္တဇီဝဟုယူသော ဒိဋ္ဌိတမျိုး၊ နာမ်ရုပ်တရားနှစ်ပါးမှအလွတ်အသီးအခြားဟုယူသောဒိဋ္ဌိတမျိုး၊ နာမ်ရုပ်တရားကို အတ္တဇီဝဟုယူရာ၌ အတ္တဇီဝသည် တသက်လုံး တဘဝလုံး အခိုင်အမြဲ တခုတည်းအဖြစ်နှင့် တည်နေသကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်သည်လည်း တသက်လုံး တဘဝလုံး အခိုင်အမြဲ တခုတည်းအဖြစ်နှင့် တည်နေသည်။ ဘဝဆုံး၍ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပျက်ရာတွင်မှ ရုပ်နာမ် အတ္တဇီဝပျက်ဆုံးသည်ဟု ယူသည်ကား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။

ရုပ်ကား အတ္တဇီဝမဟုတ်၊ နာမ်သည်သာ အတ္တဇီဝဖြစ်သည်။ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်၍သေဆုံးရာ၌ ရုပ်သည်သာ ချုပ်ဆုံးသည်။ အတ္တဇီဝဟုဆိုအပ်သော နာမ်သည်ကား ချုပ်သည်ဟူ၍မရှိ၊ ရုပ်ခန္ဓာတခု ချုပ်ဆုံးလျှင် ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းကူး၍ ရုပ်ခန္ဓာတခု အသစ်တည်ထောင်၍ နေပြန်သည်ဟု ယူသည်ကား သဿတဒိဋ္ဌိတည်း။

အတ္တဇီဝသည် ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာမှ အလွတ်အသီးအခြားတည်းဟု ယူရာ၌လည်း တဘဝမှာ တခါတခါရုပ်ခန္ဓာနာမ်ခန္ဓာပျက်ဆုံးရာမှာ အတ္တဇီဝလည်း တဘဝလျှင် တခါတခါပျက်ဆုံးသည်ဟု ယူသည်ကား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။

ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာသည်သာ တဘဝလျှင် တခါတခါ ပျက်ဆုံးသည်။ ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာမှ အလွတ် အခြားတပါးဖြစ်သော အတ္တဇီဝမူကား ပျက်ဆုံးသည် ဟူ၍မရှိဟု ယူသည်ကား သဿတဒိဋ္ဌိတည်း။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည်ကား တဘဝ တဘဝလျှင် တခါတခါ အတ္တဇီဝ ချုပ်ပြတ်သည်။ နောက်နောက်ဘဝမှာ အတ္တသစ် ဇီဝသစ်တည်ထောင်၍ သံသရာမှာ ကျင်လည်သည်ဟု ယူ၏။

နတ္ထိက, အဟေတုက, အကြိယဒိဋ္ဌိ

နတ္ထိက, အဟေတုက, အကြိယဒိဋ္ဌိကြီးများမူကား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အတ္တဇီဝမည်သည် တဘဝသာရှိသည်။ ရှေ့ဘဝမှ ပြောင်း၍လာသည် ဟူ၍လည်းမရှိ၊ နောက်ဘဝသို့ ပြောင်းသည်ဟူ၍လည်းမရှိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝသာရှိကြသည်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝချုပ်ဆုံးလျှင် အပြီးတိုင် ချုပ်ဆုံးလေ

တော့သည်၊ မကောင်းမှုကိုပြုသော်လည်း နောင်ဘဝ၌ ဒုက္ခအကျိုးကို ခံရသည်ဟူ၍မရှိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း နောင်ဘဝ၌ သုခအကျိုးခံရသည်ဟူ၍ မရှိဟု ယူသည်။

[ဤကား ဥဒန္တဒိဋ္ဌိသာမညနှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး သုံးပါး၏ အထူးတည်း။]

မိမိသန္တာန်၌ တနာရီမျှကာလအတွင်းမှာပင် ရုပ်ကောင် ရုပ်ခန္ဓာ အခါခါချုပ်ပျက် သေဆုံး၍နေမှု၊ နာမ်ကောင်နာမ်ခန္ဓာ အခါခါချုပ် ပျက် သေဆုံး၍နေမှု၊ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာ ခုတင်ခုအသစ်၊ အသစ်ဖြစ် ပေါ်၍ နေမှု၊အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်ပြီး နောက်လည်းခုတင်ခု ချုပ် ပျက်သေဆုံး၍နေမှုကို အနိစ္စပရိညာဖြင့် ထင်လင်းစွာမြင်နိုင်သော ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာမူကား တသက်အတွင်း၊တဘဝအတွင်းမှာ အခါခါ ချုပ်ပျက်သေဆုံးခြင်းဟူ၍မရှိ၊ တဘဝဆုံးမှ တခါသာသေ သည်ဟု ထင်မြင်၍နေကြသောပုဂ္ဂိုလ်၊သတ္တဝါ အတ္တဇီဝဟူ၍ ကေန္တ မရှိဟူသော ဉာဏ်အမြင်သည် ထင်ရှားပေါ်လာ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ အတ္တဇီဝမှာ တဘဝဆုံးမှ တခါသာ သေသည်ဟု ထင်မြင်စွဲလမ်းကြသည်၊ ငါ၏ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာမှာ တနာရီအတွင်း ခုတင်ခု သေဆုံး၍နေသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ အတ္တဇီဝမှာ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုဖြင့် တဘဝတွင် တခါသာ အသစ်ဖြစ်ပေါ်တည် ထောင်မှုရှိသည်ဟု ထင်မြင်စွဲလမ်းကြသည်၊ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာမှာ တနာရီအတွင်းမှာပင် အခါခါ အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်တည်ထောင် သည်ကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌ ရှုမြင်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာ သည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ အတ္တမဟုတ်၊ ဇီဝမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ သူမဟုတ်၊ လူမဟုတ်၊ နတ်မဟုတ်၊ အနတ္တသာဖြစ်သည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍မရှိ၊ သတ္တဝါဟူ၍မရှိ၊ အတ္တဟူ၍မရှိ၊ ဇီဝဟူ၍မရှိ၊ မိစ္ဆာ သညာ၊ မိစ္ဆာစိတ္တ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းဖြင့် ထင်မိထင်ရာ မြင်မိ မြင်ရာ ပြောဆိုထင်မှတ်၍ နေကြသော ဝေါဟာရ ပညတ်မျှသာဖြစ် သည်ဟု ဝိပဿနာယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား စင်ကြယ်စွာ ထင်မြင်မှုသည် အနတ္တပရိညာမည်၏။

[ဤကား တိရဏပရိညာသုံးပါး၏ အထူးကိုပြဆိုချက်တည်း။]

အနိစ္စပရိညာ

ထိုသုံးပါးတွင် ဤကဗလိကာရ အာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်း အရာ၌ အနိစ္စပရိညာအချက်ကို အမြဲမျှပြဆိုဦးအံ့။—

ဤအရာတွင် ဉာတပရိညာအချက်နှင့်စပ်ယှက်ရန် အခွင့်ရှိပြန်သောကြောင့် ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဉာတပရိညာ အစီအရင်မှ ကြွင်းကျန်သော အနုစိတ် ဉာတပရိညာအချက်ကိုအနည်းငယ် ဆိုလိုက်ဦးအံ့။—

အာဟာရ ဆိုသည်ကား မိမိ၏ဆိုင်ရာ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ကို လွန်စွာရှက်ဆောင်နိုင်သော စွမ်းအားဗလ ကြီးကျယ်လှသော တရားကို အာဟာရဆိုသတည်း။ ထိုအာဟာရသည် ရုပ်အာဟာရတပါး၊ နာမ်အာဟာရသုံးပါးဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။ နာမ်အာဟာရ သုံးပါးမှာ နောက်၌လာလတ္တံ့။

ရုပ်အာဟာရ

ရုပ်အာဟာရ ဆိုသည်ကား—ဩဇာရုပ်ကို ဆိုသတည်း။ ရုပ်အနှစ် ရုပ်အဆီဟူ၍၎င်း ဓာတ်နှစ်ဓာတ်ဆီဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်၏။ ထိုဩဇာ ဓာတ်ဆီသည် အဇ္ဈတ္တဩဇာ၊ ဗဟိဒ္ဓဩဇာဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ပဋိသန္ဓေ စိတ်ဥပါဒ်သည်မှစ၍ အဇ္ဈတ္တ ရုပ်သန္တာန်မှ အစဉ်ပါ၍ လာခဲ့သော ဩဇာစုသည် အဇ္ဈတ္တဩဇာမည်၏။ ကလလရေကြည် တည်သော သတ္တာဟမှနောက်တသတ္တာဟ၊ နှစ် သတ္တာဟအလွန်တွင် အမိမျိုးသော အစာမှ စိမ့်လာ၍ သူငယ်ရုပ်မှာ ပျံ့နှံ့သည့်အခါမှစ၍ အသက်ထက် ဆုံးအပမှ မျိုးအပ်သော ထမင်းဘောဇဉ်စသည်၌ ပါရှိသော ဩဇာ စုသည် ဗဟိဒ္ဓဩဇာမည်၏။

တသတ္တာဟ၊ နှစ်သတ္တာဟ အလွန်မှစ၍ အဘယ့်ကြောင့် ဗဟိဒ္ဓ ဩဇာမပြတ်မစဲ အမြဲထောက်ပံ့ ရလေသနည်းဟူမူ ဗဟိဒ္ဓဩဇာ ကူညီထောက်ပံ့မှုမရှိခဲ့လျှင် အားနည်းစွာသော အဇ္ဈတ္တဓာတ်ဆီစုကို အားကြီးစွာသော အဇ္ဈတ္တဓာတ်မီးလောင်သဖြင့် အလျင်အမြန် ခန္ဓာ ကာယခြောက်ခန်း ပျက်ဆုံးရသောကြောင့်တည်း။

ခွဲဦးအံ့-ကောင်းစွာကျစ်အပ်သော မီးစာဂွမ်းတောင့်ငယ်ကို နှမ်း ဆီမှာစိမ်၍ မီးခွက်ငယ်နှင့် မီးထွန်းရာ၌ မီးခွက်ငယ်မှာ နှမ်းဆီအပို

မထည့်မှု၍ မီးစာတွင်းမှာရှိသော ဆီအတိုင်းနှင့် မီးထွန်းခဲ့သည်ရှိသော် နှမ်းဆီအားထက် မီးအားကကြီးသဖြင့် ခဏခြင်း ဆီရော၊ မီးစာရော အကုန်လောင်ကျွမ်း၍ ခဏခြင်း ဆီလည်းကုန်၊ မီးစာလည်းကုန်၊ မီးလည်းသေလတ္တံ့။ မီးစာ၏အတွင်း၌ရှိသော နှမ်းဆီဖြင့်မီးခွက်တွင်း မှာ ဆီအပြည့်ထည့်၍ထားမှ ဆီအားနှင့်၊ မီးအားမျှတကြသဖြင့် မီးစာ မကုန်တည့်မှု၍ မီးလည်းအရှည်တည်နိုင်လေသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဗဟိဒ္ဓ ဓာတ်ဆီ မျိုမှု၊ သွင်းမှု ထောက်မှုပုံမှုမရှိခဲ့သည်ရှိသော် တကိုယ်လုံး၌ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် အပြည့်ရှိနေသော အဇ္ဈတ္တဓာတ်မီးစုသည် ကိုယ်ခန္ဓာဖြစ် သော အတွင်းအဇ္ဈတ္တဓာတ်စုနှင့်တကွ တကိုယ်လုံးရှိနေသော အဇ္ဈတ္တ ဓာတ်ဆီဩဇာတို့ကို ခဏခြင်းလောင်၍ ကျွမ်းကြေကုန်ဆုံးစေလတ္တံ့။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော မီးခွက်ငယ်ဥပမာနှင့် အလွန်တူလှ၏။

လောက၌ မီးတို့သဘောမည်သည် မိမိ၏တည်ရာ၊ စွဲရာ ဝတ္ထုမှာရှိ သော အဆီကိုအမြဲစား၏၊ လောင်၏၊ အဆီကိုနှိုက်၍နှိုက်၍ လိုက်သွား သဖြင့် အဆီ၏တည်ရာ ထင်း၊ သစ်သားစသည်ကိုလည်း လောင်လေ တော့သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်အပြည့်ရှိနေသော တေဇောဓာတ် ပရမတ် မီးသည်လည်း ထိုအတူပင် သဟဇာတ်ဓာတ်ဆီနှင့်တကွ ပထဝီမီးစာ ကို အတွင်လောင်ကျွမ်း ကုန်ဆုံးစေ၍ ဓမ္မတာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော ရုပ်ကလာပ်တို့သည် စိတ္တက္ခဏ တဆယ့်ခုနစ်ချက်ထက် အသက်မရှည်နိုင်ကြကုန်မှု၍ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်ခန့်ကာ လအတွင်းမှာပင် အကြိမ်တထောင်မက ပျက်ဆုံးကြကုန်၍ ဓမ္မတာဖြစ် လေကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ညဉ့်မှောင်မိုက်သောအခါ ဆီမီးထွန်း ရာ၌ မီးတောက်နှင့်မီးစာ နာရီအရှည်တည်နေပါစေခြင်းငှါ ရှေးဦး စွာ မီးခွက်မှာ ဆီအပြည့်ထည့်၍ မီးထွန်းပြီးလျှင် ဆီကုန်လုပြန်ရင်း ထည့်ပြန်ရင်းအမှုကို ပြုရလေသကဲ့သို့ တနေ့တနေ့လျှင် ထမင်းအစာ နှစ်ခါနှစ်ခါမျိုး၍ ဗဟိဒ္ဓဩဇာကို မပြတ်မစဲ အမြဲထည့်လောင်းရလေ သတည်း။

တကိုယ်လုံးမှာ အပြည့်ရှိနေသော အဇ္ဈတ္တဓာတ်မီး၏အချက်ကိုမြင် ပါလျှင် လူ၊ နတ် ခန္ဓာနှင့်တကွ ရုပ်ခန္ဓာ-ဟူသမျှမှာပင် အမြဲလျှင် တရှိန်းရှိန်း တကြွကြွ တရွရွနေသည်ကို မြင်နိုင်လတ္တံ့။ တရှိန်းရှိန်း

တကြွကြွ တရွရွ-ဟူသောစကား၌ ခပ်သိမ်းသောမီးတို့၏ သဘောသည် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသောအခါ မှီရာမီးစာဝတ္ထုကိုအတင်းဖမ်း၍စားမြဲတည်း။ အစာကို လှလှစားမိသောအခါ ထကြွလှုပ်ရှားမြဲတည်း။ လှလှစားမိ သည်နှင့်တပြိုင်နက် အစာလည်းကျွမ်းကုန်၍သွား၏။ မီးလည်းသေဆုံး လေ၏။ ထကြွလှုပ်ရှားဆိုသည်ကား ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ် ပေါက် ဖွားမှုပေတည်း။ မီးပွားသည်-ဟု ခေါ်ကြ၏။ ထိုသို့ သား၊ မြေး၊ မြစ် အစရှိသော ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ် အဆင့်ဆင့်ပွားမှုနှင့် ကလာပ် ဟောင်းချုပ်ကွယ်မှု အတိုးအဆုတ်ဘက်စပ်၍ မြင်ရသည်ကို တရှိန်း ရှိန်း တကြွကြွ တရွရွထင်မြင်ကြကုန်သတည်း။ တခုသော ပရမတ္ထဓမ္မ မည်သည် ဆံချည်ကို အစိတ်တရာစိတ်၍ တစိတ်စာမျှလှုပ်သည်၊ ကြွ သည်၊ ရွသည်-ဟူ၍မရှိ။

[ဤကား ဗဟိဒ္ဓဇာတ်ဆီဩဇာ အာဟာရကို တနေ့တနေ့လျှင် နှစ်ခါ နှစ်ခါ အမြဲမျိုးရမှုမှာ သိမြင်ရာသော ယုတ္တိအချက်တည်း။]

တနေ့တနေ့လျှင် ဗဟိဒ္ဓအာဟာရ နှစ်ခါနှစ်ခါ သွင်းရသည်ကိုမြင် ကြသဖြင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာ ရူပကာယကြီးလည်း တနေ့တနေ့လျှင် နှစ်ခါ နှစ်ခါ အသစ် အဟောင်း ပြောင်းလဲရသည်။ တနေ့တနေ့လျှင် နှစ်ခါ နှစ်ခါ အကုန်သေဆုံး၍ နှစ်ခါနှစ်ခါ အသစ်ဖြစ်ပေါ်ရသည်-ဟု သိ အပ်၏။

အဘယ်သို့လျှင် ဤကိုယ်ခန္ဓာ တကောင်လုံးသည် တနေ့တနေ့ လျှင် နှစ်ခါနှစ်ခါ အသစ် အဟောင်း အကုန်ပြောင်းလဲသနည်း-ဟူမူ နံနက်အခါ အစာမစားမီ ရှေးအဘို့ဝယ် တကိုယ်လုံးသည် ညှိုးနွမ်း သော ရုပ်ကလာပ် အစုအခဲကြီးဖြစ်၏။ ထမင်းအစာကိုမျိုလိုက်သော အခါဝမ်းတွင်းသို့ ထမင်းတလုပ်စာရောက်သည်မှစ၍ ရှင်လန်းသော ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ်တို့သည် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍လာကုန်၏။ ဝမ်း၌ အစာပြည့်သောအခါ တကိုယ်လုံးမှာရှိသော ညှိုးနွမ်းသော ရုပ် ဟောင်း၊ ကလာပ်ဟောင်းတို့သည် အဏုမြူမျှမကျန် အကုန်ချုပ်ကွယ် ကုန်၏။ တကိုယ်လုံးလည်းရှင်လန်းသော ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ် အစု အခဲသက်သက်သာဖြစ်၏။ ရေနှင့်ကင်းကွာသဖြင့် ညှိုးနွမ်း၍နေသော ပဒု မာကြာပန်းကိုအေးမြစွာသော ရေ၌ချထားသည်ရှိသော် မကြာမီ ရှင်

လန်း၍လာသကဲ့သို့တည်း။ ဤကြာပန်း၌ ရုပ်သစ်၊ ရုပ်ဟောင်း ပြောင်းလဲပုံကား ရေသို့ရောက်သည်မှစ၍ အေးမြ ရှင်လန်းသော ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ်တို့သည် တရွရွဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်သောနေရာမှာ ရုပ်ဟောင်း၊ ကလာပ်ဟောင်းတို့ အစဉ်အတိုင်း တဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ကွယ်ကုန်၏။ ဉာဏ်မျက်စိနှင့်ကြည့်တတ်ပါမှ မြင်နိုင်သည်။ ပကတိမျက်စိနှင့်မမြင်နိုင်။ ပကတိမျက်မြင်အလိုမှာ ညှိုးနွမ်းသောကြာပန်းသည် တစ၊ တစ ရှင်လန်း၍လာပြီ။ ဤမျှကိုသာသိနိုင်သည်။ ပရမတ်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည် သီတ၊ ဥဏှ လဲလှယ်မှုကြောင့် ရုပ်သစ်၊ရုပ်ဟောင်း ရွရွ၊ ရွရွပြောင်းလဲမှု မည်သည် ဉာဏ်နှင့်သာသိနိုင်မြင်နိုင်သော အရာပေတည်း။

ထိုစကားမှန်၏။ ဤကဲ့သို့ ရုပ်စဉ်၊ ကလာပ်စဉ် အကုန်ပြတ်၍မသွားဘဲ အသစ်၊ အသစ် အဟောင်းပြောင်းလဲမှုမျိုး၌ ရုပ်ကလာပ်တို့၏ တဖြုတ်ဖြုတ်ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်မှု၊ တရွရွ အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုသည် အလွန်သိမ်မွေ့၏။ ပကတိမျက်စိအရာ မဟုတ်။ ဉာဏ်မျက်စိ၏ အရာသာတည်း။ အဘယ်သို့လျှင် ဉာဏ်မျက်စိနှင့် မြင်နိုင်သနည်းဟူမူ သီတ ရုပ်တမျိုး၊ ဥဏှရုပ်တမျိုး၊ သီတရုပ်သည် ဥဏှရုပ်မဟုတ်။ ဥဏှရုပ်သည် သီတရုပ်မဟုတ်။ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ရန်သူ ဖြစ်ကြ၏။ ကြာပန်းတခုလုံးသည် ရေအေးသို့မရောက်မီ ကာလ၌ ဥဏှရုပ်စု၊ ဥဏှရုပ်ခဲသာတည်း။ ရေသို့ကျသည်နှင့်တပြိုင်နက် အကုန်လုံး ရုပ်ပြောင်း၏။ ဥဏှရုပ်စု တပြိုင်နက် ချုပ်ကွယ်ကုန်၏။ သီတရုပ်စုတပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ညဉ့်မှောင်တွင်းမှာ မီးထွန်းလိုက်သောအခါ၌ မီးတောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် တိုက်ခန်းတခုလုံးမှာရှိနေသော မှောင်ရုပ်၊ မှောင်ကလာပ်တို့ ပျောက်ကွယ်ကုန်၏။ အလင်းရုပ်၊ အလင်းကလာပ်တို့ တပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဤဥပမာကဲ့သို့တည်း။

မှောင်ရုပ်၊ မှောင်ကလာပ်စုမှာလည်း ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဝဏှ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာအကုန်ပါရှိ၏။ အလင်းကလာပ်စုမှာလည်း ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဝဏှ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာအကုန်ပါရှိ၏။ ပထဝီခေါ်သော ပရမတ်မြေသည် အဘယ်မျှလောက် သိမ်မွေ့သည်ဟု နှိုင်းချိန်ချက်တည်း။ အာပေါခေါ်သော ပရမတ်ရေ၊

တေဇောခေါ်သော ပရမတ်မီး၊ ဝါယောခေါ်သော ပရမတ်လေ စသည်တို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိပြီ၊ ဤသို့ အလွန် သိမ်မွေ့လှသည့်အတွက် ကြောင့် အချုပ်အပျက်လည်း အလွန်မြန်လှလေသတည်း။

ထိုကြာပန်း၌ ရေထဲသို့ရောက်လျှင်ပင် အပူပျောက်ငြိမ်းပြီဟု လူတိုင်းသိကြ၏။ အပူပျောက်ငြိမ်းမှု ဆိုသည်ကား အပူရုပ် ကလာပ်စု အကုန်ချုပ်ကွယ်မှုပင်တည်းဟု မသိကြ၊ ထိုကြာပန်း၌ ရေသို့ရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ကြာပန်းပူမဟုတ်၊ ကြာပန်းအေး ဖြစ်ပြီဟုသိကြ၏။ အအေးရုပ်ကလာပ်စု တပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်မှုဟုမသိကြ၊ သီတရုပ်တမျိုး၊ ဥဏှရုပ်တမျိုး၊ အချင်းချင်း ဘက်စပ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသော ရုပ်ချင်းဖြစ်ကြသည်ကို သိမြင်သဖြင့် ကြာပန်းအေး ဖြစ်သောအခါ ကြာပန်းပူမရှိပြီ၊ ကြာပန်းပူချုပ်ကွယ်ပြီဟု သိနိုင်လေသတည်း။ သီတရုပ်၊ ဥဏှရုပ်နှစ်မျိုးသည် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြသကဲ့သို့ ညှိုးနွမ်းသောရုပ်အမှု၊ ရှင်လန်းသောရုပ်အမှု၊ ၎င်းနှစ်မျိုးတို့သည်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကြ၏။ ကြာပန်း၌ ရေသို့ရောက်၍ ရှင်ရုပ်၊ လန်းရုပ်ဖြစ်ပေါ်သောအခါ ထိုရုပ်ပေါ်ရာဌာနမှာ ညှိုးရုပ်၊ နွမ်းရုပ်ချုပ်ကွယ်လေ၏။ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

ရုပ်ချုပ်မှုကိုကြည့်ရှုသောအခါ အလွန် သိမ်မွေ့ သေးဖွဲလှစွာသော ရေပွက်ငယ်တွေ ဖြုတ်ဖြုတ်၊ ဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ပျက်မှုကို မြင်သကဲ့သို့ မြင်အောင် ကြည့်ရှုရမည်။ ဤခန္ဓာအတ္တဘောမှာလည်း အစာအာဟာရကို မျိုလိုက်၍ တကိုယ်လုံးမှာ ရှင်လန်းသော ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ်တွေ ချဉ်၊ ချဉ်ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားမှုတို့ကို ကြည့်ရှုသောအခါ ရေပွက်ငယ်တွေတကိုယ်လုံးမှာ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ် တိုးပွား၍နေသကဲ့သို့ ထင်မြင်အောင်ကြည့်ရမည်။ အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်တိုင်း၊ ဖြစ်ပေါ်တိုင်းသောနေရာဌာနမှာ ညှိုးနွမ်းသော ရုပ်ကလာပ်ဟောင်းတွေ တကိုယ်လုံးမှာ ရေပွက်ငယ်တွေ ဖြုတ်ဖြုတ်၊ ဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ကွယ်သည်ကို မြင်သကဲ့သို့ ထင်မြင်အောင်ရှုရမည်။

ဝမ်း၌ ထမင်းအစာ မရှိသောအခါ သတ္တဝါတို့သည် ဘယ်လိုနွမ်းနယ်ခြင်း ကိုယ့်အား၊ စိတ်အား လျော့ပါးခြင်း ဖြစ်ကြကုန်သည် ဟု

ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ဖြစ်ကြသည်။ အစာအာဟာရကိုမျိုး၍ ဝမ်း၌အစာ အာဟာရပြည့်သောအခါ သတ္တဝါတို့သည် ဘယ်လိုခဏခြင်းတကိုယ် လုံး ရှင်လန်းတောင့်တင်း၍ လာကြကုန်သည်ဟူ ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်ဖြစ် ကြသည်။ ထိုသို့ နွမ်းနယ်မှု၊ ရှင်လန်းမှု၊ ၎င်းနှစ်ပါး ခြားနားချက်ကို မြင်ကြသဖြင့်နွမ်းနယ်သောရုပ်တုံး၊ရုပ်ခဲ၊ရုပ်ကိုယ်၊ရုပ်ကောင်ကြီးကား တခြားတည်း။ ရှင်လန်းတောင့်တင်းသော ရုပ်တုံး၊ ရုပ်ခဲ၊ ရုပ်ကိုယ်၊ ရုပ်ကောင်ကြီးကား တခြားတည်းဟု အတွင်း၌ ပြောင်းပုံ လဲပုံကို ညွှန်နိုင်နင်းအောင်အားထုတ်၍ကြည့်လေ။

ဝမ်း၌ အစာအာဟာရ ပြည့်၍ တကိုယ်လုံး ဖြစ်ပွား တိုးတက်ပြီး သော ရုပ်ကောင်ကြီးသည် နေမွန်းတည့်အခါတိုင် ရောက်ရုံမျှသာ ရှင်လန်းတောင့်တင်းစွာ တည်ကုန်၏။ မွန်းလွဲသောအခါမှစ၍ တခဏ တခြားနွမ်းရုပ်၊ နယ်ရုပ်တွေ ဖြစ်ပွား၍လာ၏။ ညစာစား၍ ဝမ်း၌ အစာပြည့်၍ ရှင်လန်းသော ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ် ဖြစ်ပွားတိုးတက် ၍လာသောအခါ ထိုနွမ်းရုပ်၊ နယ်ရုပ်တွေ အကုန်ချုပ်ကွယ်၍ ကုန် ၏။ နံနက်စာ စားပြီးအခါက ဖြစ်ပေါ်သော ကိုယ်ကောင်ကြီးသည် ညစာစားလျှင် ပျောက်ပျက်သေဆုံးကုန်၏။ ညစာစားပြီးအခါက ဖြစ် ပေါ်သောကိုယ်ကောင်ကြီးသည် နံနက်စာစားလျှင် ပျောက်ပျက် သေ ဆုံးကုန်၏။ ဤသို့ ပဟိဒ္ဓဓာတ်ဆီ ဩဇာအာဟာရကို တနေ့၊ တနေ့ လျှင် နှစ်ခါ၊ နှစ်ခါသွင်းကြရသည်ကိုမြင်သဖြင့် ဤရုပ်ကောင်ကြီး၏ တနေ့၊တနေ့လျှင် နှစ်ခါ၊နှစ်ခါ အဟောင်းသေဆုံးမှု အသစ်၊အသစ် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုကို သိအပ်မြင်အပ်သတည်း။

ရေပွက်ကြီးတွေမှာထင်သော လူရိပ်သည် ရေပွက်ကြီးချုပ်ပျောက် လျှင် ချုပ်ပျောက်လေသကဲ့သို့ ရုပ်ဟောင်းစုမှာမှီ၍ ဖြစ်ပေါ်သော စိတ်တရား၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ မနသိကာရတရား၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝီရိယတရား၊ လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟစသော တရား၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊ သတိ၊ သမာဓိတရား၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားစသည်တို့ သည် ထိုရုပ်ဟောင်းတို့ ချုပ်ကွယ်သေဆုံးရာမှာ အတူတကွ ချုပ်ကွယ် သေဆုံးကြလေကုန်တော့သည်။

[ဤကား တနေ့တနေ့မှာ နာမ်ကောင်ကြီးနှစ်ခါနှစ်ခါသေဆုံးရပုံတည်း။]

ဤသို့ ကဗလီကာရ အာဟာရကိုအမှီပြု၍ တယောက်,တယောက်
သော သတ္တဝါ၏ ရုပ်ခန္ဓာ,နာမ်ခန္ဓာ ရုပ်ကောင်,နာမ်ကောင် တနေ့,
တနေ့လျှင် နှစ်ခါ,နှစ်ခါ နေ့စဉ်အတိုင်း သေဆုံး၍နေပုံကို သိအပ်၏။
ဤစကားသည်လည်း အကြမ်းမျှသာတည်း။ တနာရီမှပင် ထိုခန္ဓာ
နှစ်ကောင်လုံး အခါခါ သေဆုံးမှု၊ မျက်တောင်တခတ်မှပင် အခါခါ
သေဆုံးမှုများကိုကား ငါတို့စိရင်သော “လက္ခဏဒီပနီ” “ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂ
ဒီပနီ”များမှာ ကြည့်ရှု၍ယူကြလေ။

[ဤကား အနိစ္စပရိညာအစီရင်တည်း။]

ဒုက္ခပရိညာ

ဒုက္ခပရိညာ၌ မရဏဒုက္ခကို ရှေး၌အကျဉ်းမျှပြဆိုခဲ့ပြီ။ ဤ၌ဒုက္ခ
စက်ကြီး ဆယ်ရပ်နှင့်စပ်၍ ပြဆိုဦးအံ့။ -

ကာမဘုံသားတို့၏ အသက်ဝိညာဏ်ခန္ဓာသည် အဇ္ဈတ္တဩဇာမှာ
မှီတွယ်ရသည်။ အဇ္ဈတ္တဩဇာသည်လည်း ဗဟိဒ္ဓဩဇာမှာ မှီတွယ်ရ
သည်။ ဗဟိဒ္ဓဩဇာသည် ဆန်စပါး၊ ပြောင်း၊ ပဲအစရှိသော မြေဖြစ်
ရေဖြစ် တောဖြစ် တောင်ဖြစ် သစ်ပင် ချုံမြက် သူ့အသက် သူ့ခန္ဓာ
စသည်မှာ မှီတွယ်ရသည်။ အကြင်မျှလောက်သော ဘဝသံသရာ ကာလ
ပတ်လုံးကာမမျိုးဖြစ်သော အသက်ခန္ဓာ,နာမ်,ရုပ်တို့မှမကျွတ်မလွတ်
နိုင်သေး။ ထိုမျှလောက်သောဘဝသံသရာကာလပတ်လုံး အဇ္ဈတ္တဩဇာ,
ဗဟိဒ္ဓဩဇာ အာဟာရနှစ်ပါးမှ မကျွတ်မလွတ်နိုင်။ အာဟာရနှစ်ပါး
မှ မကျွတ်မလွတ်နိုင်သေးသမျှကာလပတ်လုံး ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခစက်
ကြီးဆယ်ပါးမှ မကျွတ်မလွတ်နိုင်။ ဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါးသည် အာ
ဟာရနှစ်ပါးမှ ထွက်သော စက်ကြီးစုပေတည်း။ ကာမမျိုးဖြစ်သော
အသက်ဝိညာဏ် ခန္ဓာနာမ်ရုပ်နှင့်တကွသော အာဟာရနှစ်ပါးသည်
ကာမဘုံသားဖြစ်သော သတ္တဝါကို စက်ကြီးဆယ်ပါးနှင့် အမြဲဖိနှိပ်
ကြိတ်နယ်နင်းဝါး၏။ သင်ဓုန်းစက်ငရဲသားနှင့်တူ၏။ ထို့ကြောင့်ထိုခန္ဓာ,
ထိုအာဟာရနှစ်ပါးသည် အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းလှသော
ကြောင့် “ဘယဋ္ဌေနဒုက္ခံ” ဟူသည်နှင့်အညီ ဒုက္ခစက်စင်စစ်ဖြစ်၏။

[ဤကား စက်ကြီးဆယ်ရပ်နှင့်စပ်၍ ထင်မြင်အပ်သော ကဗလီကာရ
အာဟာရဒုက္ခတည်း။]

ဒုက္ခပရိညာအမြွက် ပြီး၏။

အနတ္တပရိညာ

အနတ္တပရိညာသည် အနိစ္စမှနှင့်စပ်၍ ရှုအပ်သော အနတ္တပရိညာ၊ ဒုက္ခမှနှင့်စပ်၍ ရှုအပ်သော အနတ္တပရိညာ၊ အလိုသို့မလိုက်ခြင်းနှင့် စပ်၍ ရှုအပ်သော အနတ္တပရိညာ-ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတွင် အနိစ္စမှနှင့်စပ်၍ ရှုအပ်သော ပရိညာကို ရှေး၌ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝမရှိပုံနှင့်တကွ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဒုက္ခမှနှင့်စပ်၍ ရှုအပ်သော အနတ္တပရိညာဆိုသည်ကား ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာသဘောသည် ချမ်းသာသူခကိုသာ အလိုရှိ၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကြောက်လန့်စက်ဆုပ်၏။ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ အာဟာရနှစ်ပါးသည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝဖြစ်ခဲ့အံ့။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုဆန္ဒနှင့် တလုံးတစည်းတထပ်တည်း တလမ်းတည်းလိုက်ရာ၏။ အာဟာရအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်အလိုရှိအပ်သော ချမ်းသာသူခတလမ်းသာရှိရာ၏။ အာဟာရအတွက် ဒုက္ခလမ်းမထွက်ရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဖျားအနာ ရောဂါဒုက္ခကို အလိုမရှိရကား အာဟာရသည်လည်း အဖျားအနာရောဂါ ဒုက္ခကိုမပြုရာ-ဟူလိုသည်။

ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ စင်စစ်မူကား အဖျားအနာရောဂါ ဒုက္ခကို အလိုမရှိသော သတ္တဝါကို အဖျားအနာ ရောဂါဒုက္ခ ဖြစ်အောင်ပြု၍ နှိပ်စက်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်က အဖျားအနာရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းခြင်းကို အလိုရှိ၏။ အာဟာရက အဖျားအနာရောဂါကို တနေ့တခြား တိုးပွားအောင်ပြု၏။ အဖျားအနာရောဂါဒုက္ခကို ပွားများစေ၍ အသေသတ်၏။ မျက်စိကိုကာဏ်းစေ၏။ နားကိုကာဏ်းစေ၏။ နှုတ်ကြီးကို ဖြစ်စေ၏။ ပန်းနှုတ်ကြီးကိုဖြစ်စေ၏။ ကျောက်ဆိုးနှုတ်ကြီးကိုဖြစ်စေ၏။ ကာလရောဂါ အော့နာ ဝမ်းကျကိုဖြစ်စေ၍ အသေသတ်၏။ ထို့ကြောင့် အဇ္ဈတ္တဩဇာအာဟာရ ရှုပ်သည်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တသာဟုတ်၏-ဟုသိအပ်၏။ အဇ္ဈတ္တဩဇာအာဟာရတရားသည်ပုဂ္ဂိုလ်အလိုတလမ်း၊ အာဟာရပြုလုပ်မှုတလမ်း၊ နေကြ၍အတ္တမဟုတ်-ဟုသိအပ်သည်ရှိသော် ထိုအဇ္ဈတ္တဩဇာမှာ မှီတွယ်၍ အဇ္ဈတ္တ

ဩဇာပြုပြင်၍ဖြစ်ရသော ကာမသတ္တဝါ၏ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား စုသည် အဘယ်မှာဒုက္ခမှုကိုမပြုဘဲ ရှိနိုင်တော့အံ့နည်း ဟုသိအပ်၏။

[ဤကား ဒုက္ခဖြစ်အောင်ပြုမှုနှင့်စပ်၍ ရှုအပ်သော အနတ္တ အစီအရင် အမြက်တည်း။]

အလိုသို့ မလိုက်မှုနှင့်စပ်၍ ရှုအပ်သော အနတ္တ အခြင်းအရာ ဆိုသည်ကား ထိုဒုက္ခကိုဖြစ်စေမှုနှင့်လည်း ထင်ရှား၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလို သို့ လိုက်ပါမှုကား ပုဂ္ဂိုလ်အသက်ရှည်တိုင်း အဇ္ဈတ္တာဟာရသည် အသက်ရှည်ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသက်ရှည်ခြင်းကိုသာ အလိုရှိ၏။ သေဆုံးခြင်း ပျက်စီးကုန်ခန်းခြင်းကို အလိုမရှိ။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့လိုက် ပါ၍ အခါခါ မပျက်, မဆုံး, မကုန်, မခန်းဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်အသက်ရှည်တိုင်း ရှည်ခဲ့သော် ဗဟိဒ္ဓါဟာရသွင်းဘွယ်, ဖြည့်လောင်းဘွယ် ကိစ္စမရှိလေ ရကား အသက်မွေးမှု ဒုက္ခစက်ကြီးအစရှိသော ဒုက္ခစက်ကြီးစုသည် အချင်းခပ်သိမ်း ရှိဘွယ် မရှိပြီ။ ထိုသို့ကားမဟုတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ မလိုက်မှု၍ တနေ့, တနေ့မှာပင် အခါခါ ကုန်ခန်းပျက်ဆုံး၏။ ထိုသို့ ပျက်ဆုံးမှုကြောင့် တနေ့လျှင် နှစ်ခါ, နှစ်ခါ ဗဟိဒ္ဓါဟာရ ဓာတ်ဆီ မျိုသွင်း၏။ အသစ်, အသစ်သော အဇ္ဈတ္တာဟာရကိုထူထောင်မှု, အသစ်, အသစ်သော အသက်ခန္ဓာကိုထူထောင်မှု, အာဟာရ အလျဉ်ဆက်မှု, အသက်အလျဉ်ဆက်မှု, ရုပ်ခန္ဓာ, နာမ်ခန္ဓာ အလျဉ်ဆက်မှု, အသက် သစ်မွေးမြူမှုကိုနေ့စဉ်မစဲ အမြဲပြုကြရသည်ဖြစ်၍ သင်ရန်းစက်ကြီးနှင့် တူသောဆယ်ပါးသော ဒုက္ခစက်ကြီးအပြီးပါရှိ၍ နေလေသည်။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် အလိုသို့မလိုက်မှုနှင့်စပ်သော အနတ္တသဘောကိုရှုမြင် ရာသည်။

[ဤကား အလိုသို့မလိုက်မှုနှင့်စပ်၍ ရှုအပ်သော အနတ္တသဘောတည်း။]

အနတ္တပရိညာ အမြက်ပြီး၏။

တိရဏပရိညာနှင့်ဥာဏ်သုံးပါး

ဤကိုယ်သန္တာန်၌ ရုပ်ခန္ဓာ, နာမ်ခန္ဓာနှင့်တကွ အဇ္ဈတ္တာဟာရ, ဗဟိဒ္ဓါဟာရ နှစ်ပါးတို့၏ တနေ့တရက် အဘို့မှာပင် အခါခါ သေဆုံး

ပြောင်းလဲ၍နေသော အနိစ္စမှုကို ဖုံးလွှမ်း၍နေသော အနိစ္စသမ္မောဟတရား၊ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခမှု၊ အနတ္တမှုတို့ကို ဖုံးလွှမ်း၍နေသော ဒုက္ခသမ္မောဟတရား၊ အနတ္တသမ္မောဟတရား၊ ကွာရှင်း၍ ဤကိုယ်ခန္ဓာနှင့် တကွ ကဗလီကာရ အာဟာရနှစ်ပါး၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောကို ထင်လင်းစွာ မြင်နိုင်သောအခါ တိရဏ ပရိညာ ၃-ပါးအခွင့်ကုန်လေ၏။ သင်္ဂြိုဟ် ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းမှာ လာသော ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်ပါးတွင် သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်သုံးပါးသည် တိရဏ ပရိညာမည်၏။ ထိုဉာဏ်သုံးပါးတွင် သမ္မသနဉာဏ်ဆိုသည်ကား ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့မည်သည် မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော တရားမျိုးမဟုတ်ကုန်၊ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်အတွင်းမှာပင် အခါများစွာသေဆုံးချုပ်ပျက်ရသော အနိစ္စမျိုး၊ ဒုက္ခမျိုး၊ အနတ္တမျိုးတို့သည် ကေန်စင်စင် ဖြစ်ကြကုန်သည်ဟု ဉာဏ်အမြင်ပေါ်အောင် အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် သမ္မသနဉာဏ်မည်၏။

မျက်စိဖြင့်မြင်သကဲ့သို့ ဉာဏ်အမြင်ပေါက်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာကျမ်းဂန်တတ်၍ ဓမ္မသဘာဝတို့ကို နေရာကျ သိနိုင်သော သဘောယုတ္တိဉာဏ်မျိုးသည် ဝိပဿနာဉာဏ်မဟုတ်၊ သုတမယဉာဏ်သာတည်း။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကား စိန္တာမယဉာဏ်တည်း။ ယခုကာလ၌ကား သုတမယဉာဏ်အနေနှင့် ထင်မှု၊ မြင်မှု၊ နှလုံးသွင်းမှုကိုပင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဟု ထင်မှတ်၍ နေကြသူများ၏။ ဆေးသောက်လို၍ မီးခြစ်ရာ၌ခြစ်မိသောနေရာမှ မုန်ညင်းစေ့မျှမီးတောက်ဖြစ်ပေါ်သည်မှစ၍ တိုးပွား၍လာသည်ကို၎င်း၊ အတိုးအပွား ရပ်ပြီးနောက် ဆုတ်ယုတ်၍ သွားသည်ကို၎င်း၊ အဆုံးသတ်သေပျောက်၍ သွားသည်ကို၎င်း၊ မျက်စိဖြင့် ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်ကြသကဲ့သို့ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်း၌ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ထိုထိုအခိုက်အတန့်အားလျော်စွာ သန္တတိအစဉ်အားဖြင့် ခုတင်ခု တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားမှုကို၎င်း၊ အတိုးအပွားရပ်ပြီးနောက် ဆုတ်ယုတ်၍သွားသည်ကို၎င်း၊ အဆုံးမှာ အကုန်ကွယ်ပျောက်၍သွားသည်ကို၎င်း ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခအားဖြင့် အသိဉာဏ်တွင်အမြင်ပေါက်အောင် အားထုတ်မှုသည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မည်၏။

ကွယ်ပျောက်မှုကိုသာ အထူးကွက်ခြား၍ ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌအမြင်ပေါက်
အောင်ရှုမှုသည် ဘင်္ဂဉာဏ်မည်၏။

တိရဏပရိညာပြီး၏။

၄-ကဗလိကာရ၌ ပဟာနပရိညာ

ပဟာနပရိညာကိုပြဆိုအံ့။ ။ရှေးရှေးသော ဘုရားသာသနာတို့၌
ကြံကြိုက်၍ ပရမတ္ထခန္ဓာ ဝိပဿနာအချက်များကို ထိထိမိမိထင်မြင်
အောင် အားထုတ်ခဲ့ကြဘူးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်မှာ ရှိနေကုန်
သော ကိလေသာတို့သည် အမြစ်တွေကို ပိုးကိုက်၍ သေလုသေချင်ပင်
ဖြစ်နေကြသော်လည်း မြေဥတု၊ ရေဥတုကောင်းသည့်အတွက် တပါး
သော သစ်ပင်တို့ကဲ့သို့ပင် စိမ်းရှည်ကြီးပွားစည်ကား၍ နေကြကုန်သ
ကဲ့သို့ အာရုံဓမ္မ အားကောင်းသည့်အတွက် တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
သန္တာန်မှာ ကိလေသာတို့ကဲ့သို့ပင် ကြီးပွားစည်ကား၍ နေကုန်၏။
ထိုကဲ့သို့သော သစ်ပင်တို့သည် လေဟုန်၊ ရေဟုန် ထိခိုက်လာသော
အခါ အနည်းငယ်ထိမှ ခိုက်မှုနှင့်ပင်၊ လွဲပြိုပျက်ဆုံးကြကုန်သကဲ့သို့ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသော ကိလေသာတို့သည်ကား ဉာတ
ပရိညာ၊ တိရဏပရိညာနှင့်ပင် အမြစ်နှင့်တကွ ချုပ်ဆုံး၍သွားကြကုန်
၏။ ပဟာနပရိညာကိစ္စလည်း အပြီးတိုင်လေ၏။ ပဟာနပရိညာအ
တွက် တမင်အားထုတ်ဘွယ်မရှိပြီ။ တသုတ်၊ တပုဒ်၊ တဂါထာကို ဟော
တော်မူရာ ဒေသနာအဆုံး၌ မဂ်ဖိုလ်ကိုရနိုင်ကြသော သူတို့ပေတည်း။

ရှေးရှေးသော ဘုရားသာသနာ၌ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ပရိယတ္တိ ဗဟု
ဿုတမှုများကိုသာ အားထုတ်၍ ဝိပဿနာအချက်ကို ထိထိမိမိဖြစ်
မြောက်အောင် အားမထုတ်ခဲ့ဘဲ အတုအပယောင်ယမ်း မြည်တမ်း
ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ရုံမျှဖြစ်သော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တနှင့်ပြီး၍ လာ
ခဲ့ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ကိလေသာတို့သည် အမြစ်အခြေခိုင်မြဲကုန်၏။
ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာ အလွန်မှာ နံ့နံ့ရုံမျှ ရှိကြသေးသည်။
ပဟာနပရိညာကိစ္စကို ရက်လများစွာအားထုတ်နိုင်မှ အမြစ်အခြေ
နှင့်တကွ ကျွတ်လွတ်ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်သည်။ ဤကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်

ကား ဉာတကိစ္စ၊ တီရဏကိစ္စပြီးစီးသည့်နောက် ပဟာနပရိညာကိစ္စကို တခမ်းတနား ရက်များစွာ၊ လများစွာ၊ နှစ်များစွာ အားထုတ်ကြကုန်၏။

ပဟာနပရိညာကိစ္စဆိုသည်ကား ဝိပဿနာအရာ၌ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္ဆိတုကမျတာဉာဏ်၊ ပဋိသန္ခိဉာဏ်၊ သန္ခိရူပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်ခုနစ်ပါးကို ဆိုသတည်း။ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးသည် ပဟာနပရိညာ အထွတ်အထိပ်တည်း။

ဝိပဿနာဉာဏ်ခုနစ်ပါးတို့တွင် ဘယဉာဏ်ဆိုသည်ကား၊ ဤကဗလီကာရ အာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်းအရာ၌ ကာမဘုံသားတို့၏ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့နှင့်တကွ ထိုရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏တွယ်တာရာအဇ္ဈတ္တဟာရ၊ ဗဟိဒ္ဓါဟာရ နှစ်ပါးတို့ကို ကြောက်မက်ဘွယ်သော ဘေးဥပဒ်အခနအားဖြင့် ရှုမြင်သောဉာဏ်ပေတည်း။ ဤခန္ဓာ၊ ဤအာဟာရတို့ကို မိမိကိုယ်၊ မိမိဥစ္စာပြုလုပ်၍ သံသရာမှာ ကျင်လည်ရမည့်အခွင့်နှင့်တကွ ယခုဘဝတွင် မိမိကိုယ်၊ မိမိဥစ္စာပြုလုပ်၍ နေမှုကို ကြောက်မက်ဘွယ်ကြီးအကိ ထင်မြင်သောဉာဏ် ဆိုလိုပေသည်။ ဘယဉာဏ်ဆိုသည်လည်း ဒုက္ခပရိညာပင်တည်း။ ကာမဘုံသားမျိုးဖြစ်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌၎င်း၊ ဤကိုယ်ခန္ဓာ၏ မှီတွယ်ရာဖြစ်သော အာဟာရ နှစ်ပါး၌၎င်း၊ သာယာတွယ်ငြိသော နိကန္တိတဏှာသည် အလွန်ခိုင်မြဲ၏။ တဏှာနှင့်ဒုက္ခသည်လည်း ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုနိကန္တိကို ခန်းခြောက်စေခြင်းငှါ ဒုက္ခစက်ကြီး ဆယ်ပါးနှင့်တကွ မြင်ထိုက်သမျှသော အာဟာရဒုက္ခ ဘေးဘယတို့ကို ရှုမြင်သော ဒုက္ခပရိညာကိုပင်လျှင် ဘယဉာဏ်ဆိုသတည်း။

ကြီးစွာသောဘေးဘယကို မြင်ပြီးနောက် ကာမခန္ဓာနှင့်အာဟာရ နှစ်ပါးတို့မှ မလွတ်သမျှကာလပတ်လုံး ဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါးတို့မှ လွတ်နိုင်ရန်အခွင့်ဟူ၍ အဏုမြူမျှ ကိုးကွယ်ရာ အပေါက်အလမ်းမရှိသည်ကို မြင်မှုသည် အာဒိနဝဉာဏ်မည်၏။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းဖြစ်၍ နေခိုက်ပင်ကျသော်လည်း အာဟာရ နှစ်မျိုးထွက်သော ကိလေသဒုက္ခစက်ကြီးသည် စွပ်မိလျက်ပင်နေ၏။

ကိလေသဒုက္ခစက် မိလျက်နေပြန်လျှင် နောက်နောက် ဘဝတို့၌
ကြွင်းသော ဒုက္ခစက်ကြီး ကိုးပါးလည်း စွပ်မိလျက်ပင် ရှိနေလေ
သတည်း။

အာဒိနဝညဏ်ထက်သန်သောအခါ ကာမခန္ဓာနှင့် အာဟာရ
နှစ်ပါးတို့၌ ငြိတွယ်သော နိကန္တိတဏှာသည် ခန်းခြောက်၏။ ယခုဘဝ
မိမိကိုယ်ခန္ဓာပြု၍နေရသော ကာမခန္ဓာနှင့် အာဟာရနှစ်ပါးတို့၌ စိတ်
အပျက်ကြီးပျက်၏။ စိတ်ကုန်ခန်း၏။ ငြီးငွေ့၏။ ထိုသို့ ငြီးငွေ့သောညဏ်
ကို နိဗ္ဗိဒါညဏ်ဆိုသတည်း။ ဤနိဗ္ဗိဒါညဏ်သို့ ရောက်သောအခါမှ
ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗလဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရသည်။ ရှေ့ညဏ်စု
အခိုက်၌ကား တရုဏဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သာ ဆိုရသည်။
ဝိပဿနာနု၊ ဝိပဿနာရင့်ဆိုလိုသည်။

ဤနိဗ္ဗိဒါညဏ် ဖြစ်၍လာသောအခါ၌မူကား မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို သာ
ယာသဖြင့် ပြုပြင်မှု၊ ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ သာယာမှုနည်းပါး၍
သွားကုန်၏။ အဘယ်အခါမှ သာယာရှင်လန်းသောစိတ်မရှိ၊ အခါခပ်
သိမ်း ညှိုးနွမ်းသောစိတ်သည် တည်၏။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်မှာ သာယာ
ဘွယ်ဟူ၍ ရှာကြံမရရှိ၏။ ထိုအခါ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာတို့နှင့် အာဟာရ
နှစ်ပါးတို့မှ အလျင်အမြန် ကျွတ်ပြီး၊ လွတ်ပြီး ဖြစ်လိုသော စိတ်သည်
အမြဲတည်၏။ ဤသို့ ကျွတ်လို၊ လွတ်လိုသော ဆန္ဒနှင့်တကွ ဖြစ်သော
ညဏ်ကိုမုစ္စိတုက မျတာညဏ်ဆိုသတည်း။ ကျွတ်မှု၊ လွတ်မှုဆိုသည်ကား
ထိုခန္ဓာ၊ ထိုအာဟာရတို့၌တွယ်ငြိသော နိကန္တိတဏှာ ကျွတ်လွတ်လျှင်
သေသည်မှနောက်ဘဝ၌ ထိုခန္ဓာ၊ ထိုအာဟာရတို့မှ ကျွတ်လွတ်မှုကို ဆို
သတည်း။ ထို့ကြောင့် ခိုင်မြဲစွာသောကြီးနှင့် လည်ပင်း၌ အကျပ်
အတည်းချည်နှောင်၍ထားသောခွေးသေပုပ်ကြီးရှိနေသည်ကိုထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည်လည်း ထိုကြီးကို ဖြတ်ခြင်းငှါ လွန်စွာအလိုရှိသကဲ့သို့ ယခု
မိမိကိုယ်ခန္ဓာနှင့် အာဟာရနှစ်ပါးတို့၌ ငြိတွယ်၍နေသော နိကန္တိ
တဏှာ၏ ကုန်ခန်းပြတ်ကင်းခြင်းကို အလွန်အလိုရှိသော ဆန္ဒနှင့်
ယှဉ်သောညဏ် ဆိုလိုသည်။

ခွေးပုပ်ကြီးနှင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာတူစေ၊ ကျပ်တည်းစွာချည်နှောင်သော
ကြီးနှင့် ယခုရှိနေသော ခန္ဓနိကန္တိ၊ အာဟာရ နိကန္တိတဏှာတူစေ။

ဤအာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္ဆိတုကမျတဉာဏ် သုံးပါးသည် လည်း ဒုက္ခပရိညာမျိုးပင်တည်း။ ဤဉာဏ်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ရူပကာယ ခန္ဓာကြီးနှင့်တကွ အဆင်း၊ အသံအစရှိသော ဗာဟိ ရရုပ်တို့၌လည်း စက်ဆုပ်လှသည့်အတွက် သာယာရှင်လန်းသဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ ကြွရလျှပ်ရှားခြင်းမရှိ၊ ရှင်ကြွသောစကားမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းမရှိပြီ။ မိမိနာမ်ခန္ဓာတို့၌ စက်ဆုပ်သည့်အတွက် စက္ခု ဣန္ဒြေငြိမ်သက်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ကိုဖြစ်စေ၍ ဘယ်ဟာကိုကြည့်လို့၊ မြင်လိုသည်ဟု မရှိ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ်၊ ဃာနဝိညာဏ်စိတ်၊ ဇိဋ္ဌာ ဝိညာဏ်စိတ်၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ်တို့၌လည်း ထိုအတူ၊ မနော ဣန္ဒြေ လည်း ငြိမ်သက်၏။ ဘုရားအာရုံ၊ တရားအာရုံမှတစ်ပါး ဤလောက အတွင်း၌ ဘယ်ဟာတစ်ခုကို အာရုံပြုလိုသော စိတ်မရှိ၊ ဤစိတ်တို့မှ ကျွတ် လွတ်လိုသော ဆန္ဒ ဗျာပါရနှင့်သာ နေတော့သည်။ ထိုသို့ ဤကာမ ဘဝမျိုး၊ ကာမခန္ဓာမျိုးတို့မှ ကျွတ်လွတ်လိုလှသောအခါ မြန်မြန် ကြီးကျွတ်ပြီး လွတ်ပြီးဖြစ်တည့်ရန် “ရူပက္ခန္ဓေအနိစ္စတော၊ ဒုက္ခတော၊ ရောဂတော၊ သလ္လတော၊ အဃတော၊ အာဗာဓတော” အစရှိသည် ဖြင့် ပဋိသန္ဓိဒါမင်တွင်လာသော ဘာဝနာလေးဆယ်တို့နှင့် ဉာဏ်ကုန် လွတ်၍ဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် ပဋိသန္ဓိဉာဏ်မည်၏။

ဉာဏ်ကုန်လွတ်၍ ရှုသဖြင့် မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ တွယ်ငြိသော နိကန္တိ- တဏှာ၊ အာဟာရဝတ္ထုတို့၌ သာယာသော နိကန္တိတဏှာ၊ ဤလောက အတွင်းမှာရှိကြသော ကာမဝတ္ထုတို့၌ သာယာသောတဏှာ ဝိညာဏ် ခြောက်ပါးနှင့်တကွသော စိတ်စေတနာ နာမ်၊ ခန္ဓာတို့၌သာယာသော နိကန္တိတဏှာ အရှင်းကွာလေ၍ ဤကာမဘဝ အာဟာရ ဒုက္ခတို့မှ ကျွတ်လွတ်တော့မည် ကေနံဟုသန္ဓိဌာန် ချနိုင်သောအခါမှာ ရှေးအဘို့ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်တို့ဖြစ်သောအခါမှစ၍ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်၍ လာသောကြောက်မှု၊ ထိတ်လန့်မှုတို့သည် ပြေငြိမ်း၍ကုန်၏။ သက်သာ ရာရလေ၏။ ထိုအာဟာရ ဒုက္ခတို့အတွက်နှင့် စိတ်ပူမှုငြိမ်းလေ၏။ ထို အခါ ထိုခန္ဓာ၊ ထိုအာဟာရတို့၌ ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိ၊ ပကတိလျစ်လျူသဘောနှင့်တကွ ရှုသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် သင်္ခါ ရူပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။

အနုလောမဉ္ဇဏ်ဆိုသည်ကား-မဂ်၏အနီး၌ဖြစ်သောပရိကံ,ဥပစာ
အနုလုံတို့ကို ဆိုသတည်း။

ဝိပဿနာ ပဟာနပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။

လောကုတ္တရာပဌမပရိညာ

မဂ်ဉ္ဇဏ်လေးပါးသည် လောကုတ္တရာ ပရိညာမည်၏။ ထိုလေးပါး
တွင် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်သောအခါ နိစ္စသညာ,နိစ္စဒိဋ္ဌိ,အတ္တ-
သညာ, အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော ကာမဘဝနိကန္တိတဏှာ, အာဟာရ
နိကန္တိတဏှာဟု ဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာတဏှာ တစ်စိတ်သည်
အမြစ်နှင့်တကွ ကျွတ်လွတ်ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သန္တာန်မှာ ခန္ဓာတို့၌၎င်း, အာဟာရတို့၌၎င်း နိစ္စအတ္တအနေနှင့်မှတ်
ထင်သောသညာစွဲယူသော ဒိဋ္ဌိဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိပြီ။ သုခဒိဋ္ဌိလည်း
မရှိပြီ။ ။သုခသညာမူကား ကျန်ရှိ၏။ ထိုဒိဋ္ဌိစု အကုန်ချုပ်ငြိမ်းသည့်
အတွက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ အပါယ်မြစ်, အပါယ်ကြော အကုန်
ပြတ်လေ၏။ အတိတ်ကာလတို့မှ ပါရှိ၍နေသော ဒုစ္စရိုက်ကံစုံ,နောက်
နောက်ကာလတို့၌ ပြုလတ္တံ့သော ဒုစ္စရိုက်ကံစု အကုန်ပျောက်ဆုံးလေ
ကုန်၏။ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ နောင်သံသရာ၌ ကျင်လည်ရသေးသော်လည်း ရုန့်
ရင်းသော ကိလေသဒုက္ခစက်, ခပ်သိမ်းသော ဒုစ္စရိုက် ဒုက္ခစက်,
ခပ်သိမ်းသော အပါယဒုက္ခစက်တို့သည် အကုန် ကွယ်ဆုံးကုန်ပြီ။

လူ့ဘဝတို့မှာဖြစ်၍သွားသော်လည်း ယုတ်ညံ့သောလူ့ဘဝ ဆင်းရဲ
နွမ်းပါးသော လူ့ဘဝတို့မှာ ဖြစ်ခြင်းမရှိပြီ။ သူဌေးသူတော်ကောင်း,
သူကြွယ်သူတော်ကောင်း, မင်းစိုးရာဇာ သူတော်ကောင်းဘဝတို့၌သာ
ဖြစ်လေတော့သည်။ နတ်ပြည်မှာဖြစ်သော်လည်း ယုတ်ညံ့သော ဘုန်း
တန်ခိုးအရှိန်သေးသိမ်သော မိစ္ဆာနတ်မျိုးမှာ ဖြစ်ခြင်းမရှိပြီ။ ဘုန်းတန်
ခိုးအရှိန်အဝီ ကြီးမြတ်စွာသော သမ္မာဒိဋ္ဌိနတ်မျိုးတို့၌သာ ဖြစ်ရတော့
သည်။ ကျန်ရှိသေးသော သုခသညာအတွက် ကာမတဏှာလည်း ရှိပြီ
တိုင်းပင်ရှိနေ၏။ လူ့ကာမဂုဏ်, နတ်ကာမဂုဏ်တို့ကို သာယာခံစားမှု
တို့မှာ ပကတိ ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မထူးလှသေး။ ဝိသာခါဒါယိကာမ
သည် အသက်ခုနစ် နှစ်ရွယ်ကသောတာပန်ဖြစ်၏။ ပွဲလမ်းသဘင်
ရှိသောအခါ ဝတ်ဆင်သော ကိုးကုဋေထိုက်တန်သော မဟာလတာ

တန်ဆာနှင့်တကွ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ရတနာ၊ ရွှေ၊ ငွေတို့ကို သာယာသိမ်းဆည်းမှု၊ သားတကျိပ်-သမီးတကျိပ် ရှိသည်တိုင်အောင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားမှုတို့သည် ပကတိ ပုထုဇ္ဇန်တို့နှင့် မထူးလှသေး။ ယခုလည်း နိဗ္ဗာနရတိ နတ်ပြည်မှာ သုနိဗ္ဗိတနတ်မင်းကြီး၏ နတ်မိဖုရားကြီးဖြစ်၍ ကြီးကျယ်လှစွာသော နတ်ကာမဂုဏ်ကို ခံစံလျက်ပင်ရှိ၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတည်း ဟူသော အပါယ်မြစ် အပါယ်ကြော၊ ပုထုဇ္ဇန်မြစ် ပုထုဇ္ဇန်ကြော ပြတ်ပြီးဖြစ်၍ ထိုသို့ပင်ခံစားမှု စံစားမှု ရှိသေးသော်လည်း အပါယ်နှင့်တကွ ယုတ်ညံ့သော လူ့ဘဝ၊ ယုတ်ညံ့သော နတ်ဘဝတို့၌ ဖြစ်ရခြင်းမရှိပြီ။ တဘဝထက်တဘဝ ကြီးမြတ်၍ တဘဝထက်တဘဝ အလိမ်မာကြီးပွား၍သာ သွားတော့သည်။

စောဒနာဘွယ်ရှိ၏။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ မရောက်မီ ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်သော ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္ဆိတုကမျတာဉာဏ်တို့ကို ရောက်သောအခါ၌ ကာမဘုံသားတို့၏ ခန္ဓာနှင့်တကွ အာဟာရနှစ်ပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့ကို အလွန်ကြီး ကြောက်လန့်စက်ဆုပ်အောင် အားထုတ်ရသည်။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်ပြီးသော အခါ ထိုခန္ဓာ၊ ထိုအာဟာရ၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို အလွန်ပင်သာယာ ခံစားပြန်သည်ဟူသော စကားသည် မညီမညွတ်သကဲ့သို့ ရှိပါသည်ဟု စောဒနာရန်ရှိ၏။

အဖြေကား။ ။ လူတယောက်မှာ ကောင်းမွန်သော အမဲသား၊ ဝက်သား ကြက်သား၊ ငါးသားတို့ကို စားမိလျှင် တွန့်တွန့်လူး၊ ဖြတ်ဖြတ်လူး ခံရအောင်၊ မျက်စိအင်္ဂါ၊ နားအင်္ဂါ စသည်သော်လည်း ပျက်စီးအောင်၊ သေသော်လည်း သေဆုံးအောင် ထကြွသောရောဂါဆိုး၊ အနာဆိုးရှိ၏။ ထိုရောဂါကိုပျောက်ငြိမ်းအောင် ဆေးဝါးကုစား အားထုတ်သောအခါ၌ ထိုကောင်းမွန်သော အသားမျိုးတို့ကို အလွန်ကြောက်ရ၏။ ကြောက်လန့်သောစိတ်ကို ကောင်းစွာဖြစ်စေ၍ လွတ်ကင်းစွာ ရှောင်ကြဉ်ပြီးလျှင် ဓာတ်စာဆေးဝါးကို သုံးစားသဖြင့် ထိုရောဂါဆိုးသည် အမြစ်အခြေနှင့်တကွ ကျွတ်လွတ်ပျောက်ငြိမ်းလေ၏။ ထိုအသားမျိုးကို စားသော်လည်း ဥပဒ်မရှိပြီ။ ထိုအခါ၌ အလိုရှိတိုင်း စားလေတော့သည်။

အနာဆိုး ရောဂါဆိုးနှင့် ငါငါဟူ၍၊ ငါ၏ကိုယ်ဟူ၍ စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အပါယ်မြစ် အပါယ်ကြောကြီးတူ၏။ ကောင်းမွန်သော သားငါးအရသာမျိုးတို့နှင့် လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ လူ့အာဟာရ၊ နတ်အာဟာရ၊ လူ့ကာမဂုဏ်၊ နတ်ကာမဂုဏ်တူ၏။ အလွန်ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ဖြစ်ရအောင်၊ အင်္ဂါခြေလက် ပျက်လေအောင်၊ အသက်ခန္ဓာ သေဆုံး လေအောင်၊ ရောဂါတိုးပွားမှုနှင့် မဟာအဝီစိငရဲကြီး တိုင်အောင် သွားသော ဒုက္ခစက်ကြီး ဆယ်ပါးတူ၏။ အမြစ်နှင့်တကွရောဂါ ကျွတ် လွတ်သော အခါနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူသော အပါယ်မြစ်ကြီးနှင့်တကွ ဒုက္ခစက်ကြီးဆယ်ပါး ပျောက်ငြိမ်းမှုတူ၏။ ထိုရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းပြီး သောအခါမှာ ထိုကောင်းမွန်သော သား ငါး အရသာတို့ကို အလိုရှိ တိုင်းစားသည်နှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်ငြိမ်းပြီးသောအခါ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ လူ့အာဟာရ၊ နတ်အာဟာရ၊ လူ့ကာမဂုဏ်၊ နတ်ကာမဂုဏ်တို့ကို သာယာခံစားမှုတူ၏။ ။ဤဥပမာအတိုင်းမှတ်လေ။

လောကုတ္တရာပဌမပရိညာပြီး၏။

လောကုတ္တရာဒုတိယပရိညာ

သကဒါဂါမိမဂ်သည် ဒုတိယပရိညာမည်၏။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် ၏ သန္တာန်၌ကျန်ရှိ၍နေသေးသော ကိလေသာတို့တွင် ခက်ထန်ရုန့် ရင်းသော ကိလေသာတို့ကို သကဒါဂါမိမဂ်သည် ပယ်၏။ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ထက် ကိလေသာအရာ၌ နည်းပါး ရုံမျှသာရှိသေးသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မကင်းသေး၊ ကာမ ခန္ဓာကိုသာယာခြင်း၊ အာဟာရကို သာယာခြင်းမကင်းသေးသည်သာ ဖြစ်၏။

သောကုတ္တရာဒုတိယပရိညာအမြောက်ပြီး၏။

လောကုတ္တရာတတိယပရိညာ

အနာဂါမိမဂ်သည် လောကုတ္တရာ တတိယပရိညာမည်၏။ ဤတတိ ယပရိညာသို့ဆိုက်မှ ကာမဘုံသားဖြစ်သော ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၌ သာယာတွယ်တာသော တဏှာ ထိုခန္ဓာနှစ်ပါးတို့၏ အသက်သဘွယ်

ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တဟာရ၊ ဗဟိဒ္ဓါဟာရနှစ်ပါးတို့၌ သာယာသော တဏှာတို့သည် အနုသယ-ဟူသော အမြစ်နှင့်တကွ ချုပ်ပျောက်ကုန် ဆုံးကုန်၏။ ထိုခန္ဓတဏှာ၊ အာဟာရတဏှာတို့ ချုပ်ပျောက်ကုန်ဆုံး သည်ရှိသော် ယခုဘဝသေသည်မှနောက်၌ကာမခန္ဓာ-ဟူ၍ မပေါ်လာ ပြီ။ ကာမသံသရာ အပြီးတိုင်ဖြတ်လေ၏။ ကဗလီကာရ အာဟာရဒုက္ခ အပြီးတိုင်ကင်းငြိမ်းလေ၏။ ယခုဘဝသေသည်မှ နောက်၌ဗြဟ္မဒုက္ခသည် သာ သွားခွင့်ရှိတော့သည်။ ဤကာမဘုံသို့ကမ္မန် ပြန်လာခွင့်မရှိပြီ။ ထိုတ ဏှာတို့ချုပ်ငြိမ်း၍ ကုန်သည့်အတွက် ဒေါသ၊ ဒေါမနဿတို့လည်း အပြီးတိုင်ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏။ ဤအနာဂါမိမဂ်ကို ရသောအခါမှစ၍ ဤဘဝ၊ နောက်ဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌ အမျက်ထွက်ရခြင်း၊ စိတ်ပူပန် ရခြင်း၊ နှလုံးမသာယာရှိခြင်း-ဟူ၍ မြူမှုမသန်းလာပြီ။ ဤဘဝနှင့်တကွ နောက်ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ မိမိစိတ်သန္တာန်သည် အေးမြစွာသော ပဒုမာကြာအိုင်ကြီးကဲ့သို့ အစဉ်ထာဝရ အေးမြချမ်းကြည် တည်လေ တော့သည်။ ဗြဟ္မဒုက္ခ၊ ဗြဟ္မဒုက္ခဘဝ၊ ဗြဟ္မဒုက္ခဘုန်းတန်ခိုး၊ ဗြဟ္မဒုက္ခကြက်သ ရေ ဗြဟ္မဒုက္ခစည်းစိမ်တို့ကို သာယာသော ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာနှစ် ပါးသည်မူကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာကျန်ရှိသေး၏။ ဤသို့လျှင် ကဗလီ ကာရ အာဟာရနှစ်ပါးတို့၌ သာယာတွယ်တာသောတဏှာသည် ဤ အနာဂါမိမဂ်တွင် အပြီးတိုင်ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ ပဟာနပရိညာ အထွတ် အထိပ်သို့ရောက်၏။ ကဗလီကာရ အာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်သည် ဤအနာဂါမိမဂ်သို့ရောက်မှ အခွင့်ဆုံး၏။ ခွင်လုံးပိုင်၏။

ကာမခန္ဓာ၊ ကာမဘဝမျိုးပြတ်မှ ကဗလီကာရ အာဟာရဒုက္ခမျိုး ပြတ်သည်။ ကာမခန္ဓာ၊ ကာမဘဝမျိုးမပြတ်သေးသည်ရှိသော် နေဝသ ညာနာသညာယတန ဗြဟ္မဒုက္ခမှာ ဗြဟ္မာဖြစ်၍နေသော်လည်း ကဗလီ ကာရ အာဟာရဒုက္ခစက်ကြီး ဆယ်ပါးအတွင်းသို့ ဝင်ရလတ္တံ့ ပုံသေ တည်း။ ပဉ္စကာမဂုဏိက ရာဂမျိုးပြတ်မှ ကာမခန္ဓာ၊ ကာမဘဝမျိုးပြတ် လေသည်။ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂမှ ကာမခန္ဓာထွက်သည်။ ကာမခန္ဓာ မှ ကဗလီကာရ အာဟာရ ဒုက္ခစက်ကြီး ၁၀-ပါးထွက်သည်။ ကဗ လီကာရ အာဟာရ ဒုက္ခကို အဟုတ်ကြောက်လန့်နိုင်လျှင် ကာမခန္ဓာ ကာမဘဝကို အဟုတ်ကြောက်လန့်နိုင်၏။ ကာမခန္ဓာ ကာမဘဝကို

အဟုတ်ကြောက်လန့်နိုင်လျှင်၊ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂကို အဟုတ်ကြောက်
လန့်နိုင်၏။ ပယ်နိုင်၏။ ထိုရာဂကိုပယ်နိုင်လျှင် ကာမခန္ဓာ ကာမဘဝ
မျိုးပြတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံမှာ ကာမသတ္တဝါဖြစ်ခွင့် လွတ်
ငြိမ်းလေ၏။ ဤသို့သော အမှုသွားကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော
သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသခင်သည်။—

ကဗလိကာရေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ
ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂေါ ပရိညာတော ဟောတိ၊
ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂေ ပရိညာတေ အရိယဿ
ဝကဿ နတ္ထိ တံ သံယောဇနံ၊ ယေန သံယောဇနေန
သံယုတ္တော အရိယသဘာဝကော ပုန ဣမံ လောကံ
အာဂစ္ဆေယျ။

ဟူ၍ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူပေသည်။

ကန္တာရခရီးခဲမှာ သားငယ်ကိုသတ်၍ သားငယ်၏အသားကို စား
ကြသော မိဘနှစ်ဦးတို့ကို ဤကဗလိကာရ အာဟာရ၌ဥပမာပြတော်
မူသည်မှာလည်း ပရိညာကိစ္စ အလုံးစုံအခွင့်ကုန်ပြီးသော အနာဂါမ်
ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်နှင့် တိုက်ဆိုင်၍ပြတော်မူသော ဥပမာပေတည်း။ ထိုဥပ
မာအတိုင်းလည်း ကျတော့သည်။ အနာဂါမ်အဖြစ်သို့လည်း ရောက်
တော့သည်။ အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ရောက်မှပင် ထိုဥပမာအတိုင်း ကျလေ
သည်။ ထိုဥပမာအတိုင်း ကျမှပင် အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ရောက်၍ ပရိညာ
ကိစ္စ အခွင့်ကုန်လေသည်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ စိတ်သည် မိမိတို့သန္တာန်မှာ ကျန်ရှိနေသေးသော သုခသညာမှ
ဖြစ်သော အာဟာရ နိကန္တိတဏှာ ရှိနေသေးသည်ဖြစ်၍ ထိုဥပမာ
အတိုင်း အစဉ်ထာဝရ မကျနိုင်သေး၊ အာဟာရ၌ သာယာမှု မကင်း
သေး၊ ပုထုဇ္ဇန်မှာဆိုဘွယ်မရှိ။

ဥပမာဆိုသည်ကား နှစ်ယောက်သောသမီးခင်ပွန်းတို့သည် အနည်း
ငယ်သော ရိက္ခာနှင့်ချစ်လှစွာသော သားငယ်ကို ချိုပိုက်၍ အခွန်ရှည်
စွာသော ကန္တာရခရီးခဲသို့ သွားကြကုန်ရာ၏။ လမ်းခရီးအလယ်၌
ရိက္ခာကုန်၏။ ရှေ့သို့လည်း မရောက်နိုင်၊ နောက်သို့လည်း မပြန်နိုင်၊
အခက်ကြီးတွေ့၍နေကြ၏။ ထိုအခါ သူငယ်၏အဘဖြစ်သူအား အကြံ

ဖြစ်၏။ သည်လိုသာနေကြလျှင်ငါတို့သုံးယောက် သေကြသို့သာ ရှိတော့သည်။ သူငယ်ကိုသတ်၍ သူငယ်၏အသားကို ရိက္ခာလုပ်၍ သွားရမူကား သူငယ်မှာသေဆုံး၏။ ငါတို့နှစ်ယောက်အသက်ချမ်းသာ၍ လိုရာစခန်းသို့ရောက်နိုင်၏ဟု ကြံမိ၍သူငယ်၏အမိကို တိုင်ပင်၏။ အမိလည်း မကြံသာလှ၍ စိတ်တူရလေ၏။ ထိုအခါ တစုံတခုသော ပရိယာယ် ပယောဂဖြင့် သေအောင်ပြုကြရကုန်၏။ သေသောအခါမှ သူငယ်၏ ကိုယ်ခန္ဓာကို ထက်စွာသောဓားဖြင့် ခုတ်စဉ်းလှီးဖြတ်၍ အသားတုံး အသားညှင်းပြုလုပ်ပြီးလျှင် တနေ့နှစ်ခါ အစာအာဟာရ ပြု၍သွားကြသဖြင့် အလိုရှိရာချမ်းသာရာမြို့ရွာသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

ဤဥပမာ၌ ချစ်လှစွာသော သားကိုသတ်၍ အာဟာရပြုလုပ်မည် ကြံစည်သောအခါလည်း မသက်မသာ မလွဲသာလှ၍ ကြံရသည်။ ထို့အတူသေကြောင်း ပယောဂကို ရှာကြံသောအခါ၊ ပယောဂမှုကို ပြုရသောအခါ၊ သေသည်ကိုမြင်ရသောအခါ၊ ထက်စွာသော ဓားဖြင့် ခုတ်စဉ်း၍အသားညှင်း အသားတုံးပြုသောအခါ၊ တနေ့လျှင် နှစ်ခါ၊ နှစ်ခါစားမည် ကြံစည်ရသောအခါ၊ စားရမည်ဟု ကြည့်မြင်ယူငင်ရသောအခါ၊ ခံတွင်းသို့ခွံရသောအခါ၊ ဝါးရသောအခါ၊ မျိုရသောအခါတို့၌လည်း မသက်မသာ မလွဲသာစိတ်နှင့်သာ ပြုကြရကုန်သည်။ ဤဥပမာအတူ ကဗလီကာရအာဟာရမှုကို ရှာမှီးခံယူမှု စားသောက်မှုကို ပြုကြသောအခါတို့၌ သာယာခြင်းကိုမဖြစ်စေမူ၍ မသက်မသာ မလွဲသာမှုကြီးဖြစ်၍ ပြုရသည်ဟု ဆင်ခြင်၍ပြုကြရမည် ဟုလိုသတည်း။ အသက်မွေးမှုကို ပြုလုပ်အားထုတ်ကြသော လူတို့မှာလည်း ဤဥပမာကို ဆင်ခြင်ဘို့ကောင်းလှ၏။ ဤဥပမာအတိုင်း စိတ်အတည်ကျမှုမှာ မူကား အနာဂါမိမဂ်သို့ရောက်၍ ကဗလီကာရ အာဟာရ ပရိညာ အပြီးတိုင် ထမြောက်မှ ကျနိုင်သည်။

ပရိညာသုံးပါးတွင်လည်း အလယ်ဖြစ်သော တိရဏပရိညာသည် နေရာကျအလိုဆုံးတည်း။ တိရဏပရိညာ သုံးပါးတွင်လည်း အနိစ္စ ပရိညာ နေရာကျလိုလှ၏။ ပရိညာဆိုသည်ကား ပိုင်နိုင်မှုတည်း။ ပိုင်နိုင်မှုမည်သည် အရင်း၊ အမြစ်အစစ်အမှန်ကိုထိမှ မိမ့်တွေ့မှ ဖြစ်နိုင်သည်။ အတုအယောင် အဖျားအနားမျှကို ပရိညာမဆိုရ။ အဘိဓမ္မာ၌ အစေ့

အစပ် တတ်သိလိမ်မာ၍ သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သဘောသကန်ကို မြော်
ဆ၍သုတမယယုတ္တိ၌ အနိစ္စအခြင်းအရာကို ဆင်ခြင်မှု၊ ပြောဟောမှု၊
ကျမ်းစာ ဘုတ်အုပ်ရေးသားမှု များသည်လည်း သုတမယဉာဏ်အမှု
သာတည်း။ တိရဏပရိညာမှုမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ ဝိပဿနာ စိန္တာမယ
ဉာဏ်မျိုးမဟုတ်။ ထိုသုတမယဉာဏ်အမှုကို ပရိညာသုံးပါး၌ ထည့်
သွင်းသည်ရှိသော် ဉာတပရိညာ၌ ဝင်လေရာ၏။

ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပြောဟောမှုသည် ဒေသနာမှု၊ အနုသာ
သနီမှုဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ “ရူပံအနိစ္စံ၊ ဝေဒနာအနိစ္စာ” စသည်ဖြင့်
ဓမ္မဒေသနာတော်ရှိတိုင်း ပြောဟောသည်ကား ဒေသနာမှုတည်း။
ရူပံအနိစ္စံပုဒ်၏အရကို ရုပ်၌အနိစ္စပရိညာပေါ်၍ လာအောင် ပြော
ဟောမှုကား အနုသာသနီမှုတည်း။ ဒေသနာမှုမှာ တကြိမ်တခါပင်
ပြောဟောသော်လည်း မှတ်သားမိလျှင် ပြီးတော့သည်။ အနုသာ
သနီမှုမှာ နာခံသောသူ၏ဉာဏ်ထဲမှာ အနိစ္စပရိညာစခန်းမပေါ်သမျှ
ကာလပတ်လုံး ရူပံအနိစ္စံကိုပင် ဒိဋ္ဌယုတ္တိ၊ ပစ္စက္ခယုတ္တိများစွာနှင့်နေ
ရက်များစွာ အခါခါအထပ်ထပ် ပြောဟောရသည်။ ပရိညာစခန်းဆို
သည်ကား သွား၍နေသောသူ၏ ခြေတလှမ်းတလှမ်း အတွင်းမှာပင်
မိမိရူပကာယခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ တကိုယ်လုံး၊ တကောင်လုံး အခါခါ
ပျောက်ဆုံး ချုပ်ကွယ်မှုကို ဉာဏ်၌ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခအားဖြင့် မြင်မှုထင်လင်း
မှုကို အနိစ္စပရိညာဆိုသတည်း။ ကြွင်းသော ဣရိယာပုထ်တို့မှာလည်း
ထိုနည်းတူမှတ်။ ဤသို့နာခံသောသူ၏ ဉာဏ်၌ မျက်စိနှင့် မြင်ရသကဲ့
သို့ ထင်မြင်ရန်အချက် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်လာမှုအနုသာသနီ
အခွင့်ကုန်လေသတည်း။ အနုသာသနီ စကားမျိုး မည်သည် ရူပံ
အနိစ္စံတပုဒ်မှာပင် ဆယ်အင်္ဂါမက များပြားရာ၏။ ထို့ကြောင့်ကျန်း
ဂန်တို့၌ ဒေသနာစကားမျှကိုသာ ထားနိုင်သည်။ အနုသာသနီစကား
မျိုးကိုမထားနိုင်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ရူပသတ္တကအစီအရင် နာမသတ္တက
အစီအရင်တို့ဖြင့် အနုသာသနီခဏ်းကိုပြဆိုသော်လည်း ဆရာနေရာကျ
လက်ထပ်ပြ၍ ဆုံးမမည့်သူရှိဦးမှ နေရာကျနိုင်သည်။ ယခုအခါ၌မူကား
နေရာကျကျ လက်ထပ်ပြမည့်သူကို တွေ့မြင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းလှ၏။

ကဗလီကာရ အာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်ပြီး၏။

၅-နာမ်အာဟာရ သုံးပါး

ယခုအခါ နာမ်အာဟာရသုံးပါးတို့ကို ပြဆိုပေအံ့။ နာမ်အာဟာရ သုံးပါးတို့မှာ ဝိညာဏ်သည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း အလွန်ထင်ရှားသည့်အတွက် ရုပ်အာဟာရကို ရှေးဦးစွာဟောပြီးနောက် ရုပ်အာရုံ၌ တွေ့ထိမှုထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ဖဿကိုဟောတော်မူ၏။ ဖဿမှဆက်လက်သော အကျိုးတရားဖြစ်၍ ဖဿ၏အခြားမဲ့၌ စေတနာဟာရကိုဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသုံးပါးတို့၏အကြား၌ ဝိညာဏာဟာရကိုဟောခွင့်မရလေရကား နောက်ဆုံးထား၍ဟောတော်မူသည်။

ကိစ္စပြဋ္ဌာန်းမှု ပဓာနပြု၍ စီစဉ်လိုမှုကား ဝိညာဏာဟာရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရ-ဟူ၍ စီစဉ်ရာ၏။ ဤစာအုပ်၌မူကား ကိစ္စပြဋ္ဌာန်းမှုကို ပဓာနပြု၍ ဝိညာဏာဟာရကိုရှေ့ထား၍ပြဆိုပေအံ့။

ထိုသုံးပါးတို့၏အစဉ်ကား အာရုံကိုသိခြင်းအမှုသည် ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။

အာရုံ၌ပါရှိသော ဣဋ္ဌရသ၊ အနိဋ္ဌရသကို အရအမိယူခြင်းအမှုသည် ဖဿမည်၏။

ဣဋ္ဌရသ၊ အနိဋ္ဌရသအတွက်နှင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မနေမနားစေ့ဆော်ခြင်းအမှုသည် စေတနာမည်၏။

အာဟာရသုံးပါး အထူး

သတ္တဝါ၏သန္တာန်၌ ဖဿကားမရှိ၊ စိတ်ဝိညာဏ်သက်သက်သာရှိသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ အဝီစိငရဲမှာဖြစ်၍ ငရဲမီး လောင်၍နေသော်လည်း ပူသည်ကိုသိရုံမျှသာရှိလေရာ၏။ မခံသာခြင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ခြင်း-ဟူ၍ အဏုမြူမျှမရှိလေရာ၊ ဖဿရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် မခံသာခြင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ခြင်း ရှိလေသတည်း။ ဖဿသာရှိ၍ စိတ်မရှိခဲ့ငြားအံ့။ အဝီစိငရဲမီး ပူသည်ကိုမျှ သိခြင်းမရှိပြီ။ သစ်တုံးနှင့်အတူတူသာဖြစ်၍နေလေရာ၏။ စိတ်နှင့်ဖဿသာရှိ၍ စေတနာမရှိငြားအံ့။ ကိုယ်၌ မခံသာခြင်းအပြင်းအထန်ဖြစ်၍ နေငြားသော်လည်း ပူလေခြင်း၊ ပူလေခြင်းဟူ၍ မနောက်လှုပ်ရှားမှု၊ ဝစီကံလှုပ်ရှားမှု၊ ကာယကံလှုပ်ရှားမှု

ဟူ၍ မရှိလေရာ၊ စေတနာရှိနေသည့်အတွက် ထိုလှုပ်ရှားခြင်းသုံးပါး ဖြစ်ရလေသတည်း။

[ဤကား ဒုက္ခအဘို့မှာ အာဟာရ သုံးပါးအထူးတည်း။]

ဤနည်းကိုမှီ၍ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ မြဟ္မဒူချမ်းသာဟူသော သုခအဘို့ မှာလည်း အာဟာရ သုံးပါးအချက်ကို နေရာကျသိလေ။

ဗဿအခွင့်ကြီးကျယ်ပုံ

ဤမျှသော စကားရပ်ဖြင့် လောကမှာချမ်းသာ သုခ-ဟူသမျှသည် လည်း ဗဿမှဖြစ်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခ-ဟူသမျှသည်လည်း ဗဿမှဖြစ်၏။ လောက၌ဗဿမရှိခဲ့လျှင် ချမ်းသာသုခ-ဟူ၍လည်းမရှိ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ-ဟူ၍လည်းမရှိ ဟုသိအပ်၏။ ချမ်းသာသုခ-ဟူ၍ မရှိခဲ့လျှင် လောဘ တဏှာ-ဟူ၍မရှိရာပြီ။ ဆင်းရဲဒုက္ခ-ဟူ၍မရှိခဲ့လျှင် ဒေါသအမျက်-ဟူ၍ မရှိရာပြီ။ လောဘ၊ ဒေါသမရှိခဲ့လျှင်လည်း မောဟအစရှိသော တ ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ-ဟူ၍ မရှိရာပြီ။

[ဤကား ဗဿအခွင့်ကြီးကျယ်ပုံကို ပြဆိုသောအချက်တည်း။]

စေတနာအခွင့် ကြီးကျယ်ပုံ

စိတ်နှင့်တကွ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ရပ်တည်မရ၊ ထိုထိုအာရုံသို့ တပြေးတည်းပြေး၍ နေရအောင် တဆော်တည်းဆော် တဆွတည်း ဆွ၍ နေသောတရားကား စေတနာတည်း။ စိတ်ရပ်တည်မရ တရုရု တကြွကြွနေကြသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လောဘအာရုံနှင့်ကြုံလျှင် လောဘကိုအတွင်ဆော်၍ထုတ်၏။ လောဘအာရုံရှိရာသို့ အတွင်နှင့်၍ သွား၏။ အာရုံကိုခံစားမှု၌ အတွင်တိုက်တွန်း၏။ ဒေါသအာရုံ၊ မောဟအာရုံစသည်တို့မှာလည်း ဤနည်းချည်း။

ပကတိပုထုဇွန်တို့မှာ သဒ္ဓါမှု၊ ပညာမှု၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာ မှုတို့၌မူကား စေတနာအလွန်ပြော၏။ နို့နို့ နှေးနှေးသာ ဆော်၏။ အတွင်မဆော်၊ နို့နို့ နှေးနှေးသာနှင့်၏။ အတွင်မနှင့်၊ နို့နို့နှေးနှေးသာ တိုက်တွန်း၏။ အတွင်မတိုက်တွန်း၊ အပါယ်ဘေး၊ သံသရာဘေးကိုဆင် ခြင်ခြင်း၊ ကုသိုလ်အကျိုးကို မြှော်မြင်ခြင်းစသော ပယောဂအကူအပံ့ အလွန်များရ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ စိတ်မည်သည် မကောင်း မှု၌သာပျော်မွေ့၏။ လောက၌ သူအလွန်ရောက်ချင်ရာသို့ ဆော်ရ၊ နှင်ရ

သည်ရှိသော် မြန်မြန်ကြီး ဆော်နိုင်၊ နှင်နိုင်၏။ သူမရောက်ချင်ရာသို့ ဆော်ရ၊ နှင်ရသည်ရှိသော် မြန်အောင်မဆော်နိုင်၊ မနှင်နိုင်။ ဤအတူ မှတ်။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာတရား ငါးဆယ်ရှိသည်တွင် စေတနာနှင့်အကြွင်းလေး ဆယ့်ကိုးခုတို့၏ အခြင်းအရာကို ဥပမာဆိုအံ့။ ဆိပ်ကမ်းကြီးတခု၌ ဝန်တင်သော သမ္ပန်ကြီးအစင်း လေးဆယ့်ကိုးခုရှိရာ၏။ စက်သင်္ဘော ကြီးကားတခုသာရှိ၏။ ဝန်နှင့်တကွ ထိုသမ္ပန်ကြီးတွေကို ထိုထိုမြို့ရွာ ဆိပ်ကမ်းသို့ရောက်လေအောင် စက်သင်္ဘောဖြင့်တွဲ၍ပို့ရ၏။ ဆိပ်ကမ်း ရှိလူတို့က ဤသို့ဆိုကြကုန်ရာ၏။ သင်္ဘောကြီးသည် မည်သည့်သမ္ပန် ကြီးကိုတွဲ၍ မြစ်ပြင်သို့ထွက်ပြီ၊ မည်သည့်မြို့ရွာ ဆိပ်ကမ်းသို့ရောက် အောင် ခုတ်လိမ့်မည်ဟု ဆိုကြကုန်ရာ၏။ ဤဥပမာအတူစေတနာသည် ရံခါလောဘကိုတွဲ၍ နှလုံးအပြင်မှထွက်၏။ လောဘအာရုံ ရှိရာသို့ လောဘကိုတွဲ၍အတွင်နှင့်၏။ ရံခါဒေါသကိုတွဲ၍နှလုံးအပြင်သို့ထွက်၏။ ဒေါသအာရုံရှိရာသို့ ဒေါသကိုတွဲ၍အတွင်နှင့်၏။ ဤနည်းတူကြွင်းသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ လေးဆယ့်ခုနစ်ခုတို့၌လည်းသိလေ။ ဤသို့သောစေ့ဆော် မှုသည် တဘဝ၊ တဘဝတွင် သတ္တဝါဓမ္မတာသေဆုံးရာမှာပင် ရပ်တန့် သည်-ဟူ၍မရှိပြီ။ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်သည့်နောက် ဘဝသစ်ဖြစ်ပေါ် အောင် တသွန်တည်း၊ တဆက်တည်း အတွင်နှင့်လေတော့သည်။ ကိလေသာကုန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံမှ ရပ်တန့်ကွယ်ဆုံးလေ တော့သည်။

[ဤကား စေတနာအခွင့် ကြီးကျယ်ပုံတည်း။]

အာဟာရသုံးပါးနှင့်ဥပမာ

မီးခြစ်ကိုအတွင်ရအောင်ရှာသော သူတယောက်၊ ရသမျှသော မီးခြစ်ကို မီးတောက်အောင်အတွင်ခြစ်၍ ပေးသော သူတယောက်၊ တောက်ပြီးသောမီးကိုယူ၍ အိမ်တကာကို အတွင်မီးတိုက်သောသူ တယောက်၊ အာဟာရသုံးပါးနှင့် အစဉ်အတိုင်းစပ်လေ။ မီးခြစ်ထုပ် နှင့် အာရုံခြောက်ပါးတူ၏။ မီးတောက်နှင့်အာရုံ၏ အနိဋ္ဌရသတူ၏။

ကြံချောင်းကို အတွင်ရအောင် ရှာသောသူတယောက်၊ ရသမျှ ကြံချောင်းကို ကြံရည်အတွင်ညှစ်သောသူတယောက်၊ ထွက်သမျှကြံရည်

ကို လူအပေါင်းတို့အား အတွင်တိုက်ကျွေးသော သူတယောက်၊
ကြံချောင်းနှင့် အာရုံခြောက်ပါး၊ ကြံရည်နှင့် အာရုံ၏ ဣဋ္ဌရသတူစေ။

တယောက်သောသတ္တဝါ၏သန္တာန်မှာ ရူပကာယ၊ နာမကာယဟူ၍ နှစ်ကာယရှိ၏။ နှစ်ကိုယ်ရှိ၏။ နှစ်ကောင်ရှိ၏သော်လည်းဆို၊ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးသည် နာမကာယ၏ တံခါးပေါက် ခြောက်ပေါက်တည်း။ အာရုံခြောက်ပါးတို့သည် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး တံခါးပေါက်ဟင်းလင်းမှ နာမကာယအတွင်းသို့ ဝင်ကြ၊ ပေါက်ရောက်ကြကုန်၏။ ဖဿခြောက်ပါးတို့သည်ကား ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး တံခါးပေါက်အတွင်းသို့ ရောက်လာသမျှသော အာရုံခြောက်ပါးတို့ကို အတင်းအကြပ် ဆုပ်ကိုင်၍ ဣဋ္ဌာရုံမျိုး ဖြစ်ခဲ့လျှင် ရှိသမျှဣဋ္ဌရသ ပေငါးထွက်အောင် ကြိတ်နယ်၍ထုတ်၏။ အနိဋ္ဌာရုံမျိုးဖြစ်ခဲ့လျှင် ရှိသမျှ အနိဋ္ဌရသ ပေငါးထွက်အောင် ကြိတ်နယ်၍ထုတ်၏။ စေတနာခြောက်ပါးသည် ပေငါးထွက်သမျှသော ဣဋ္ဌရသ အနိဋ္ဌရသတို့ကို ယူကြ၊ ရကြ၊ သုံးဆောင်ကြ၊ ခံကြ၊ စံကြရန် နာမကာယ တရွာလုံးတမြို့လုံးကို အတွင်ဆော်၍ ထုတ်၏။ အာရုံအားလျော်စွာ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ တစုံတခုသော နာမ်တရားမှ မထွက်ဘဲမနေရ။ အပြေးအမြန် ထကြ၊ ထွက်ကြရ၏။ ဝိညာဏ်ဖဿတို့လည်းပါကြရကုန်သေးသည်သာတည်း။ တရား၏ သဘောအချက်ကို နေရာကျမြင်နိုင်ပါလျှင် ဥပမာအလွန်ပေါများတော့သည်။

[ဤကား ဉာတပရိညာအရာ နာမ်အာဟာရ သုံးပါးတို့၏အခြင်းအရာ အထူးကို အရိပ်အမြွက်မျှ ပြဆိုလိုက်သောအခန်းတည်း။]

၆-ဝိညာဏာဟာရ၌ ဥာတပရိညာ

ယခုအခါ ဝိညာဏာ ဟာရကို ပြဆိုအံ့။

ဝိညာဏေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ နာမရူပံ
ပရိညာတံ ဟောတိ၊ နာမ ရူပေ ပရိညာတေ အရိယသာ
ဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။

[နိဒါနဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်]

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိညာဏေ အာဟာရေ၊ ဝိညာဏာ
ဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ အပြီးတိုင်ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ နာမ

ရူပံ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ဖြစ်ပါးသည်။ ပရိညာတံ၊ အလိုလိုအပြီးတိုင် ပိုင်နိုင်မှုပြီးစီးတော့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နာမရူပေ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ပရိညာတေ၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ အရိယဿ၊ ဝကဿ၊ ငါဘုရားတပည့်သားအား။ ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ ကရဏီယံ၊ ဗြဟ္မစရိယမှ၌ ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ [ပါဠိတော်အနက်]

ဝိညာဏာဟာရ၌ ဉာဏ်ကိစ္စအပြီးတိုင် ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော် ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာအစရှိသော စေတသိက်တရား တည်းဟူသော နာမ်တို့၌၎င်း၊ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တည်းဟူသော ရုပ်၌၎င်း၊ အထူး အားထုတ်ဘွယ်ကိစ္စမရှိ၊ အလိုလို ကျွဲကူးရေပါအားဖြင့် ပိုင်နိုင်တော့သည်။ နာမ်ရုပ်၌ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော် ဗြဟ္မစရိယဝါသကိစ္စအပြီးတိုင်လေ၏။ ယခုဘဝ၌လည်း ဘယ်သီလလိုသေးသည်၊ ဘယ်သမာဓိလိုသေးသည်၊ ဘယ်ပညာ လိုသေးသည်ဟု ကြောင့်ကြပြုဘွယ်မရှိပြီ။ သံသရာ၌သီလမှု၊ သမာဓိမှု၊ ပညာမှု၊ ရသေ့လုပ်မှု၊ ရဟန်းလုပ်မှုသည် ကြီးကျယ်စွာသော ဒုက္ခမှုကြီးဖြစ်၏။ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အခါပေါင်း အနန္တ ထိုဒုက္ခမှုကို ပြုခဲ့လှလေပြီ။ အပြီးမတိုင် တပိုင်းကြောင်ချည်းဖြစ်ခဲ့၍ အပါယ်ငရဲသို့ တလဲလဲ ပြန်ကျသည်သာဖြစ်၏။ ဝိညာဏာဟာရကို ပိုင်နိုင်သော အခါ၌ကား ထိုဗြဟ္မစရိယဝါသမှုကြီး အပြီးတိုင်လေ၏။ နောက်၌ ဗြဟ္မစရိယ ဝါသဒုက္ခစက်ကြီးမှအပြီးတိုင် လွတ်ငြိမ်းလေ၏။ နောင် သီလဖြည့်ကျင့်မှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခ၊ သမာဓိ ဖြည့်ကျင့်မှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခ၊ ပညာဖြည့်ကျင့်မှုနှင့်စပ်သောဒုက္ခ၊ ရသေ့ပြုလုပ်မှု၊ ရဟန်းပြုလုပ်မှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခဟူ၍မရှိပြီ ဆိုလိုသည်။

သဘာဝဥတကိုပြဆိုခဏ်း

ဉာတပရိညာ၌၊ အာဟာရံ၊ ဝိညာဏာဟာရဒုက္ခကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ အာဟာရသမုဒယံ၊ ဝိညာဏာဟာရ ဒုက္ခ၏ ဘဝအဆက်ဆက် ပွားစီး၍နေရန် အကြောင်းရင်း တရားကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ အာဟာရနိရောဓံ၊ ဝိညာဏာဟာရဒုက္ခ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု ကေန္တရှိကြောင်းကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ အာဟာရ

နိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ၊ ဝိညာဏာဟာရဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းမှုသို့
ဆိုက်ရောက်ရန် နည်းလမ်းကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။

ဉာတပရိညာအနိက္ခံ သိထိုက်သော အခွင့်နှင့်လျော်စွာ ဆိုလိုက်
သောအနက်တည်း။ ။ထိုစကားမှန်၏။

အာဟာရနိရောဓ ဟူသည်ကား-အသင်္ခတ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးတည်း၊
ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီး ကေန္တရိကြောင်းကို ဉာတပရိညာအခင်းက အနုမာန
ဗုဒ္ဓိဖြင့် ယုံကြည်စွာသိမှသာလျှင် တိရဏပရိညာမူ၊ ပဟာနပရိညာမူဟု
ဆိုအပ်သော အာဟာရနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါကို ကြိုးပမ်းစွာ အား
ထုတ်မှု ဖြစ်နိုင်လေသတည်း။ ။မဂ်ကိစ္စနှင့် လျော်စွာ ဆိုလိုမှုကား
အဓိပ္ပါယ် တမျိုးသွား၏။

ဝိညာဏာဟာရသည် စက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာန
ဝိညာဏ်၊ ဇိဌာဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ်၊ မနောဝိညာဏ် ဟူ၍
ခြောက်ပါးရှိ၏။ ထိုထိုရူပါရုံနှင့် ဆုံမိသောအခါ မျက်စိမှာ ဖြစ်ပေါ်
လာသောဝိညာဏ်သည် စက္ခုဝိညာဏ်မည်၏။ ထိုထိုသဒ္ဓါရုံနှင့် ဆုံမိ
သောအခါ နားတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိညာဏ်သည် သောတ
ဝိညာဏ်မည်၏။ ထိုထိုဂန္ဓာရုံနှင့် ဆုံမိသောအခါ နှာခေါင်းတွင်းမှာ
ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိညာဏ်သည် ဃာနဝိညာဏ်မည်၏။ ထိုထိုရသာ
ရုံနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ လျှာပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိညာဏ်
သည် ဇိဌာဝိညာဏ်မည်၏။ ထိုထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် ဆုံမိသောအခါ
တကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုနေရာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောဝိညာဏ်သည် ကာယ
ဝိညာဏ်မည်၏။ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂအစရှိသော လောဘ၊ ဒေါသ၊
မောဟအစရှိသော ကောင်း၊ မကောင်းသော ထိုထိုဓမ္မာရုံနှင့်ဆုံမိသော
အခါ ဟဒယဝတ္ထုမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော တမျိုးမျိုးသော ဝိညာဏ်
သည် မနောဝိညာဏ်မည်၏။ မျက်စိဖြင့် ထိုထိုအဆင်းသဏ္ဌာန်ကို မြင်
သောအခါ ငါမြင်သည်ဟု မှတ်ထင် စွဲလမ်းကြသည်ကား စက္ခု
ဝိညာဏ်ကို စွဲလမ်းသောဒိဋ္ဌိတည်း။ ဉာဏ်ဖြင့် ထိုမြင်မှုကို ဓာတ်တခု
အသီးအခြားဖြစ်သည်ဟု ပိုင်နိုင်စွာသိရာ၏။ နားဖြင့် ထိုထိုအသံကို
ကြားသောအခါ၊ နှာခေါင်းဖြင့် ထိုထိုအနံ့ကို နံသောအခါ၊ လျှာဖြင့်
ထိုထိုအရသာကိုခံသောအခါ၊ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်ဖြင့် ထိုထိုပူမှု၊ အေး

မူ၊ အနု၊ အကြမ်းကိုထိမှန်းသိသောအခါတို့၌လည်း ထိုနည်းတူသိလေ။ မနောသက်သက်ဖြင့် ထိုထိုအာရုံ ဝတ္ထု၊ အမှုအခွင့်ကို ထွေထွေလာလာ ကြံဖန်သောအခါ၊ သိသောအခါ ငါကြံဖန်သည်၊ ငါသိသည်ဟု မှတ် ထင်စွဲလမ်းမှုကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ ဉာဏ်ဖြင့် ထိုကြံဖန်မှု၊ သိမှု တို့ကို ဓာတ်အမှုဖြစ်သည်ဟု ပိုင်နိုင်စွာသိရ၏။

သိပုံကား ရူပကာယကြီးသည် အနာပုပ်ကြီးနှင့်တူ၏။ ဝိညာဏ် ခြောက်ပါးသည် အနာပုပ်ကြီးမှာ ထိုထိုနေရာ၌ကျ၍ တရွရွနေကြ သော သံသေဒဇ ပိုးငယ်တွေနှင့်တူ၏။ ဝိညာဏ်မည်သည် နာမ်တရား ဖြစ်၍အထည်အတ္ထု၊ မရကောင်းသော်လည်း မျက်စိအစရှိသော ရုပ် အပြင်မှ အသီးအခြားတပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ဉာဏ်မျက်စိတွင် ထင်သာ၊ မြင်သာရှိအောင် မှန်းခြေထား၍ ပိုင်းခြားရမည်။

စက္ခု၊ သောတ အစရှိသော ရုပ်စုကို အလွန် ကြည်လှစွာသော ရေပွက်ကလေးတွေ အနေထား၍ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို ထိုရေပွက် ကြည်ကလေးတွေမှာ ပေါ်ရှိ၍နေသော အရိပ်ကလေးတွေကဲ့သို့ မှန်း ခြေထား၍ ပိုင်းခြားရမည်။ နောင်ဆင်ခြင် ရှုမြင်ဖန်များ၍ ဉာဏ်သိမ် မွေ့၍လာသောအခါ နာမ်အခြင်းအရာအတိုင်းပင် ထင်မြင်နိုင်လတ္တံ့။ ထိုသို့ပင် မထင်နိုင်မူ၍ အရိပ်အခြင်းအရာ၊ ရေပွက်ငယ်အခြင်းအရာ၊ နှင်းပေါက်ငယ်အခြင်းအရာမျိုးအနေပင် ထင်မြင်သော်လည်း ကိစ္စမရှိ၊ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျက်မှု၊ တွေ့ထိမှု၊ သိမှု၊ ကြံဖန်မှုတို့ကိုအသိဉာဏ် မှာ ငုံ့မိ၊ ခြုံမိ၊ သိမ်းပိုက်မိလျှင် ပြီးတော့သည်။ မှန်းခြေထား၍ ကြည့်ရှု သော ဝတ္ထု၊ ကတခြားနေ၍ မြင်မှုမှာ ငါမြင်သည်ဟူသော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ၏ လက်ထဲက မလွတ်ဘဲနေခဲ့လျှင်မူကား ဓမ္မဝတ္ထုနာ ဉာဏ်နေရာ မကျသေး။ ငါမြင်သည်ဟူသော ထင်မြင်မြဲတိုင်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ လက်မှလွတ်၍ဉာဏ်၏လက်တွင်းမှာ ဆုတ်မိ၊ ကိုင်မိ၊ ငုံ့မိ၊ ခြုံမိ၊ သိမ်းပိုက် မိလျှင် ပြီးတော့သည်။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ရူပက္ခန္ဓာကို ရေမြှုပ်ကဲ့သို့ ရှုရမည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ရေပွက်ကဲ့သို့၊ သညာက္ခန္ဓာကို တံလှုပ် ကဲ့သို့ ရှုရမည်ဟု ရုန့်ရင်းစွာသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် ဥပမာကို ပြတော်မူသည်။

ထိုဥပမာတို့မှာလည်း အနှစ်မရှိမှု တူပုံကိုပြတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။ သဏ္ဌာန်အခြင်းအရာတူပုံကို ပြတော်မူလိုရင်းမဟုတ်။ အကယ်၍ သဏ္ဌာန်အခြင်းအရာတူပုံကို ပြတော်မူလိုရင်းပါ ဆိုခဲ့သော် သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူသည်ဟု ပြတော်မူရာ၌ ဖဿသည် ငှက်ပျောတုံးသဏ္ဌာန်နှင့်တူသည်။ စေတနာသည်ငှက်ပျောတုံးသဏ္ဌာန်နှင့်တူသည်ဟု ရှုရမည် ဟောတော်မူရာ ရောက်ပါလိမ့်မည်ဆိုငြားအံ့- ထိုဥပမာမှာ ဖဿစသည် သည်ငှက်ပျောတုံးသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ ကြီးသော သဏ္ဌာန်ရှိသည်ဟူသော အနက်သည် ရောက်နိုင်သော အနက်ပင် မဟုတ်။ ထိုကဲ့သို့ကြီးသော သဏ္ဌာန်ရှိသော တရားမျိုး မဟုတ်မှုသည် ကား လူအများ၌ထင်ရှားပြီးဖြစ်သတည်း။ ။လိုရင်းမှာ မျက်တောင် တခတ်အတွင်းစသည်၌ အလျင်အမြန်ဖြစ်နိုင် ချုပ်နိုင်သော အခြင်း အရာကို ထင်မြင်နိုင်သည်သာ ပမာဏတည်း။

ထို့ကြောင့် “ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ အာကာသေဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ” ဟု မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာတို့၌ လျှပ်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း မြန်သကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း မြန်သည်ကို ထင်မြင်စေရမည်ဟု ဥပမာပြတော်မူသည်။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ရှုမူမည်သည် နိစ္စသညာ၊ သုခသညာ၊ အတ္တသညာ၊ သတ္တ ပုဂ္ဂလ ဇီဝသညာတို့ကို ဖျက်ဆီးမှုပေတည်း။ လျှပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု မြန်သည်ကို ထင်မြင်နိုင်လျှင်ပင် ခိုကိုးရာမဟုတ်သော အနိစ္စအဖြစ်၊ ဒုက္ခအဖြစ်၊ အနတ္တအဖြစ်၊ သတ္တ ပုဂ္ဂလ ဇီဝ မဟုတ်သော အဖြစ်ထင်ရှားလှလေပြီ။ ထိုအဖြစ်ထင်ရှားလျှင် ဝိပဿနာပရိညာကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်တော့သည်ဖြစ်၍ လျှပ်ရောင်ဥပမာကို ပြတော်မူကြပေသည်။ နာမ်ရုပ်တရားတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုမှာမူကား လျှပ်တပြက် အတွင်းမှာ အကြိမ်တရာ တထောင်မက ဖြစ်နိုင်၊ ပျက်နိုင်သည်။ ထိုသို့သောခဏိက အချက် ဖြစ်ပျက်မှုတို့သည်မူကား သတ္တဝါတို့၏ ဉာဏ်အမြင်မှာပိုင်းခြား၍ ထင်မြင်နိုင်သော အရာစုမဟုတ်ကုန်ပြီ။ မထင်မြင်နိုင်သော အရာကို ဝိပဿနာ၏ အချက်အကွက်ပြု၍ ရှုသည်ရှိသော် အနှစ်တရာ အနှစ်တထောင်ပင်ရှုသော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏဒဿန အဏုမြူမျှ ဖြစ်ခွင့် မရှိ။ သမ္မောဟဒုက္ခသာဖြစ်ခွင့်ရှိလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူနာမ့်

တရားတို့မှာ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက် လက်ဖျစ်တတွက်ခန့်ကာ လအတွင်းမှာ ကုဋေတသိန်းမက ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု မြင်သည်ဟု ကျန်းဂန် တို့မှာလာသည်။ ပကတိလူတို့မှာ မျက်တောင်တခတ် ဆိုလျှင်ပင် အလွန်မြန်လှလေပြီ။ ကျန်းဂန်အဆိုအတိုင်း ကျနလေအောင် မျက်တောင်တခတ်မှာ အချက်ပေါင်း ကုဋေတသိန်း ထင်မြင်နိုင်အောင် ရှုမည်ဟု ကြံစည်ခြင်းငှါပင် မထိုက်လေသောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့်ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ခိုကိုးရာမရှိအောင်ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုမြန်သည်ကို ထင်မြင်နိုင်သည်သာ ပမာဏဟု မုချယုံကြည်ရမည်။

ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အရာနှင့် အဘိဓမ္မာကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆို၍ ထားသောအရာအချက်များကိုနားယောင်၍ စက္ခုဒွါရတဝီထိအတွင်း မှာ ဖြစ်မှု၊ ချုပ်မှုများကို လက္ခဏာရေးတင်သည်ဟု ပြောဆိုကြသော အရာများသည် ယောင်ယမ်းကာမျှသော အမှုသာဖြစ်၏။ ဝိပဿနာ ဉာဏဒဿနအစစ်ဖြစ်နိုင်ရန် အခွင့်အလွန်ဝေးလှ၏ဟု မှတ်လေ။

[ဤတွင်ရွှေ့ကား သဘာဝဉာဏ်ကို ပြဆိုသောစကားရပ်တည်း။]

ပဌမဒုက္ခစက်

ဝိညာဏာဟာရ ဒုက္ခဆိုသည်ကား ကဗလီကာရ အာဟာရ ဒုက္ခ စက်ကြီးဆယ်ပါးသည်လည်း ဝိညာဏာဟာရ ဒုက္ခ၌အတွင်းဝင်သည် သာတည်း။

ကဗလီကာရ အာဟာရအမှုမည်သည် အသက်မွေးမှု သက်သက် သာတည်း။ တခုသော ဘဝအတွင်း၌ မသေမီအကြားတွင် ဣရိယာ ပုထ်လေးပါး၌ အားပြည့်၊ အင်ပြည့်မျှတ ရွက်ဆောင်၍သွားနိုင်ရုံသော အမှုစုသာတည်း။ လောဘနိုင်ငံသို့ လိုက်၍ အပို၊ အမိုပစ္စည်းဥစ္စာဖြစ် ထွန်းရန်၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်ဖြစ်ရန်၊ မင်းစိုးရာဇာဖြစ်ရန်၊ စက္ခုအာရုံကို လိုက်စား၍ မြူးထူးပျော်ပါး ခံစား၊ စံစားရန်၊ သောတအာရုံ၊ ဃာန အာရုံ၊ ဇိဌာအာရုံ၊ ကာယအာရုံ၊ မနောအာရုံကို လိုက်စား၍ မြူးထူး ပျော်ပါး ခံစား၊ စံစားရန်၊ နောက်ဘဝသို့ ဒါနကုသိုလ် ပြုလုပ်ရန်အ ခွင့်များနှင့် လောကီစီးပွားကို အားထုတ်လုပ်ဆောင် ရှာကြံဆည်းပူး

ခြင်း အစရှိသော ဗျာပါရ ဒုက္ခမှုစုသည် ဝိညာဏာဟာရ ပေါက်မှ ထွက်သော ဗာလုဿုက္က ဒုက္ခစုသာတည်း။

ဤဝိညာဏာဟာရအရာမှာဗဿာဟာရ မနောသဓမ္မတနာဟာရ တို့ကိုလည်း အတွင်းဝင်ပြု၍ သိရမည်။

[ဤကား ဗာလုဿုက္က ဗျာပါရဒုက္ခ ပဌမစက်ကြီးတည်း။]

ဒုတိယဒုက္ခစက်

ဗာလုဿုက္က-ဟူသောစကား၌။ ။ဗာလာနံ ဥဿုက္ကော ဗာလုဿုက္ကောဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ။ဗာလာနံ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို မသိကြကုန်သေးသောသူတို့၏။ ဥဿုက္ကော၊ ကြောင့် ကြဗျာပါရစိုက်မှုတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ ဗာလုဿုက္ကော၊ ဗာလုဿုက္ကမည်၏။

ဤသို့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ချမ်းသာ စီးပွားကို လိုက်စားမှု၊ လောဘ အာရုံ ကာမဂုဏ်စီးပွားကို လိုက်စားမှုတို့၏အတွင်းမှာ များစွာသော အဇ္ဈတ္တအန္တရာယ်၊ ဗာဟိရအန္တရာယ်တို့သည် ရှိနေကုန်၏။

[ဤကား ဝိညာဏာဟာရပေါက်မှ ထွက်သော ဒုတိယဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။]

ထို ပဌမစက် ဒုတိယစက်တို့ အတွင်းမှာ ပါဝင်သော တထောင့် ငါးရာ ကိလေသာမီး ပွားများမှု၊ အပျော်အပါး လိုက်စားခြင်းနှင့်စပ် သော တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာမီး ပွားများမှုတို့သည် ဝိညာဏာ ဟာရပေါက်မှထွက်သော တတိယဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။

ထိုစက်တို့၏အတွင်းတွင် ပါဝင်သော ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဒုစ္စရိုက်တရား ပွားများမှုသည်ကား ဝိညာဏာဟာရပေါက်မှထွက် သော စတုတ္ထဒုက္ခစက်ကြီးတည်း။

ထိုစက်တို့မှ မဟာအဝီစိသို့ ကျအောင်သွားသော ပဉ္စမဒုက္ခစက် ကြီးနှင့် ဆက်မိလေတော့သည်။

နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့၌မူကား တနာရီမစဲ အမြဲဖြစ်ပွား၍နေကြ သော ကိလေသစက်ကြီးသည် အလွန်ကြီးကျယ်လှ၏။ ထိုကိလေသ ဒုက္ခ စက်ကြီးသည် အပါယိက ဒုက္ခစက်ကြီးနှင့်ဆက်လေ၏။

ဗြဟ္မာပြည်၌လည်း ရူပရာဂမီးတောက်မှု၊ အရူပရာဂမီးတောက်မှု၊ မာနမီးတောက်မှု၊ အလွန်ထက်သန်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး၊ သဿတဒိဋ္ဌိမီး၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမီး ပွားများမှုစုသည် ဝိညာဏာဟာရ ပေါက်မှ ထွက်သော ကိလေသဒုက္ခစက်ကြီးပင်တည်း။ ထိုကိလေသ ဒုက္ခစက်ကြီးသည် အပါယိက ဒုက္ခစက်ကြီးနှင့် ဆက်မိလေ၏။

[ဤကား အာဟာရံ ဇာနာတိ အရ ဝိညာဏာဟာရ၌ ရှေးဦးစွာသိအပ်သော ဉာတပရိညာဒုက္ခသစ္စာအစီအရင် အမြွက်တည်း။]

၇-ဝိညာဏာဟာရ၌ တိရဏပရိညာ အနိစ္စပရိညာ အစဖော်နည်း

တိရဏပရိညာသည် အနိစ္စပရိညာ၊ ဒုက္ခပရိညာ၊ အနတ္တပရိညာ ဟူ၍ ၃-ပါး၊ အနိစ္စပရိညာ အစီအရင်ကား ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတွင် ကာယဝိညာဏ်သည် တကိုယ်လုံးမှာ အနှံ့ဖြစ်ပေါ်သည် ဖြစ်၍၎င်း၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ထင်ရှားသော ဝေဒနာတို့နှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ရှေးဦးစွာ ပရိညာအကွက်ဖော်ရန် အလွန်သင့်မြတ်၏။ ကာယဝိညာဏ် ဒွေတွင်မှလည်း ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်သည်သာ ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်၌ ပရိညာအချက်ကို ရှေးဦးစွာပြဆိုအံ့။ ။ကျောက်ကုန်းအပြင်အစရှိသော တခုခုသောကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ တစုံတခုသော အုတ်ကျောက်လှံကန် အပြင်းအထန် ထိခိုက်ရာ အလွန်ကျင်နာသော ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်လေ၏။ ထိခိုက်သောဒဏ် ပြယ်ပျောက်သောအခါ ထိုဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက်ငြိမ်းလေ၏။ ။ဝေဒနာကို ပဓာနပြု၍ဆိုသည်၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလုံးဖြစ်အတူ၊ ပျက်အတူ ပါရှိသည်ပင် အာဟာရသုံးပါးလည်း တလုံးတည်းပါရှိ၏။

နာမက္ခန္ဓာလေးပါးမည်သည် တခုခုသောနေရာမှာ ဖြစ်ပေါ်၍ နေလျှင် ကြွင်းသော တကိုယ်လုံးမှာ နာမက္ခန္ဓာမရှိ၊ ရူပက္ခန္ဓာသက်သက်သာရှိမြဲ ဓမ္မတာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုထိခိုက်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်ထိုနေရာမှတပါး တကိုယ်လုံးမှာ ရူပက္ခန္ဓာသာရှိ၏။ နာမက္ခန္ဓာမရှိ၊

အဖြစ်အပျက် အလွန်မြန်လှသည့်အတွက်ကြောင့် စက္ခု၊ သောတ၊ ဟဒယဝတ္ထုတို့နှင့်တကွ ပြိုင်၍ပင် ရှိနေသကဲ့သို့ထင်ရ၏။ ထိခိုက်၍ အနာအကျင်ဖြစ်၍ နေဆဲမှာ မျက်စိကလည်း မြင်လျက်ပင်ဖြစ်၏။ စကားပြောဆိုသံအစရှိသော အသံတပါးကို နားကလည်းကြားလျက် ပင်ဖြစ်၏။ နှလုံးကလည်း သိလျက်ပင်ဖြစ်၏။ မျက်တောင်တခတ်မျှ ကာလအတွင်း ကုဋေတသိန်းမက ဖြစ်နိုင်၊ ပျက်နိုင်သည်-ဟူသော စကားကိုထောက်၍ အပြောင်းအလဲ အဖြစ်အပျက် မြန်မှုမှာ မကြံ အပ်၊ မကြံစည်ရာပေတည်း။

ထိခိုက်ရာဌာန၌နာမက္ခန္ဓာလေးပါးခွဲပုံကား ထိခိုက်မှန်းသိမှုကား- ဝိညာဏ်တည်း။ နာကျင်မှုကား-ဝေဒနာတည်း။ ထိခိုက်ချက်ကို အမှတ် သညာပြုမှုကား-သညာက္ခန္ဓာတည်း။ ဤသို့ ပါရှိသည့်အတွက်ကြောင့် အနာပျောက်ပြီးသည့်နောက်ပြန်၍အောက်မေ့ပြန်လျှင်အောက်မေ့တိုင်း အောက်မေ့တိုင်းစိတ်ထဲမှာထိခိုက်မှုပေပါနိုင်လေသည်။ ။ဝေဒနာပေပါ ရှိသဖြင့် ဖဿပါရှိကြောင်းထင်ရှား၏။ နာမူတရုရု တထောင်းထောင်း ထ၍ နေသည်ကား- စေတနာအမှုပေတည်း။ ဖဿနှင့်စေတနာကား- သင်္ခါရက္ခန္ဓာတည်း။ ကေဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရတို့လည်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တရားစုပင်တည်း။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဖြစ်၏။ ထိုနေရာ၌ ရှိသောရုပ်စုကား ရူပက္ခန္ဓာတည်း။ ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်၏။ မထိခိုက်မီရှေး အဘို့၌ ထိုနေရာမှာ ရူပက္ခန္ဓာတခုသာရှိ၏။ အနာပျောက်၍သွားသော အခါ၌လည်း ထိုနေရာမှာ ရူပက္ခန္ဓာတခုသာကျန်ရှိ၏။ ။ဤကဲ့သို့ အနာအကျင်ဖြစ်ရာ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် နာသည်-ဟူသောဝေဒနာ အမည်တခုကိုသာ ပြောဆို၏။ ထိုမှန်းသိကာမတ္တ အချက်စုမှာမူကား ဝိညာဏက္ခန္ဓာသာ ထင်ရှား၏။

ဤအရာ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ပဓာနပြု၍ ဝေဒနာပုပ္ဖုဠုပမာ-ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်နှင့်အညီ ထိုနာမူကို မီးဟုန်ဖြင့် ဆူဆူတက်၍နေသော ရေပွက်ငယ်တွေနှင့်တူစွာ ဉာဏ်မှာမြင်အောင်ရှု၊ သဘာဝအတိုင်း သရုပ်ပေါ်အောင် ထင်မြင်နိုင်လျှင် သာ၍ကောင်း၏။ သရုပ်

ပေါ်အောင် မိမိရရမထင်လျှင် နေရာမကျ၊ ငါနာသည်-ဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိလက်မှ မလွတ်ဘဲနေလိမ့်မည်။

ဝိပဿနာရှုမှုမည်သည် ဉာဏဒဿနမှု၊ သန္တိဋ္ဌိကမှုဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ကိုရှုလျှင် မျက်စိနှင့်မြင်သကဲ့သို့ ပညာမျက်စိမှာ အထင်အမြင်ရအောင်ရှုရမည်။ အထင်အမြင်နေရာကျမကျ စက္ခုဝိညာဏ်ကို မိ၊ မမိကိုလည်း ထိုရှုဆဲ၊ မြင်ဆဲအခါ၌ ငါမြင်သည်-ဟူသော အထင်ပျက်၏လော၊ မပျက်လောဟု ဆင်ခြင်၊ ရှုဆဲအခါမှာမှ ထိုအထင်မပျက်လျှင် စက္ခုဝိညာဏ်ကို လှလှ မမိသေး ဟု သိအပ်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်ကို လှလှမမိခဲ့လျှင် လက္ခဏာရေးသို့ကျလျှင်လည်း လှလှ မိအောင်မထင်နိုင်၊ သဘာဝဓမ္မကိုမိမှ ထိုသဘာဝ၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ရှုသောအခါ ဉာဏ်ထဲမှာအားရစွာ ထင်နိုင်သည်။ ။ဝိညာဏ်ကဲ့သို့ ငါမြင်သည်၊ ငါကြားသည် အစရှိသည်ဖြင့် သဘာဝထင်ရှား၍ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ အစွဲအလမ်းကြီးလှသော တရားတို့၌ သဘာဝဓမ္မကိုပင် ဉာဏ်မျက်စိတွင် ကောင်းကောင်းမြင်မှတော်သည်။ မထင်ရှားသော တရားတို့၌ ကိစ္စမရှိလှ။ ။ဤထိခိုက်၍နာမှုမှာ ဝေဒနာထင်ရှား၍ ငါနာသည်ဟု စွဲလမ်းသည်။ ဝိညာဏ်မထင်ရှား၍ ငါသိသည်ဟုမစွဲလမ်း၊ ဝိညာဏာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို လုပ်သောသူဖြစ်ခဲ့မှု ဝေဒနာကိုအမှတ်ပြု၍ ဝိညာဏ်ကို မိအောင်ဖမ်း၊ ဝေဒနာကိုပင် ဝိညာဏ်ဟုရှုသော်လည်း ကိစ္စမရှိ၊ ဖြစ်အတူ၊ ပျက်အတူ တရားစုမှာထင်ရှားရာတခုခုကို မိလျှင်ပြီးတော့သည်။

[ဤကား ဓမ္မသဘာဝကို မိအောင်ဖမ်းမှု၌ သိရာသော အချက်တည်း။]

ဥဒယဗ္ဗယဖမ်းနည်း

ဥဒယဗ္ဗယဖမ်းနည်းကား ထိခိုက်ရာဌာနတပြင်လုံး၌ တဖွားဖွားဖြစ် ပေါ်၍နေသော နာမှု-ဟူသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် မထိခိုက်မီ ရှေးအဘို့၌ ဘယ်မှာမှရှိ၍နေနှင့်သော ခန္ဓာလေးပါးမဟုတ်၊ ထိုထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကြောင့် မိုးပေါ်ကျကဲ့သို့ ယခုဖြစ်၍လာသော တရားစုတည်း၊ အနာပျောက်ပြီဟု သိသောအခါ၌ အနာပျောက်မှုဆိုသည်ကား- ထိုခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ချုပ်ကွယ်မှုတည်း၊ ကုန်ခန်းမှုတည်း၊ ဘယ်ကို

မှပြောင်းရွှေ့၍ သွားသည်မဟုတ်။ ဤဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုအရာ၌ အလွန်
 တွေဝေသူများလှ၏။ ။စိတ်ဆိုသည်ကား ကိုယ်တွင်းမှာ ထာဝရအမြဲ
 တည်ရှိ၍နေ၏။ ထိုတည်ရှိ၍နေရာမှ ထိခိုက်ရာဌာနမှာ လာ၍ပေါ်၏။
 ထိခိုက်မှုပျောက်ငြိမ်းပြန်လျှင် နေရာတပါးသို့ပြောင်း၍ ပေါ်ပြန်၏ဟု
 ထင်၍နေသူများလှ၏။ နိစ္စ၊အတ္တစွဲလမ်းချက် အလွန်အားကြီးလှ၏။ ။
 ဤကဲ့သို့အနာအကျင်နှင့် ထင်ရှားရာ တကွက်ကွက်မှာ ယခုမှဖြစ်ပေါ်
 လာသော အာဂန္တုတရားစုအဖြစ်ကို၎င်း၊ အနာပျောက်သည်ဟု ဆိုရ
 သောအခါ ဘယ်ကိုမှသွားသည်မဟုတ်။ထိုနေရာတွင်ပင် အပြီးပျောက်
 ကွယ်သေဆုံး၍ သွားသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း၊ ဇဝိုးဇဝါး ယုံမှားသံသယ
 မရှိ၊ အသိဉာဏ်တွင် လင်းလင်း ချင်းချင်း ထင်နိုင်၊မြင်နိုင်၊ထိုးထွင်းနိုင်
 အောင်ပြောဟောပြသရမည်။ ။ဤအရာတကွက်က ဉာဏ်မျက်စိပေါက်
 ၍ သွားလျှင် နောက်နောက်ဌာနတို့၌လွယ်၍ သွားလတ္တံ့။ ။ဤအရာ
 လွယ်ပါ၏ဟု မထင်လင့်၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိလျှင်လွယ်၏။ ဉာဏ်စွမ်းနံ့သူမှာ
 မလွယ်။ ။ဤကဲ့သို့ထင်ရှားလှသော ဒုက္ခဝေဒနာမှာ လွယ်သော်
 လည်း သုခဝေဒနာမှာ အမြင်ခက်၍ နေတတ်သည်။သုခဝေဒနာမှာပင်
 လွယ်ပြန်သော်လည်း စက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာန
 ဝိညာဏ်၊ ဇိဋ္ဌာဝိညာဏ် အစရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော
 ဝိညာဏ်တို့မှာ ခက်၍နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့်—

“အဒုက္ခ မသုခါဝေဒနာ ဉာဏသုခါအညာဏဒုက္ခာ”
 ဟူ၍ မဟာဝေဒလ္လသုတ်မှာ ဟောတော်မူသည်။

အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်။ ဉာဏသု-
 ခါ၊သိလျှင်ချမ်းသာ၏။ အညာဏဒုက္ခာ၊ မသိတည့်နိုင်၊ မထင်
 တည့်နိုင်၊ မမြင်တည့်နိုင်လျှင် ဆင်းရဲ၏။

အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည် ရှုမြင်ခြင်းငှါ ခဲ
 ယဉ်း၏။ မိဂပဒဝဋ္ဋဉာနည်းအားဖြင့် ရှေးအဘို့၊ နောက်အဘို့၌ ဖြစ်
 ပေါ်သော သုခ၊ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို ထောက်မြော်၍ အလယ်ခဏတို့မှာ
 ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်သည်ကို သိရမည်ဟုဆို၏။ ။ငါးပါးသော ပဉ္စ
 ဝိညာဏ်တို့တွင် စက္ခုဝိညာဏ်သည် အလွန်သိမ်မွေ့သော ဥပေက္ခာ

ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ မိနိုင်းခဲလှ၏။ အဖြစ်လည်းမစဲ ကိစ္စလည်း တွင်ကျယ်လှသည်ဖြစ်၍ ငါမြင်သည်ဟူသောသက္ကာယဒိဋ္ဌိအစွဲအလမ်း အလွန်ခိုင်မြဲလှ၏။ ကျား၊ခြင်္သေ့တို့၏ ပါးစပ်မှာရှိသော သားကောင် ကိုကဲ့သို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ လက်မှ စက္ခုဝိညာဏ်ကို ညှဏ်အရလုခြင်း ငှါ ခဲယဉ်းလှ၏။ ရေပွက်ငယ်၌ပေ ငါ့ရှိသောအရိပ်၏ ပျက်မှု၊ ဖြစ်မှုကို ရေ ပွက်ငယ်ပျက်မှု၊ ဖြစ်မှုနှင့်ဘက်တွဲ၍ ပြသကဲ့သို့ခဲယဉ်းလှသော ဝိညာဏ် ၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ဝတ္ထုရုပ်နှင့်ဘက်တွဲ၍ ယူမှ လွယ်နိုင်သည်။ ဝတ္ထုရုပ် ၏ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ကောင်းကောင်းမြင်နိုင်မှလည်း ဘက်တွဲနိုင်သည်။ ငါ မြင်သည်ဟု ဖြစ်မှုသည်လည်း စက္ခုဒွါရ ဝီထိနှင့်တကွ မနောဒွါရဝီထိ များစွာကျပြီးမှ ငါမြင်သည်ဟု သိသော ဝီထိပေလောသည်။ စက္ခု ဝိညာဏ်နှင့်တကွ ထိုအာရုံ၌ဖြစ်ကြသော စိတ်ဝီထိအများကိုတခုတည်း ဖြစ်၍ ငါမြင်သည်ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းသည်။

ဝိပဿနာမူမည်သည် ထိုအစွဲအလမ်းကိုပယ်ဖျောက်မှုတည်း။ ထို့ ကြောင့် စိတ်ဝီထိတထောင်တသောင်းကိုပင် စက္ခုဝိညာဏ်တခုတည်း ပြု၍ ငါမြင်တခုတည်းဖြစ်၍ ရှုမိလျက်ငြားသော်လည်း ငါမြင်သည်ဟု သောစွဲလမ်းချက်တကယ်ပြယ်ပျောက်လျှင် ပြီးတော့သည်။ အရာတိုင်း မှာဤနည်းကိုသိလေ။ အဘိဓမ္မာအရာ၌ သဘောယုတ္တိနှင့်တကွ ဝီထိ လက်ရိုးများကို အလွန်ရေလယ်လှသည်ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်၊ ဘဝင်စ လန၊ ဘဝင်ပစ္စေဒ၊ ပစ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစသည်တို့၏ ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင် ခဏိက အစဉ်ဖြစ်ပုံချုပ်ပုံကို၊ များစွာသော သဘောယုတ္တိတို့နှင့်တကွ အသက် ထက်ဆုံး ချပို့ဟောပြော၍နေငြားသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ မြင်မှုသည် ဖြစ်ထိုက်သော သဘာဝယုတ္တိကို မြင်မှုသာဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာအမြင် မျိုးပင်မဟုတ်။ ဝိပဿနာအမြင်မျိုးနှင့်အလွန်ပင် ဝေးကွာ၏။ သို့ပါလျက် ထိုကဲ့သို့သော ခဏိကဓမ္မအစီအစဉ်အဖြစ်အပျက်တို့ကို နေရာကျသိ တတ်မှ ဝိပဿနာမူ နေရာကျနိုင်မည်ဟု ထင်မှတ် ပြောဆိုကြသော အရာများသည်နေရာကျ အချက် မသိကြီးမသိလှ၍ ထင်မှတ်ပြောဆိုကြ သောအရာသာဖြစ်သည်။

ဥပမာကား အဘိဓမ္မာကျမ်းတတ်ဆရာသည် မန္တလေးမြို့၊ ရန်ကုန် မြို့များမှာ အလွန်ကြီးကျယ်စွာသော ဘယဆေးသည်ကြီးနှင့်တူ၏။ ထို

ဘယဆေးသည်ကြီးသည် ဘယ်ဆေးမျိုးမရှိဟုမဆိုရအောင် တသောင်း
ဘိုး၊ နှစ်သောင်းဘိုး၊ တသိန်းဘိုး၊ နှစ်သိန်းဘိုးဝယ်ယူ၍ ကိုးခန်းတိုက်၊
ရှစ်ခန်းတိုက်စသည် တိုက်ဆိုင်ကြီးစွာနှင့်အပြည့် စမ်းတိုင်း တွေ့အောင်
စီစဉ်ဆိုင်ခင်း၍ထားပေ၏။ အလိုရှိ၍ ဝယ်ယူသူလာလျှင် လိုရာဆေးမျိုး
ကို တထောင်ဘိုး၊ တသောင်းဘိုး ခဏခြင်းပေးနိုင်၏။ သူနာကိုကုစား
သော ဆေးသမားပညာမျိုးကိုမူကား မကျွမ်းကျင်၊ မိမိကိုယ်မှာ ရော
ဂါတခုစွဲ၍နေ၏။ ထိုရောဂါကို တပါးတည်းနှင့် ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်
သော ဆေးမျိုးသည် မိမိဆိုင်မှာတရာမကရှိ၏။ သမားပညာကိုအနည်း
ငယ်မျှမကျွမ်းကျင်သည့်အတွက် တသက်လုံး ထိုရောဂါမပျောက်၊ ဖဿ
တခုကိုဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာတခုကိုဖြစ်စေ၊ စေတနာတခုကိုဖြစ်စေ၊ ဝိညာဏ်
တခုကိုဖြစ်စေ ဝိပဿနာပရိညာအချက်နှင့် သိမြင် ပေါက်ရောက်သော
သူသည် အစွမ်းကောင်းဆေးမြစ်တခုနှင့် အရာမကသော သူနာတို့ကို
ရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းအောင် ကုစားနိုင်သော ဆေးသမားဆရာနှင့်
တူ၏။

ဝိပဿီ အစရှိသော ခြောက်ဆူသော ဘုရားတို့လက်ထက်၌
လည်း ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် ငါတို့ဘုရား လက်ထက်၌လည်း
ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင်ကြီးသုံးပုံတတ်ကြီးဖြစ်၍ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်မှာ အကျော် အမော်ကြီးလုပ်၍ နေသော ပေါဋ္ဌိလ
မထေရ်ကြီးသည် ဝိပဿနာမူကို အားထုတ်လိုသော အခါ
ဝိပဿနာမူ ပေါက်ရောက်ပြီးသော တောကျောင်းနေ ရှင်
သူငယ်ကလေးအထံမှာ လက်အုပ်ချီ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူရသည်
ဟု ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာမှာ လာသော တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလ မထေရ်
ဝတ္ထုကို ထောက်မြော်လေ။

ဝိပဿနာမျိုးကို မသိသော အဘိဓမ္မာကျမ်းတတ် ဆရာသည်
ဆေးဒန်းအစရှိသော ဓာတ်မျိုးတို့ကို တသိန်းဘိုး၊ နှစ်သိန်းဘိုး တိုက်
ဆိုင်တည်ခင်း၍နေသော တရုပ်ကုန်သည်ကြီးနှင့်တူ၏။ ။ ဖဿဟာရ
စသည်တို့တွင် တခုခု၌ ဝိပဿနာ ပရိညာအချက် မိပြီးသောသူသည်
ဆေးဒန်းစသော ဓာတ်မျိုးနှင့် ရွှေဖြစ်၊ ငွေဖြစ် ပေါက်ရောက်ပြီးသော
ဟိန္ဒူဇော်ဂီကုလား ဘုန်းကြီးနှင့်တူ၏။ သို့သော်လည်း အဘိဓမ္မာ

ကျမ်းတတ်ဆရာများ တတ်သိလိမ့်မာ၍ ဆောင်ရွက် ပေးသောကြောင့် အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တော်ကြီး ယနေ့ထက်တိုင် တည်ရှိ နေပေသည်။ အဘိဓမ္မာကျမ်းတတ်ဆရာတို့၏ကျေးဇူးသည် သာသနာအစဉ်၌ အလွန် ကြီးကျယ်လှပေ၏။

[ဤကား ပညာရှိတို့ သတိပညာဖြစ်ရန် မှာထားလိုက်သော စကား ရပ်တည်း။]

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ထိခိုက်နာကျင်မှု၌ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ယခုမှ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုဟူသော ဥပါဒ်စွန်းကို ထင်လင်းစွာ မြင်ခြင်း၏ အကျိုး ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ နာမ်တရားတို့မည်သည် အစဉ်တည်ကာ ပါရှိ၍ နေသည်ဟု ထင်မှတ်သော နိစ္စသညာပျောက်ကင်း၏။ ယခုတွင်မှ ဖြစ် ပေါ်သော ဥပါဒ်ဇာတိစွန်းကို ထင်လင်းဒိဋ္ဌိတွေ့မြင်သဖြင့် ရှေးအဘို့ က ရှိနေနှင့်သော တရားမဟုတ်ဟု မြင်နိုင်သောကြောင့် ထိုသညာ ပျောက်လေသတည်း။

ယခုပင် ပျောက်ကွယ်ကုန်ဆုံး၍သွားသည်ကို ထင်လင်းစွာ မြင်ခြင်း ၏အကျိုးကား ဤယခုရှိနေသော စိတ်နှင့်ပင်ရှေ့သို့လည်း သွားရလိမ့် မည်ဟု ထင်မှတ်၍နေသော နိစ္စသညာ ပျောက်ကင်း၏။ ယခုပင် ဤ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး အနိစ္စမရဏသို့ ရောက်လျက် ကွယ်ဆုံး၍ သွား သော ဘဝစွန်းကိုထင်လင်းဒိဋ္ဌိ တွေ့မြင်ရသဖြင့် မျက်တောင်တခတ်မျှ အမြဲတည်ကာလိုက်ပါ၍ နေနိုင်သောတရားမျိုးမဟုတ်ဟု မြင်နိုင်၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်သောကြောင့် ထိုသညာပျောက်လေသတည်း။

မျက်တောင်တခတ်မျှ အမြဲတည်ကာလိုက်ပါ၍ မနေနိုင်ဟူရာ၌ ယခုဖော်ပြသော ဒုက္ခဝေဒနာအချက်မှာ ဆူဆူတက်နာကျင်မှုကို စေ စေ့ရှုဆင်ခြင်ပါလျှင် ရွရွရွရွ ခဏမစဲတသဲသဲနေသည်ကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌိ သိမြင်ရသဖြင့် တအောင့်တခရာ အနာမပျောက်သေးမီအတွင်းမှာပင် နာရာဌာနတပြင်လုံးမှာ အသိန်းအသန်းမက ဖြစ်မှု၊ ချုပ်မှုတွေရှိနေ သည်ကိုလည်း မြင်တတ်သမျှလည်းမြင်၊ ရိပ်မိတတ်သမျှလည်း ရိပ်မိ၏။ ထို့ကြောင့် မျက်တောင်တခတ်မျှ နိစ္စဖြစ်၍ တည်နေနိုင်သော တရားစု မဟုတ်သည်ကို အတပ်ပင်ဆုံးဖြတ်၍ သိနိုင်လေသတည်း။

ဤဒုက္ခဝေဒနာအချက်၌ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်စွန်းနှစ်ချက်ကို ကိုယ်တွေ ဉာဏ်မြင် အထင်အလင်း ထိုးထွင်း၍သိရသဖြင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာတခုလုံး မှာ ရှေးရှေးကဖြစ်ဘူးခဲ့သမျှသော စိတ်စေတနာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် လည်း အာရုံထိခိုက်လာ၊ ထိခိုက်လာမှ ထိုထိခိုက်ရာ အကွက်တွင်ဖွား ခနဲ၊ ဖွားခနဲ ဖြစ်ပေါ်လာသော အာဂန္တုတရားစုတို့သာ စင်စစ်တည်း။ ထိခိုက်ဒဏ် ပြေပျောက်ပြန်လျှင်လည်း ထိုနေရာမှာပင် အကုန်လုံး သေဆုံးကွယ်ပျောက်၍သွားသော အနိစ္စတရားတို့သာ စင်စစ်တည်းဟု အစု၊ အစု အပိုင်း၊ အပိုင်း ဉာဏ်ထဲတွင်ထင်မြင်၍ နေလတ္တံ့။ ယခုအ ခါမှ နောက်ခဏ၊ နောက်ရက်၊ နောက်လ၊ နောက်နှစ်တို့မှာလည်း အာရုံထိခိုက်လာ၊ ထိခိုက်လာမှ ထိုထိခိုက်သောနေရာတွင် အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍၊ ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြကုန်လတ္တံ့။ ဖြစ်ပေါ်တိုင်၊ ဖြစ် ပေါ်တိုင်းလည်း ထိုထိုနေရာမှာပင် ပျောက်ဆုံးကြ၊ ပျောက်ဆုံးကြ ကုန်လတ္တံ့ဟု အစု၊ အစု အပိုင်း၊ အပိုင်း ဉာဏ်ထဲတွင် ထင်မြင်၍နေ လတ္တံ့။ ဤဘဝတခုလုံးထင်မြင်၍နေလျှင်လည်း ရှေးရှေးဘဝ၊ နောက် နောက်ဘဝတို့မှာ သည့်အတိုင်းပင် မြင်၍နေလတ္တံ့။ သုံးဆယ့်တဘုံရှိ သတ္တဝါအနန္တ စကြဝဠာအနန္တမှာလည်း သည့်အတိုင်း ထင်မြင်၍ နေလတ္တံ့။

[ဤကား တခုသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယ ဝိညာဏ်အစဉ်တခုကို အကွက်ပေါ်အောင် ဖေါ်၍ အနိစ္စပရိညာထင်လင်း စွာတည်ထောင်ပုံ အစီအရင်ကို အနုသာသနီနည်းအားဖြင့် ပြသသွန်သင် ချက်တည်း။]

တကွက်တနေရာနှင့်မှ မလင်းသေး၊ မစွဲသေးလျှင် ဒုက္ခ သဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ကို တကိုယ်လုံးအနှံ့ဖေါ်၍ ပြရသည်။ ပြနည်းကား တကွက်နှင့်တကွက် ခပ်ကွာကွာနေရာမှာ ဖေါ်ရမည်။ လက်ျာခြေဖဝါး ၌ အနာ၊ အကျင် ထိပါးခဲ့သော်ဟု ကိန်းဖေါ်၍ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သဘာဝကိုမြင်နိုင်အောင်၊ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်စွန်းကို မြင်နိုင်အောင်ပြလေ။

ထိုနောက် လက်ဝဲခြေဖဝါးမှာ၊ ထိုနောက် လက်ျာလက်ဖဝါးမှာ၊ ထိုနောက် လက်ဝဲလက်ဖဝါးမှာ စသည်ဖြင့် ဖေါ်လေ။

ဦးနှောက်တွင်းမှာ ကိုက်၍လာမှု၊ ပူ၍လာမှု၊ ရင်တွင်းမှာပူ၍လာမှု၊ အပူပျောက်မှု၊ အဆုပ်တွင်းမှာပူ၍လာမှု၊ အပူပျောက်မှုသည်ဖြင့် ဖေဖီလေ။

ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အကွက်မှာ ယား၍လာမှု၊ အယားပျောက်မှု၊ ထုံ၍လာမှု၊ ကျင်၍လာမှု၊ နာ၍လာမှု၊ ကိုက်၍လာမှု၊ ခဲ၍လာမှု စသည်ဖြင့်ဖေဖီလေ။ တကိုယ်လုံး အနံ့အပြားဖေဖီ၍ ပြနိုင်လေလေ၊ နာခံသောသူမှာ ဉာဏ်အမြင် သန့်ရှင်းလေလေ၊ ဉာဏ်အမြင် ရှလေလေဖြစ်သတည်း။ ။ ဤဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်တခုကို တကိုယ်လုံးမှာဖြစ်မှု၊ ချုပ်မှု အကွက်၊ အကွက် အပိုင်း၊ အပိုင်းတွေ ထင်မြင်၍ကုန်လျှင် ကြွင်းသော ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့နှင့်တကွ စေတသိက်-ဟူသမျှတို့သည်လည်း ဤနည်းချည်းဆိုသည့် အနေနှင့်ထင်ပြီးတွေ၊ မြင်ပြီးတွေကဲ့သို့ဖြစ်၍ ကုန်လေ၏။ ငါမြင်သည်၊ ငါကြားသည်၊ ငါသိသည်၊ ငါနာသည် အစရှိသော ဒိဋ္ဌိစုသည် အကုန်ပျောက်ကင်း၍ ကုန်တော့မှာလောက် ထင်ရ၏။

[အနိစ္စပရိညာ အစဖေဖီနည်းပြီး၏။]

ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် အစဖေဖီပြီးနောက် သုခဝေဒနာကို ဖေဖီရာ၏။

သုခသည် နိဒုက္ခသုခ၊ ဝေဒနာသုခဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင်ရှုပကာယ နာမကာယ၌ ဒုက္ခဝေဒနာကင်းရှင်း၍ နေကာမျှသည် နိဒုက္ခသုခမည်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခကင်းရှင်း၍နေသည်ကိုပင် ချမ်းသာဆိုရသည်။ သုခဝေဒနာ အလွန်ထင်ရှားသည်မဟုတ်။ ထိုမှန်းသိရုံမျှသောဝိညာဏ်ကိစ္စသာထင်ရှားသည်။ ကောင်းလေစွ၊ ကောင်းလေစွဟုဆိုရလောက်သော သုခကိုရှေးဦးစွာဖေဖီရမည်။ ပူအိုက်လှတုန်းအခါ အေးမြစွာသော ရေချိုးမှု၊ ယပ်လေခံမှု၊ လေပြေလေညှင်းခံမှု၊ ချမ်းအေးလှ၍ ဒုက္ခဖြစ်နေသောအခါ မီးလှုံမှု၊ နေစာလှုံမှု၊ နူးညံ့သောလက်ဖြင့် သာယာစွာဆုပ်နယ်မှု စသည်တည်း။ ထိုအမှုတို့ဖြင့် ဖေဖီရာ၌လည်း ဉာဏ်နိုင်ရုံ ကွက်၍၊ ကွက်၍ဖေဖီရမည်။

ဖေဖီပုံကား ပူအိုက်လှ၍ အေးမြသောရေကို ကျောက်ကုန်းအပြင်မှာ လောင်းချိုးရာ၌ လက်ဝါးရာတခုစာမျှတွင် ကွက်၍ပြရာ၏။ ဤနေ

ရာမှာ ပွက်ပွက်ဆူ၍ နေသော ပူမှု၊ အိုက်မှု ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ကွယ်
ပျောက်မှု အလွန်ချမ်းသာလှသော သုခဝေဒနာတွေ ဆူဆူတက် ဖြစ်
ပေါ်မှုကိုပြရာ၏။ ခဏမကြာမီ လောင်းချိုးသောရေ ခန်းခြောက်၍
သွားပြန်လျှင် သုခဝေဒနာတွေ တဖြည်းဖြည်းချုပ်ကွယ်မှု ဒုက္ခဝေဒနာ
တွေ တဖန်ပွက်ပွက်ဆူ ဖြစ်ပေါ်၍လာမှုကို ပြရမည်။ ဝေဒနာဓာတ်
သားကိုလည်း လှလှမိအောင်ဖမ်းစေရမည်။ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှု
ဟူသော ဥဒယအစွန်း၊ ချုပ်ကွယ်ပျက်ဆုံးမှုဟူသော ဝယအစွန်း ဤ
အစွန်းနှစ်ပါးကိုလည်း ထင်ရှားစွာ ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌ မြင်စေရမည်။ ထိုမှ
ကြွင်းကျန်သောအနုသာသန ဆုံးမပုံအစီအရင်မှာ ပဌမခဏ်းအတိုင်း
သိလေ။

တကွက်လှလှ မိသည့်နောက် တကိုယ်လုံးဖြန့်နည်း၊ တဘဝလုံးဖြန့်
နည်း၊ တသံသရာလုံးဖြန့်နည်း၊ သတ္တဝါအများမှာ ဖြန့်နည်းများကို
လည်း ရှေးနည်းအတိုင်းသိလေ။

ထင်ရှားလှသော သုခဝေဒနာ၏အခြင်းအရာကို ထင်မြင်ပြီးမှ နူးညံ့
သော အဝတ်အရုံထိရာ၊ အခင်းအနှီးထိရာ၊ သစ်ပင်ရိပ်ကျောင်းတိုက်
ခန်းရိပ်ထိရာ၊ စသည်တို့၌ တကိုယ်လုံးမှာ တပြိုင်နက်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်၍
နေသော သုခဝေဒနာကိုလည်း မြင်နိုင်လတ္တံ့။ ဉာဏ်နိုင်ရုံ ကွက်၍၊
ကွက်၍ကြည့်မှုသည် ပြက်ပြက်၊ကွက်ကွက် မြင်သာသည်။

သုခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်၌ ဥဒယဗ္ဗယ အနိစ္စပရိညာ
အစီအရင်ပြီး၏။

ဇိဝှါဝိညာဏ်သည် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာ
ကိစ္စမထင်ရှား၊ ချိုသည်၊ ဆိမ့်သည်၊ ခါးသည်၊ စပ်သည် အစရှိသည်ဖြင့်
နောက်စိတ်အစဉ်မှာမှပေါ်လာသောဣဋ္ဌ၊အနိဋ္ဌ ခြားနားစွာသိသော
ဇောဝီထိစုကို အတွင်းဝင်ပြု၍ ပြရမည်။ ဝိညာဏ်ကိစ္စကား အလွန်ထင်
ရှား၏။ ချိုသည်ဟု အသိထင်ရှား၏။ ခါးသည်ဟု အသိထင်ရှား၏။
ထိုအသိစုချုပ်ကွယ်မှုလည်းထင်ရှား၏။ ကောင်းသည် မကောင်းသည်
ဟုပိုင်းခြားသောအမှုမှာ နောက်စိတ်တွေလာမှထင်ရှားသည်။ အလုံး
စုံကို ဇိဝှါဝိညာဏ် ခံစားမှု ဇိဝှါဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာအမှု

ပြု၍ ပြောသော်လည်း သင့်မြတ်တော့သည်။ နာမက္ခန္ဓာတို့၏ ဥဒယ အစွန်း၊ ဝယအစွန်းကိုထင်ထင်ရှားရှား အာရုံပြုနိုင်သည်သာပမာဏ တည်း။ ကြွင်းကျန်သော အနုသာသန အစီအရင်မှာ ကာယဝိညာဏ် ဒွေမှ ပြဆိုခဲ့သော နည်းအတိုင်းသိလေ။

သကြားသကာ စသည်၊ သမ္ဘရာရည်၊ ရှောက်ရည်စသည် ဟင်းကျွေး ဟင်းလျာ၊ စားဘွယ်၊ ခဲဘွယ်၊ သောက်ဘွယ်၊ လျက်ဘွယ်တခုခုမှာပင် လျှာပေါ်သို့ အခါခါရောက်ရာ၌ အခါခါ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ထင်ရှား အောင်ရှုလေ။

ဇိဝှါဝိညာဏ်ပြီး၏။

ဃာနဝိညာဏ်ဒွေမှာလည်း ကောင်းသောအနံ့ အခါခါ ထိခိုက်ရာ အခါခါ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်မှု၊ အခါခါချုပ်ပျောက်မှု၊ မကောင်းသော အနံ့ အခါခါထိခိုက်လာရာ၌ အခါခါတဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှု၊ အခါခါ ချုပ်ကွယ်မှုများကို ထင်အောင် မြင်စေရမည်။ ကောင်းသောအနံ့မှာ လည်း ထိုအတူသိလေ။ ။သောတဝိညာဏ်မှာလည်း အသံ အခါခါ ထိခိုက်ရာ အခါခါဖြစ်ပေါ်မှု၊ အခါခါချုပ်ပျောက်မှုကို ထင်ရှားစွာ မြင်စေရမည်။ သောတဝိညာဏ်သို့ ကျလျှင်ပင် အလွန် သိမ်မွေ့လှပြီ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အလွန်ခိုင်မြဲလှပြီ၊ ငါကြားသည်ဟူသော ငရဲမီးကို သတ် ရန် အခွင့်အလွန်ခဲယဉ်းပြီ။ ။ဝိညာဏ်ဓာတ်သားနှင့်တကွ ဥဒယစွန်း၊ ဝယစွန်းကို ဘယ်နည်းနှင့်မဆို မြင်သာသည့်နည်းနှင့် အတပ်မြင်မှ သတ် နိုင်မည်။ ကာယဝိညာဏ်ဒွေ၌ ငါခံ၍ကောင်းသည်၊ ငါအခံခက်သည်၊ ငါပူသည်၊ ငါအိုက်သည်၊ ငါယားသည်၊ ငါနာသည်၊ ငါထုံသည်၊ ငါကျင်သည် အစရှိသည်ဖြင့် ငရဲမီးများလှသော်လည်း ဝေဒနာကိစ္စ ကြွရှုထင်ရှားသည့်အတွက် အသတ်လွယ်သေး၏။ ။ဇိဝှါဝိညာဏ်မှာ ငါချိုသည်၊ ငါချည်သည်၊ ငါကောင်းသည်၊ ငါမကောင်းသည် စသော ငရဲမီးစု၊ ဃာနဝိညာဏ်မှာ ငါနံသည်၊ ငါမွှေးသည်စသော ငရဲမီးစု အသတ်လွယ်၏။ ။သောတဝိညာဏ်သို့ ကျလျှင်ပင် ငါကြားသည် ဟူသော ငရဲမီးသည် အသတ်ခဲယဉ်းပြီ။ ။စက္ခုဝိညာဏ်သို့ ရောက် လျှင် ငါမြင်သည်၊ ငါကြည့်သည်၊ ငါရှုသည်ဟူသော ငရဲမီးသည်အလွန် တောက်လှ ထက်သန် ခိုင်မြဲလှ၏။ သွန်သင်ပြသသော အနုသာသနီ

ဆရာအပြုလိမ်မာလှမှပြက်ပြက်၊ ကွက်ကွက်ပိုင်းပိုင်း၊ ခြားခြား ထင်နိုင်၊ မြင်နိုင်မည်။ ထိုသို့ထင်မှလည်း ဉာဏ်လက်နက်သည် ငရဲမီးကိုထိမည်။

အဘိဓမ္မာ ကျမ်းတတ်ဆရာတို့က သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အရာ၌ သဘာဝယုတ္တိကိုဆ၍ ထွေလာဖန်တီး ပြောဟောသည်များကို ဝိပဿနာ အမြင်မျိုးမဟုတ်ဟု ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ငါမြင်သည်ဟု စွဲလမ်းမှုကို ငရဲမီး ဆိုရာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပယ်နိုင်လျှင် အပါယ်တံခါးပိတ်၏။ အပါယ် တံခါးမျိုးပြတ်၏။ အပါယ်မြစ်ပြတ်၏။ အပါယ်ကြောပြတ်၏ ဟူသော ဒေသနာတော် စကားသည် သက်သေတည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ခဲ့လျှင် အတိတ်ကပြု၍ထားခဲ့သော မကောင်းမှု ကံ အနန္တသည် အကုန်လုံးတချက်တည်း ကွယ်ပျောက်၏။ နောက် အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ဒုစ္စရိုက်အကုသိုလ်ကံ အနန္တစုလည်း အကုန်လုံးတချက်တည်း ကွယ်ပျောက်၏။ အပါယ်တံခါး အပြီးပိတ်၏ ဟု သိရသဖြင့် လောက၌ ဒုစ္စရိုက်ကံ ဟူသမျှသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွားတည်း။ အပါယ်လေးဘုံသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွား တည်း။ ငရဲမီးသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွားတည်းဟု သိအပ်လေ ရကား ငါငါဟု စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ငရဲမီးဆိုသင့် လှလေ သတည်း။

မြင်သည်ကိုစွဲလမ်းမှုမှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိသုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါး တွင် ငါမြင်သည်ဟု စွဲလမ်းမှုလည်း မာန၏ ဝိသေသ အချက်တည်း။ တဏှာဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးလည်း ဆိုင်ပါ၏။ ငါဟူသည် တဘဝတွင် တငါသာဟု ဖြစ်ရင်းတည်း။ စက္ခုဝိညာဏ်ဟူသော မြင်မှုကို အာရုံပြု၍ ငါမြင် သည်ဟု စွဲလမ်းချက်မှာ တဘဝလုံးမှ စက္ခုဝိညာဏ် တခုတည်းဟု စွဲလမ်းမှုတည်း။ စက္ခုဝိညာဏ်ကိုတဘဝလုံးမြဲသော နိစ္စဟူ၍ စွဲလမ်းမှု တည်း။

ငါ၏မြင်ချက်သည် ကောင်း၏ဟု စွဲလမ်းမှုကား တဏှာ၏ဝိသေသ အချက်တည်း။ မြင်မှုသည် ငါ၏အတ္တတည်းဟု စွဲလမ်းမှုကား ဒိဋ္ဌိ၏ ဝိသေသအချက်တည်း။ ရှေး၌သတ္တ ပုဂ္ဂလ အတ္တ ဇီဝ ပရမတ္ထဓမ္မခွဲခွဲခွဲ မှာ သေချာစွာပြဆိုခဲ့ပြီ။

ပဉ္စဝိညာဏ်ပြီး၏။

ဟဒယဝတ္ထု၊ မနောဝိညာဏ်ပေါက်မှ ထွက်တောက်သော ငရဲမီး အသိုက်အအုံသည်ကား အလွန်ကြီးကျယ်လှ၏။ မီးသတ်ဆရာ အစွမ်း ကောင်းလိုလှ၏။

သတ်ပုံအစီအရင်ကို ပြဆိုအံ့၊ မနောဝိညာဏ်မည်သည် နေ့နေ့ညဉ့် ညဉ့်ခဏမစဲ နှလုံးထဲမှာ တရှိန်တည်း၊ တဆက်တည်း၊ တခုတည်းဖြစ်၍ အမြဲတည်နေသည်ဟု စွဲလမ်း၍နေကြ၏။ ငါသိသည်၊ ငါကြံသည်၊ ငါ တွေးသည်၊ ငါဆသည် အစရှိသည်ဖြင့် ငရဲမီးတောက် မီးလျှံမစဲထ၍ နေ၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်စု၏ ဖြစ်ပေါ်ရာဌာနကား နှလုံးအိမ်တည်း။ ထို နှလုံးအိမ်တွင်းမှာလည်း သွေးသည် တလက်ဘက်ခွဲခန့် ရှိ၏။ အောက်၌တည်ရှိသော ပါစကဝမ်းမီး တကိုယ်လုံးတွင် ထက်ဝန်းကျင် မှာတည်ရှိသော ဥဿာခေါ်သော ကိုယ်စောင့်ဓာတ်မီးတို့ကြောင့် ထို နှလုံးသွေးသည် စမ်းရေပွက်မှာ စမ်းပွက်ရေကဲ့သို့ အခါခပ်သိမ်းဆူ ဆူတက် ပွက်၍နေသော အခြင်းအရာရှိ၏။ မနောဝိညာဏ်၏ မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ထိုသွေးမှာ အသိန်းအသန်းမက တည်ရှိ၏။ ထို ဟဒယဝတ္ထုရုပ်စုလည်း နှလုံးသွေးမှာ လှိုင်းစီး၍တည်နေ၏။ မနော ဝိညာဏ်ဟူသမျှသည် ထို ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ပေါ်မှာ တဖွားဖွား ဖြစ် ပေါ်၏။ ပြိုးပြိုးပြက် ရိုးရိုးရက် တလက်လက် တလင်းလင်းနေ၏။

“ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ” ဟူ၍၎င်း၊ “ပဏ္ဏရံစိတ္တံ” ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဣဒံစိတ္တံ၊ ဤစိတ်ဝိညာဏ်မည်သည်။ ပဘဿရံ၊ ပြိုးပြိုးပြက် ရိုးရိုးရက် တလက်လက် တလင်းလင်း ရှိ၏။ ။စိတ္တံ၊ စိတ်ဝိညာဏ်သည်။ ပဏ္ဏရံ၊ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူ၏။

မျက်မြင်မျိုးမဟုတ်၊ ဉာဏ်မြင်မျိုးပေတည်း။ မျက်မြင်မျိုးအသွင် မှန်း၍ ဉာဏ်မျက်စိနှင့် ကြည့်သော်လည်း ကိစ္စမရှိ၊ “ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ အာ- ကာသေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ” ဟူသည်နှင့်အညီလျှပ်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း မြန်ပုံကဲ့သို့ ထင်မြင်၍ ဥဒယစွန်း၊ ဝယစွန်း ဤအစွန်းနှစ်ခုကို ဉာဏ်၌ထိ ထိမိမိ အားရ ပါးရ မြင်နိုင်မှုသည်သာပမာဏတည်း။ ။တသိမ့်သိမ့် တအိမ့်အိမ့်ကဲ့သို့နေသော ထိုနှလုံးသွေးမှာလည်း ဖြစ်ပေါ်ရာဌာန

အများအကွက်ပေါ်၍ကြည့်၊ အလယ်၌ပေါ်သောအခါလည်း ရှိသည်၊ ရှေ့ဘက်အစွန်အနား၌ ပေါ်သောအခါလည်းရှိသည်၊ နောက်အဘို့ အစွန်အနား၌ပေါ်သောအခါလည်းရှိသည်၊ လက်ျာဘက်အစွန်အနား၌ပေါ်သောအခါလည်းရှိသည်၊ လက်ဝဲဘက်အစွန်အနား၌ ပေါ်သောအခါလည်းရှိသည်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ရာဌာနအကွက်သည် အရာမကများ၏၊ ပေါ်ရာ၊ ပေါ်ရာဌာနမှာ ချုပ်ပျောက်မြဲဓမ္မတာတည်း၊ နှလုံးတွင်းခန့်ပမာဏရှိသော မျက်လုံးသား အပြင်အစရှိသော ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါအကွက်မှာ မြဲမြံထက်သော အပ်ဖျားနှင့် တချက်တနေရာထိုး၍သွားလျှင် နာမူဟူသော နာမက္ခန္ဓာ အစသည် ထိုထိုအချက်မှာ အသီးအသီးဖြစ်ပေါ်၍ဖြစ်ပေါ်ရာဌာနမှာ အသီးအသီးကွယ်ပျောက်၍သွားသည်ကို ထင်ရှားသိနိုင်၊ မြင်နိုင်သကဲ့သို့သူ့အကွက်နှင့်သူ အသီးအသီးဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ထိထိမိမိ မြင်နိုင်စေ။

ဥပမာကား တခုသောပုလင်းငယ်အတွင်းမှာ တလက်ဘက်၏ထက်ဝက်ခန့်ပမာဏရှိသော ချင်းချင်းနီသော မှန်ကဲ့သို့ကြည်လင်လှစွာသော ထိုထိုဝတ္ထုကို အလွန်မြန်မြန်ကြီး ကုန်ပျောက်အောင် စားနိုင်သော ဆေးရည်သည်ရှိရာ၏၊ အလွန်နူးညံ့လှစွာသော အလွန်လည်းသိမ်မွေ့သေးငယ်လှစွာသော ဆွတ်ဆွတ်ဖြူသော အပြေးအသွားလည်းအလွန်မြန်ထက်သော သံသေဒဇ ပိုးငယ်မျိုးတမျိုးသည် ထိုဆေးရည်ထဲမှာထိုထိုနေရာ၌ ခုတင်ခု ခဏမစဲ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ထိုထိုပေါ်သော နေရာမှာပင် အပြေးအမြန်လောက်လက်၍ ဆေးရည်၏ စားချက်ဖြင့် မျက်တောင်တခတ်အတွင်းမှာ လျင်မြန်စွာကုန်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၍၊ ကွယ်ဆုံး၍သွားသည်ကို မျက်စိမှာ ထင်ရှားစွာ မြင်ရရာ၏၊ ဤဥပမာနှင့် အလွန်တူစွာ မြင်စေရမည်။

စိတ်၏ အဖြစ် အပျက် အပြောင်းအလဲ မြန်လှမှုကြောင့်လည်း နှလုံးသွေး တခုလုံးမှာ ဘယ်နေရာမှာမဆို ကြည့်လိုက်တိုင်း၊ ကြည့်လိုက်တိုင်းမှာပင် ရွရွရွရွ အနေနှင့်မြင်လတ္တံ့၊ ငါသိသည်ဟူ၍၊ ငါကြံသည်ဟူ၍ ခဏမစဲ အမြဲထင်မြင်၍ နေကြသော စိတ်အကြံအသိစုနှင့် ထိုရွရွရွရွ ထင်မြင်ရသော အချက်စသည် တခုတည်း၊ တချက်တည်း ထင်မြင်၍သွားမှ နေရာကျသည်၊ နှလုံးသွေးထဲမှာ ရွရွရွရွခုတင်ခု ဖြစ်ပေါ်မှု၊

ပျောက်ပျက်ကွယ်ဆုံးမှုကိုပင် ထင်မြင်ပါသော်လည်း ကြံမှု၊ သိမှုတွေက တခြားနေလျှင် နေရာမကျ၊ ငါကြံသည်၊ ငါသိသည်-ဟူသော ငရဲမီးကို မထိ၊ ရှုမှု၊ ထင်မှု၊ မြင်မှုထဲမှာ ထိုငရဲမီးမပါလေဘဲ လွတ်၍မနေစေ နှင့်၊ ရှုသောဉာဏ်၊ ထင်သောဉာဏ်၊ မြင်သောဉာဏ်စုကိုလည်း တလှည့်၊ တလှည့် ပါလေအောင် ချပ်၍ကြည့်ရမည်။

“ဖေဏူပမံ ကာယမိမံ ဝိဒိတွာ၊ မရိစိဓမ္မံ အဘိသမ္ဗုဓာ-
နော”။

[ဓမ္မပဒပါဠိတော်]

ဤပါဠိတော်မှာ ရုပ်ခန္ဓာကို ရေမြှုပ်စိုင်း၊ ရေမြှုပ်ခဲကဲ့သို့ နာမ် ခန္ဓာစုကို တံလှုပ်မျှင်တွေ၊ တံလှုပ်ရောင်တွေကဲ့သို့ ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် သေမင်းမမြင်နိုင်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်၏ဟု ဟောတော်မူရာ၌လည်း အနှစ်သာရမရှိမှု၊ သဏ္ဌာန်အသွင်ထင်မြင်မှု နှစ်ချက်စီရသော ဥပမာ စုပင် မှတ်ရမည်။

တံလှုပ်ဆိုသည်ကား မိုဃ်းဦးနှောက်အခါ၌ ရေမရှိဘဲခြောက်သွေ့၍နေသော အင်းပြင်ကြီးများမှာ မွန်းတည့်၊ မွန်းတိမ်း နေပူအား ကောင်းတုန်းအခါတွင် မလှမ်းမကမ်းကနေ၍ အင်းပြင်ကြီးကိုကြည့် မြော်သောအခါ အင်းအပြင်မှာ လျှမ်းလျှမ်းလျှမ်းလျှမ်းထ၍ နေသည် ကိုမြင်ရ၏။ နွေအခါရေငတ်လှ၍ ရေရှာကြသော ငါးရာ၊ တထောင် စသော တောသမင်တို့သည် ထိုတံလှုပ်တွေကို မြင်ကြလျှင် ရေတွေထင်၍ သောက်ချင်အားကြီးပြေးကြ၏။ အင်းအပြင်သို့ဆင်းမိကြလျှင် ထိုနေရာမှာ ကွယ်ပျောက်၍ အင်းအလယ်မှာ မြင်ရပြန်၏။ အင်းလယ်သို့ ရောက်ပြန်လျှင် ထိုနေရာမှာပျောက်၍ ဟိုဘက် အင်းကမ်းနားမှာထင်ရ၏။ ထိုနေရာသို့ရောက်ပြန်လျှင် ပျောက်ပြန်လေ၏။ အင်းလယ်မှာမြင်ပြန်၏။ ပြေး၍ရောက်လျှင် ပျောက်ပြန်လေ၏။ ရှေးတူရှု ကမ်းနားမှာ ထင်ရပြန်၏။ ပြေး၍ရောက်လျှင် ပျောက်ပြန်၏။ တဖန်အင်းလယ်မှာ ထင်ရ၏။ ပြေးရင်းနှင့်ပင်မောပန်း၍ အင်းအပြင်မှာပင် သေဆုံးကြရကုန်၏။

ဤ၌ တံလှုပ်ဆိုသည်ကား အင်းအပြင်မြေထဲမှ မိုဃ်းရွာဘို့တက်သောရေအခိုးစုပေတည်း။ အပေါ်တည့်တည့်က ကျသောနေရောင်ခြည်

စုသည် ထိုအခိုးတို့မှာကြောက်လေ၍ ရေခိုးနေရောင်နှစ်ခုစပ်ကို တံလှုပ်ခေါ်သတည်း။ အလွန်နီးကပ်သောနေရာက ကြည့်လျှင်မမြင်ရ၊ ပျောက်ကွယ်၍နေကုန်သကဲ့သို့ထင်ရ၏။ နေရောင်နှင့် ပဏာရသော နေရာက ကြည့်မှမြင်ရသည်။ ကိုယ်တွင်းမှခဏမစဲ အာရုံရှိရာသို့ ရှေးရှုဖြစ်ပေ၍ နေသော နာမ်ခန္ဓာစုကို တံလှုပ်မျှင်၊ တံလှုပ်ရောင်တွေနှင့်အတူ ထင်မြင်စေရမည် ဆိုလိုသည်။ အဖြစ်၊ အချုပ်ကို ပိုင်းခြားနိုင်သည်သာ ပမာဏတည်း။ အနိစ္စပရိညာဆိုသည်ကား အဖြစ်၊ အချုပ်ကို အမိဖမ်းမှုပေတည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၏ တရားကိုယ်နှင့် တကွဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ထင်မြင်သောအခါ အာရုံခြောက်ပါးနှင့်စပ်၍ ထိုဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမှုကို ကြည့်ရှုရ၏။ ဤအနိစ္စပရိညာမှုက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အခြင်းအရာနှင့်စပ်၍ အနိစ္စအချက်ကို ထင်မြင်ရင်းရှိမှသာလျှင် အနတ္တပရိညာမှု လွယ်နိုင်သည်။

“စက္ခုပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ စက္ခုနှင့်စပ်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ပုံကို ရူပက္ခန္ဓာ အခဏ်းသို့ရောက်မှ ဆိုပေအံ့။

ရူပေစ၊ ထိုထိုရူပါရုံတို့ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ အစွဲပြု၍။ စက္ခု-ဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုထိုရူပါရုံဆိုသည်ကား အဘိဓမ္မာဝေါဟာရမျိုးတည်း။ ရူပါရုံ၏ မှီရာ အဋ္ဌကလာပခြံဝတ္ထုနှင့်တကွ ကိုင်၍ပြမှ သာ၍ထင်ရှားသည်။ လူ၏အဆင်း၊ နွား၏အဆင်း၊ တုံး၏အဆင်း၊ တိုင်၏အဆင်းဟု ပြောဆိုသည်ကား အဘိဓမ္မာဝေါဟာရမျိုးတည်း။ ။လူကိုမြင်သည်၊ နွားကိုမြင်သည်၊ တုံးကိုမြင်သည်၊ တိုင်ကိုမြင်သည်ဟု ပြောဆိုကြသော ဝေါဟာရမျိုးမူကား မျိုကြ၊ စားကြသော ထမင်း၊ ခဲဘွယ်၊ ဘောဇဉ်စုကို ကဗလီကာရ အာဟာရ ပြောဆိုကြသကဲ့သို့ သဝတ္ထုက ကထာမျိုးတည်း။

အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်များမှာလည်း သဝတ္ထုကကထာမျိုး၊ ပရမတ္ထကထာမျိုး နှစ်မျိုးပင်လာ၏။ မျိုကြ၊ စားကြသော ဘောဇဉ်၊ ခဲဘွယ်ဝတ္ထုခြံတို့ကို ကဗလိကာရ အာဟာရဟု ခေါ်ဝေါ်မှုကား ခြံဝတ္ထုနှင့်တကွ ကိုင်၍ပြသော ဝေါဟာရ ကထာမျိုးတည်း။ “ဩဒနောကုမ္မာသော သတ္တု မစ္ဆော မံသံ” အစရှိသည်ဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်များမှာပင် ထိုဝေါဟာရလာရှိပါ၏။ ။မျိုအပ်သော ထမင်းမှာ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ရှစ်ခုရှိ၏။ ထိုရှစ်ခုအတွင်းမှာ ဩဇာ-ဟူသော အာဟာရရုပ်ပါရှိ၏။ ထိုရုပ်ကို အသီးအခြားထုတ်၍ ကဗလိကာရ ဝေါဟာရခေါ်သည်ကား နိဗ္ဗတ္တိတပရမတ္ထ ဝေါဟာရတည်း။

ထိုနှစ်ပါးတွင် ထင်ရှားစေခြင်းငှါ ဤအရာ၌ သဝတ္ထုကဝေါဟာရကို ပြဆိုပေအံ့။ ။ရူပေ၊ ထိုထိုရူပါရုံတို့ကိုအစွဲပြု၍ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု ဆိုသည်ကား၊ နံနက်အခါ၌ အိပ်ရာကထသည်မှစ၍ ည၌အခါ အိပ်ရာသို့ဝင်သည်တိုင်အောင် တနေ့လုံး၌ ပဌမဘယ်ဟာကို မြင်သည်၊ ဒုတိယဘယ်ဟာကိုမြင်သည် အစရှိသည်ဖြင့် အစဉ်ရှိသည်သာဖြစ်၏။ ထိုသို့စီစဉ်၍မှုကား ပြောခြင်းငှါ မတတ်နိုင်အောင် အချက်များလျက်ရှိ၏။ ပဌမလူကိုမြင်သည်၊ ဒုတိယနွားကိုအစရှိသည်ဖြင့်၎င်း၊ လူကိုမြင်ရာ၌လည်း ကျောက်ကုန်းကို ပဌမမြင်သည်၊ ၎င်းနောက် ဦးခေါင်းကို ဒုတိယမြင်သည် အစရှိသည်ဖြင့်၎င်း၊ အစဉ်အတိုင်းမြင်၍ သွားရသော များပြားလှစွာသော အဆင်းသဏ္ဌာန် အထည်ဝတ္ထုမျိုးတွေကိုရည်၍၊ ရူပေ၊ ထိုထိုရူပါရုံတို့ကိုဟု ဆိုသတည်း။ ထိုထိုဝတ္ထုခြံကိုမြင်ရာ၌ သူ့ဝတ္ထုခြံနှင့် သူ့စက္ခုဝိညာဏ် အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်၍မြင်သည်-ဟုလိုသတည်း။

ထင်ရှားရုံခွဲဦးအံ့။ ။တုံးနှင့်မျက်နှာ တယ်မိကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် တုံးရိပ်သည် စက္ခုပသာဒရုပ်မှာထင်၏။ ထိုတုံးရိပ်ထင်မှုသည် ပရမတ္ထသဘာဝအရာ၌ စက္ခုပသာဒရုပ်မှာ မိုဃ်းကြိုး ကျသကဲ့သို့ အဟုန်နှင့်တကွ ခိုက်တိုက်၍ ပသာဒရုပ်ကြည်တွင် တုံးရိပ်ထင်ပေါ်မှု ဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့ပသာဒရုပ်မှာ တုံးရိပ်ခိုက်တိုက်မှု ဒဏ်ချက်ကြောင့် ထိုအရိပ်ထိခိုက်ပေါ်ရှိ၍ နေရာမှာ တုံးကိုမြင်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ် လေသတည်း။ မီးခတ်မှာ ကျောက်ထိခိုက်ရာ၌ ထိခိုက်မှုဒဏ်

ကြောင့် မီးပွင့်တွေတဖွားဖွား ပေါ်ဘိသကဲ့သို့တည်း၊ မျက်တောင်ခတ်လျှင် ခတ်တိုင်း၊ ခတ်တိုင်း ထိုတုံးရိပ်ကွယ်ပျောက်၏။ တုံးရိပ်ကွယ်ပျောက်တိုင်း၊ ကွယ်ပျောက်တိုင်း သူ့တုံးရိပ်နှင့် သူ့စက္ခုဝိညာဏ် အပြီးချုပ်ပျောက်ရာပါလေ၏။ တခြားတပါးကို မျက်နှာလွှဲရာ၌ ဆိုဘွယ်မရှိ၊ မျက်တောင်ကို ကြွချိပြန်လျှင် ကြွချိတိုင်း၊ ကြွချိတိုင်း တုံးရိပ် အသစ်၊ အသစ် ခိုက်ပေါ်မှု၊ စက္ခုဝိညာဏ် အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှု ကိုလည်း သိလေ။

တုံးကိုလွှတ်၍ တိုင်ကိုမြင်သောအခါ၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်၊ တိုင်ကိုလွှတ်၍ တစုံတခုကိုမြင်ပြန်ရာ၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်။ ။ထို့ကြောင့်—

ထိုထိုဝတ္ထုဒြပ်ကို မြင်ရာ၌ သူ့ဝတ္ထုဒြပ်နှင့် သူ့စက္ခုဝိညာဏ် အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုကို သိအပ်သတည်း။

တုံးရိပ်၊ တိုင်ရိပ်စသည် ခိုက်မှု၊ တိုက်မှု ဒဏ်ရှိမှသာ ထိုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်လေရကား၊ ရူပေ၊ ထိုထိုရူပါရုံတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ အစွဲပြု၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်၏-ဟူရာ၌ အစွဲပြု-ဟူသော အချက်ပေါ်လေသတည်း။

ထိုသို့ ထိုထိုတုံးတိုင်စသော ရူပါရုံဝတ္ထုဒြပ်တို့၏ ထိခိုက်မှုနှင့်သာ ဖြစ်ပေါ်ရလေသောကြောင့် တုံးကိုကြည့်မြင်သောအခါ မျက်စိမှာ ဖြစ်ပေါ်သော စက္ခုဝိညာဏ်သည် တုံးကလုပ်၍ ပေးသော စက္ခုဝိညာဏ်ပေတည်း။ တုံးကလုပ်၍ဖန်ဆင်း၍ပေးသော စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် တုံးကိုမြင်ရသည်၊ တိုင်ကလုပ်၍ပေးသော စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် တိုင်ကိုမြင်ရသည် အစရှိသည်ဖြင့် အကုန်သိလေ။

ဥပမာကား အသက်တသိန်းတမ်းမှာ တနှစ်၊ တနှစ်လျှင် လင်တယောက်၊ တယောက်သေ၍ နှစ်စဉ်၊ နှစ်တိုင်း လင်အသစ်၊ အသစ် တယောက်၊ တယောက်ယူရ၍ အနှစ်ငါးသောင်း ကာလပတ်လုံး သားပေါင်း ငါးသောင်းဖွားမြင်ရာ၏။ ထိုသားစုကား အဘအသီး၊ အသီးတည်း။ သားတို့ကို ကွဲပြားအောင် ပြောဆိုလျှင် အမိနှင့်ပြော၍ မကွဲပြားနိုင်၊ အဘနှင့်ပြောမှတ်သူကားမည်သူ၏သားတည်း၊ ဤသူကား

မည်သူ၏သားတည်းဟု ကွဲပြားရာ၏။ စက္ခုပသာဒရုပ်သည် ထိုအမိ မိန်းမနှင့်တူ၏။ တုံးတိုင်စသောရူပါရုံဝတ္ထုခြစ်ဘို့သည် အဘငါးသောင်း နှင့်တူ၏။ အသစ်, အသစ်ဖြစ်၍ သွားသော စက္ခုဝိညာဏ် စသည် သည်သားငါးသောင်းနှင့်တူ၏။

တုံးတိုင်စသည်ကိုအစဉ်အတိုင်း အိပ်ရာဝင်သည်တိုင်အောင် တနေ့ လုံး၌မြင်၍ သွားသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တုံး၏သားဖြစ်သော စက္ခု ဝိညာဏ်နှင့်တုံးကိုမြင်သည်။ တိုင်၏သားဖြစ်သောစက္ခုဝိညာဏ်နှင့်တိုင် ကိုမြင်သည်အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုထိုက်လေသတည်း။

ဥပမာတနည်းကား ဝဲယာနှစ်ဘက်၌ လူ့တရပ်ခန့်အမြင့်ရှိသော သစ်ပင်ပေါင်းတထောင် စီတန်းလျက်ရှိသော လမ်းတခုမှာ ဖန်တုံး ကြီးတခုကို ပင့်မြှောက်ယူဆောင်၍ အပြေးသွားရာ၌ ထိုထိုသစ်ပင် ဥပစာသို့ရောက်လေရာ, ရောက်လေရာ ဖန်တုံးကြီးမှာ အရိပ် အသီး, အသီးပေါ်လေရာ၏။ ဖန်တုံးကြီးနှင့် စက္ခုပသာဒ၊ ထိုထိုသစ်ပင်နှင့် ထိုထိုရူပါရုံဝတ္ထုခြစ်၊ ထိုထိုသစ်ပင်ရိပ်နှင့် ထိုထိုစက္ခုဝိညာဏ်တူ၏။ ဖြစ်ပေါ်မှု, ကွယ်ပျောက်မှုလည်း အသီး, အသီးတူကြ၏။

ထိုထိုအသံမျိုးတို့နှင့် သောတဝိညာဏ်၊ ထိုထိုအနံ့မျိုးတို့နှင့် ဃာန ဝိညာဏ်၊ ခံတွင်းမှာရောက်လာသော ထိုထိုရသာရုံဝတ္ထုခြစ်မျိုးတို့နှင့် ဇိဌာဝိညာဏ်၊ ကိုယ်အင်္ဂါအတွင်းအပမှာ ထိခိုက်လာသော ထိုထို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဝတ္ထုခြစ်မျိုးတို့နှင့် ကာယဝိညာဏ်၊ ဤဝိညာဏ်တို့၌လည်း စက္ခုဝိညာဏ်အတိုင်းသိလေ။

မနောဝိညာဏ်မှာမူကား အာရုံမျိုး အလွန် အထွေအပြား များ လှ၏။ ကုသိုလ်စိတ်မျိုး, အကုသိုလ်စိတ်မျိုး, စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော အဗျာကတစိတ်မျိုး၊ ထိုစိတ်မျိုးတို့မှာယှဉ်သောလောဘတရား, ဒေါသ တရား, မောဟတရားအစရှိသော အကုသိုလ်တရားစု၊ သဒ္ဓါ, ပညာ, သတိအစရှိသော ကုသိုလ်အဗျာကတဓမ္မစု၊ ဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, ကေဂ္ဂတာ, ဇီဝိတိန္ဒြေ, မနသိကာရ, ဝိတက်, ဝိစာရ, အဓိမောက္ခ, ဝီရိယ, ပီတိ, ဆန္ဒဟူသော ဓမ္မစု၊ ဒုစ္စရိုက်ဆယ်ပါး, သုစ္စရိုက် ဆယ်ပါးအစရှိသော ဓမ္မစု၊ အာပေါဓာတ်, စက္ခု, သောတ, ဃာန,

ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဇီဝိတ၊ အာဟာရ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ အစရှိသော ဓမ္မစု၊ ဤအလုံးစုံသည် ဓမ္မာရုံမည်၏။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ အစရှိသော ပဉ္စာရုံတို့သည်လည်း မနောဝိညာဏ်နှင့် ဆိုင်ကြကုန်၏။ မနောဝိညာဏ်၏ အာရုံမှာ အာရုံခြောက်ပါးလုံးပင်ရ၏။ ထိုအာရုံ ခြောက်ပါးသည် အမိဝမ်းကဖွားမြင်သည်မှစ၍ ယခုနေ့ ယခုနာရီ တိုင်အောင် အတိတ်နှစ်၊ လ၊ နေ့၊ ရက်တို့၌ တသက်လုံးခဏမစဲတွေ့ကြို ခဲ့ဘူးသမျှသော အာရုံခြောက်ပါး၊ ယခုနာရီမှ နောက်ခဏ နောက် ကာလတို့မှာ ယခုနာရီကမြော်မြင်၍ သိနှင့်ရသော အာရုံခြောက်ပါး၊ နောက်နောက် ဘဝတို့ကိုလွှမ်း၍ ယခုကမြော်ရသော အာရုံခြောက် ပါး၊ ကျမ်းဂန်အဆို ထိုထိုလူပြော၊ ရှင်ပြောနှင့်သိရသောခပ်သိမ်းသော အာရုံခြောက်ပါးစု၊ ဤအလုံးစုံသည် မနောဝိညာဏ်၏ အာရုံစုချည်း တည်း။

မစဲဖြစ်၍နေသော စိတ်အကြံအစဉ်စုတွင် အိပ်ပျော်စဉ် ဘဝင်ကိစ္စ နှင့် ခဏမစဲဖြစ်၍နေသော မနောဝိညာဏ်စုမှာ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိ နိမိတ်ဟူသော အာရုံစုကိုအာရုံပြုသည်။ အိပ်ရာကနိုး၍ လာသည်မှ စ၍ အိပ်ရာဝင်၍ အိပ်ပျော်သည်တိုင်အောင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အာရုံစု တွင် အကြောင်းအခွင့် ဆိုက်တိုက်ရာ တခုခုသောအာရုံစု၍ ထင်မြင် သည်မှ ခဏစဉ်အတိုင်းပြဆိုခဲ့ပြီးသော အာရုံတို့သည်ဆိုက်တိုက်သော အခွင့်အားလျော်စွာ နှလုံးတွင်းရှိ မနောဝိညာဏ်မှာ အစဉ်အတိုင်း သူတလဲ ငါတလဲမစဲအောင် ထင်လေတော့သည်။ ။ဤဝီထိ မနော ဝိညာဏ်စုမှာလည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အာရုံစုတွင် အကြောင်းအခွင့် ဆိုက်တိုက်ရာ တခုတခုသော အာရုံသည် ဘဝင်၌ ခိုက်တိုက်လှုံဆော်၍ ပေးပြီးမှ ထိုလှုံဆော်သော တခုခုသောအာရုံကို အာရုံပြု၍ သိမှု၊ ကြံဖန်မှုဟူသော မနောဝိညာဏ်တခုခုနှလုံးထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

တွေ့ကြို ဆိုက်တိုက်သော အကြောင်းမျိုး အခွင့်မျိုးလည်း ဘယ် ခဏမှာမှ မလပ် ဝိုင်းလျက်၊ အုံ့လျက် တရုန်းရုန်း တွေ့ကြိုဆိုက်တိုက်မှု မစဲပြီ။ ဆိုက်တိုက်သောအခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသော တမျိုး၊ တမျိုးသော အာရုံလည်း ဘဝင်မှာ ထင်မှု၊ ခိုက်မှု၊ လှုံဆော်မှုမစဲပြီ။ ထိုထိုအာရုံ လှုံဆော်တိုင်း၊ လှုံဆော်တိုင်း ဟဒယဝတ္ထုအတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်ကာ၊

ဖြစ်ပေါ်ကာနေရသောအမှု၊တသုတ်တသုတ် ချုပ်ပျောက်ကာ၊ ချုပ်ပျောက်ကာနေရသောအမှုလည်း မစဲပြီ။

မစဲပြီဆိုသည်ကား သူသူ၊ငါငါသတ္တဝါတို့၏ အထင်အမြင်အတိုင်းဆိုသည်။ မုချအားဖြင့်မူကား စိတ်စေတသိက် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့မည်သည် စက္ခုမာဖြစ်ပေါ်ခိုက် စက္ခုမာသာ ရှိကြကုန်သည်။ ကြွင်းသောတကိုယ်လုံးမှာမရှိကြကုန်၊ သောတမှာ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် သောတမှာသာရှိကြကုန်သည်။ ဃာနမှာဖြစ်ပေါ်ခိုက် ဃာနမှာသာ ရှိကြကုန်သည်။ ဇိဌာမှာဖြစ်ပေါ်ခိုက် ဇိဌာမှာသာရှိကြကုန်သည်။ ကိုယ်အင်္ဂါတခုခုမှာ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ထိုနေရာမှာသာရှိကြကုန်သည်။ နှလုံးထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် နှလုံးတွင်းမှာသာ ရှိကြကုန်သည်။ ထိုမှကြွင်းသောတကိုယ်လုံးမှာမရှိကြကုန်၊ မျက်တောင်တခတ်တွင်းမှာပင် အခါပေါင်းကုဋေတသိန်းမျှတိုင်အောင် အဖြစ်အပျက် မြန်လှသည့်အတွက်ကြောင့် တကိုယ်လုံးမှာပင် ပြိုင်လျက် ဖြစ်နေသကဲ့သို့ထင်ရသည်။ မျက်စိနှင့် ဘယ်ဟာကို ငါမြင်သည်ဟုထင်၍ နေဆဲမှာပင်စက္ခုဝိညာဏ်အစဉ်၏ အကြား၊ အကြားမှာ ဟဒယဝတ္ထု၌ မနောဝိညာဏ်ပေါင်း မစဲအောင်ပင် ကြားချပ်နိုင်သည်။ သောတဝိညာဏ်စသည်တို့လည်း သူတို့အာရုံခိုက်မှုရှိလျှင် မစဲအောင်ပင် ကြားချပ်နိုင်သည်။ထို့ကြောင့် မျက်စိနှင့် ကြည့်ရှုဆဲ မြင်ဆဲမှာပင် နှလုံးကလည်းကြံ၏၊သိ၏၊ နားကလည်းအသံတခုခုကိုကြား၏ စသည်ဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်မှာထင်ကြရသည်။ကြွင်းသော ဝိညာဏ်တို့ဖြစ်မှုမှာလည်းဤနည်းတူသိလေ။

မနောဝိညာဏ်စုံမှာလည်း ကိုယ်အမူအရာကိုပြုပြင်သော ဝိညာဏ်စုဖြစ်၍နေစဉ် နှုတ်အမူအရာကို ပြုပြင်သော ဝိညာဏ်မျိုး မဖြစ်နိုင်၊ နှုတ်အမူအရာကို ပြုပြင်သောစိတ်စုဖြစ်၍ နေစဉ် ကိုယ်အမူအရာကိုပြုပြင်သောစိတ်မရှိနိုင်၊ သို့သော်လည်း အလဲအလှယ် မြန်လှသည့်အတွက်ကြောင့် သွားဆဲမှာပင် စကားပြောနိုင်၏၊ စကားပြောဆဲမှာပင်ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရှားနိုင်၏၊ ထိုထိုအဆင်းကိုမြင်နိုင်၏၊ ထိုထိုအသံကို ကြားနိုင်၏၊ ဤသို့ဖြစ်မှုကား မြန်လှသည့် အတွက်ကြောင့် တမျိုး၊ တမျိုး အစဉ်၏အကြားအကြားမှာအမျိုးမျိုးကြားချပ်မှုပေတည်း။ ။ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာမူကား ဤသို့ဖြစ်၍ နေကြရာမှာအလုံးစုံ ခြုံမိ၊ငုံမိ

လောက်သော အချက်ကိုရှာ၍ ဝိညာဏ် ဝိထိဝါရပေါင်း တသိန်း၊ တသန်း၊ တကုဋေမကကိုပင် တဝိညာဏ်တည်း တချက်တည်းပြု၍ဥဒယမူ ဝယမူကို ရှာရသည်။ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကိုရှာသော ဉာဏ်မှာ အကုန်ပါ စေနိုင်သည်သာ ပမာဏတည်း။ ငါမြင်သည်၊ ငါကြားသည်၊ ငါနံသည်၊ ငါအရသာကိုသိသည်၊ ကိုယ်အင်္ဂါမှာထိသည်ကို ငါသိသည်၊ ငါထွေ ထွေလာလာ ကြံဖန်သည်ဟု ဖြစ်သော ငရဲမီးခြောက်မျိုး၊ ငါပြော သည်၊ ငါဆိုသည်၊ ကိုယ်အင်္ဂါကို ငါလှုပ်ရှားသည်၊ ငါသွားသည်၊ ငါလာသည် စသည်ဖြင့်ဖြစ်သော ငရဲမီးမျိုးအကုန် ကွယ်ပျောက်စေ နိုင်သည်သာ ပမာဏတည်း။ ။ကိုယ်တွင်းမှာ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဌာ၊ ကာယ၊ ဟဒယ-ဟူသော ခြောက်ဌာနက ထိထိမိမိဆုပ်ကိုင်၍ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ကောင်းစွာထင်မြင်နိုင်လျှင် ထိုအလုံးစုံသော အထွေ အလာတို့သည် အတွင်းဝင်ပါလေကုန်တော့သည်။

[ဤတွင်ရှေ့ကား ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၌ အနိစ္စပရိညာ အစီအရင် အမြွက်ပြီး၏။]

ဒုက္ခပရိညာ

ဒုက္ခပရိညာကိုပြဆိုပေအံ့။ ရှေးဉာတပရိညာ အခဏ်း၌ပြဆိုခဲ့ပြီး သော ဒုက္ခစက်ကြီး တဆယ့်ငါးပါးသည်လည်း ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ၏ ဒုက္ခလက္ခဏာပင်တည်း။ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးမှ ထွက်သော ဒုက္ခ စက်ကြီး တဆယ့်ငါးပါးကိုမြင်သဖြင့် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၏ ကြောက် မက်ဘွယ်ကြီး၏ အဖြစ်ကိုမြင်ခြင်းသည် “ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန” ဟူသည် နှင့်အညီ စက်ကြီးတဆယ့်ငါးပါးသည် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၏ ဒုက္ခ လက္ခဏာရေး အစစ်အမှန်ဖြစ်လေသတည်း။

ယခုအခါ “ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ” ဟူ၍၎င်း၊ “အနိစ္စေဒုက္ခသညာ” ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ အနိစ္စတရားမျိုးဖြစ်သည့်အတွက် ကြောင့် သိအပ်သော ဒုက္ခမျိုးကို ဥပမာနှင့်တကွ ပြဆိုဦးအံ့။

ထန်း၊ အုန်းစသော သစ်သီးတို့သည် အညှာပြုတ်လျှင် မြေသို့ပရမ်း ပတာ ကြွေကျမှု အမြဲရှိနေကြသကဲ့သို့ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍နေကြ ကုန်သော ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့သည် လူ့ပြည်မှာဖြစ်ရကုန်သော်လည်း

အမြဲမနေကြရကုန်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ အညွှာကြွ၍ သေမြဲဓမ္မတာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သေပြန်လျှင်လည်း ဘယ်ဘုံ၊ ဘယ်ဘဝသို့ ငါသွားမည်ဟု သွားနိုင်ကြကုန်သည်မဟုတ်။ ပေါက်လွှတ်ဓမ္မတာ ကျချင်ရာရာ ပရမ်းပတာ ကျကြရကုန်၏။ ဤသို့သေသည့်နောက်၌ ပေါက်လွှတ်ဓမ္မတာ ကျချင်ရာရာ ပရမ်းပတာ ကျရခြင်းဘေးကြီးသည် အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းလှသော သံသာရ ဘယကြီးမည်၏။ ဤဝိနိပါတန သံသရာဘေးကြီးအတွက် လူ့ပြည်မှစုတေလျှင် အပါယ်လေးပါးသို့ကျရသော ဘဝသာများ၏။ လူ့ပြည်မှစုတေ၍၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရသော ဘဝမူကား ဘဝတထောင်၊ တသောင်းတွင် တဘဝမျှကြံ့ခဲလှ၏။ ။ ဤဘေးကြီးသည် အနိစ္စမျိုးဖြစ်သော ဝိညာဏ်မှထွက်သော ဘေးကြီးစင်စစ်တည်း။ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဤဝိညာဏ်ကို ငါ၏ကိုယ်ဟု သာယာသိမ်းပိုက်ခြင်းရှိနေ၏။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံးထိုဘေးကြီးသည် ထိုသူမှာအပြီးစွပ်လျက်ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် အနိစ္စမျိုး ဖြစ်သည့်အတွက် အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ်ကြီး ဖြစ်လေရကား ဤဝိညာဏ်သည် ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခကြီးစင်စစ်ပင်ဖြစ်သတည်း။ နတ်ပြည်မှာဖြစ်ရသော်လည်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာဖြစ်ရသော်လည်း စသည်ဖြင့် ထိုနည်းတူဆိုလေ။

တခုတခုသောဘဝ၌ အနိစ္စကြောင့် ဒုက္ခကြီးကျယ်ပုံကို ဥပမာနှင့် တကွ ပြအံ့။ ။ ဤဝိညာဏ်သည် သူသတ်ယောက်ျားကြီးနှင့်တူ၏။ အနိစ္စတာသည် မြဲမြံထက်သော ဓားသန်လျက်နှင့်တူ၏။ သတ္တဝါသည် ရာဇဝတ်ကောင်နှင့်တူ၏။ ။ ဝိညာဏ်တည်း-ဟူသော သူသတ်ယောက်ျားကြီးသည် အနိစ္စတာတည်းဟူသော ဓားသန်လျက်နှင့် ရာဇဝတ်ကောင်တည်းဟူသော သတ္တဝါကို ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှစ၍ ခဏမစဲ ဓားရာချင်းစပ်အောင် အရာပေး၏။ ကိုယ်တွင်းမှာ ဆေးဝါးဓာတ်စာ အခံမရှိလျှင် ထိုသတ္တဝါ သေဘို့ဓားချက်ချည်းတည်း။ ကိုယ်တွင်းမှာဆေးဝါးဓာတ်စာ အခံအပြီး၊ အပြီးရှိ၍နေလျှင် ခုတ်တိုင်း၊ ခုတ်တိုင်းပြတ်သောဓားရာ၊ ဓားချက်စုသည် ခဏခြင်း၊ ခဏခြင်း အသားနုတက်၍ အစဉ်အဆက်အသက်မသေ ထိုသူနေရ၏။ ဆေးဝါးဓာတ်စာ ရှာမှု၊ ဖွေမှု၊ မှီဝဲမှု ဒုက္ခကြီးမူကား ထိုသတ္တဝါကို အကြပ်အတည်း အမြဲနှိပ်

စက်၍နေ၏။ ကာမဘုံမှာ အသက်မွေးမှု ကဗလီကာရ အာဟာရမှီဝဲမှု သည် ထိုသူမှာ ဆေးဝါးဓာတ်စာမှုနှင့်တူ၏။ ။ဤစကားရပ်ဖြင့် ရေ သတ္တဝါ၊ မြေပေ၇ရှိသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်ရှိသတ္တဝါတို့၌ ကြီးကျယ် ကြပ်တည်း အမြဲနှိပ်စက်၍နေသော အသက်မွေးမှု၊ အစာအာဟာရမှု ကြီးသည် ဝိညာဏ်၏ အနိစ္စမှုမှ ဖြစ်ပွားသော ဒုက္ခမှုကြီးအမှန်ဖြစ် သည်ကို ပြသောစကားရပ်တည်း။

ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အနိစ္စကို မိမိကြီးမြင်မှ ယခုပြဆိုသော ဝိညာဏ်၏ ဒုက္ခလက္ခဏာကို ကောင်းစွာမြင်နိုင်မည်။ အနိစ္စကိုမိမိကြီး မမြင်က နိစ္စသညာ အားပေး၊ အားမြှောက်ရှိ၍ နေသည့်အတွက် ကြောက်မက်ဘွယ်သော ဒုက္ခလက္ခဏာကို ပြဆိုသော်လည်း မိမိကိုယ် တွင်းရှိ ဝိညာဏ်ကို ကြောက်မက်ဘွယ်သော ဒုက္ခဓမ္မဟုမထင်နိုင်။

တနည်းသော်ကား ထိုသူသတ် ယောက်ျားကြီးမှာ ထိုသတ္တဝါ၌ ဓားရာတချက်၊ တချက်တွင် အသက်သေဆုံးအောင် ဝိုင်းညီကြကုန် သောရွာပယောဂ၊ တောပယောဂ တပည့်လက်သားတို့လည်း များစွာ ရှိကုန်သတတ်။ ။ဆေးဝါးဓာတ်စာ အခံကောင်းလှသေး၍ ထိုထိုဓား ချက်တွင် အသက်မသေရှိပြန်ချေလည်း ထိုသတ္တဝါကို ထွေထွေလာ လာဗျာပါဒုက္ခများပြားရန်၊ အငိုတိုက်ရန်၊ အရယ်တိုက်ရန်၊ အရူးတိုက် ရန်၊ အနှမ်းတိုက်ရန်၊ အရှက်ကွဲရန်၊ အကျိုးနဲ့စေရန် ဝိုင်းအုံကြကုန် သော နတ်ရဲ၊ စုန်းရဲ၊ သားရဲ၊ သဘက် တပည့်၊ လက်သားတို့လည်းများ စွာရှိကုန်၏။ ဤစကား၌ ဝိညာဏ်သည် သူသတ်ယောက်ျားကြီးတည်း၊ ကိုယ်တွင်းရောဂါ အမျိုး ၉၆-ပါးသည် ရွာပယောဂတည်း၊ မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ ခိုးသူဓားပြဘေး၊ မြွေဘေး၊ ကင်းဘေး၊ ဆင်ဘေး၊ ကျား ဘေးအစရှိသည်သည် တောပယောဂတည်း၊ ထိုရွာတွင်း၊ ရွာပပယော ဂတို့သည်ပင်လျှင် ထွေထွေလာလာ ဗျာပါဒုက္ခများအောင် ပြသ မားတို့တည်း။ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသတို့နှင့် တကွ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိအစရှိကုန်သော တထောင့် ငါးရာ ကိလေသာတို့သည်ကား အငိုတိုက်၊ အရယ်တိုက်၊ အရူးတိုက်၊ အနှမ်းတိုက်၊ အရှက်ကွဲ၊ အကျိုးနဲ့အောင် တိုက်ကြကုန်သော သူတို့

တည်း။ ။ဤစကားရပ်ဖြင့် မိမိကိုယ်၌ရှိသော ဝိညာဏ်အနိစ္စကြောင့် ဝိညာဏ်ဒုက္ခ၊ကြီးကျယ်လှပုံကို ပြဆိုအပ်သတည်း။

ဒုက္ခ ဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခတို့ဖြင့် ဝိညာဏ်၏ ဒုက္ခ လက္ခဏာကို ပြဆိုရာ၏။ နောက်နောက်ဘဝတို့၌ သုဂတိဝိညာဏ်ကို ရနိုင်ရန် ရှေးရှေးဘဝတို့က တင်ကူး၍ ဒုက္ခစိုက်ပျိုး ပြုနှင့်ကြရသော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုတို့သည်ကား ထိုသုဂတိဝိညာဏ်၏ သင်္ခါရ ဒုက္ခမှုတို့တည်း။ထိုအတူဖြစ်ရာသုဂတိဘဝတို့၌ အသက်မွေးမှုအစရှိသည် လည်း ဝိညာဏ်၏ သင်္ခါရဒုက္ခမှုတည်း။ ဝိညာဏ်သည် အနိစ္စဓမ္မမျိုး ဖြစ်ခဲ့၍ ပြုစုပျိုးထောင်ပြန်ရင်း ပျက်ဆုံးပြန်ရင်း ဖြစ်လေရကား သံသ ရာလည်း အနမတဂ္ဂ၊ ဝိညာဏ်လည်း အနမတဂ္ဂ၊ သင်္ခါရဒုက္ခလည်း အနမတဂ္ဂဖြစ်၍နေ၏။

ဒါနသီလအစရှိသော သင်္ခါရဒုက္ခမှုမျိုးတို့ကို အပန်းခံ၍အားထုတ် ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား နှစ်မျိုးရှိကြ၏။ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခထမြောက် လျှင် ထိုသင်္ခါရဒုက္ခမျိုးနှင့်တကွ ဒုက္ခခပ်သိမ်းတို့မှ အပြီးငြိမ်း၍သွား အောင်အားထုတ်ကြသူတမျိုး၊ငြိမ်းမှုစခန်း- ဟူ၍မရှိဘဲဖြစ်ကတတ်ဆန်း အားထုတ်ကြသူတမျိုး၊ဝိညာဏ်၏ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်အောင် အား ထုတ်ကြသော သူတို့ကား ပဌမပုဂ္ဂိုလ်တို့ပေတည်း။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ဒါနပြုမှု ဒုက္ခကြီးမှလည်း လွတ်ငြိမ်းကြလေကုန် ၏။ သီလဒုက္ခကြီး၊ဘာဝနာဒုက္ခကြီးတို့မှလည်း လွတ်ငြိမ်းကြလေကုန် ၏။ အပါယဒုက္ခစသည်တို့မှလည်း လွတ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ အဘယ် ကြောင့်နည်းဟူမူ အနိစ္စမျိုးဖြစ်သော ဝိညာဏ်၏လက်မှ ကျွတ်လွတ် ကြပေကုန်သောကြောင့်တည်း။ ။ဝါ၊ ဝိညာဏ်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်ကြ ပေကုန်သောကြောင့်တည်း။ ။ဝိညာဏ်၏လက်မှ မလွတ်ကြကုန်ငြား အံ့၊ တခြားတပါးသောဒုက္ခမျိုးကို မဆိုထားဘိဦး၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဒါနပြုမှုဒုက္ခ၊သီလစောင့်ထိန်းမှုဒုက္ခ၊ ဘာဝနာပွားများမှုဒုက္ခ၊ ရသေ့ ပြုမှုဒုက္ခ၊ ရဟန်းပြုမှုဒုက္ခ ဤဒုက္ခကြီးတွေ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုနှင့်ပင် ငြိမ်းချမ်းရန် အခွင့်မရှိပြီ။ ။ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား အသစ်၊ အသစ် သော ဝိညာဏ်ကို အစဉ်ထူထောင်၍ သွားရန် အားထုတ်ကြသော ဗာလပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ အကျိုးအပြစ် ထင်ရှား၏။

ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ်မှုမည်သည် လူ့ဘယ်ဝတ္ထုကို စုဆောင်းရခြင်းစသည်ဖြင့် ဆင်းရဲခံနိုင်မှ ဖြစ်သောအမှုသာတည်း။ သို့သော်လည်း အလိုရှိရာအမျိုးမျိုးကို ဆောင်နိုင်သော အမှုမျိုးဖြစ်ပေသည်တကြောင်း၊ ကုသိုလ်မှုကို အားမထုတ်လျှင် အပါယ်ဒုက္ခ၌ မြုပ်၍သွားမည်ကို ကြောက်ရသည် တကြောင်း သို့အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲခံ၍ပင် အားထုတ်ကြရ၏။

“မာရေတိခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္ဒေတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစနံ” ဟူ၍၎င်း၊ “ဝဓကော ပစ္စတ္တိကောတိ ခေါဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္ဒေတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစနံ”

ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ သူသတ်ယောက်ျား ဥပမာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဝိညာဏ်သည် အနိစ္စတာဓာတ်ကို မိမိ၌ အမြဲ ကိုင်စွဲလျက် အတွင်သတ်သော သူသတ်ယောက်ျားကြီး စင်စစ်ဖြစ်၏။ လူ့ဝိညာဏ်သည် လူကိုတွင်တွင်သတ်၍ အပါယ်သို့ တွင်တွင်ပစ်ချ၏။ နတ်ဝိညာဏ်သည် နတ်ကို တွင်တွင်သတ်၍ အပါယ်သို့ပစ်ချ၏။ ဗြဟ္မာ့ဝိညာဏ်သည် ဗြဟ္မာကို တွင်တွင်သတ်၍ အပါယ်သို့ပစ်ချ၏။ ဗာလပုထုဇ္ဇန်တို့သည် အပါယ်ကို ကြောက်လှ၍ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်ကြသည်ရှိသော်လူ့ဝိညာဏ်၊ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဝိညာဏ်၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဝိညာဏ်၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝကို မိမိကိုယ်ပြုလုပ်ရန် အားထား၍ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြကုန်၏။ အားထားရာဝိညာဏ်ကိုရသည့်အတွက် အပါယ်ငဲ့သို့ တလဲလဲ ပြန်၍၊ ပြန်၍ ကျကာ၊ ကျကာ နေကြကုန်၏။ ဝိညာဏ်ကိုမလွှတ်သမျှသည် ဘဝကပင်သော်လည်း အပါယ်သို့သာ လားကြရကုန်၏။ အပါယ်ကျမှုလည်း ဆုံးကမ်းမရှိ၊ ကုသိုလ်မှု၊ သင်္ခါရဒုက္ခလည်း ဆုံးကမ်းမရှိလေ။ ။သောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းသဖြင့် ဝိညာဏ်ကို လွှတ်နိုင်သော အခါမှ အပါယ်ကျဒုက္ခငြိမ်း၏။ ကုသိုလ်မှု၊ သင်္ခါရ ဒုက္ခလည်း အပန်းကြီးလောက်အောင် မရှိပြီ။

[ဤကား ဝိညာဏ်၏ သင်္ခါရဒုက္ခကြီးကျယ်ပုံကို အမြဲမျှဆိုလိုက်သော အချက်တည်း။]

ဝိပရိဏာမဒုက္ခ

ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခကိုကား သူသတ်ယောက်ျား ဥပမာနှစ်ချက် ဝိနိပါတန သံသာရဘယ အချက်များနှင့်ပင် ထင်ရှားသိသာလှပြီ။ အနိစ္စမှ ထွက်သော ဒုက္ခဟူသမျှသည် ဝိပရိဏာမဒုက္ခချည်းတည်း။ ။အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့်အမျှ သင်္ခါရ ဒုက္ခကြီးကျယ်၍ နေသည်မှာလည်း ဝိပရိဏာမအတွက်ပင်တည်း။ လောက၌မြို့ဖွဲ့၍၊ ရွာဖွဲ့၍၊ အသင်းဖွဲ့၍ အိမ်ရာ၊ ဝင်းခြံ၊ အရံ၊ အကာဖွဲ့၍နေကြရသော အမှုသည်လည်း ဝိပရိဏာမသဘောရှိနေသည့်အတွက်ပင်တည်း။ ရေဘေးကိုကြောက်ရမှု၊ မီးဘေးကို ကြောက်ရမှု၊ ကိုယ်တွင်းဘေး၊ ကိုယ်ပဘေးကိုကြောက်ရမှု အလုံးစုံသည်လည်း ဝိပရိဏာမသဘောရှိနေသည့် အတွက်ပင်တည်း။ ဝိညာဏ်သည် ဝိပရိဏာမသဘော မရှိခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ လောက၌ ကြောက်ဘွယ်လန့်ဘွယ်၊ ထိတ်ဘွယ်၊ ရွံ့ဘွယ်၊ စိုးရိမ်ဘွယ်၊ ကြောင့်ကြဘွယ်၊ ပူပန်ဘွယ်ဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိရာပြီ။

ဝိပရိဏာမဒုက္ခပြီး၏။

ဒုက္ခဒုက္ခ

ဒုက္ခဒုက္ခမှာ အပါယဒုက္ခနှင့်တကွ သင်္ခါရဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတို့၏အတွင်းမှာ ဝါ၊ ဝင်လေတော့သည်။

ဒုက္ခဒုက္ခပြီး၏။

ဤမှတစ်ပါး သစ္စဝိဘင်းမှာ ဟောတော်မူသော ဇာတိဒုက္ခသည်တို့နှင့်တကွ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်၊ မဟာ ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်၊ မဟာနိဒ္ဒေသတွင် ဇရာသုတ်၏ နိဒ္ဒေသတို့မှာ လာရှိသောဒုက္ခမျိုး ဟူသမျှသည်လည်း ဝိညာဏ်၏ဒုက္ခချည်းပင်တည်း။ ။တေဘူမက ဒုက္ခဟူသမျှသည် ဤဝိညာဏ်၏ ဒုက္ခလက္ခဏာချည်းတည်း။ ။ထို့ကြောင့် ဒုက္ခပရိညာမှ သည် အလွန်ကြီးကျယ်၏။ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်မှ အပိုင်ကြီး ပိုင်နိုင်၏။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား တစိတ်တဒေသမျှသာ ပိုင်နိုင်ကြကုန်သည်။

[ဤတွင် ရွှေ့ကား ဝိညာဏ်၏ ဒုက္ခပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။]

အနတ္တပရိညာ

အနတ္တပရိညာ၌ အနတ္တသည်အနိစ္စနှင့်စပ်၍သိအပ်သော အနတ္တ၊ ဒုက္ခနှင့် စပ်၍သိအပ်သော အနတ္တ၊ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့မလိုက်၊ အကြောင်းတရားဆိုက်တိုက်ရာ ဖြစ်ခြင်းနှင့်စပ်၍သိအပ်သော အနတ္တ၊ ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတွင် အနိစ္စနှင့်စပ်၍သိအပ်သော အနတ္တမှာ အနိစ္စကို ကောင်းစွာထင်မြင်မှ ထင်မြင်နိုင်သည်။ ဒုက္ခနှင့်စပ်၍ သိအပ်သော အနတ္တမှာလည်း ဒုက္ခကိုကောင်းစွာထင်မြင်မှ ထင်မြင်နိုင်သည်။ ထိုနှစ်ပါးကို ကောင်းစွာ ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် အလိုသို့မလိုက်မှုနှင့်စပ်၍ သိအပ်သော အနတ္တလည်း ပြီးစီးပါ၏။

အနတ္တ၊ ကိုယ်မဟုတ်။ အနတ္တ၊ အစိုးမရ။ အနတ္တ၊ အလိုသို့မလိုက်။ ။ကိုယ်မဟုတ် ဆိုသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထည်ခံ အမာခံ အနှစ်သာရမဟုတ်၊ သတ္တဝါ၏ အထည်ခံ အမာခံ အနှစ်သာရမဟုတ်၊ ငါ၏အထည်ခံ အမာခံ အနှစ်သာရမဟုတ် ဆိုလိုသည်။ ။အနိစ္စကို ကောင်းစွာ မြင်သည်ရှိသော် အနှစ်သာရ မဟုတ်သည်ကို မြင်၏။

အဘယ်သို့ မြင်သနည်းဟူမူ အန္ဓပုထုဇွန်တို့အား ငါမြင်သည်ဟု ထင်မြင်စွဲမြဲရာ၌ ငါကား တသက်လုံးမှာမှ တငါသာထင်ရင်းဖြစ်၍ နိစ္စတည်း၊ ထိုငါကိုမြင်ဟူသော စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်တခုတည်းပြု၍ ငါမြင်သည်ဟု ယူလေရကား စက္ခုဝိညာဏ်ကို ထိုငါကဲ့သို့ နိစ္စထင်မှုတည်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်ကို ထိုမြင်သော ငါ၏အနှစ်သာရ ထင်မှုတည်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏ ခုတင်ခု ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်ကွယ်မှုကို မြင်သည်ရှိသော် ငါတလမ်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်တလမ်းမြင်၏။ စက္ခုဝိညာဏ် နိစ္စသာရမဟုတ်ကြောင်းကိုမြင်၏။ ကြွင်းသော ဝိညာဏ်တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

နိစ္စသာရပြီး၏။

ရဝသာရ

မြင်မှုသည် တသက်လုံးခိုင်မြဲ၏၊ ပျက်နိုင်သောအမှု မဟုတ်ဟု ထင်သည်ကား ရဝသာရတည်း၊ ခုတင်ခုဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို ကောင်းစွာမြင်

သည်ရှိသော် ဓုဝသာရ မဟုတ်ကြောင်းကိုမြင်၏။ ကြွင်းသောဝိညာဏ် တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ဓုဝသာရပြီး၏။

သုခသာရ

မြင်မှုသည် ကောင်းသောအမှုတည်း။ တင့်တယ်သော အမှု တည်း။ လျောက်ပတ်ဘွယ်ရာသော အထွတ်အမြတ်မင်္ဂလာမှုကြီးတခု တည်း။ အားကိုးအားထားပြုထိုက်သော အမှုတည်း။ ကျေးဇူးဥပကာရ များပြားလှသောအမှုတည်း။ မျက်စိမြင်ပေ၍ လူချင်းတူနိုင်သည်။ နေ ကိုမြင်နိုင်သည်။ လကိုမြင်နိုင်သည်။ အရှေ့ဟူ၍ သိနိုင်သည်။ အနောက် ဟူ၍ သိနိုင်သည်။ အဖြူဟူ၍ သိနိုင်သည်။ အနီဟူ၍သိနိုင်သည်။ သွား လမ်း၊ လာလမ်း၊ လုပ်လမ်း၊ ကိုင်လမ်း အလုံးစုံကို ပြုနိုင်သည် အစ ရှိသည်ဖြင့် လောက၌ မျက်စိမမြင်သော သူကဏ္ဍားတို့နှင့်နှိုင်းစာ၍သာ လွန်သော အခွင့်စု ကောင်းမြတ်သည်ဟု ထင်မြင်စွဲလမ်းမှုကား သုခ သာရဟု ထင်မြင်မှုတည်း။

ချက်မှုပြုတ်မှု၊ အလင်းအရောင်မှု စသည်ဖြင့် မီးနှင့်မကင်းနိုင်သော ဒုက္ခ-မ-တယ်ကြီးရှိ၍ နေသောသူမှာ မီးသည် အသုံးကျလှ၏။ ကျေးဇူး ဥပကာရများလှ၏။ ကောင်းမြတ်လှ၏။ ထိုကဲ့သို့သော ဒုက္ခ-မ-တယ် ကြီး မရှိသောသူမှာ မီးသည် အသုံးမကျ အကျိုးမဲ့ ကြီးဖြစ်၏။

မီးနှင့်မကင်းနိုင်သောသူမှာလည်း မီး၏ အခွင့်ကြီးတွေ ရှိနေသည့် အတွက် မီးသည် အသုံးတွင်ကျယ်လှပေ၏။ ကျေးဇူးဥပကာရများလှ ပေ၏ဟု သာယာခြင်းဖြစ်ရသည်။ မီးသည်လောင်တတ်သော သဘော ရှိ၏။ ငါ့ကိုလည်းမရှောင် ဒုက္ခကြီးစွာ ဖြစ်အောင် လောင်တတ်၏။ သေအောင်လောင်တတ်၏။ ငါ့သားမယားကိုလည်းမရှောင် လောင် တတ်၏။ ငါ့အိမ်၊ ငါ့ယာ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့ပစ္စည်းကိုလည်း ပြည်းပြည်းပြောင် လောင်တတ်၏ဟု သိလျက်နှင့်ပင် မီးမရှိလျှင် မဖြစ်နိုင်သော ဒုက္ခ-မ-တယ်ကြီး ရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်နေရသော သာယာခြင်းသာ တည်း။ ။ဤအတူ ဤကိုယ်ခန္ဓာဒုက္ခ-မ-တယ်ကြီးရှိ၍နေသည့်အတွက် စက္ခုဝိညာဏ်အခွင့်တွေ အလွန်ကြီးကျယ်များပြား၍န၏။ ထိုအခွင့်စု၌ စက္ခုဝိညာဏ်သည် တွင်ကျယ်လှ၏။ ကျေးဇူးဥပကာရ ကြီးကျယ်များ

ပြားလှ၏ဟု သာယာခြင်း ကြီးစွာဖြစ်၍ နေရ၏။ စက္ခုဝိညာဏ် ရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် စက္ခုပေါက်မှ တောက်၍ နေသော ကိလေသာမီး အနန္တ၊ စက္ခုဝိညာဏ် မြင်မှု ရှိလေသည့် အတွက် ကြောင့် ဖြစ်ပွားနိုင်သောပါဏာတိပါတအစရှိသော ဒုစ္စရိုက်မှုအနန္တ၊ စက္ခုဝိညာဏ်မြင်မှုကို ငါမြင်သည်ဟု စွဲလမ်းမှုကြောင့် အနမတဂ္ဂဝဋ် ဒုက္ခမှမကျွတ်နိုင်၊ မလွတ်နိုင်ဘဲ ယနေ့ထက်တိုင် ဝဋ်ဒုက္ခဘေးကြီးတန်းလန်း အပါယဒုက္ခဘေးကြီးတန်းလန်း၊ အဝီစိဒုက္ခဘေးကြီးတန်းလန်း ရှိနေသောအမှု၊ စက္ခုဝိညာဏ် ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သူသတ်ယောက်ျားကြီးတပါး စင်စစ်ဖြစ်၍ နေသောအမှုစသည်တို့ကို မူကား အန္တပုထုဇွန်တို့မမြင်နိုင်ကြသည့်အတွက်ကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ် အမြင်မှုကို မင်္ဂလာကြီးတခုအကြီးအကျယ် ထင်မြင်စွဲလမ်း၍နေကြလေ သတည်း။ ။ဤနည်းအတူ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခ-မ-တယ်ကြီးရှိ၍နေသော သူတို့မှာ နားကြားမှုကို မင်္ဂလာကြီးထင်မြင်ရသည်၊ လာစိတ်ကြံမှုသိမှုကို မင်္ဂလာကြီးထင်ရသည်၊ ဒါနမှုကို မင်္ဂလာကြီးထင်ရသည်၊ သီလမှုကို မင်္ဂလာကြီးထင်ရသည်၊ ဘာဝနာမှုကို မင်္ဂလာကြီးထင်ရသည်၊ စက္ခုဝိညာဏ်၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အပြစ်ဒေါသ အနန္တတို့ကို မမြင်နိုင်ကြကုန်သည်။ ဤကား သုခသာရ ရှင်းလင်းချက်တည်း။ ။ဤသုခသာရထင်မြင်စွဲလမ်းမှုသည် အလွန်ကြီးကျယ်လှ၏။

ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၌ ပြဆိုလိုက်သောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် အလုံးစုံသော သတိ၊ ပညာ၊ သဒ္ဓါ၊ စေတနာစသော နာမ်တရားစုကို အကောင်းထင်မှု ပထဝီ၊ အာပေါ အစရှိသော ရုပ်တရားစုကို အကောင်းထင်မှု ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်၊ မျက်စိ၊ နားနှာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါစုကို အကောင်းထင်မှု လောဘတဏှာ သံသရာမီးစကြီး ရှိနေသည့်အတွက် ကြောင့် သားမယား၊ အိမ်ယာ၊ ရတနာရွှေငွေ ခြွေရွှေသင်းပင်း လှမင်းစည်းစိမ်၊ နတ်မင်းစည်းစိမ်၊ မြဟွာမင်းစည်းစိမ်တို့၌ အကောင်းအမြတ် ထင်မှုတို့၌လည်း နေရာကျသိမြင်ကြလေကုန်။

သုခသာရပြီး၏။

အတ္တသာရမှာ ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ။အနတ္တ၊ ကိုယ်မဟုတ် ဟူရာ၌ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးသည် နိစ္စသာရလည်း မဟုတ်၊ ဓုဝသာရလည်း

မဟုတ်၊ သုခသာရလည်းမဟုတ်၊ အတ္တသာရလည်းမဟုတ်၊ နိစ္စအရာ၌ လည်း အမာခံအထည်ကိုယ်မဟုတ်၊ ဂုဏ်အရာ၌လည်း အမာခံအထည် ကိုယ်မဟုတ်၊ သုခအရာ၌လည်း အမာခံ အထည်ကိုယ်မဟုတ်၊ အတ္တ အရာ၊ ဇီဝအရာတို့၌လည်း အမာခံ အထည်ကိုယ်မဟုတ် ဟူသော အနက်ကိုပြဆိုချက်တည်း။

အနတ္တ၊ အစိုးမရဟူရာ၌ အဘယ်ကြောင့်အစိုးမရသနည်း၊ ကြည်လှ လျှင် ကြည့်နိုင်သည်၊ မြင်လိုလျှင်မြင်နိုင်သည်၊ သွားလေရာ နေလေရာ ပါနိုင်သည် မဟုတ်လောဟူသြားအံ့။—

သူသတ်ယောက်ျားကြီး ဥပမာ၌ ကိုယ်တွင်းမှာ ဆေးဝါး ဝတ်စာ အခံရှိနေခဲ့လျှင် ခဏစဉ်အတိုင်း အသားပုတက်၍ အသက်မသေ နေရ ၏ ဟူသော စကားနှင့် သွားလေရာ နေလေရာ ပါနိုင်သည် ဟူသော အချက်ကိုလိရမည်၊ ဥပမာ၌ အသားပုတက်ပူသည် ထိုသူအစိုးရချက် ရှိ၍ တက်သည်မဟုတ်၊ ထိုသူအာယာ အရှိန်အဝါကို ပြောကြား၍ ခံသြား၍ တက်သည်မဟုတ်၊ ဆေးဝါး ဝတ်စာပူသည် အသားပု၏ အစီးအပွားတည်း၊ အသားပု၏အစီးအပွားကို ပြုစုရှက်ဆောင်ပူ၌ ထို သူကရှေးဦးစွာ သူ့ကျွန်ခံနှင့်ရ၏၊ ယပန်နေယ သူ့ကျွန်ခံ၍ ကားနှင့်ပွ ယခုနေ အသားပုပေါ်လာသည်။

သင်သည် ဟသက်လုံး ကျွန်ခံနိုင်သည်ဖြစ်အံ့၊ သင့်သန္တာန်မှာ ငါ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်၍ နေကည်ဟု ဆိုဘိသကဲ့သို့ အစာအာဟာရ တည် ထောင်မှု သင်္ခါရဒုက္ခနှင့်ထာဝရ သူ့ကျွန်ခံ၍နေနိုင်ပွ တက်လာသော အသားပုပေတည်း၊ ထိုသူက အစိုးရပူမဟုတ်၊ သူ့ကို သာယာသည့် အတွက် သူ့ကျွန်ခံပူ သက်သက်သာတည်း။

မီးရောင်စုသည် မီးတောက်နှင့်ဖြစ်အတူ ဖျက်အတူ ဖြစ်လေသကဲ့သို့ ဝိညာဏ်မှာ ဖြစ်ရသော ထိုနာမ်စုသည် ဝိညာဏ်နှင့်ဖြစ်အတူ ဖျက် အတူ ဖြစ်ကြကုန်ရကား ဝိညာဏ်၌ အနိစ္စထင်နိုင်လျှင် ထိုနာမ်စုမှာ အနိစ္စ ထင်နိုင်ပြီးဖြစ်လေတော့သည်၊ ဝိညာဏ်၌ ခုပ္ပ အနတ္တထင်နိုင် လျှင် ထိုနာမ်စုမှာလည်း ဒုက္ခအနတ္တထင်နိုင်ပြီး ဖြစ်လေတော့သည်၊ ပဟာနပရိညာမှာလည်း ထိုအတူပင်။

[ဤကား နာမ်၌ ပရိညာဏိစ္စမလိုလို ပြီးစီး၍သွားပုံတည်း။]

အဘိဓမ္မာ မတတ်ရှာကြကုန်သော သူတို့သည်ကား ဝိညာဏ်နှင့် နာမ် မပြားမကွဲ တခုထဲသိ၍ နေကြကုန်၏။ လောဘ ဆိုသော်လည်း စိတ်ပင်တည်း၊ ဒေါသဆိုသော်လည်း စိတ်ပင်တည်းဟု ထင်မှတ်၍ နေကြကုန်၏။ ထိုအထင်သည် ဝိပဿနာအခန်းမှာ နေရာကျသည် သာဖြစ်၏။ ထိုသူတို့ကို ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း သွန်သင်ပြသသော ဆရာ သည် စိတ်တလုံးနှင့် ပြီးစီးအောင် ပြသရမည်။ နာမ်တရားကို တခြား အသံမပေးနှင့်။

လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟစသည်ဖြင့် သူကြားဘူးသော နာမ်များကို ကွက်ခြား၍မေးမြန်းခဲ့လျှင် သဘာဝကိုနေရာကျပြောပြ၍ စိတ်ဝိညာဏ် နှင့်ပေါင်း၍ ပေလေ။

နာမ်ပရိညာပြီး၏။

ရုပ်ပရိညာ

ရုပ်ပရိညာ၌ ဝိညာဏ်ကို ရုပ်တရားနှင့်ခြားနားစွာ မြင်နိုင်အောင် ပြခန်းမှာ ခြားနားစွာ ထင်နိုင် မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ထိုအမြင်နှင့်ပင် ရုပ်၌ အနတ္တပရိညာဆိုက်၍သွားရ၏။ ငှက်ပျောတုံး လက်ပံတုံးကဲ့သို့ အသုံးမကျနိဿတ္တ နိဇ္ဈိဝ အနတ္တဟု ထင်မြင်၍ လာရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာ ကြီးသည် စက်ရုပ်ကြီး၊ ရုပ်သေး ရုပ်ကြီးနှင့်တူ၏။ ဝိညာဏ်သည် အတွင်း၌ စက်နင်းသူ၊ အရုပ်ကြီးဆွဲသူနှင့် တူ၏ဟု ထင်မြင်ရ၏။ ဒုက္ခ ပရိညာမှာ ဝိညာဏ်၏ ဒုက္ခလက္ခဏာကို ပြောတိုင်း၊ပြောတိုင်း ရုပ်၏ ဒုက္ခလက္ခဏာ အပြီးပါတော့သည်။ အနိစ္စမှာမူကား အနုအစိတ်ကြီး မလိုလှပြီ။ ငှက်ပျောတုံး၊ လက်ပံတုံး စက်ရုပ်၊ ရုပ်သေးရုပ်အနေ ထင် မြင်ပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့်၎င်း၊ တဘဝလျှင် တခါ၊ တခါသေဆုံးမှုကို ထင်မြင်ပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့်၎င်း၊ အိုမှု၊ နာမှု၊ သေမှု-ဟူသော ခပ်ကြမ်းကြမ်း အနိစ္စနှင့်ပင် ပြီးနိုင်ရာတော့သည်။

[ဤကား ရုပ်၌ ပရိညာကိစ္စ အလိုလိုပြီးစီးနိုင်ရာသော အခွင့်ကို ပြဆိုချက်တည်း။]

ထိုသို့ ပြီးစီးလေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြီးစီးသော ခဏမှစ၍ မြဟ္မ စရိယကိစ္စအပြီးတိုင်လေ၏။ ။ရှေးရှေးသော အနုမတဂ္ဂဘဝတို့၌ မြဟ္မ

စရိယအမှုကို ဘဝအသင်္ချေမက အကြိမ်ကြိမ်၊ အဖန်ဖန် အားထုတ် ခဲ့သော်လည်း ဝိညာဏ်၌ အတ္တစွဲလမ်းမှု တန်းလန်းရှိနေသည့်အတွက် ဝိညာဏ်၌ တပ်စွန်းသော တဏှာကို အပြီးတိုင်ပယ်သတ်မှု၊ ပယ်ဖြတ် မှု-ဟူသော ပရိညာလမ်းကိုမလိုက်၊ လူ့ဝိညာဏ်၊ နတ်ဝိညာဏ်၊ ဗြဟ္မာ့ ဝိညာဏ်ကို အစဉ်ရ၍နေရအောင် အားထုတ်မှုတွေချည်းဖြစ်ခဲ့၍ တ ပိုင်းကြောင့် ဗြဟ္မစရိယ၊ တဒင်္ဂဗြဟ္မစရိယ၊ ဗြဟ္မစရိယလိမ်၊ ဗြဟ္မစရိယ ကောက်၊ ဗြဟ္မစရိယ အမှောက်အမှားတွေ အတွက် အပန်းကြီး ပန်း ခဲ့ရုံသာရှိ၍ ယခုတိုင် အဝီစိငရဲ နှလုံးထဲမှာ လျှမ်းလျှမ်း တောက်လျက် ရှိနေကြသဖြင့် ဗြဟ္မစရိယဒုက္ခမှုကြီး မပြီးတန်းလန်း နန်းမသတ် အ နာဂတ်မှာလည်း သတ်ခွင့်မရှိ၊ ပကတိအတိုင်းပင် ရှိနေကြကုန်သည်။

ထိုတဒင်္ဂ ဗြဟ္မစရိယတွေကို လမ်းလိမ်၊ လမ်းကောက် ဆိုရာ၌ ဥပမာ ကား အနက်၊ အကျယ် တယူဇနာရှိသော ရှားမီးကျိုးတွင်းကြီးသည် ရှိသတတ်၊ တွင်းထဲသို့ ကျရောက်မှ ရှားမီးကျိုးတွင်းမှန်း သိကြရ၏။ ထိုတွင်းမှတက်မိလျှင်လိုက်သွားရန် လမ်းငယ်တွေအများရှိ၏။ အချို့လမ်း စုကား ငါးရာတွင်းခန့် သွားပြီးလျှင် မီးကျိုးတွင်းသို့ချည်း လွဲ၍ဆင်း၏။ အချို့လမ်းကား တတိုင်ခန့်၊ နှစ်တိုင်ခန့်၊ သုံးတိုင်ခန့် သွားပြီးလျှင် မီးကျိုး တွင်းသို့ချည်း လွဲ၍ဆင်း၏။ မီးကျိုးတွင်းသို့မလွဲမူ၍ ဝေးရာအရပ်ရှိ မြို့ ကြီးရွာကြီးသို့သွားသောမထင်မရှားသောလမ်းဖြောင့်ကြီးလည်း တခုရှိ ၏။ မီးကျိုးတွင်း၌ကျ၍ ဒုက္ခကြီးစွာခံပြီးလျှင် အချို့၊ အချို့ကမ်းသို့ တက် ရောက်ကြ၏။ ကမ်းပေါ်သို့ရောက်ကြသောအခါ ထိုမီးကျိုးတွင်းနှင့်ဝေး လေအောင် ပြေးပါသော်လည်းသွားသူများ၍ထင်ရှားရာ မီးကျိုးတွင်း သို့လွဲ၍ဆင်းသော လမ်းလိမ်၊ လမ်းကောက်၊ လမ်းမှောက်၊ လမ်းမှား တွေကိုသာ လိုက်မိကြကုန်၍ မီးကျိုးတွင်းသို့ ကျမြဲတလဲလဲကျ၍ နေကြ ကုန်၏။ လမ်းဖြောင့်ကြီးကိုကား သွားသူနည်းပါး မထင်ရှား၍ မလိုက် ကြ၊ ဤဥပမာအတိုင်းမှတ်။

မိမိသန္တာန်တွင် အစဉ်ဖြစ်ပွား၍နေသော ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို တဏှာနှင့်တကွ နောက်တဖန် မပေါ်လာရအောင် ဉာဏဒဿန ဓား၊ သန်လျက်နှင့် တချက်တည်း၊ ပိုင်ပိုင်ဖြတ်စွမ်းနိုင်သော အရဟတ္တမဂ် ပရိညာသို့ ရောက်သည်ရှိသော် အဝီစိငရဲနှင့်တကွ ဝဋ်၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း

အကုန်လုံးပြတ်ငြိမ်းသဖြင့် ဗြဟ္မစရိယဒုက္ခ နောင်ပြုဘွယ် ကိစ္စလည်း မြဲခြမ်းမျှမရှိပြီ။ ဤသို့သော အချက်ကိုပြတော်မူခြင်းငှါ—

ဝိညာဏေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ နာမရူပံ
ပရိညာတံ ဟောတိ၊ နာမရူပေ ပရိညာတေ အရိယသာဝကဿ
နတ္ထိ ကိဉ္စ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။
ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူပေသည်။

ပရိညာကိစ္စပြီးစီးပုံ ဥပမာ၌ ပုန်ကန် ပုန်စားမှုနှင့် မင်းပြစ်၊ မင်းဒဏ်သင့်သောသူကို တနေ့တရက်တွင်နံနက်၌လုံချက်တရာ၊ မွန်းတည့်၌လုံချက်တရာ၊ ညချမ်း၌ လုံချက်တရာ၊ အထိုးခံရသော ဥပမာ ပေတည်း။ ။ ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌ နာမကာယ ရူပကာယဟူ၍ နှစ်ကာယရှိသည်တွင် နာမကာယ၏ တံခါးဝကား ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတည်း။

အာရုံခြောက်ပါးသည် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး တံခါးပေါက်မှ နာမကာယသို့ဝင်ကြကုန်၏။ တရွာလုံး တမြို့လုံးကို တိုက်လို၊ ခိုက်လို၊ သတ်လို၊ ဖြတ်လို၊ မီးတိုက်လိုသော သူပုန်ဒမြို့တို့သည် ဟင်းလင်းပွင့်ရာ ရွာတံခါးပေါက်၊ မြို့တံခါးပေါက်တို့မှ ရွာတွင်း၊ မြို့တွင်းသို့ အတင်းဝင်ကြကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်။ ။ “ဂါမဃာတကာ စောရာတိခေါ ဘိက္ခဝေ ဆန္ဓေတံ ဗာဟိရာယတနာနံ အဓိဝစနံ” ဟူ၍ဟောတော်မူပေသည်။ အာရုံခြောက်ပါးသည် မြို့ရွာကို တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးသော သူပုန်ဒမြို့တွေမည်၏ ဆိုလိုသည်။

တကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်နေရာမဆို အာရုံဆိုက်ရာ၊ ဆိုက်ရာ၌ ဝိညာဏ်စိတ် ကွင်းကနဲ၊ ကွင်းကနဲ ဖြစ်ပေါ်၍နေသည်ကို တံခါးဝတွေဆိုသည်။ မှန်တံခါးမျိုးကဲ့သို့ အကြည် အလင် တံခါးမျိုးတည်း။ ဟင်းလင်းပေါက် တံခါးမျိုးမဟုတ်။ အာရုံကိုသိမှုပင်တည်း။ ဆိုက်လာသမျှသော အာရုံစုသည် ဝိညာဏ်သိမှုနှင့်ပေါင်းမိလျှင် ဖဿ၊ ဝေဒနာအစရှိသော နာမကာယသို့ ပေါက်ရောက်လေတော့သည်။ ပေါက်ရောက်လျှင် သူပုန်ခားပြောင်၍တိုက်သောရွာကဲ့သို့၎င်း၊ ကျားတွေဝင်သော ရွာကဲ့သို့၎င်း၊ ချင်းတွင်းမြစ်ညာမှာ ချင်းရိုင်းဒမြို့ဝင်သော ရွာကဲ့သို့၎င်း၊ လောဘ၊ ဒေါသအစရှိသော နာမကာယအပေါင်း ထောင်းထောင်း ဆူကြွဖြစ်

ပေါ်ကြလေကုန်တော့သည်။ သတ္တဝါတို့၏ ထွေထွေ၊ လာလာကြခြင်း၊ စည်ခြင်း၊ ပြောခြင်း၊ ဆိုခြင်း၊ ငိုခြင်း၊ ရယ်ခြင်း၊ ဟစ်ကြွေးခြင်း၊ သီချင်း ကဗျာအဲအန်ကျူးရင့်ခြင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား စကားငြင်းခုန်ခြင်း အစရှိ သည်တို့သည်၎င်း၊ အင်္ဂါကြီးငယ် လှုပ်ရှားသွားလာခြင်း အစရှိသည် တို့သည်၎င်း၊ ထိုနာမ်တရားတို့၏ ထောင်းထောင်း ဆူကြွမှုတို့သာ တည်း။

ဟောတော်မူရင်း ဥပမာ၌ကား ဝိညာဏ်အချက် သက်သက်ကို ပြတော်မူလို၍ လှံချက်မျှကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ ရာဇဝတ်ကောင်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတူသည်။ တနေ့၊ တနေ့လျှင် အချက်သုံးရာ၊ သုံးရာထိုး သောလှံစုနှင့် အာရုံခြောက်ပါးတူသည်။ လှံစူးဝင်ရာ အပေါက်ဝစုနှင့် တကိုယ်လုံးမှာ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်မှုတူသည်။ လှံသွား ထိသမျှ အတွင်းသားစုနှင့် နာမကာယတူသည်။ ဝါ၊ အလွန်နာလှ ပြင်းထန်လှအောင် ထကြွဖြစ်ပွားသော ဒုက္ခဝေဒနာစုနှင့် တူသည်။ ဤဥပမာဖြင့် ဝိညာဏ်၏ အလွန်ပြင်းပြသော ဒုက္ခလက္ခဏာ ပရိညာ အခွင့်ကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။ ဒုက္ခပရိညာ အခဏ်း၌ အနည်းနည်းပြခဲ့သော ဒုက္ခအခြင်းအရာ အလုံးစုံသည် ကိုယ်၌ ဆိုက် ရောက်ညှဉ်းပန်းသောအခါ ဤဝိညာဏ်ပေါက်ကချည်းဝင်၍ ညှဉ်းပန်း ကြကုန်သည်။

တနည်းမူကား ဤဥပမာသည်လည်း အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်၍ ဝိညာဏ်၌ ဒုက္ခပရိညာကိစ္စ အလုံးစုံချောမောပြီးသော အခွင့်နှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ဟောသော ဥပမာပင်တည်း။ ထိုလှံချက်တို့ကို ခံရသော ရာဇဝတ်ကောင်သည် လှံထိုးသောအာဏာသားတို့၌၎င်း၊ လှံတို့၌၎င်း၊ လှံချက် မိမိကိုယ်သို့ရောက်၍ ပေါက်မှု၊ စူးမှုတို့၌၎င်း၊ သာယာခြင်း ဟူ၍ အဏုမြူမျှမရှိ၊ ကြောက်ခြင်း သည်းထန်စွာ အမြဲတည်နေသကဲ့သို့ အာရုံခြောက်ပါး၏ မှီရာဝတ္ထုစု၌၎င်း၊ အာရုံခြောက်ပါး၌၎င်း၊ မိမိ သန္တာန်မှာ အာရုံခြောက်ပါးလျှင် အာရုံရှိသော ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်မှုတို့၌၎င်း၊ တဏှာဖြင့် သာယာခြင်းဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိ၊ ဉာဏ်၏ကြောက်ခြင်းဖြင့် ကြောက်ခြင်း သည်းထန်စွာ အမြဲအစွဲတည် နေသော အဖြစ်သို့ ဆိုက်အောင်အားထုတ်မှ ပရိညာကိစ္စ အပြီးတိုင်

လေသည်ဟု ပရိညာကိစ္စအပြီးတိုင်မှုကိုစံပြရန် ပြတော်မူသော ဥပမာပေတည်း။ ထိုဥပမာအတိုင်း ပြီးစီးလျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်လေတော့သည်။ ရဟန္တာဖြစ်လျှင်လည်း ဉာဏ်၏ကြောက်ခြင်းဖြင့် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၌ကြောက်ခြင်းသည်းထန်သော ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နဗ္ဗိဒါဉာဏ် အစွဲအမြဲတည်လေတော့သည်။ ထို့ကြောင့်မဟုတ်လော မိမိသန္တာန်၌ရှိနေသော ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၏ ခုနစ်ရက်စသည်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း၍နေသော နိရောဓသမာပတ် ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ဆိုပေသတည်း။ မိမိသန္တာန်၌ အာရုံခြောက်ပါး လှုံ့ဆော်တိုင်း လှုံ့ဆော်တိုင်း ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးနှင့်တကွ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ ခြောက်ဒွါရ၌ တကြွကြွ တရွရွ ဖြစ်ပေါ်၍နေသည်ကို သည်းမခံလိုလှ၍ ဝင်စားရသော သမာပတ် ပေတည်း။ ထိုသမာပတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ဟူ၍ဆိုသဖြင့် ထိုဝိညာဏ်ခြောက်ပါးဖြစ်၍ နေမှုသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ကြီးစွာသောဒုက္ခဘေးကြီးဖြစ်၍နေကြောင်းကို သိသာလှလေသတည်း။ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးနှင့်တကွ ရှိရှိသမျှသော တောဘူမကဓမ္မတို့ကို ဤဥပမာနှင့်ယှဉ်၍ အကုန်မြင်အောင်ကြည့်လေ။ ။ထွန်မှု၊ ယက်မှု၊ လုပ်ဆောင်မှုနှင့်တင်ကူး၍ စပါးကျွန်ခံနိုင်မှ စပါးကိုရနိုင်သည်။ ချက်မှု၊ ပြတ်မှုနှင့်တင်ကူး၍ ထမင်းကျွန်ခံနိုင်မှ ထမင်းပေါ်လာသည်။ ဤနည်းချည်းမှတ်လေ။

လောက၌ ကျေးကျွန်ဟူရာမှာလည်း အရှင်သခင်ဆိုသောသူက ရှေးဦးစွာ ကြွေးမြီဥစ္စာ ချေးမှု၊ ပေးမှုနှင့် သူ့ကျွန်ခံခဲ့ရသည်။ အိမ်၌ နေပြန်လျှင် ကျွေးမှု၊ မွေးမှု၊ ဝတ်ဆင်မှုနှင့် သူ့ကျွန်ခံနိုင်မှ နေရသည်။ မင်းစိုးရာဇာတို့ အစိုးရမှုမှာ အသက်ခန္ဓာကို ပိုင်သောအရှင်သခင်ဟု ဆိုကြရာ၌ ထိုသူ့အသက်ကို မအိုမသေ အမြဲနေရအောင် ထိုသူ့ခန္ဓာကို သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ မဖြစ်ရအောင် အစိုးရသည်မဟုတ်။ ထိုမင်းသည် မိမိအသက် မိမိခန္ဓာကိုယ်မျှ ထိုကဲ့သို့ အစိုးရသည်မဟုတ်။ အင်အားခြင်းမတန်၍ နှိပ်စက်လိုလျှင် နှိပ်စက်နိုင်သည့်အတွက် ပါကောင်းသမျှ အလိုပါမှု အနည်းငယ်ရှိ၍နေသည်ကို အစိုးရ ဆိုသတည်း။

စိတ်နှင့် ကြံလိုရာရာ ကြံနိုင်မှု၊ နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုလိုရာရာ ပြောဆိုနိုင်မှု၊ ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရှားလိုရာရာ လှုပ်ရှားမှု၊ သွားလိုရာရာ သွားနိုင်မှု၊

လာလိုရာရာ လာနိုင်မှုတို့ကိုစွဲ၍မိမိကိုယ်ကိုမိမိအစိုးရသည်ထင်၍နေကြ ရာ၌လည်း အသားနုတက်မှု ဥပမာကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို အစာ အာဟာရကျွေးမွေးမှုစသောသင်္ခါရဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့နှင့်တင်ကူး၍တင် ကူး၍ သူ့ကျွန်ခံမှု အမြဲရှိနေသည်ကို သိလေ၊ ရှေးရှေးနေ့က ကျွေးမှု၊ မွေးမှု၊ ပြုစုပျိုးထောင်မှုတို့နှင့် သူ့ကျွန်ခံခဲ့၍ နောက်နောက်နေ့မှ ကြံ မှု၊ သိမှုပေါ်လာသည်၊ ပြောမှု ဆိုမှုပေါ်လာသည်၊ ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ် ရွား သွားလာမှု ပေါ်လာသည်ဟု သိရမည်ဆိုလိုသည်၊ ကြံမှု၊ သိမှု၊ ပြောဆိုမှု၊ ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရွားမှု၊ သွားမှု၊ လာမှု ဆိုသည်မှာလည်း မြစ် ရေအယဉ်ကဲ့သို့ ဝိညာဏ်စသော ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏ တရုတ်တရုတ်ရှိန်းရှိန်း ဓာတ်အသားနုတက် ပွားမှုတို့သာတည်း။

[ဤတွင်ရွှေကား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အလိုသို့မလိုက်မှုအကြောင်းတရား နှင့်စပ်၍သာ ဖြစ်မှုကိုမြင်သဖြင့် သိအပ်သော အနတ္တအမြက်တည်း။]

အနိစ္စပရိညာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အခြင်းအရာစုသည် လည်း အကြောင်းတရားနှင့်စပ်၍သာ ဖြစ်နိုင်မှု ထင်ရှားလှသော အခြင်းအရာစုပင်တည်း၊ ထိုမှတစ်ပါး ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်အရနှင့် အနတ္တအချက်တို့ကို ပြဆိုရန်အလွန်ကြီးကျယ်လှ၏၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် တော်အရာသာ ဖြစ်သည်၊ ဝိပဿနာယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကုန်လိုရင်း မဟုတ်၊ တစိတ် တဒေသနှင့် အနတ္တထင်လျှင် ပြီးတော့သည်။ ။ ရှေးအနိစ္စပရိညာ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို အာရမ္မဏပစ္စည်းတခုနှင့် ပြဆိုခဲ့သည်၊ ထိုအတိုင်း ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထင်မြင်နိုင်လျှင် ပြီးတော့ သည်။

အနတ္တပရိညာအမြက်ပြီး၏။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပရိညာသုံးပါးတွင် အနိစ္စပရိညာ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်လိုလှ၏၊ အနိစ္စပရိညာ ပိုင်နိုင်မှ နောက်နောက် ပရိညာပိုင်နိုင် မည်။

တိရဏပရိညာသုံးပါး အစီအရင်ပြီး၏။

၈-ဝိညာဏာဟာရ၌ ပဟာန ပရိညာ

ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်အစရှိသော လောကီ လောကုတ္တရာ ပဟာနပရိညာ အစီအရင်မှာ အနာဂါမိမဂ်တိုင်အောင် ကဗလီကာရ အာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်းသိလေ။

ဤဝိညာဏာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်သည်ကား အရဟတ္တမဂ်တိုင် အောင် ပေါက်၏။ အရဟတ္တမဂ်သို့ကျ၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်မှ ဝိညာဏ်၌သာယာတွယ်တာခြင်း ပြတ်ကင်းသောပဟာနပရိညာ အခွင့်တုံးသည်။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၌ အနိစ္စပရိညာ၊ အနတ္တပရိညာ နှစ်ပါးသာ အခွင့်တုံးသေးသည်။ ဒုက္ခပရိညာအခွင့်မတုံး၊ အဆုံးမတိုင်သေး။ စိတ် ဝိညာဏ်ကို သုခအနေနှင့် သာယာသောတဏှာ တန်းလန်းနှင့်ပင် ရှိကြသေးသည်။ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်များကို အားထုတ်ခွင့် မတုံးသေး။ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်တို့နှင့် ရှု၍နေဆဲအခါ၌သာလျှင် ဝိညာဏ်၌ဒုက္ခကြီးစွာ ထင်မြင်နိုင်သည်။ မရှုသောအခါ၌ သုခသညာ ကပ်မြဲကပ်ပြန်သည်။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ထင်မြဲထင်ပြန်သည်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ အထင်သာရှိတော့သည်။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ အထင် မရှိပြီ။ ။ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်သော ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိပြီ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ဝိပဿနာထင်မြင်နိုင်သည် ဆိုငြားသော်လည်း အနိစ္စပရိညာနှင့် အနတ္တပရိညာဤနှစ်ပါးသည်သာ စွဲမြဲစွာ ထင်နိုင်သည်။ ဒုက္ခပရိညာသည်မူကား အားထုတ်၍ ရှုဆဲအခါ၌သာ ကောင်းစွာ ထင်နိုင်သည်။ မရှုပြန်လျှင် သုခသညာ ကပ်မြဲ ကပ်ပြန်သည်။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ထင်မြဲထင်ပြန်သည်။ ဒုက္ခပရိညာ ဖြစ်သော ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်တို့ကို လွန်စွာအားထုတ်၍ ရှုနေစဉ်တွင် အဆင့်ဆင့်ဉာဏ်ပွင့်လင်း၍ပွင့်လင်း၍သွားသဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိပြတ်လောက်အောင် လင်း၍သွားသော အချက်တွင် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ဆိုက်လေ၍ ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာပေါ်အောင်ဉာဏ်အချက်သွားလေ၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာမှထ၍ ပကတိနေပြန်လျှင် သုခသညာကပ်မြဲကပ်ပြန်၏။ လူဖြစ်ခဲ့လျှင် ဥစ္စာစီးပွား၊ သားမယားအာရုံနှင့် မွေ့လျော်မြဲ

မွေ့လျော်၍ နေနိုင်ပြန်၏။ အချို့သောသူတို့ကား ထိုသို့ မသိရှာကြ သည့်အတွက်ကြောင့် ဝိပဿနာထင်သူမှန်လျှင် လူထဲ၊ရှင်ထဲမှာ ရှင် ကြည်စွာ မနေနိုင်ရာပြီ၊ ဥစ္စာစီးပွား၊ သားမယား အလယ်မှာမနေရာ ပြီ၊ ရှင်သောမျက်နှာ၊ ရှင်သောစကား၊ ကြွရွသောကိုယ်အမူအရာ မရှိ ရာပြီဟု ထင်ကြကုန်၏။

အဆိပ်ပင်ကြီး နှစ်ခုသည်ရှိရာ၏၊ တပင်မှာ ရေသောက်မြစ်အကုန် ပြတ်ပြီးတည်း၊ တပင်မှာ ပကတိအနေအတိုင်းပင်၊ ရှေ့အပင်မှာ ရေ သောက်မြစ်ကြီး ပြတ်ပြီးပင်ဖြစ်သော်လည်း မြေထဲမှာ မြစ်သေး မြစ် မြွှာ ကျန်ရှိသေးသည်တကြောင်း၊ မြေပေါ်ရှိ တပင်လုံးမှာ ရှိနေ သောအစေးတို့ခြောက်ခန်း၍ မကုန်တဲ့သေးသည် တကြောင်း၊ သို့ အကြောင်းကြောင့် ပကတိအပင်နှင့်နေပုံမထူးကြသေး၊ စိုစိုပြည်ပြည် ရှင်ရှင်လန်းလန်းအတိုင်းပင်ရှိနေသေးသည်၊အစေးအားကြီးလှသော အပင်မျိုးဖြစ်၍ တဖြည်းဖြည်းသာ စိုပြည်ရှင်လန်းမှုယုတ်သိမ်း၍ သွား သည်၊ ပကတိအပင်မှာမူကား အစဉ်အဆက် ပွားစီး၍ ထိုအရပ်တွင် အဆိပ်ပင်တောကြီး ဖြစ်အောင် သွားလမ်းသာ ရှိနေ၏၊ မျက်မြင်မှာ ရှင်ပုံချင်းတူကြသော်လည်း ဝိပဿနာ ထင်မြင်သော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှင်မှုနှင့် ပကတိအန္တဗာလ ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ ရှင်မှုနှစ်ပါး အထူးတည်း၊ မသိတတ်လျှင် အပြစ်ကြီးစွာဖြစ်တတ် သောအချက်ဖြစ်၍ ဥပမာနှင့်တကွ ပြဆိုလိုက်သည်။

ဝိညာဏာဟာရ၌ ပဟာနပရိညာအမြွက်ပြီး၏။

ဝိညာဏာဟာရ၌ ပရိညာသုံးပါးအဆုံးတိုင် ပြီးပိုင်လျှင် နာမ်ရုပ် တို့၌လည်း အဆုံးတိုင် ပြီးပိုင်လေတော့သည်၊ဝိညာဏ်၊နာမ်ရုပ်သုံးပါး ၌ ပရိညာသုံးပါး အဆုံးတိုင်ပြီးပိုင်လျှင် မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကိစ္စ သာသန ဗြဟ္မစရိယကိစ္စ အလုံးစုံအခွင့်တုံးလေ၏၊ ဤသို့သောအချက်ကို ပြတော် မူခြင်းငှါ—

ဝိညာဏေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ နာမရူပံ ပရိညာတံ ဟောတိ၊ နာမရူပေ ပရိညာတေ အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စ ဥတ္တရိ ကဏီယန္တိ ဝဒါမိဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။
ဤတွင်ရွှေကားဝိညာဏာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်ပြီး၏။

၉-ဗဿာဟာရ၌ပရိညာ

ယခုအခါ ဗဿာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ကို ပြဆိုပေအံ့။ ။
ဤဗဿာဟာရ၌ ဉ္စတပရိညာအမှုမှာ ရှေး၌နာမ်အာဟာရ သုံးပါး
ခွဲခွဲမှားမှားပါရှိလေပြီ။ ။ “အာဟာရံ ဇာနာတိ” ၏အရ ဒုက္ခသစ္စာ
ပိုင်းခြားမှုမှာလည်း ဝိညာဏာဟာရဒုက္ခ၌ ပြခဲ့ပြီးသောဒုက္ခစက်ကြီး
တဆယ့်ငါးပါးအတိုင်းပြုလေ။ ဝိညာဏ်နှင့်ဗဿသည် ဖြစ်အတူ၊ ပျက်
အတူ အမြဲမကွာ ယှဉ်ဘက်၍ ဖြစ်ကြ၏။ ကိစ္စအလိုအားဖြင့်သာ ရှေ့
နောက်ကဲ့သို့ပြု၍ ပြောရသည်။ ဝိညာဏ်သည် ဟင်းလင်းဖွင့်၍ ထား
သော မြို့တံခါးပေါက်ကြီးနှင့်တူ၏။ ဗဿသည် ထိုတံခါးပေါက်ဝ၌
နေ၍ အနီးအဝေးမှ တံခါးပေါက်အတွင်းသို့ ရောက်လာသမျှသော
သူတို့ကို အဆိုးအကောင်းထင်ရှားပေါ်အောင် အတင်းအကြပ် စစ်
ကြောသော တံခါးစောင့်နှင့်တူ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဥပမာဆောင်ဘွယ်
ပေါ်များပါ၏။ ထင်ရှားရာဌာနအားဖြင့်မူကားကောင်းသည်၊ မကောင်း
သည်ဟု မထင်ရှားမူ၍ မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာမတ္တ၊ နံကာမတ္တ၊
လျှာမှာသိကာမတ္တ၊ ကိုယ်မှာသိကာမတ္တ၊ စိတ်နှလုံးမှာ ထင်မြင်ကာ
မတ္တသာရှိသော အချက်မျိုးမှာ ဝိညာဏ်ကိစ္စ ထင်ရှား၏။ ဗဿကိစ္စ
မထင်ရှား။ ဤကဲ့သို့သော အာရုံသာ အလွန်များသည်။ ကြည့်၍
ကောင်းသည်ဟူ၍၎င်း၊ ကြည့်၍မကောင်းဘူး ဟူ၍၎င်း၊ ဤသို့စသည်
ဖြင့် ကောင်းမကောင်း ထင်ရှားရာ၌ ဗဿထင်ရှား၏။ မြန်မာဝေါ
ဟာရ၌ ဗဿကိုမျက်စိအတွေ့ နားအတွေ့စသည်ခေါ်၏။

ဉ္စတပရိညာအမြွက်ပြီး၏။

တိရုဏ ပရိညာသုံးပါးလည်း ဝိညာဏ်နှင့်တူပြီ။ ဝိညာဏ်ခြောက်
ပါးဆိုရာ၌ ဗဿခြောက်ပါးဆိုရုံမျှသာ ထူးတော့သည်။ ။ ပဟာန
ပရိညာလည်း ဝိညာဏ်နှင့်တူပြီ။ ဤဗဿာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း
အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ပေါက်၏။ ဗဿ၌ ဒုက္ခပရိညာမူသည် အရ
ဟတ္တမဂ်သို့ကျမှ အပြီးတိုင်၏။ ဝိညာဏ်အတိုင်းပင် ဗဿာဟာရ၌
ပရိညာကိစ္စ အပြီးတိုင်ခဲ့လျှင် ဝေဒနာသုံးပါး၌လည်း အပြီးတိုင်တော့
သည်ဟူရာ၌ ဗဿ၌ အနိစ္စပိုင်လျှင် ဝေဒနာသုံးပါး၌လည်း ပိုင်တော့

သည်။ ဗဿ၌ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပိုင်လျှင် ဝေဒနာသုံးပါး၌လည်း ပိုင်တော့သည်။ ပဟာန ပရိညာမှလည်း ထိုအတူတည်း။ ။အကြောင်းမူကား ဗဿနှင့်ဝေဒနာသည် ကိစ္စအခြင်းအရာချင်း အလွန်နီးကြ၏။ သုခသမ္ပဿနှင့် သုခဝေဒနာသည် သဘော တလုံးတည်းကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ။ချမ်းသာသောအတွေ့ဟု ဆိုအပ်သော သုခသမ္ပဿ၌ ဒုက္ခပရိညာပိုင်နိုင်ခဲ့လျှင် ချမ်းသာမှုဟု ဆိုအပ်သော သုခဝေဒနာ၌လည်း ပိုင်နိုင်တော့မည် ကေန်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နောက် ပရိညာကိစ္စ တလုံးတည်းဖြစ်ကြလေသတည်း။ ။ဝေဒနာမည်သည် သတ္တဝါတို့မှာအချုပ်အချာဖြစ်၏။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဆိုသည်ကား သုခဝေဒနာကို ဆိုသတည်း။ အပါယဒုက္ခ လူတို့၌ အများသိကြသော ဒုက္ခဆိုသည်ကား ဒုက္ခဝေဒနာကိုဆိုသတည်း။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝကို တောင့်တတွယ်တာ သာယာမှုဖြစ်၍ နေကြသည်လည်း ထိုဘဝတို့၌ရှိသော သုခဝေဒနာကို တောင့်တတွယ်တာ သာယာရင်းပေတည်း။ ထိုဘဝတို့၌ဖြစ်သော သုခကိုပင် ဒုက္ခဟု ပိုင်ပိုင် ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ထိုဘဝတို့၌ဖြစ်သော ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည် အသုံးမကျ နိရတ္တက ဖြစ်၍ကုန်တော့သည်။ တွယ်တာရန်အခွင့်မရှိပြီ။ ဒုက္ခပရိညာ အလိုလို ပြီးစီးလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့်—

ဗဿ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော
ဝေဒနာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တိသု ဝေဒနာသု ပရိညာ
တာသု အရိယ သာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ
ဝဒါမိ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသတည်း။

ပရိညာသုံးပါး အဆုံးတိုင် ပြီးစီးပုံကို စံပြရန် ဥပမာကား အရေမရှိသော နွားမဥပမာတည်း။ ထိုနွားမသည် တကိုယ်လုံး အရေမရှိ၊ နီနီ၊ ချင်းချင်း အသားကောင်ကြီးဖြစ်၍ နေသည့်အတွက် ဟင်းလင်းအပြင်မှာ နေပြန်လျှင်လည်း ခွေး၊ ကျီး၊ လင်းတ၊ ယင်မ၊ ယင်ငယ် တရုန်းရုန်း ကိုက်ကြ၊ ဆွဲကြ၊ ထိုးကြ၊ ဆိပ်ကြ ဒုက္ခ ပင်လယ်ဝေကြီး ဖြစ်ရလေ၏။ တောချိုရှိရာသို့ ဝင်ပြန်ပါလျှင်လည်း သစ်ကိုင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်၊ ဆူးငြောင့် ထိပါးမှုနှင့် ဒုက္ခပင်လယ်ဝေကြီး ဖြစ်ရလေ၏။

ဤကားဥပမာတည်း၊ နွားမနှင့်သတ္တဝါခန္ဓာကြီးတူ၏။ အရေမရှိဟင်းလင်းကြီးနေသည်နှင့် ဝိညာဏာဟာရ တူ၏။ ဝိညာဏ်မည်သည် အလွန်ကြည်လှစွာသောဒွါရတရားဖြစ်သောကြောင့်ဟင်းလင်းကြီးနှင့် တူလေသည်။ အသာအယာထိကာ မတ္တပင်ဖြစ်သော်လည်း ဆတ်ဆတ်တုန် နာကျင်ရန် ပြင်းထန်သော ဒဏ်မှုကြီးဖြစ်၍ သွားရသော အသားစုနှင့် ဖဿာဟာရတူသည်။ ပြင်ပ၌ ထိခိုက်ကြသော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ဝတ္ထုနှင့် အာရုံခြောက်ပါးတူသည်။

သူသူ၊ ငါငါသတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း နေပူ၊ လေပူ၊ မီးပူ၊ မှက်၊ ခြင်၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုးအစရှိသော ဒုက္ခဖြစ်လောက်သော အာရုံထိခိုက်လာလျှင် ဘယ်နေရာမှာမှ ဖဿနှင့်တကွ ဒုက္ခဝေဒနာ မပေါ်သည်မရှိ။ ခြင်တရုန်းရုန်း၊ ယင်တရုန်းရုန်း၊ မှက်တရုန်းရုန်း၊ ဖြုတ်တရုန်းရုန်း၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ ပိုးပရွက်၊ တရုန်းရုန်း၊ နေပူ၊ လေပူစသည်တရုန်းရုန်း ဒုက္ခမစဲသည်သာဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ပရိညာထမြောက်မှု စံပြသောဥပမာဖြစ်၍ လူ့ရွာ၊ နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာ့ရွာတို့၌ရှိသော သုခသမ္ဘဿ သုခဝေဒနာတို့နှင့်တကွ ဖဿဟူသမျှ ဝေဒနာ ဟူသမျှတို့၌ ဒုက္ခပရိညာအပြီးတိုင်ပိုင်နိုင်သော ရဟန္တာတို့၌သာ ဆိုက်တိုက်လိုရင်း ဥပမာပေတည်း။

ဖဿာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြီး၏။

၁၀-မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၌ပရိညာ

မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၌လည်း ဉာတပရိညာအစီအရင်မှာ နာမ်အာဟာရ သုံးပါးခွဲခွဲစိတ်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော သဘာဝ ပရိညာနှင့်တကွ ဝိညာဏာဟာရ၌ ပြခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခစက်ကြီး တဆယ့်ငါးပါး ပင်တည်း။ ။ တိရဏပရိညာ ပဟာနပရိညာ တို့မှာလည်း ဝိညာဏာဟာရအတိုင်းပင်။ ။ ဝိညာဏ် ခြောက်ပါးဆိုရာမှာ ရူပသဉ္ဇေတနာအစရှိသော စေတနာခြောက်ပါးကို ပြဆိုလေ။

စေတနာဟာရ၌ ပရိညာသုံးပါး ပိုင်နိုင်လျှင် တဏှာသုံးပါးလည်း ပိုင်တော့သည် ဟူရာ၌ တဏှာသုံးပါး ဆိုသည်ကား ကာမတဏှာ၊ ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာ ဤသုံးပါးတည်း။

ဘုံသုံးပါးကို ပစ်ချမှုစေတနာနှင့် တဏှာဘက်တွဲ၍နေပုံကို ပြဆိုဦးအံ့။

နာမ်အာဟာရသုံးပါးခွဲခွဲ၌ သံချွန်တပ်သော နှင်တံဖြင့် ရထား၌ကအပ်သော မြင်းတို့ကို အတွင်ထိုး၍ အပြေးနှင်ရသော ရထားဦးစီးဥပမာကဲ့သို့ စေတနာသည် တဘဝ၊ တဘဝမှာ တခါ၊ တခါ သတ္တဝါသေ၍ မရပ်မနားခဏမခြား ဘဝတပါး ဆက်လက်မိအောင် နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့ကို အတွင်စိုင်းနှင်သည်ဟူရာ၌ သမုဒယသစ္စာတဏှာအဘော်သဟဲရှိမှ ဘဝတပါး ဆက်နိုင်သည်။ တဏှာအဘော်သဟဲမရှိပါက မဆက်နိုင်။ ဥပမာကား မြစ်တဘက်ကမ်းသို့ရောက်စေခြင်းငှါ ပကတိသော မြေမှုန့်တွေကို အမြောက်ထဲသို့ထည့်၍ ယမ်းအား၊ မီးအားနှင့် ပစ်သော်လည်း တဘက်ကမ်းသို့ မရောက်၊ အမြောက်ကထွက်ကာမျှမှ ဖရိုဖရဲ ကြဲ၍ပျောက်ပျက်ရာ၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ အစေးအဖွဲ့ မရှိသောပကတိ မြေမှုန့် ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။ ။တဖန်ပကတိ မြေမှုန့်ကိုပင် အင်္ဂါတေကဲ့သို့ ဖြစ်လေအောင် အစေးအဖွဲ့နှင့် ထောင်းထုကြိတ်နယ်၍ ခိုင်မြဲစွာသောအမြောက်ဆန်ပြုလုပ်၍ပြီးမှ အမြောက်မှာထည့်၍ ထိုအတူ ပစ်သည်ရှိသော် မြစ်တဘက်သို့ ရောက်ရုံမျှမက ဆိုက်တိုက်ရာဝတ္ထုကို ပြိုကွဲအောင် ပင်မှန်လေရာ၏။ ။အဘယ်ကြောင့်နည်း အစေးအဖွဲ့ကောင်းလှလေသောကြောင့်တည်း။ ဤဥပမာအတိုင်း မှတ်လေ၊ ရဟန္တာတို့၏ စေတနာသည် အစေးအဖွဲ့မရှိသော ပကတိမြေမှုန့်နှင့်တူ၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ လှုပ်ရှားတိုင်း လှုပ်ရှားတိုင်း စေ့ဆော်ခြင်း စေတနာမှုရှိပါသော်လည်း တဏှာအစေးအဖွဲ့ မရှိသည့်အတွက် တခုတခုသော ဇောဝီထိအဆုံးအဆုံးတွင် အငွေ့အသက်မျှမကျန်၊ ကမ္မသမင်္ဂီတာအဖြစ်သို့ မရောက်ဘဲ ပျောက်ပျက် ကွယ်ဆုံးလေ၏။ ပုထုဇ္ဇန်သေက္ခတို့၏ စေတနာသည်မူကား အစေးအဖွဲ့နှင့်တကွ ပြုပြင်အပ်သော အမြောက်ဆန် မြေလုံးနှင့်တူ၏။ ကံ၃-ပါးလှုပ်ရှားတိုင်း လှုပ်ရှားတိုင်း ဖြစ်သောစေတနာသည် တဏှာ အစေးအဖွဲ့ ရှိနေသည့် အတွက်တစုံတခုသော ဇောဝီထိ ချုပ်ဆုံးသော်လည်း နောက်ဆက်လက်၍ သွားသောစိတ်သန္တာန်ကို အထူးပြုမှုမျိုးစေ့ဖီစ မြုပ်နှံမှုဟု

ဆိုအပ်သော ကမ္မမင်္ဂလာ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ချီးမြှောက်မှု ကိုပြု၍ချုပ်ပေ၏။ ။ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့စိတ်၊ ငါ့စေတနာဟူ၍ သာယာ သိမ်းပိုက်မှုသည် ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် စေးဖွဲသော တဏှာပင် တည်း။ ဤကား သတ္တဝါကို ဘဝတပါးသို့ ပစ်ချမှုမှာ စေတနာနှင့် တဏှာဘက်တွဲကြပုံတည်း။ ။ထို့ကြောင့် ဘဝတပါး၌ ပစ်ချတတ် သည့်အတွက်နှင့်စေတနာ၌ကြီးစွာသောဒုက္ခအိုးကြီး၊ ဒုက္ခမျိုးကြီး ထင် မြင်နိုင်ခဲ့သည်ရှိသော် တဏှာ ၃-ပါးကိုလည်း ထင်မြင်နိုင်တော့သည်။ သူတို့နှစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသော ဘဝနာမ်ရုပ်တို့မှာ ဆိုဘွယ်မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့်—

မနောသဉ္စေတနာယ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ
တိဿောတဏှာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ၊ တီသု တဏှာသု
ပရိညာတာသု အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီ
ယန္တိ ဝဒါမိ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

ပရိညာပုံစံ ဥပမာကား လူအများတို့ သွားလာရာ လမ်းခရီးဆုံကြီး တခု၏ နံပါး၌နက်လှ ကျယ်လှစွာသော ရှားမီးကျိုးတွင်းကြီး ၂-ခုသည် ရှိသတတ်။ အားခွန်ဗလ ကြီးလှစွာသော ယောက်ျား ၂-ယောက်သည် လည်း ထိုတွင်းကြီးအနီး၌ နေ၍ လာလာသမျှသော လူအပေါင်းတို့ ကို အမိဖမ်းဆီး ဆွင်၍ ထိုမီးကျိုးတွင်းကြီး ၂-ခုထဲသို့ ပစ်ချသတတ်။

[ဤကား ဥပမာတည်း။]

ဒုက္ခဝေဒနာအိုးကြီးဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိဘုံ၊ ကိလေသာမီးတဟုန်း ဟုန်းတောက်လောင်၍ နေကြရာဖြစ်သော သုဂတိဘုံ ၂-ပါးသည် မီး ကျိုးတွင်းကြီး ၂-ခုနှင့်တူသည်။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာနှစ်ပါး သည် ယောက်ျားအားကောင်း ၂-ယောက်နှင့်တူသည်။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း ဘဝတပါးဆက်လက်မိအောင် နာမ်တရားတို့ကို အတွင်စိုင်း နှင်မှုသည် မီးကျိုးတွင်းကြီး ၂-ခုသို့ပစ်ချမှုနှင့်တူသည်။ လာလာသမျှ လူအပေါင်းတို့ကို ဖမ်းမှု၊ မိမှု၊ ဆွင်မှု ဆိုရာ၌ မိမိသန္တာန်၌ ရွရွရွရွ ခဏမစဲဖြစ်၍နေသောစိတ်စေတနာကို တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြင့်ငါ့ဟူ၍၎င်း၊

ငါ၏စိတ်, ငါ၏အကြံ, ငါ၏စေတနာ, ငါ၏ဒါန, ငါ၏သီလ, ငါ၏ကောင်းမှု, ငါ၏ကုသိုလ်ဟူ၍၎င်း၊ သာယာတွယ်တာမှုတို့ကို ဆိုသတည်း။ ။ထိုသို့ သာယာတွယ်တာသောသူသည် မီးကျိုးတွင်းသို့ ပစ်ချသောယောက်ျားကို သွား၍ ကိုင်ဘက်သော ခရီးသည် ဗာလကဲ့သို့ ထိုဒါန, ထိုသီလ, ထိုကောင်းမှု, ထိုကုသိုလ် စေတနာတို့ကို ဘက်တွယ်သောသူတည်း။ ထိုသို့ဘက်တွယ်သောသူကို ဘက်တွယ်မြဲတိုင်း မရဏာသန္တတိုင်အောင် အတင်းဆွဲငင်လေ၍ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဘဝတပါးသို့ ပစ်ချလေ၏။ အတင်းဆွဲငင်မှု ဆိုသည်ကား ထိုစိတ်စေတနာကို ငါဟူ၍, ငါ၏ကောင်းမှု ကုသိုလ်ဟူ၍, ငါ၏ကိုယ်ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုရှိနေသည့်အတွက် ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်တို့၌ တွယ်တာသော တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိတို့ကိုပယ်သတ်ဖြတ်တောက်ရန် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို အားမထုတ်မူ၍ လောကအရေး, လောကအရာတို့၌ စိတ်နောက်ကိုပါ လိုက်စား၍ နေမှု ဝိပဿနာ, ဘာဝနာ, မနသိကာရမှတစ်ပါး လောကဓမ္မ ပသာဒကောင်းရာ ဗာဟိရကုသိုလ်မျိုးတို့ကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်မှုတို့ကိုပြု၍ နေကြကုန်သောသူတို့သည် အတင်းဆွဲငင်ရာ ပါကြလေကုန်သောသူတို့တည်း။ ထိုသို့သော အမှုတို့၌ လိုက်စား၍ နေချင်သော မိမိစိတ်စေတနာ ဗလဘွာတွေကိုနာနာနှိပ်ကွပ် အတင်းသတ်၍ဝိပဿနာ မဂ်ပညာများကို ကောင်းစွာစွဲမြဲ အရခဲ၍နေသောသူသည်မူကား ထိုစေတနာ ဆွဲငင်ရာသို့ မပါမလိုက်သောသူပေတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား မနောသဉ္ဇေတနာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ပြီး၏။

[ဤသို့လျှင် ဆေးတမြစ်တည်းနှင့်ပင် ခပ်သိမ်းသော အနာရောဂါတို့ကို အပြီးတိုင် ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်သော မြစ်ချင်းပြီး ဆေးထူးဆေးမြတ်ကဲ့သို့ တရားကိုယ်တပါးတည်းနှင့်ပင် ဒုက္ခခပ်သိမ်းတို့ကို အပြီးတိုင် ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်သော အာဟာရ ၄-ပါးကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်သည် ဤတွင်ပြီး၏။]

၁၁-နာမ်သက်, ရုပ်သက် စစ်တမ်း

ယခုအခါ ခန္ဓာငါးပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အမြတ်မျှ ဆိုဦးအံ့။ ။ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ် ဤကားခန္ဓာငါးပါးတည်း။ ထိုငါးပါးတွင်ဝိညာဏ်ဆိုသည်ကား ဝိညာဏာဟာရပင်တည်း။ သင်္ခါရဆို

သည်ကား ပဓာနအားဖြင့် မနောသဉ္ဇေတနာ ဟာရပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၂-ပါးတို့၌ အထူးဆိုဘွယ် ကိစ္စမရှိ။

ရုပ်သည် ကဗလီကာရ အာဟာရနှင့် လွန်စွာစပ်၏။ ကဗလီကာရ အာဟာရ အစီအရင်၌ အတွင်းဝင်နိုင်၏။ ။ဝေဒနာသညာသည် ဖဿနှင့် လွန်စွာစပ်၏။ ဖဿာဟာရ အစီအရင်၌ အတွင်းဝင်နိုင်၏။ “သလ္လသုတ်ပါဠိတော်” “တဏှာသင်္ခယသုတ်ပါဠိတော်” စသည်တို့၌ ဝေဒနာတခုနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိစ္စ အပြီးတိုင်လာ၏။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟသုတ်၌ ဒိဃနပရိမိုဇ်သည် ဝေဒနာတခုနှင့် မဂ်ဖိုလ်ရလေ၏။ ဝေဒနာသည် ဉာဏ်နှင့်သိမ်းဆည်းခြင်းငှါလွယ်လှ၏။ ဝိညာဏ်ဖဿတို့ကို သိမ်းဆည်းခမ်း၌ပင် ဝေဒနာဘက်တွဲ၍ ပြခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုကာလများ၌ ဝိပဿနာ မနသိကာရကို လေ့ကျက် စွဲမြဲလိုသောသူတို့အား ဝေဒနာတခုကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ စွဲမြဲခြင်းငှါ သင့်မြတ်လှ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်မှာ ဝိညာဏ်၌ ပြခဲ့ပြီးသော နည်းလမ်းနှင့်ပင်ပြီးပါ၏။

သညာဆိုသည်ကား အာရုံကိုမှတ်ခြင်းအမှုတည်း။ အမိဝမ်းက ဖွားမြင်သည်မှစ၍ ဤကားအမိ၊ ဤကားအဘ အစရှိသည်ဖြင့် တွေ့ကြံသမျှ အထည်ဝတ္ထုအမှုကိစ္စ စသည်တို့ကို တွေ့ကြံတိုင်း တွေ့ကြံတိုင်းမှတ်မှုတည်း။ ထိုသို့မှတ်ခဲ့မှုကြောင့် ယခုပြန်၍အောက်မေ့လိုက်လျှင် စိတ်ထဲတွင်ပေလီလာကုန်၏။ ။စိတ်ဆိုသည်ကား မှတ်မှုမဟုတ်၊ သိမှုသာတည်း။ ရှေးရှုမိသောအာရုံကို သိမှု၊ ထင်မြင်အောင် ပြုမှုသာတည်း။ စိတ်အလိုအားဖြင့် တွေ့ဘူးသောအာရုံကိုပြန်၍ အောက်မေ့သော်လည်းပေလီလာခွင့်မရှိ။ ယခုသိပြီး၊ သိပြီးတွေ ဖြစ်၍နေသမျှသည် ရှေးသညာကျေးဇူးတည်း။ သညာမရှိလျှင် မိမိနာမည်ကိုပင် မှတ်မိနိုင်ဘွယ်မရှိ။ ။စိတ်သည်ရှေးရှုမိတိုင်းသောအာရုံကိုပြပေ၏။ စိတ်ပြတိုင်း၊ ပြတိုင်းကိုသညာကမှတ်၏။ ။စိတ်မမှီနိုင်သောသဘောအချက်စုကို ပြနိုင်သည်ကား ပညာပေတည်း။ ပညာပြတိုင်း ပြတိုင်းကိုလည်းသညာကမှတ်၏။ ပညာလည်း မှတ်သမားမဟုတ်၊ သိသမားသာတည်း။ စိတ်သည် မျက်လှည့်သည်နှင့်တူ၏။ မဟုတ်သည်ကိုအဟုတ်ကြီးလုပ်၍ ပြတတ်၏။ မရှိသည်ကို အရှိကြီးလုပ်၍ပြတတ်၏။ သညာသည် စိတ်ပြတိုင်းကိုအဟုတ်

မှတ်၏။ ပညာကား အမှန်အဟုတ်ကိုသာပြ၏။ သညာသည်ပညာပြ
တိုင်းကိုလည်းမှတ်၏။ သို့သော်လည်းစိတ်သည်သာ အစဉ်ထာဝရ အ
တူနေမြဲ၏။ ပညာကား တရံတခါ တွေ့သာဖြစ်၏။ထို့ကြောင့် စိတ်နှင့်
ပညာ တဖက်တလမ်း အငြင်းအခုန်ဖြစ်ကြသည်ရှိသော် စိတ်ဖက်က
သာ အခိုင်အလုံသက်သေကြီးလုပ်၏။လုပ်ပုံကား ပညာကဏ္ဍကိုယ်ခန္ဓာ
ကို အနိစ္စဆို၏။ စိတ်က နိစ္စဆို၏။ အငြင်းအခုန်ဖြစ်ကြ၏။ သညာက
နိစ္စသာအမှန်ဖြစ်ကြောင်း အစဉ်ထာဝရ လက်ရှိလက်မကွာ မှတ်
သားချက်တွေကိုတင်ပြ၍ နိစ္စဘက်က သက်သေခံ၏။ထို့ကြောင့် ဉာဏ်
နှင့်အနိစ္စ အနိစ္စဟု ရှုဆင်ခြင်ရာ စိတ်သညာတို့က အနိစ္စကိုခုခံ ငြင်း
ပယ်၍ နိစ္စကို အတည်ပြုမြဲ, ပြုကြကုန်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်မှ
နိစ္စဘက်က လုံးလုံးရှုံး၍ အနိစ္စအတည်ဖြစ်ရ၏။ သုခဒုက္ခငြင်းခုန်မှုမှာ
အရဟတ္တမဂ်သို့ဆိုက်မှ ပညာက လုံးလုံးနိုင်၏။ ဒုက္ခအတည်ဖြစ်လေ
၏။အတ္တအနတ္တ ငြင်းခုန်မှုမှာသောတာပတ္တိမဂ်တွင် အနတ္တအတည်ဖြစ်
လေ၏။ဥပမာကား ဘီလူးမသည်စားခြင်းငှါ နတ်သမီးယောင်ဆောင်
၍ပြ၏။စိတ်သည် ဆောင်၍ပြတိုင်းမြင်၏။ သညာသည် မြင်တိုင်းမှတ်၏။
ဖဿသည် မှတ်တိုင်းမျက်စိမှာတွေ့၏။ ဝေဒနာသည် တွေ့တိုင်းလှလေ
ခြင်းဟု ဝမ်းမြောက်၏။ စေတနာသည် လောဘကိုဆော်၍ထ၏။ လော
ဘသည် အလွန်ချစ်ကြိုက်၏။ ထိုသတ္တဝါ ဘီလူးစာဖြစ်လေ၏။ ပညာရှိ
သူတယောက်ကို ထိုအတူပြပြန်၏။ စိတ်သည် နတ်သမီးအသွင်မြင်၏။
ပညာသည် အရိပ်မထွက်မှုစသည်ကို ဆင်ခြင်၍ ဘီလူးမတည်းဟု သိ
၏။ ဖဿသည် ဘီလူးမအနေနှင့်တွေ့၏။ ဝေဒနာသည် တွေ့တိုင်း
မကောင်းစွဟု နှလုံးမသက်သာကြီးဖြစ်၏။ စေတနာသည် အလွတ်
ထွက်ရန် ဉာဏ်စီရိယကိုဆော်၍ထ၏။ ဉာဏ်စီရိယအစွမ်းဖြင့် ထိုသူ
ချမ်းသာစွာလွတ်လေ၏။ ဤသို့သညာဝိညာဏ် ပညာသုံးပါးတို့၏ အ
စွမ်းကိုသိရာ၏။ စိတ်သညာတို့သည် ပညာနဲ့သော သူတို့သန္တာန်မှာ
ပညာယောင်ဆောင်၍ နေတတ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သညာသိ, စိတ်
သိကိုပင် ပညာသိထင်ရကုန်၏။စိတ်သညာ အလိမ်မိကြကုန်၏။ မိစ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိလမ်းတည်း။ ။သညာဝိပလ္လာသ,စိတ္တဝိပလ္လာသ,ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ ဤ
ကား မိစ္ဆာ အနု, အလတ်, အရင့် သုံးပါးတည်း။ သညာကား မိစ္ဆာ

အနုတည်း၊ စိတ်ကား မိစ္ဆာအလတ်တည်း၊ ဒိဋ္ဌိကား မိစ္ဆာအရင့်တည်း၊ အနုမှအလတ်ဖြစ်၏၊ အလတ်မှအရင့်ဖြစ်၏၊ စိတ်သညာအလိမ်မမိကြရအောင် သတိကြီးကြီးထားကြလေ။

[သညာသဘောကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။]

ကြွင်းသော ပရိညာ သုံးပါးအစီအရင်မှာ ဝိညာဏ် ဖဿတို့နှင့် မထူးပြီ။

ဤဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသောနာမ်ခန္ဓာ လေးပါးတို့မှာလည်း တပါးတပါးနှင့်ပင်အရဟတ္တမဂ်သို့ ဆိုက်နိုင်သည်ချည်းမှတ်လေ။ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်မူကား အနာဂါမိမဂ်သို့သာ ဆိုက်နိုင်သည်။ အနာဂါမိမဂ်သို့ ဆိုက်လျှင်လည်း အရဟတ္တမဂ်သို့၊ ကူးရန် မျက်စိပေါက်ပြီ၊ လမ်းပေါက်ပြီဖြစ်၍ မခဲယဉ်းလှပြီ။ ယခုဘဝပင် မရသော်လည်း ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ကေန္တရတော့မည်၊ ကေန္တရလတ္တံ့ မျိုးကိုမူကား ရပြီးထဲမှာပင် စာရင်းသွင်းရိုးရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ သံသရာဘေးကိုမြင်ကြကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် ခန္ဓာငါးပါးတွင် မိမိစိတ်သဘောတွေရာ တပါးပါးသောခန္ဓာကိုလက်စွဲကမ္မဋ္ဌာန်းပြုလုပ်၍ အားထုတ်ကြကုန်ရာသည်။

ထိုငါးပါးတွင် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့မှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နာမ်အာဟာရတို့၌ ပါဝင်ကြကုန်ပြီးဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင် ပြဆိုခွင့် မရှိကြကုန်ပြီ။

ရူပက္ခန္ဓာမှာ ကဗလီကာရ အာဟာရ၌ ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း မထင်ရှားလှသေးသည်ဖြစ်၍ ဤအရာ၌ သိသာထင်ရှားရုံမျှ ပြဆိုဦးအံ့။ ။ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောသူသည် ဉာဏ်ထက်သောသူ၊ ဉာဏ်နဲ့သောသူဟူ၍နှစ်မျိုးရှိ၏။ ဉာဏ်ထက်သောသူမှာ ရုပ်ဟူ၍တလုံးထည်းနှင့်ပြီးနိုင်၏။ ဉာဏ်နဲ့သောသူမှာ သုတ္တန်ဒေသနာ၌ ဝေဘန်သောနည်းအတိုင်း ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးနှင့် ကြွင်းသမျှရုပ်သေး ရုပ်ငယ်စုကို ဥပါဒါရုပ်ဟူ၍ ငါးလုံးစေ့အောင် သင်ကြားမှတ်သားရာ၏။ မြန်မာဘာသာအားဖြင့် ရေ၊ မြေ၊ မီး၊ လေဟူ၍ ဓာတ်ကြီးလေးပါး လေးလုံး ရုပ်သေးစုတလုံး ဤသို့မှတ်ရာ၏။

တလုံးတည်း အစီအရင်၌ သမ္မသနဉာဏ်, ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် နှစ်ပါး တွင် သမ္မသနဉာဏ် အစီအရင်ကို ရှေးဦးစွာ ဆုံးမရာ၌ မီးဓာတ်ကို အမွန်ပြု၍ ဆုံးမမှုသည် မြင်လွယ်လှ၏။ ။ရဲရဲညီးသော ရှားမီးကျိုးခဲ မှာ မီးသဘောကို ထင်မြင်အောင်ပြရာ၏။ မီးသဘော ဆိုသည်ကား တေဇောဆိုသည်နှင့်အညီ တရှိန်ရှိန်, တရွရွ, ထမြ, ကြမြ, ပွားစီးမြ ဓမ္မတာတည်း။ ထိုသို့ တရှိန်ရှိန်, တရွရွ, ထမှု, ကြမှု, ပွားစီးမှုကြောင့် ပင်လျှင် တေဇောခေါ်ရသည်။ ဥတုလည်းခေါ်ရသည်။ တရှိန်ရှိန်, တရွရွ, ထမှု, ကြမှု, ပွားစီးမှုလည်း မျက်မြင်ပင်တည်း။ ။တရှိန်ရှိန်, တရွရွ, ထမှု, ကြမှုဆိုသည်ကား မီးပွားမှုတည်း။ မီးပွားမှု ဆိုသည် ကား အမိမှသည် သားသမီးပွား၏။ ထိုသားသမီးမှလည်း သားသမီး တဆင့်ပွားပြန်၏။ ဤသို့အဆင့်ဆင့် ပေါက်ပွားမှုကို မီးပွားသည် ဆို သတည်း။ ။ဤသို့ ပွား၍နေသည်ကို တရှိန်ရှိန်, တရွရွ, ထကြမှု ဆို သတည်း။

အဟောင်း, အဟောင်းစု တသုတ်, တသုတ်ချုပ်ကွယ်မှုနှင့် အသစ်, အသစ်စု တသုတ်, တသုတ်ဖွားကနဲ, ဖွားကနဲဖြစ်ပေါ်မှု အကူးအယှက် အတွက် ရွရွရွရွ ထမှု, ကြမှုဖြစ်၍နေသည်။ အနီးအနားသို့ ချဉ်းကပ် ၍ စေ့စေ့ကြည့်ခဲ့မှု ရှုမှု, ထကြမှု မြန်ပုံကို သိသာလှ၏။ ရှုမှု, ထကြ မှု, ပွားစီးမှု မြန်ပုံကိုမြင်လေလေ ချုပ်ကွယ်ပျက်ဆုံးမှု မြန်ချက်ကို သိသာလေလေတည်း။ မီးတောက်ရှုမှုမှလည်း ဤနည်းတူ၊ မြစ်ရေ အယဉ်စီးသွားရာ၌ ရှုမှု, ပွားမှု, လှုပ်ရှားမှုမှလည်း ဤနည်းတူသိလေ။

တခု, တခုသော ပရမတ္ထသဘောတရားမည်သည် မျက်စိမြင်လောက် အောင် ရှုသည်, ကြသည်, လှုပ်ရှားသည်ဟူ၍ မရှိ။ တသုတ်, တသုတ် အသစ်, အသစ် ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွားမှု အတွက်နှင့် လှုပ်ရှားခြင်းသာ တည်း။ ။ဤအရာ၌ စိတ်သိ, ဉာဏ်သိနှစ်ပါးရှင်းလင်း၍ ပြဆိုရာ၏။ ဥပမာတခုကိုပြဆိုဦးအံ့။ ညဉ့်မှောင်တွင်းမှာ မီးအိမ်ထွန်း၍ ခရီးသွား ရာ၌ လမ်းမြေအစဉ်မှာ မီးရောင်အကွင်းကြီးသည် စိတ်သိမှာ ချုပ် ကွယ်ခြင်းမရှိဘဲ ထိုသူသွားရာ အစဉ်လိုက်နေသည်ဟု သိ၏။ ထင်၏, မြင်၏, ဉာဏ်သိမှာ ရောက်ရာ, ရောက်ရာ၌ အစဉ်တစိုက်အသစ်, အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုချင်းစပ်၍ ဆက်၍သွားခြင်းသည်သာ ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ရာ, ဖြစ်ရာ

ဌာနမှာမချုပ် မပျက်ဘဲ ရွှေရှား၍ သွားနိုင်သော တရားစုမဟုတ်၊
နောက်မှမှောင်ကြီးအစဉ်လိုက်၍နေသည်ဟု ထင်မြင်ရာ၌လည်း၊အစဉ်
တစိုက် အဟောင်း၊အဟောင်းချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်မှုချင်းစပ်၍ ဆက်
၍သွားခြင်းသည်သာဖြစ်သည်။ ချုပ်ပျက်ရာ၊ ချုပ်ပျက်ရာဌာန၌လည်း
အစဉ်တစိုက် မှောင်ဓာတ်စု အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုချင်းစပ်၍
သွားမှုသာဖြစ်သည်ဟုသိ၏။

တနည်းဥပမာကား စာပို့မီးရထားစက်ကုန်လွှတ်၍ သွားရာ၌ မျက်
မြင်ဥပမာတွင်ရှိသော တောတောင် သစ်ပင် မြေပြင်လယ်ယာ တို့ကို
စိတ်မြင်မှာ ချာချာ၊ ချာချာလည်၍ ပြေးနေကြသည်ဟု မြင်၏။ ဉာဏ်
မြင်မှာ ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသောကြောင့် မီးရထားကသာ ပြေးနေသည်၊
တောတောင်စသည်က ရွှေ့ကြသည်မဟုတ်ဟုမြင်၏။ ဤသို့အရာတိုင်း၊
အရာတိုင်းမှာပင် စိတ်မြင်ကား မြင်တိုင်း မဟုတ်မမှန်သည်သာများ၏။
ဉာဏ်မြင်သည်သာ မြင်တိုင်းဟုတ်မှန်၏ ဟုသိရာ၏။ တကယ်ဟုတ်
တကယ်မှန်ကို ရှေးချယ်ရာ အခဏ်းမျိုး၌ စိတ်မြင် စိတ်ထင်ဟူသမျှကို
မဟုတ်မမှန်ဘက်မှာ လုံးလုံးထားလေ။ အာရုံသို့ ရှေးရှုလိုက်လျှင်
စိတ်မြင် စိတ်ထင်ပွဲဦးထွက်၍လာမြဲ ထိုပွဲဦးထွက်၍လာသော စိတ်မြင်
စိတ်ထင်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါလျှင် အဟုတ်အမှန် ပေါ်နိုင်သေး၏။
မပယ်ဖျောက်နိုင်လျှင် အဟုန်အမှန်မပေါ်ပြီ။

အဝေးမှနေ၍ တောင်ကြီးကို ကြည့်ရာ၌ ညိုညို၊ မဲမဲတခုထည်း
တလုံးထည်း အနေကြီးမြင်သည်ကား စိတ်မြင်တည်း။အဝေးမှနေ၍ပင်
ဉာဏ်ဖြင့် ထိုတောင်ပေါ်သို့ရောက်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် ညိုညို၊ မဲမဲ
လည်းမတွေ့ပြီ။ တခုထည်း တလုံးထည်းလည်း မဟုတ်။ သိန်းသန်း
အသင်္ချေမကသော ကျောက်အမျိုးမျိုး၊ သစ်ပင်အမျိုးမျိုး၊ သစ်ကိုင်း၊
သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်၊အမျိုးမျိုးတွေကိုသာတွေ့မြင်၏။ ။တဖန် တောင်
ပေါ်သို့ရောက်၍ သွားသည်ရှိသော် ကျောက်အမျိုးမျိုး၊ သစ်ပင်ချုံ
နွယ်၊ သစ်ကိုင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက် အမျိုးမျိုးတွေကိုမြင်၏။ စိတ်မြင်
တည်း။ ထိုစိတ်မြင်ကိုဉာဏ်ဖြင့် ဖျောက်ဖျက်၍ တကယ်ရှိ တကယ်ဟုတ်
ကို ရှာပြန်သော်အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တွေကိုသာ တွေ့တော့သည်။ ကျောက်

လုံးကျောက်ခဲ, သစ်ပင်, ချုံနွယ်, သစ်ကိုင်း, သစ်ခက်, သစ်ရွက်, သစ်ညွန့်
 တွေပျောက်၍ ကုန်ပြန်၏။ ။ပန်းချီဆရာသည် တောင်သဏ္ဌာန်ကို
 ရေးလိုသော် အဝေးကနေ၍ကြည့်မှရေးတတ်မည်၊ ရေးကွက်မြင်သည်၊
 တောင်ပေါ်သို့တက်၍ ကြည့်၍ရေးမည်ဆိုလျှင် တောင်ရုပ်ရေးခွင့်မမြင်
 ပြီ၊ မရေးတတ်ပြီ၊ တဖန်သစ်ပင်သဏ္ဌာန်ရေးလိုသော် စိတ်မြင်အတိုင်း
 ဖမ်း၍ရေးမှ ရေးကွက်ပေါ်သည်၊ ဉာဏ်မြင်အတိုင်း ရေးမည်ဆိုသော်
 အဏုမြူခန့်မျှ ရေးကွက်မပေါ်ပြီ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ တကယ်ရှိ၊
 တကယ်ဟုတ်, တကယ်မှန် ဖြစ်သော ပထဝီ, အာပေါ အစရှိသော
 ပရမတ္ထဓမ္မမည်သည် အဏုမြူမျှ အထည်ဝတ္ထုဒြပ်သဏ္ဌာန် ရှိကြသည်
 မဟုတ်လေသောကြောင့်တည်း။ ။ထိုအဟုတ်ရှိ, အမှန်ရှိ, ကေန်ရှိဖြစ်
 သော ရုပ်တရား, နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကားတမျိုး, စိတ်မြင်
 ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကားတမျိုး။ ။နာမ်တရားကား ဥပါဒ်ခဏ, ဌီခဏ,
 ဘင်ခဏဟူ၍ သုံးခဏအသက်ရှည်မြဲ ဓမ္မတာတည်း၊ ထိုသုံးခဏသည်
 လည်း မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်ကို ခဏအားဖြင့် အစိတ်
 တထောင် စိတ်သော်လည်း တစိတ်စာမျှ ရှည်ကြာမှုမရှိ။ ။နာမ်
 တရားတို့၏ ထိုခဏသုံးခုရှည်သော အသက်သည် တကယ်ရှိ, တကယ်
 ဟုတ်, တကယ်မှန်ဖြစ်၏၊ တကယ်ရှိ, တကယ်ဟုတ်သော အသက်မည်
 သည် သူ့ခဏ, သူ့အချိန်မစေ့စုံသမျှကို ချုပ်သည်, ပျက်သည်, သေ
 သည်, ဆုံးသည်ဟူ၍ မရှိ၊ သူ့ခဏ, သူ့အချိန်စေ့စုံ၍ ချုပ်ချိန်ကျလျှင်
 လည်း မချုပ်သည်ဟူ၍ မရှိ၊ မပျက်သည်ဟူ၍ မရှိ၊ မသေမဆုံးသည်
 ဟူ၍မရှိ၊ ဤကားအဟုတ်ရှိ, အမှန်ရှိ, ကေန်ရှိဖြစ်သော အသက်၏
 လက္ခဏာတည်း။ ။နာမ်တရားတို့မှာ ခဏသုံးခုမျှသာအဟုတ်သက်,
 အမှန်သက် ရှိလေသောကြောင့် ဥပါဒ်ပေါ်ရှိပြီးသော နာမ်တရား
 တို့ကို ဥပါဒ်ခဏတွင် ချုပ်ပျက်လေအောင် ဌီခဏသို့ မရောက်လေ
 အောင် သဗ္ဗညုဘုရား, သိကြား, ဗြဟ္မာတို့မှသော်လည်း မတတ်နိုင်
 ကောင်း၊ ဌီခဏသို့ရောက်ပြန်လျှင် ချုပ်ခြင်း, ပျက်ခြင်း, သေပျောက်
 ကွယ်ဆုံးခြင်းဟူသော ဘင်ခဏသို့ မရောက်လေအောင် သဗ္ဗညုဘုရား,
 သိကြား, ဗြဟ္မာတို့မှသော်လည်း မတတ်နိုင်ကောင်း၊ ဘင်ခဏသို့
 ရောက်လျှင် ကေန်မုချ ချုပ်မြဲ, ပျက်မြဲ ဓမ္မတာသာဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပေါ်

သောပထဝီ, အာပေါ, တေဇော အစရှိသော ရုပ်တရား တို့သည်ကား နာမ်တရားတို့၏ ဆယ့်ခုနစ်စာ အသက်ရှည်ကုန်၏။ ရုပ်တသက်ကို နာမ်ဆယ့်ခုနစ်သက်လိုက်ရ၏။ ရုပ်တသုတ်, တသုတ်ကို နာမ် ဆယ့်ခုနစ် သုတ် လိုက်ရ၏။ ရုပ်တို့၏အဟုတ်ရှိသော အသက်မှန်သည် နာမ်သက် ဆယ့်ခုနစ်ပြန်ရှိ၏။ ထိုနာမ်သက် ဆယ့်ခုနစ်ပြန်စာရှိသော ရုပ်သက် သည် အဟုတ်ရှိမျိုး အမှန်ရှိမျိုး ကေန်စင်စစ် ဖြစ်ပေသောကြောင့် ဖြစ်ပေပြီးသော တခုသောရုပ်ကလာပ်ကို ထိုဆယ့်ခုနစ်ချက်ရုပ်သက် မစေ့မစုံမီအတွင်းမှာ သဗ္ဗညုဘုရား, သိကြား, ဗြဟ္မာတို့မှသော်လည်း ချုပ်အောင်ပျက်အောင်မတတ်နိုင်ကောင်း၊ ဆယ့်ခြောက်ချက် အလွန် ဆယ့်ခုနစ်ချက်စေ့၍ ချုပ်ချိန်, ပျက်ချိန်, သေချိန် ရောက်ပြန်လျှင်လည်း မချုပ်ရ, မပျက်ရလေအောင် သဗ္ဗညုဘုရားတို့မှသော်လည်း မတတ်နိုင် ကောင်း။

[ဤကား ၃၁-ဘုံမှာ သက်ရှိ သက်မဲ့ အလုံးစုံတို့၌ ဉာဏ်ဖြင့်သိအပ် သော အဟုတ်ရှိ, အမှန်ရှိ, ကေန်ရှိဖြစ်သော အသက်၏ အပိုင်းအခြား တည်း။]

စိတ်မြင်မှာမူကား သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် တဘဝလုံး ရှည်၏။ တဘဝလုံးအဆုံးတွင် သေသောအခါမှ ချုပ်၏။ ပျက်၏။ မသေမီအတွင်းမှာ ချုပ်သည်, ပျက်သည်, သေသည်, ဆုံးသည်ဟူ၍ မရှိဟုမြင်သတည်း။ ။ထိုစိတ်မြင်သောအသက်သည် အကယ်၍ ကေန်ရှိဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ အသက်တရာတမ်းမှာ လူသတ္တဝါတို့သည် အနှစ် တရာစီချည်းအမြဲတည်နိုင်ရာ၏။ အနှစ်တရာ အသက်အတိုင်းအရှည် မစေ့မစုံမီအတွင်းမှာ မိုဃ်းကြိုးနှင့်ပင် ပစ်သော်၎င်း၊ မီးနှင့်ပင်တိုက်သော် ၎င်း၊ ဓားလက်နက်နှင့်ပင် ခုတ်စဉ်းသော်၎င်း၊ လူတို့၏ကိုယ်ခန္ဓာသည် ပျက်သည်ဟူ၍မရှိရာ၊ ရှိန်းအန်သိဒ္ဓိပြီးစီး၍နေရာ၏။ ထိုသို့ကားမနေ၊ သေ ခွင့်ဆိုက်လျှင် ပဌမအရွယ်, ဒုတိယအရွယ်, တတိယအရွယ် ဘယ်နာရီ မှာမဆို သေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုစိတ်မြင်သော အသက်သည် အဟုတ် ရှိသောအသက်မဟုတ်၊ အမှန်ရှိသောအသက်မဟုတ် ဟု သိသာလှ ၏။ ။မဟုတ်သည်ကို အဟုတ်ကြီး၊ မရှိသည်ကို အရှိကြီး၊ မြင်တတ် သော စိတ်တရား၏လည်း အမှောက်အမှား မိစ္ဆာတရား ဖြစ်ကြောင်း သည် ထင်ရှားလှ၏။

ချုပ်မှု, သေမှုကို စစ်၍ပြအံ့။ ။သတ္တဝါတို့၏ခန္ဓာကိုယ်၌ နာမ်
သေမှု, ရုပ်သေမှုဟူသော သေမှုနှစ်ပါးသည် ပဋိသန္ဓေနေသည်မှစ၍
တဘဝလုံးမှာ မျက်တောင်တခတ်မျှ လစ်လပ်သော အခွင့်မရှိပြီ၊ ရှေး၌
ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နာမ်သက်, ရုပ်သက် အပိုင်းအခြားအတိုင်း ခဏ
မစဲ အမြဲသေမှု အစဉ်ဖြစ်၍နေ၏၊ ဝိညာဏာဟာရ၌ ပြခဲ့ပြီးသော
ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ ဓားရာ ဓားချက်ချင်း စပ်အောင် အမြဲ
ခုတ်၍နေသော သူသတ်ယောက်ျား ဥပမာကို ဤနေရာမှာလည်း သိ
လေ။

ထိုဥပမာ၌ ကိုယ်တွင်းမှာ ဓာတ်စာ ဆေးဝါး အခံအမြဲရှိ၍နေ
အောင် အစဉ်အားထုတ်၍ သွားနိုင်ပါလျှင် သေခွင့်ဆိုက်သော ဓား
ချက်တိုင်းမှပင် အသားနု တက်၍တက်၍နေသဖြင့် အသက်ရှည်ကြာစွာ
နေပြန်ရ၏-ဟူသော ဥပမာကဲ့သို့ နာမ်သေမှု, ရုပ်သေမှု ခဏမစဲ
အစဉ်မြဲ၍ နေငြားသော်လည်း အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုလည်း ခဏ
မစဲ အစဉ်မြဲ၍နေလျက်ရှိပြန်၏၊ အနှစ်တရာဆိုက်အောင်ပင် သေဆုံး
မှုလည်း ခဏမစဲ အသစ်ဖြစ်ပေါ် ဆက်လက်မှုလည်း ခဏမစဲ နှစ်
ကြောင်းနှစ်သွယ် ယှဉ်တွဲ၍လာခဲ့ကြသည့်အတွက်ကြောင့် အနှစ်တရာ
သို့ဆိုက်လာ၏။ ။အဟောင်း, အဟောင်း သေဆုံး ချုပ်ပျောက်မှု
အသစ်, အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု နှစ်ကြောင်း နှစ်သွယ်ယှဉ်ပြိုင်၍လာကြသည်
တွင် အကြင်ချုပ်ဆုံးမှု ဓားချက်မှာ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု မလိုက်နိုင်၊
မလာနိုင်ရှိ၏၊ ထိုဓားချက်တွင် ထိုခန္ဓာအစဉ် ပြတ်ဆုံးလေ၏၊ သတ္တဝါ
တို့၏စိတ်သည်ကား ဤခန္ဓာအစဉ်ပြတ်ဆုံးသော သေမှုတခုကိုသာမြင်
၏၊ အသစ်, အသစ် ဖြစ်ပေါ်ဆက်လက်မှုသန္တတိပညတ် ဖုံးလွှမ်းကွယ်
ကာ၍နေသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ တဘဝလုံး မျက်
တောင်တခတ်မျှ မလပ်မစဲ အမြဲဆိုက်၍, ဆိုက်၍လာခဲ့သော သေမှု,
အနိစ္စရောက်မှု, ရုပ်သင်းချိုင်းကျမှု, နာမ်သင်းချိုင်းကျမှုတို့ကို မူကား
ပိတ်ပိတ်သားမမြင်၊ အကာဏ်းလုံးလုံး ဖြစ်လေ၏၊ မမြင်သည့်အတွက်
ကြောင့် ထိုသေမှု, ချုပ်မှုတို့ကိုမဟုတ်ဘူး, မသေဘူးဟု ပယ်ချ၍ တဘဝ
လုံးမှ တသက်ဟူသောအမြင်၊ တသက်မှာ တခါသေမြဲဟူသော အမြင်
သည်ဖြစ်၏၊ ထိုအမြင်အတိုင်း သညာကလည်း မြဲမြဲကြီးမှတ်၏၊ ဒိဋ္ဌိက

လည်းစွဲလမ်း၏။ ။ဤအမြင်သည် သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားတို့ ချွတ်၍ မှ မကျွတ်နိုင်အောင် ခိုင်မြဲကြီးကျယ်လှ၏။ ယခုအခါ သံသရာ၌ ငုတ်တုတ်ရှိ၍နေကြကုန်သော ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့သည်ကား မိမိတို့၏ အမြင် အလိမ်ကြီး လှလှမိ၍ နေကြကုန်၏။

အသက်မည်သည် အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် နာမ်သက်၊ ရုပ်သက် သာရှိကြောင်း၊ သတ္တဇီဝဟုထင်မှတ်ကြသော သတ္တဝါသက်မရှိကြောင်း၊ သေခြင်းဟူသည်လည်း အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် နာမ်၏သေခြင်း၊ ရုပ်၏သေခြင်းသည်သာရှိကြောင်း၊ သတ္တဇီဝ၏ သေခြင်းဟူ၍ အသီးအခြားမရှိကြောင်းကို စစ်၍ပြဦးအံ့။

နာမ်သက်သည် ခဏသုံးခု ပမာဏရှိသည်ဟူရာ၌ တတိယ ခဏမူကား ချုပ်ခဏ၊ သေခဏသာတည်း။ ။သို့သော်လည်း နာမ်၏ နောက်ဆုံးအစွန်း ပါရှိလျက်နေသောကြောင့် နာမ်သည် ခဏ၃-ခုစာ အသက်ရှည်၏။ တည်နေ၏ဟု ဆိုရသည်။ ။ထိုခဏ ၃-ခုစာတည်နိုင်သော နာမ်သက်အဟုတ် ရှိ၊မရှိကို ယုတ္တိစမ်းလိုသော်လည်း ဖြစ်ပေါ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးကို ဥပါဒ်ခဏတွင် မိုဃ်းကြီးနှင့်ခွင်း၍စမ်း၊ ဌီခဏတွင် မိုဃ်းကြီးနှင့်ခွင်း၍စမ်း၊ ထိုအသက်တကယ်ရှိ မဟုတ်ခဲ့လျှင် ဥပါဒ်ဌီမှာပင် ထိုနာမ်စုပျက်ဆုံးလိမ့်မည်။ တတိယခဏသို့ မဆိုက်လာနိုင်လတ္တံ့။ ထိုအသက်အမှန်ရှိခဲ့လျှင် ထိုခဏတို့၌ မိုဃ်းကြီးနှင့်ခွင်းသော်လည်း ထိုနာမ်စုသည် ဖြုံဖြုံမှ မရှိလတ္တံ့။ တတိယခဏသို့ ကေန္တရောက်လာလတ္တံ့။ ကေန္တရောက်လာသည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနာမ်သက် အဟုတ်အမှန်ရှိသည်ကို သိအပ်၏။ ။ရုပ်မှာလည်း နာမ်သက် ၁၇-ပြန်စာအတွင်း၌ မိုဃ်းကြီးနှင့်ခွင်းသော်လည်း ဖြုံဖြုံမှမရှိ။ နောက်ဆုံးခဏသို့ ဆိုက်အောင်အသက်ရှည်၍ တည်နေမြဲ တည်နေလတ္တံ့။ ထိုသို့တည်နေနိုင်သော နာမ်သက်၊ ရုပ်သက် အမှန်ရှိလေသောကြောင့် သူတို့အသက်တမ်း မစေ့မီအတွင်းမှာ မိုဃ်းကြီးနှင့်ခွင်းသော်လည်း ကြောက်ခြင်း၊ လန့်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်ခွင့်မရှိလေ။

[ဤကား တကယ်ရှိသော အသက်ဟုတ် အသက်မှန်၏ သဘောလက္ခဏာတည်း။]

နာမ်သက်၊ ရုပ်သက် အမှန်ရှိကြောင်း စစ်တမ်းပြီး၏။

၁၂-ရူပက္ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သဗ္ဗသနဉာဏ်အစီအရင်

အသီးအသီး နောက်ဆုံးခဏ၏ အနန္တရရှေ့ခဏ၌ ရောက်ဆိုက်၍ နေသော နာမ်ရုပ်ကို ဘင်ခဏသို့ မရောက်စေခြင်းငှါ သဗ္ဗညုဘုရား၊ သိကြား၊ ပြိဟ္မာတို့သည် တန်ခိုးအာနုဘော် နတ်ဆေး နတ်ဝါးတို့နှင့် အားထုတ်ကြကုန်သော်လည်း ဘင်ခဏသို့မရောက်ဘဲ ဌီခဏတွင်တည် နေအောင် မတတ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ အားထုတ်ကြဆဲမှာပင် ဘင်ခဏသို့ ရောက်၍ ချုပ်ပျောက်သေဆုံးကြကုန်လတ္တံ့။ ဤကား နာမ်၏ သေခြင်း၊ ရုပ်၏သေခြင်း အမှန်ရှိကြောင်းကို ပြဆိုသော ယုတ္တိတည်း။

သတ္တဇီဝဟုဆိုအပ်သော သတ္တဝါအသက်ဟူ၍ အဏုမြူမျှ လောက သုံးပါး၌မရှိ၊ အသက်ဆိုသည်ကား ရုပ်သက်၊ နာမ်သက်တို့မှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော လက္ခဏာအတိုင်း သူ့အပိုင်းအခြားသို့ မရောက်မီအတွင်း၌ မိမိအပေါ်သို့ ပြင်းထန်စွာ မိုဃ်းကြီးပင်ကျသော်လည်း ကိစ္စမရှိသော လှုပ်ရှား ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိ၊ ပကတိအနေဖြင့် တည်နေနိုင်သော သဘောအထူးသည် အသက်မည်သတည်း။ ။ရုပ်သက်၊ နာမ်သက် မှတပါး တဘဝလျှင် တသက်ဟူ၍၎င်း၊ မည်သူ အသက်ဆယ်နှစ်ရှည်၏၊ အနှစ် ၂၀-ရှည်၏၊ ၃၀-၄၀-၅၀-၆၀-၇၀-၈၀-၉၀-တရာရှည်၏၊ စာတုမဟာရာဇ်ဘုံမှာ နတ်သက်အနှစ်ငါးရာရှည်သည်၊ တာဝတိံသာဘုံ မှာ နတ်သက်အနှစ်တထောင် ရှည်သည် အစရှိသည်ဖြင့်ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုထင်မှတ် စွဲလမ်းကြသော သတ္တဇီဝအသက်သည် အကယ်၍ အသီးအခြား ရှိခဲ့ငြားအံ့၊ ထိုထိုအပိုင်းအခြားအတွင်းမှာ အာဟာရပြတ်ကင်းမှု၊ မိုဃ်းကြီးကျခြင်းအစရှိသော ဘေးကြီးထိမှုပင် ရှိငြားသော်လည်း အသက်ခန္ဓာ လှုပ်ရှားဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိ၊ ပကတိအနေနှင့်သာ တည်နေရာသည်၊ ထိုအပိုင်းအခြားအတွင်းမှာ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓဘေးရန်အတွက်နှင့် ကြောက်လန့်ဘွယ်မရှိ၊ စိုးရိမ်ဘွယ်မရှိ၊ အေးချမ်းစွာနေနိုင်ရာသည်၊ ထိုကိုယ်ကား တည်လည်းမတည်နိုင်၊ အာဟာရပြတ်မှုဘေးကြီး ကြီးစွာထိမှုကိုမခံနိုင်သည့် အတွက်ကြောင့်လည်း အာဟာရပြတ်မှုကို ကြောက်လန့်ရ၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရခြင်း၊ ထိုထိုအဇ္ဈတ္တဘေး၊ ဗဟိဒ္ဓဘေးထိမည်ကို ကြောက်လန့်ရ၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရခြင်း ဒုက္ခတို့သည် ဘယ်အခါမှမစဲ အမြဲရှိ၍နေကြကုန်၏။

ဆယ်နှစ်စသည်ကိုပင် မဆိုထားနှင့်ဦး၊ အာဟာရပြတ်မှု ထိုထိုဘေးကြီးထိမှုတို့သည် ထိခိုက်ဆိုက်ရောက် လာငြားသော်လည်း တနှစ်အတွင်းမှာ ကိစ္စမရှိဟု တနှစ်တာမျှအားကိုးရသော အသက်-ဟူ၍မရှိ၊ ထိုအတူ တဥတုစိတ်ချရသော အသက်-ဟူ၍မရှိ၊ တလစိတ်ချရသော အသက်-ဟူ၍မရှိ၊ တရက်လုံးလုံးစိတ်ချရသော အသက်-ဟူ၍မရှိ၊ တနာရီမျှစိတ်ချရသော အသက်-ဟူ၍မရှိ၊ ငါ၏ခန္ဓာ၌ ဘယ်ဘေးကြီးပင် ထိလာသော်လည်း မျက်တောင်တခတ်အတွင်းမှာ ကျင်နာခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းအတွက် ကြောက်လန့်ဘွယ်၊ စိုးရိမ်ဘွယ်မရှိဟု မျက်တောင်တခတ်မျှအားကိုးရသော အသက်-ဟူ၍မရှိ၊ မျက်တောင်တခတ်ကို ဆယ်စိတ်စိတ်၍၊ အစိတ်တရာစိတ်၍ ကြည့်သော်လည်း အားကိုးဘွယ် အသက်မရှိသည်ကို၊ အနှစ်သာရမရှိသည်ကို သိနိုင်၊ ထင်နိုင်ရာပြီ၊ ရုပ်သက်၊ နာမ်သက်သာအမှန်ရှိ၏၊ ရုပ်သက်၊ နာမ်သက်-ဟူသည် မျက်တောင်တခတ်ကို တထောင်မကစိတ်သော်လည်း တစိတ်စာမျှမရှိ၊ အလွန်တိုလှ၏။

[ဤကား စိတ်မြင် စိတ်ထင်နှင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆို ထင်မှတ်စွဲလမ်း၍ နေကြသော ဇီဝအသက်-ဟူ၍ အဟုတ်မရှိ၊ အမှန်မရှိကြောင်းကို ပြဆိုချက်တည်း။]

ရုပ်သေမှု၊ နာမ်သေမှုမှတစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ်သေမှု၊ သတ္တဝါသေမှု-ဟူ၍ အသီးအခြားမရှိကြောင်းကား ထင်ရှားသိသာလောက်ပြီ၊ ရှေ့ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သူသတ်ယောက်ျား ဓားချက် ဥပမာအတိုင်းသိလေ။ ။ ဤသည်ကား အလွန်ကြီးကျယ် မှောက်မှားသော စိတ်မြင်မှုနှင့်အလွန်ကြီးကျယ် မှန်ကန်လှသော ဉာဏ်မြင်မှုနှစ်ပါးတို့၏အထူးကို ပြဆိုသော အချက်တည်း။ ။ ဤစိတ်မြင် စိတ်ထင်မှုသည် အနိစ္စကို အချက်ရှာကြံသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အနိစ္စမနသိကာရကို အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ အလွန်ကြီးကျယ်စွာသော ဓမ္မန္တရာယ်ကြီး ပေတည်း၊ ထို့ကြောင့် အတန်ငယ် အကျယ်ချဲ့၍ အထပ်ထပ်၊ အခါခါပြဆိုလိုက်ပေသည်။

ရှေးဦးစွာပြခဲ့သော ရှားမီးခဲမှ စိတ်မြင်၊ ဉာဏ်မြင် နှစ်ပါးခွဲနည်းကိုပြဆိုအံ့၊ ထိုရှားမီးခဲမှာစွဲသည်မှစ၍ အကုန်လုံးမီးသေဆုံးသည်တိုင်အောင် မီးသက်ရှည်၏ဟု ထင်မြင်သည်ကား စိတ်မြင်တည်း။

၁၂-ရူပက္ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သမ္မသနဉာဏ်အစီအရင် ၁၀၁

ထမှု၊ကြမှု၊ ရှမှု၊ တိုးမှု၊ဆုတ်မှု၊ ငုတ်မှု၊ ပေၿမှု၊ပျောက်ကွယ်မှု၊ မျက်မြင်အစိတ်တွေကိုထောက်၍၎င်း၊ ရေနင့်လောင်းလျှင် ဘယ်ခဏမှာမဆို သေဆုံးရန်အခွင့်ကို ထောက်မြော်၍၎င်း၊ ထိုမျှလောက်ရှည်နိုင်သောမီးသက်မရှိဟု မြင်သည်ကား ဉာဏ်မြင်တည်း။

တဖန် ရှုရှုရှုရှု တသုတ်၊ တသုတ် ထကြွသည်ကို မျက်စိနှင့်မြင်ရာ၌ တသုတ်ထတွင် အံစ၊ အလယ်၊ အဆုံးတိုင် တမီးထည်းသာ တည်းဟု ထင်မြင်သည်ကား စိတ်ထင် စိတ်မြင်တည်း။

တသုတ်ထဆိုသည်ကား မျက်တောင်တခတ် အနဲမြင်ရာ၏။ ထိုမီးသည်အကယ်၍ မျက်တောင်တခတ်ရှည်ကြာအောင် တည်နေနိုင်သော မီးသက်ရှိခဲ့သည် ဖြစ်အံ့။ ရေများစွာနှင့် လောင်းသော်လည်း မျက်တောင်တခတ် အတွင်းမှာ သေဆုံးနိုင်ရာသော အခွင့်မထင်လေရာ၊ ဉာဏ်နှင့်ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် မျက်တောင်တခတ်အတွင်းမှာ ရေဘေးထိသည်ကို ခုခံ၍ တည်နေ နိုင်ရာသော အသက်ဇီဝ အနှစ်သာရကို မတွေ့လေရကား မျက်တောင်တခတ် အတွင်းမှာပင် အခါခါသေဆုံးနိုင်ရာသော အခွင့်ကိုသာ မြင်သည်ကား ဉာဏ်မြင်တည်း။

ဉာဏ်မြင်ဆိုသော်လည်း သဘောယုတ္တိကို မြော်၍အတပ်မုချ အမှန်ဆသော အနုမာနဉာဏ် အမြင်ပေတည်း။ ဤဝိပဿနာအရာ၌မူကား မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှထက် အသက်မရှည်မှုကို ထင်မြင်နိုင်လျှင်ပင်ပြီးစီးရာပါ၏။ ထိုမျှလောက်အသက်တိုသည်ကို ကောင်းစွာမြင်နိုင်လျှင်ပင် ခိုကိုးစရာမရှိကြောင်း သတ္တ၊ ဇီဝ၊ အတ္တ မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားလှလေပြီ။ ဝိပဿနာ ဉာဏဒဿနမှုမည်သည် ရှေးဦးစွာ နိစ္စသညာ၊ နိစ္စစိတ္တ၊ နိစ္စဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသညာ၊ အတ္တစိတ္တ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို တွန်းလှန်ပယ်ဖျက်မှုတည်း။ အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ အစဉ်ထာဝရအမြဲအစွဲတည်ထောင်၍ လာခဲ့သော ထိုသညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည် အနုမာန အမှန်ဆသော သဘာဝယုတ္တိဉာဏ် အမြင်များကိုမူကား ဖြုံဖြုံမျှမရှိကြသေးကုန်။ အယဉ်ထန်စွာ စီးသွားသော ရေမှာရေးသားလိုက်သော အရေးအကြောင်းကို ထိုရေအယဉ်သည် ခဏခြင်းဖုံးလွှမ်း လေ

သကဲ့သို့ ထိုသညာ,စိတ္တ,ဒိဋ္ဌိတို့သည် ထိုဉာဏ်မြင်ချက်ကို ခဏခြင်းဖုံးလွှမ်းနိုင်ကြကုန်၏။ မျက်စိဖြင့်မြင်သကဲ့သို့သော ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ ဉာဏ်အမြင်သည်သာလျှင် ထို မိစ္ဆာဘိနိဝေသ တရားတို့ကိုလှုပ်ရှားစေခြင်းငှါ, အခြေအနေပျက်စေခြင်းငှါ, ရုတ်တရက် မဖုံးလွှမ်းနိုင်စေခြင်းငှါ တတ်စွမ်းနိုင်သည်။ ငရဲကိုကြောက်စေခြင်းငှါ ငရဲဒုက္ခကို ပြောသော်လည်း ပြောဆဲ, ဟောဆဲခဏမှာမှ အနိုင်သာကြောက်စိတ်ဖြစ်ကြသည်။ သီဟိုဠ်မှစန္ဒရုတ္တမထေရ်ကဲ့သို့၎င်း, သံကိစ္စရသေ့ သရဘင်္ဂရသေ့တို့ကဲ့သို့၎င်း တန်ခိုးဖြင့် မြေကြီးကိုခွဲ၍ ငရဲကြီးရှစ်ထပ်ကို ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခမြင်နိုင်ကြအောင် ဖေါ်ပြ၍ဟောမူကား ယခုအခါလည်း လွန်စွာကြောက်လန့်၍ မမေ့နိုင်အောင် ရှိကြလတ္တံ့။ ဤဥပမာကဲ့သို့မှတ်။

သတ္တဝါတို့၏ စိတ်မှာလည်း မျက်တောင်တခတ် ဆိုလျှင်ပင် မြန်လှပြီ။ ထိုထက်အသေးစိတ်၍ ရှုရမည်ဆိုလျှင် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထင်မြင်နိုင်တော့မည်မဟုတ်ပြီ။ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မထင်မမြင်နိုင်ကလည်း ဝိပဿနာ ဉာဏဒဿနမျိုးမဟုတ်။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အနုမာန ဉာဏဒဿနမျိုးသာ ဖြစ်ရာ၏။ ဤလည်းတကြောင်း၊ ဝိပဿနာ ဉာဏဒဿန အလုပ်မည်သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သညာ,စိတ္တ,ဒိဋ္ဌိတို့ အမြင်ကို ဖျက်ဆီးမှုတည်း။ ထိုအမြင်ကို ဖျက်ဆီးမှုတွင်လည်း အတ္တဟုမြင်သော သညာ, စိတ္တ,ဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖြိုဖျက်မှုကိုရှေးဦးစွာ အလိုရှိအပ်၏။ အနိစ္စဉာဏ်,ဒုက္ခဉာဏ် တို့မှာလည်း အနတ္တကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထင်မြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်လောက်အောင် သိကြလျှင် ပြီးသေးတော့သည်။ အနတ္တပြီးလျှင်လည်း အနိစ္စပြီးတော့သည်။ ဒုက္ခမှာမူကား အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်မှပြီးနိုင်သည်။ ထိုအတ္တ,သညာ, စိတ္တ, ဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်း မျက်တောင်တခတ်ထက်မြန်ရာကိုလိုက်၍စွဲလမ်းနိုင်ကြကုန်မည် မဟုတ်ကုန်။ သူတို့စွဲလမ်းရာနယ်ကုန်လျှင်ပင်သူတို့ခိုနိုင်,ကပ်နိုင်ကြတော့မည်မဟုတ်။ ဤလည်းတကြောင်း၊ သို့အကြောင်းများကြောင့်၊ အနိစ္စပရိညာကိစ္စနှင့် ဖြစ်မှု,ချုပ်မှုကို ရှုစဉ်အခါ၌ ကောင်းကောင်းမြင်သာ,ထင်သာသော မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက် အစရှိသော သန္တတိအနိစ္စကိုသာ ထင်လင်းအောင် အကွက်အချက်ပြ၍ ဆုံးမသွန်သင်ရာသတည်း။

[ဤကား ပုံစံပြုရန် ထုတ်ပြလိုက်သော ရှားမီးခဲရှိ မီးဥပမာစစ်တမ်းတည်း။]

မိမိ၏ရူပကာယ ခန္ဓာကြီးသည် အပ်သွားရာမျှ၊ အဏုမြူမျှမလပ်ရ
အောင် ကိုယ်ခန္ဓာကြီးနှင့် အပြည့်အနှက်ရှိနေသော ပရမတ္ထမီးစုသည်
လည်း ထိုရှားမီးခဲရှိ မီးနှင့်အတူတူ တထဋ္ဌထည်းပင်ဖြစ်၍၎င်း၊ ဤ
ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်လည်း ဓာတ်မီး၏ အစီးအပွားကြီး ဖြစ်ချေ၍၎င်း
ရှားမီးခဲရှိမီးသည် ခဏမစဲတကြွထည်းကြွ၊ တရွထည်းရွ၍နေဘိသကဲ့သို့
မိမိကိုယ်ခန္ဓာရှိ မီးသည်လည်း ခဏမစဲ တကြွထည်းကြွ၊ တရွထည်းရွ
၍သာ နေသည်ဟု ထင်မြင်နိုင်လတ္တံ့။ ထိုသို့သော တကိုယ်လုံး၊ တ
ကောင်လုံး ခဏမစဲ အမြဲကြွရွ၍နေမှုကိုထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ရှေးကပြ
ဆိုခဲ့ပြီးသော ယုတ္တိအမျိုးမျိုးအတိုင်းတကိုယ်လုံး၊ တကောင်လုံးမှာမျက်
တောင်တခတ် အသက်ရှည်၍မချုပ်မပျက်ဘဲ ခိုင်မြဲစွာတည်နေနိုင်သော
ရုပ်တရားဟူ၍ အဏုမြူမျှမရှိကြောင်းကို ကောင်းစွာ ဉာဏ်မှာ ဆုံး
ဖြတ်နိုင်လတ္တံ့။ ဆုံးဖြတ်ရုံသာ ဆုံးဖြတ်နိုင်သေးသည်။ ဖြစ်မှုချုပ်မှုတို့
ကို ခြားခြားနားနား မမြင်နိုင်သေး။ ရေပွက်ငယ်စုမှာ ထင်မြင်ရသော
လူရိပ်၊ မျက်နှာရိပ်ငယ်စုသည် ထိုထိုမှီရာ ရေပွက်ငယ်စုပျက်ဆုံးခဲ့လျှင်
တည်ရာမရ ကေန္တပျက်ဆုံးကြရန် အခွင့်ကိုစောင်းစွာမြင်နိုင်သကဲ့သို့
ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာ ရှိရှိသမျှသော နာမ်ခန္ဓာစုသည်လည်း ထိုထို ရုပ်
ခန္ဓာပျက်ဆုံးရာ အထွေး အထွေး ပျက်ဆုံးကာ ပါလေ၏ ဟူသော
ဉာဏ်ဆုံးဖြတ် ချက်ကိုလည်း ရလတ္တံ့။ ။မိမိကိုယ်ခန္ဓာ တခုထင်မြင်
နိုင်ပါသော် သတ္တဝါ အနန္တရုပ်ခန္ဓာ ဟူသမျှ ပြီးလေတော့သည်။ မြင်း
မိုရ်စကြဝဠာမဟာပထဝီအစရှိသောတေဇောဓာတ်မီး၏အစီးအပွား
ဟူသမျှသည်လည်း ပြီးလေတော့သည်။

ဤသည်ကား အနိစ္စလက္ခဏာကို သန္တတိ ဖုံးလွှမ်းသည်။ သန္တတိ
ကိုခွါ၍ ရှုမှအနိစ္စလက္ခဏာ ထင်နိုင်သည် ဟူသော အဋ္ဌကထာများ
အတိုင်းတေဇောကို အရင်းတည်၍ သန္တတိဖြစ်ပုံနှင့်တကွ သမ္မသန
ဉာဏ်အစီရင်တည်း။ ။သန္တတိခွါနည်း၊ ဖြတ်နည်းသည် အလွန်ပင်
များပြား၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သွန်သင်ပြသသော ဓမ္မကထိကဆရာ၏ဉာဏ်
စွမ်း ပဋိဘာန်သည်သာပမာဏ ဖြစ်ချေသည်။ ဤစာအုပ်မှာ တေဇော
ကိုမူတည်၍ပြသည်မှာ ဥပလက္ခဏာနည်းမျှသာတည်း။

ရူပက္ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သမ္မသနဉာဏ် အစီအရင်ပြီး၏။

၁၃-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစီအရင်

ယခုအခါ ရူပက္ခန္ဓာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစီအရင်ကိုအမြွက်မျှပြဆိုအံ့။ ။သမ္မသနဉာဏ် ဆိုသည်ကား ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော တရားမျိုးမဟုတ်ကြောင်းကို အဖန်ဖန်သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ဉာဏ်တည်း။ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ခဏမစဲ အလုံးအဝဲ တသဲသဲဖြစ်ပေါ်မှု ချုပ်ကွယ်မှုတို့ကို ပိုင်းပိုင်း၊ ခြားခြား ထင်မြင်နိုင်သော ဉာဏ်မဟုတ်သေး။ ယခုပြဆိုလတ္တံ့သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သည်သာထိုကဲ့သို့မြင်နိုင်သည်။ ။ရှေးဖြစ်သော သမ္မသနဉာဏ်အချက်က ကောင်းစွာနိုင်နင်း ရှင်းလင်းဖြတ်တောက်ခဲ့မှသာလျှင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ကောင်းကောင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မပိုင်မနိုင်ရှိနေခဲ့လျှင် သမ္မသနဉာဏ် အချက်ကချီ၍၊ ချီ၍ ရှင်းလင်းရလိမ့်မည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ပုံစံပြုရန် ဥပမာကို ရှေးဦးစွာ ဆိုပေအံ့။ ။ချိန်ဝန်ငါးပိဿာ ပမာဏ သပိတ်လုံးခန့်ရှိသော အလွန် သိမ်မွေ့လှစွာသော နုံးမြေဖြင့်ပြီးသော ခြောက်သွေ့ပြီးသော နုံးမြေခဲကြီးတခုကို စံပြုရာ၏။ ။ထိုနုံးမြေခဲကိုဆေးကြိတ်ကျောက်လုံးဖြင့် အနှံ့အပြားလှုပ်ရှားရုံမျှထိပ်လယ် တည့်တည့်က ထုနှက်ရာ၏။ ။ထိုသို့ ထုနှက်လိုက်သည်ရှိသော်ထုနှက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တချက်ထည်းနုံးခဲကြီးတခုလုံး နုံးမြေမှုန့်တို့သည် တမှုန့်မကျန် အတန်ငယ်စီ လှုပ်ကြွရွေ့ရှားကြသည်ကို စိတ်ထဲတွင် အတပ်မြင်နိုင်၏။

ဤဦးစိတ်မြင်၊ ဉာဏ်မြင် နှစ်ပါးခွဲနည်းကား၊ ထုနှက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တချက်ထည်း တခဲလုံး နုံးမြေနုတွေ အခြေပျက် အနေပျက် လှုပ်ရှား ရွေ့ရှား၍သွားသည်ကိုကား လူတိုင်းပင် မြင်နိုင်ကြ၏။ တခဲလုံး အခြေပျက်၏လော၊ အနေပျက်၏လောဟု မေးသည်ရှိသော် အခြေပျက်ပါ၏၊ အနေပျက်ပါ၏ဟု ပြောကြပေလတ္တံ့။ အဘယ်သို့အခြေပျက်သနည်း၊ အနေပျက်သနည်းဟု မေးသည်ရှိသော် တခဲလုံးလှုပ်ရှား၍သွားသည်၊ နုံးမြေမှုန့်အားလုံး အတန်ငယ်ရွေ့ရှား၍သွားသည်ဟု ပြောကြလတ္တံ့။ ဤကား စိတ်မြင်အတိုင်း ပြောမှုတည်း။ ဤစိတ်မြင်မှုမှာ အဘယ်သို့ အခြေပျက်သနည်း၊ အနေပျက်သနည်းဟု

အပျက်ကိုမေးပါသည်ကိုအပျက်ကိုမြင်ပါလျက် ဖြစ်မှုသန္တတိဖုံးလွှမ်းသည့်အတွက် အပျက်သရုပ်ကို မမြင်သောကြောင့် ဖြစ်မှုကိုပင် အပျက်ပြု၍မြင်လေသတည်း။ ။လှုပ်ရှားမှု၊ ရွှေ့ရှားမှုကား အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုထင်ရှားသောအဘို့တည်း။ ။ထိုဖြစ်ပေါ်မှုအဘို့ကိုအပျက်သရုပ်ပြု၍ ပြောဆိုခြင်းတည်း။ ။ဉာဏ်အမြင်မှုကား ထုနှက်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တချက်ထည်း ပျက်မှုတလမ်း၊ ဖြစ်ပေါ်မှုတလမ်း နှစ်လမ်းမြင်၍သွားသတည်း။ အနေပျက်မှု၊ အခြေပျက်မှု-ဟူရာမှလည်း အနေ၊ အခြေဆိုသည်ကား မထုမီ၊ မနှက်မီ ရှေးအဘို့က ရှိနေသော နံးမြေမှုန့် ရုပ်ကလာပ်စုပေတည်း။ ထိုနံးမြေမှုန့် ရုပ်ကလာပ်စု၏ တခုမကျန် အကုန်ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်၍ သွားသည်ကို အခြေပျက်၊ အနေပျက်ဆိုသတည်း။ ။လှုပ်ရှားမှု၊ ရွှေ့ရှားမှုသည်မှုကား ပျက်မှုပင်မဟုတ်။ တမျိုးအသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုသာတည်း။ ။ထိုနှစ်လမ်းတွင် ချုပ်ပျောက်ကွယ်ပျက်လမ်းသို့ သွားလေသည်လည်း ချိန်ဝန် ငါးပိဿာပင်။ ယခု ထုနှက်ရာတွင်မှ အသစ်ဖြစ်ပေါ်ကြသော နံးမြေမှုန့် ရုပ်ကလာပ်စုသည် ချိန်ဝန် ငါးပိဿာပင်ရှိလတ္တံ့။ ဤကားဉာဏ်မြင်တည်း။

ထိုနှစ်လမ်းတွင် အသစ်ပေါ်ရှိနေသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုဥပါဒ်ကို မြင်သည်ကား ဥဒယကိုမြင်သော ဉာဏ်တည်း။ ။ရုပ်ကလာပ်ဟောင်း ငါးပိဿာလုံး၏ တပြိုင်နက် တချက်ထည်းကဲ့သို့ အကုန်အစင် ပျက်ဆုံးကွယ်ပျောက်မှုကို မြင်သည်ကား ဝယဉာဏ်တည်း။ ။အကုန်လုံး လှုပ်ရှား၊ ရွှေ့ရှားပြီးလျှင် ငြိမ်ငြိမ်၊ ဝပ်ငြိပ်ဝပ်ငြိမ်နေပြန်၏။ ဤ၌လည်း လှုပ်ရှုပ် ငါးပိဿာတို့၏ အကုန်အစင် ကွယ်ပျက်မှု ငြိမ်ရှုပ်၊ ဝပ်ရှုပ်ငါးပိဿာတို့၏ ယခုအသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု နှစ်လမ်းတည်း။

စိတ်မြင်မှာ ထိုသို့လမ်းမခွဲနိုင်သည်ကား အသစ်ဖြစ်ပေါ် ရွှေ့ရှားသော သန္တတိပညတ်သည် ချုပ်ကွယ်မှုအားလုံးကို ဖုံးလွှမ်း၏။ ရုပ်ဟောင်းချုပ်ကွယ်ရာ၌ ချုပ်ကွယ်မှုမပေါ်ရအောင် တပြိုင်နက် တချက်ထည်း အစားထူထောင်မိအောင် ဖြစ်ပေါ်သောအမှုကို ဖုံးလွှမ်းသည်ဟုဆိုသည်။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ အကုန်ချုပ်ကွယ်ပြီးနောက် အတန်ငယ်ကြာမှ ဖြစ်ပေါ်မှုကား ချုပ်ကွယ်မှုလည်း အသီးအခြားထင်ရှား

သိသာလေရာ၏။ ချုပ်ကွယ်၍သွားသော နံးမြေမှုန့် ရုပ်ကလာပ်စုသည် ချိန်ဝန်ငါးပိဿာ အကုန်အစင်ပင်တည်းဟူ၍လည်း ထင်ရှားသိသာလေရာ၏။ ။ဤ၌ စိတ်အမြင်မှာ ပျက်သည်-ဟူ၍ကား မြင်၏။ ဤပျက်မှုသည် ဘင်ရုပ်-ဟူသော၊ မရဏရုပ်-ဟူသော၊ အနိစ္စတာရုပ်ဟူသော ပရမတ္ထဓမ္မကြီး တပါးပင်တည်း-ဟူ၍၎င်း၊ ဘင်ရုပ်၊ မရဏရုပ်၊ အနိစ္စတာရုပ်မည်သည်ကား မိမိမှီရာ၊ တည်ရာ သင်္ခါရဓမ္မတို့၏ အနိစ္စမျိုး စင်စစ်မှန်ကြောင်းကို သိရာ၊ သိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရာ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်၍ လက္ခဏာရုပ်ခေါ်သတည်း။ မှီရာသင်္ခါရဓမ္မ မရှိရာ၌ ရထိုက်သောတရားမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုအခြေပျက်ပါ၏ အနေပျက်ပါ၏-ဟူသောစကား၏ အနက်ဖြစ်သော ပျက်မှုကြီး၏ နံးခဲတခုလုံး အနှံ့အပြား ထင်၍သွားသည်ကို မြင်လိုက်သဖြင့် ထိုအမှုကြီး၏မှီရာကို ဉာဏ်ဖြင့်ရှာကြံသည်ရှိသော် မထုမနှက်မိကရှိနေသော ချိန်ဝန် ငါးပိဿာခန့်ရှိသော နံးမြေမှုန့် ရုပ်ကလာပ်စုပေတည်းဟု သိနိုင်လေသတည်း။ ။ဤမျှလောက်ကြီးမားသော အထည်ခြံသည် ဤမျှလောက် လျင်မြန်စွာ တပြိုင်နက် တချက်ထည်း ကွယ်ပျောက်နိုင်ပါမည်လောဟု ဝိစိကိစ္ဆာ သံသယပေါ်ပေါက် နှောင့်ရှက်၍လာသည်ရှိသော် ရှေးသမ္မသနဉာဏ်တွင် သိမြင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးသော အနိစ္စအခြင်းအရာနှင့် ကောင်းစွာရှင်းလင်း၍ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ရှားရမည်။ ။သိမြင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးသော အနိစ္စ အခြင်းအရာ ဆိုသည်ကား ရုပ်တရားတို့၏ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်ခြင်းဟု သိမြင် ဆုံးဖြတ်မှုတည်း။ ။ဤ၌ ထုနှက်မှုတချက်ထည်း လှုပ်ရှား၍ အခြေအနေပျက်၍ သွားမှုသည်လည်း မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှပင်ရှိရာသည်။ ။ထိုသို့ တပြိုင်နက် တချက်ထည်း လှုပ်ရှား၍သွားအောင် စွမ်းနိုင်သော ပယောဂနှင့်ကြံ့ခဲမှုကား မြင်းမိုရ်တောင်ကြီး တခုလုံးသည်ပင်လျှင် ဤနံးခဲအတူ ကွယ်ပျောက်နိုင်သည်သာ ဖြစ်ရာသတည်း။ ကြီးသည်၊ငယ်သည် ပမာဏမဟုတ်။ ပယောဂမှုသည်သာ ပမာဏတည်း။ ။မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဘုန်းတန်ခိုးတော်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေယူတော်မူသော အခါစသည်တို့၌ စကြဝဠာပေါင်း တသောင်းတိုင်အောင် မဟာပထဝီ ပဲတင်ဟိ၍

အောက်ရေသို့အဆိုက် တုန်လှုပ်ရာ၌ထိုနည်းတူ မြင်လေ။ပျောက်ကွယ်
 လေသော ရုပ်ကလာပ်စုကို ပျောက်ကွယ်မှုဘင်ကြီးနှင့်တကွ ခြားခြား
 နားနား ထင်မြင်နိုင်မှသာလျှင် လှုပ်ရှား၊ရွှေ့ရှားသည်ဟု ထင်မြင်ရ
 သော ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ဥပါဒ်ဇာတိနှင့်တကွ ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား
 ထင်မြင်နိုင်မည်။ စိတ်အမြင်မှာ ဤကဲ့သို့ ပိုင်းခြားနိုင်သော အမြင်မျိုး
 မဟုတ်လေသောကြောင့် ဖြစ်ရုပ်၊ ပျက်ရုပ် မပြားမကွဲနေလေရာ၊ ဖြစ်
 ရုပ်ကား ပေါ်ပေါက်ထင်ရှား၍ လာသောအဘို့တည်း။ ပျက်ရုပ်ကား
 ကွယ်ပျောက်၍သွားသောအဘို့တည်း။ထို့ကြောင့် ကွယ်ပျောက်သော
 ရုပ်စုကိုမသိပြီ။ ။ဤအရာ၌ အနုသာသက ဓမ္မကထိကဆရာ အစွမ်း
 ကောင်းလိုလှ၏။ ။ထိုနူးခဲအတွင်းမှာ ထုနွက်မှုဒဏ်ကို ခုခံ၍ မချုပ်
 မပျက်ဘဲ တည်နေနိုင်သော ရုပ်တစုံတခုမျှ မရှိသည်ကို အသိဉာဏ်
 ထင်ရှားအောင် ပြောပြရန်အခွင့် အလွန်ပင်များပြား၏။

ဤကား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ပုံစံထုတ်ပြချက်တည်း။ ပုံစံဆို
 သော်လည်း အလွတ်ဗာဟိရ ဆောင်ပြသော ပုံစံမျိုးမဟုတ်၊
 ထင်ရှားလှသော ဥဒယဗ္ဗယမှုကို ထုတ်ပြခြင်းသာတည်း။

ပုံစံနှင့်တူစွာ ကိုယ်ခန္ဓာ၌လည်း ထင်ရှားရာအချက်ကို ပြဆိုအံ့။ ။
 ရှေးဦးစွာကိုယ်အင်္ဂါမှာ ဉာဏ်နိုင်လောက်ရုံ ကွက်ခြား၍ ရှုရာ၏။
 ဦးခေါင်းမှာ တခုသောနေရာ၌ လက်ဆုပ်စသည်ဖြင့် အနွံအပြားလှုပ်
 ရှားအောင် ထိပါးတိုက်ခိုက်ရာ၌ ဦးခေါင်းတခုလုံး လှုပ်ရှားမှုသည်
 ပြဆိုခဲ့ပြီးသောပုံစံဥပမာအတိုင်းပင် ထိပါး၍ အကုန်အနွံအပြား ရုပ်
 တရားတို့ လှုပ်ရှား ထကြွရာ၌ ရုပ်ဟောင်းချုပ်ကွယ်မှု၊ ရုပ်သစ်ဖြစ်
 ပေါ်ပြောင်းလဲမှု နှစ်ပါး တပြိုင်နက်ပင်၊ပုံစံပြရင်းဥပမာကား တထည်
 လုံးပျက်ကွယ်မှု အလွန်မြန်သည်ကို သိတဲ့အောင်ပြသောဥပမာတည်း။
 ထိုကဲ့သို့အလွန်မြန်မှုကို မထင်နိုင်ရှိခဲ့လျှင် ကဗလိကာရ အာဟာရ၌
 ပြခဲ့သော ရုပ်သစ်၊ရုပ်ဟောင်း ပြောင်းလဲမှု တခုသော ဣရိယာပုထ်၌
 ကိုယ်အင်္ဂါအနေအထားကြာ၍ ညောင်းညာ ထုံကျင် ပူပင်အောင့်
 ဧည်း ဖြစ်ရာ၌ ရုပ်သစ်၊ရုပ်ဟောင်း ပြောင်းလဲမှု စသည်တို့၌ကား
 ပြောင်းလဲလေရာထိုထိုအင်္ဂါ၌ တိမ်တောင်တိမ်ညွန့်တက်၍ လာသကဲ့
 သို့ ဝိသဘာဂ ရုပ်သစ် ရုပ်စု တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်ပေါ် တိုးပွား၍လာ

သော ဥဒယအဘို့ ရုပ်သစ်ပေါ်ရာပြန့်ပွား၍ သွားရာဌာနတို့၌ ရုပ်
ဟောင်းစုံ ချုပ်ကွယ်၍ သွားသော ဝယမှုစသည်တို့ကို ဥဒယ
အဘို့၊ ဝယအဘို့ခြားနားအောင်ရှုလေ။ တကိုယ်လုံး လှုပ်ရှားသော
ဣရိယာပုထ်ပြောင်းလဲရာ၌ သွားသောအခါ ခြေချတိုင်း၊ ခြေချတိုင်း
ခြေဘဝါးအပြင်မှ ဦးခေါင်းငယ်ထိပ်သို့ကျအောင် တကိုယ်လုံး ရုပ်
သစ်၊ ကလာပ်သစ်တို့ဖြစ်ပေါ်ထကြွ လှုပ်ရှားမှုများကား ကိုယ်ဟောင်း
ကိုယ်သစ် ပြောင်းလဲချက် အလွန်မြန်လှ၏။ ထိုကဲ့သို့မြန်လှသော
အရာ၌ မြန်သလောက် ဉာဏ်မလိုက်နိုင်တည့်ရှိလျှင်နိုင်ရုံ ကွက်၍သော်
လည်းရှု။ ။ ပြောင်းလဲမှုဟုတ်ကြောင်း၊ မှန်ကြောင်း၊ မြန်ကြောင်းကို
အသိဉာဏ်နှင့်ဆုံးဖြတ်၍ထားပြီးလျှင် ရှုသောအခါ မြင်သာရုံ၊ မြင်နိုင်ရုံ
တဖြည်းဖြည်းအနေနှင့် ကြံဖန်၍သော်လည်းရှု။ အလွန်ရှုဘွယ် ကျယ်
ဝန်းများပြားလှ၏။

လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကား အကြင်ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်၌ တစုံတခု
သော အေးမှု၊ ပူမှု၊ လှုပ်မှု၊ ရှားမှုစသည်ဖြင့် ထင်ရှား သိသာသော
ဝိသဘာဝရုပ်သစ်၊ ဝိသဒိသရုပ်သစ်၊ ဝိကာရရုပ်သစ် အခြားအရာဖြစ်
ပေါ်ပွားများ၍ လာသည်ကို သိမြင်ထင်ရှား၏။ ထိုကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်
၌ ရုပ်ဟောင်းချုပ်ကွယ်မှုကေန်ရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ မုန်ညင်းစေ့ခန့် ရုပ်
သစ်ဖြစ်ပေါ်မှုထင်မြင်လျှင်၊ ထိုဖြစ်ပေါ်မှုနှင့် တပြိုင်နက်တချက်ထည်း
ထိုနေရာမှာမုန်ညင်းစေ့လောက် ရုပ်ဟောင်းချုပ်ကွယ်မြဲတည်း၊ နှမ်းစေ့
လောက်၊ မုယောစပါးလောက်၊ ရွေးငယ်လောက်၊ ရွေးကြီးလောက်
အစရှိသည်ဖြင့်သိလေ။ တကိုယ်လုံးကျွတ် ရုပ်သစ်ဖြစ်ပေါ်ရိပ် ထင်မြင်
လျှင် တပြိုင်နက်တကိုယ်လုံးကျွတ် ရုပ်ဟောင်းချုပ်ကွယ်၏။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်၊
သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမဟူသော မိစ္ဆာသည်၊ ငါ့
ဦးခေါင်း၊ ငါ့မျက်နှာ၊ ငါ့မျက်လုံး၊ ငါ့နား၊ ငါ့နှာခေါင်း၊ ငါ့ခံတွင်း၊
ငါ့လည်ပင်း၊ ငါ့ရင်၊ ငါ့ဝမ်း၊ ငါ့ကျောက်ကုန်း၊ ငါ့လက်၊ ငါ့ခြေ အစရှိ
သည်ဖြင့် သဏ္ဌာနဒြပ်ပညတ်ကြီးငယ် အထည်ဝတ္ထုတို့ကိုစွဲ၍ သာယာ
တွယ်တာသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖြိုဖျက် ချိုးဖဲ့ ဖျောက်လွှင့်ပယ်
ရှင်းသော ဉာဏ်ဖြစ်ခဲ့၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ်နှင့် ရှုကြည့်သောအခါ
သဏ္ဌာနပညတ်၊ သမူဟပညတ်၊ သန္တတိပညတ်တို့ အကုန်ကွယ်ပျောက်

၍ ငါးဦးခေါင်းစသည် စွဲလမ်းရန် ရှာကြံမရ ရှိသည်တိုင်အောင် အားထုတ်ရလိမ့်မည်။ ဝရဇိန်လက်နက် မိုဃ်းကြီးစက်ဖြင့် ဖြိုဖျက်ပစ်ခွင်းသကဲ့သို့ အနမတဂ္ဂသံသရာ မကွာအမြဲ နှလုံးထဲမှာအစဉ် ပါ၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အဝီစိငရဲအိုးကြီးကို မှုန်မှုန်ညက်ညက် လွင့်ပျောက်ပျက်အောင် ဖြိုဖျက်ပစ်ခွင်းသော ဉာဏ်ပေတည်း။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစီအရင် အမြွက်ပြီး၏။

၁၄-ဣပက္ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်

အသစ်, အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုဟူသော ဥဒယ၊ အဟောင်း, အဟောင်းချုပ်ကွယ်မှုဟူသော ဝယ၊ ဤနှစ်ပါးတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်မှုကား ထင်ရှားလွယ်၏။ ချုပ်ကွယ်မှုကား အလွန်ထင်မြင်တည့်နိုင်ခဲ့၏။ အနိစ္စလက္ခဏာမှာ ချုပ်ကွယ်မှုသည်သာ လိုရင်းပဓာနဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥဒယမှု ထင်ရှားလှပြီးသောအခါ ဥဒယမှုကို လွှတ်ထား၍, အထင်အမြင်အားနည်း၍နေသေးသော ဝယမှုကိုသာ ကွက်ခြား၍ အထူးအားထုတ်ပြန်သောဉာဏ်သည် ဘင်္ဂဉာဏ်မည်၏။ ဤမှကြွင်းသော ပရိညာအစီအရင်တို့ကို ကဗလီကာရအာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်းသိလေ။ ။ ပညာနံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခဲ့၍ ရုပ်သာမည တခုထည်းနှင့် ဉာဏ်အမြင်မပေါ်နိုင်ရှိခဲ့လျှင် ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ခန္ဓဝဂ္ဂသုတ္တန်မှာ ဝေဓာန်တော်မူသော နည်းအားဖြင့် ရုပ်တရားကို ငါးပုံ ငါးစုပြု၍ ဉာတပရိညာမှုတခဏ်းထုတ်ရမည်။ ။ ပရမတ်မြေ, ပရမတ်ရေ, ပရမတ်မီး, ပရမတ်လေတို့ကို သဘောလက္ခဏာ ထင်ထင်ရှားရှားကွဲပြားအောင်အားထုတ်ရမည်။ စက္ခု, သောတစသည်တို့ကို မူကား အပေါင်းအားဖြင့် ဥပါဒါရုပ်စုဟူ၍သာ ခြားနား၍ထားရမည်။ ။ ဤဝိပဿနာအရာ၌ကိုယ်ခန္ဓာမှာ အနိစ္စအနေနှင့် အကြွင်းအကျန်မရှိဘဲ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကိုမြင်နိုင်သည်သာ ပဓာနတည်း။ “သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ” နှင့်ပင်ထိုအမှုတို့ကိုကိုယ်လုံးကျွတ်ခြံ၍ မြင်နိုင်ပါလျှင် သင်္ခါရတလုံးနှင့်ပင် ပြီးစီးပါ၏။ အာဟာရလေးပါးမှာ ဟောတော်မူသော တရားတလုံး, တလုံးနှင့်ပင် ပြီးစီးနိုင်ပါ၏။ ဝေဒနာတလုံးနှင့်သော်၎င်း,

သညာတလုံးနှင့်သော်၎င်း ပြီးစီးနိုင်ပါ၏။ ။ရုပ်နာမ်နှစ်လုံးနှင့်သော်လည်း ပြီးစီးနိုင်ပါ၏။ ဤမန္တပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ဖြစ်မှု၊ပျက်မှု ရှုခန်းသို့ရောက်ရာ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ထင်မြင်နိုင်လျှင် ဥပါဒါရုပ်စုအပြီးပါ၍သွားလတ္တံ့၊ ဥပါဒါရုပ်စုတို့ တခြားရူဘွယ်ကိစ္စမရှိပြီ။ စိတ်နှင့်စေတသိက်တို့မှာကဲ့သို့တည်း။ ။မဟာဘုတ် လေးပါးတို့ကိုမူကားတလုံးထည်းဉာဏ်မနိုင်၍ တခု၊တခုအတွက်ဖြစ်မှု၊ပျက်မှု ခုခံ၍ နေပုံရလျှင် အသီးအသီး ခွဲ၍ရှုလေ၊ ပထဝီခုခံ၍နေတတ်သည်၊ ပထဝီကိုကွက်ခြား၍ အထူးအားထုတ်လေ၊ ဓာတ်လေးပါးမထူး မခြားသကဲ့သို့ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု လုံးနိုင်သောအခါ ခွဲဘွယ်ကိစ္စမရှိပြီ။ ရုပ်တလုံးထည်းမှာကဲ့သို့ တလုံးတချက်ထည်း ပေါင်း၍ရှုလေ၊ အကြွင်းရှေးနည်းအတိုင်းပင်။

ရူပက္ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင် အမြွက်ပြီး၏။

၁၅-ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ဥပမာများ

“ဖေဏပိဏ္ဍပမံ ရူပံ” စသည်ဖြင့်လာသော ခန္ဓာငါးပါး ဥပမာတို့၌ ရူပက္ခန္ဓာရေမြှုပ်နှင့်တူပုံမှာ သမ္ပသနဉာဏ်အစီအရင်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ထင်ရှားနိုင်ပါလျှင် အနှစ်သာရမရှိမှုနှင့် ရေမြှုပ်အသွင်ထင်မြင် နိုင်တော့သည်။ ။ဝေဒနာ ရေပွက်အသွင်၊သညာ တံလှုပ်အသွင် ထင်မြင်ရန်အချက်စုမှာ ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ။သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ငှက်ပျောတုံးအသွင် ထင်မြင်အောင် ရှုရမည်ဟူသော ဒေသနာတော်၌ကား စေတနာတခုကိုသာ ပဓာနပြု၍ ဆိုလိုလျှင် စေတနာသည် ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုဟူ၍သုံးပါး၊ ပါဏာတိပါတမှုစသော ဒုစရိုက်မှုဆယ်ပါး၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိအစရှိသော သုစရိုက်မှုဆယ်ပါး၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာအစရှိသော ပုညကြိယာမှုဆယ်ပါး၊ ဤသို့ ခွဲခြမ်းရာ၏။ ။ပါဏာတိပါတမှု တခုမှာပင် များစွာသော ကြိယာအခြံအရံရှိ၏။ တပါးသောသတ္တဝါကို သတ်ခြင်းငှါ ကြံမှု၊ စည်မှု စိတ်အင်္ဂါအမူအရာ အထူးထူးအပြားပြား၊ ပြောမှု၊ ဆိုမှု နှုတ်အင်္ဂါ အမူအရာ အထူးထူး အပြားပြား၊ သွားမှု၊ လာမှုစသည် ကိုယ်

အင်္ဂါအမူအရာ အထူးထူးအပြားပြားများစွာရှိ၏။ ပါဏာတိပါတ သင်္ခါရအမူအရာ အထူးထူးအပြားပြားတို့ကို အသီး၊ အသီးခွဲခြမ်း၍ နိစ္စသာရ၊ ဓုဝသာရ၊ သုခသာရ၊ အတ္တသာရတည်းဟူသော သာရလေးပါးကိုရှာကြံ၍ ကြည့်သည်ရှိသော် စိတ်အမူအရာ အစုထည်းမှာလည်း ရှာကြံ၍မရ၊ နှုတ်အမူအရာအစုထည်းမှာလည်း ရှာကြံ၍မရ၊ ကိုယ်အမူအရာအစုထည်းမှာလည်း ရှာကြံ၍မရ၊ တခုသော ပါဏာတိပါတမူ အမူအရာစုကုန်၍သာ သွားတော့သည်။ သာရလေးပါး မထွက်လာပြီ။ သာရလေးပါး ဆိုသည်ကား ထိုပါဏာတိပါတ အမှုတခုအတွက်နှင့်ဖြစ်သော စိတ်အမူအရာစုမှာ နိစ္စသာရကိုလည်း မရအပ်၊ ကြံစည်၍ နေဆဲအခါ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ အနည်းငယ်သော အာရုံတပါး ထိခိုက်လာလျှင်ပင် ထိုအကြံအစည်ခဏခြင်း ချုပ်ကွယ်၍ ထိုအာရုံသို့ စိတ်စေတနာ ပြောင်းရွှေ့လေ၏။ အားကြီးစွာသော အာရုံထိခိုက်လာရာ၌ ဆိုဘွယ်မရှိ၊ အောက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သာရလေးပါး အဓိပ္ပါယ်ကို အစဉ်မှီး၍ကြွင်းသော သာရစုကိုလည်းသိလေ။ ။ဒါနကုသိုလ်မူ တခုမှာလည်း ထိုအတူ ကိုယ်အင်္ဂါအမူအရာ၊ နှုတ်အင်္ဂါအမူအရာ၊ စိတ်အင်္ဂါအမူအရာ များပြားသည်သာဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတ နည်းတူဆိုလေ၊ ကြွင်းသော ကုသိုလ်မူ၊ အကုသိုလ်မူ တို့မှာလည်း၊ ဤနည်းတူသိလေ။ ။ဤသို့လျှင်လောက၌ နေ့နေ့၊ ညည၊ တရုတ်၊ တကြွကြွ နေကြသော ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရမူစုသည် အလွန်ကြီးကျယ်များပြား၏။ တခု၊ တခုသော အမှုကိစ္စသင်္ခါရမှာပင် ပယောဂကြိယာအဖြာဖြာ များပြား၏။ ထိုသို့ တလောကလုံး အုန်းအုန်းဆူကြွကြွ ကျယ်လှငြားသော်လည်း အနှစ်သာရဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိရကား အထပ်ထပ်၊ အလွှာလွှာ သဏ္ဌာန်သာကြီးမား၍ အနှစ်သာရ ရှာကြံ၍ မရသော ငှက်ပျောတုံးတွေနှင့် တူလှလေသတည်း။ ထို့ကြောင့် “သင်္ခါရကဒလူပမာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ။ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် မျက်လှည့်နှင့်တူသည် ဟူရာ၌ မျက်လှည့်သည်နှင့်တူသည်။ မျက်လှည့်သည်ပြုအပ်သော မာယာမူနှင့်တူသည်ဟူ၍ ၂-ထွေရ၏။ စိတ်မြင်၊ ဉာဏ်မြင်နှစ်ပါးခွဲခွဲစားစား စိတ်မြင် မှောက်မှား လှည့်စား လှည့်ပတ် ပြုပုံကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း မျက်လှည့်သည်နှင့်တူကြောင်း၊ သတ္တဝါ

မဟုတ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ၊ ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ အစရှိသည်ဖြင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ချန်လှပ်၍ လောကဓာတ် အားလုံးကို အမှောက်အမှားတိုက်၍နေသော တောဘူမက အဓမ္မ မျက် လှည့်သည်ကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို သိလေ။ ။မျက်လှည့်မှုနှင့် တူသည် ဟူရာ၌ ရွှေမဟုတ်သော မြေစိုင်ခဲကို ရွှေခဲကြီးပြုလုပ်ပြရာ၌ မြင်သမျှ လူအပေါင်းက ရွှေခဲကြီးထင်ကြရသော မြေစိုင်ခဲကြီးနှင့်တူ၏ဟု ဆိုလို သည်။ အဘယ်ကဲ့သို့တူသနည်းဟူမူကား ထိုမြေစိုင်ခဲကိုရသောသူသည် ရွှေဟုထင်မြင်သည်။ အလွန်လျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်၏။ သူဌေးစိတ်၊ သူကြွယ်စိတ်ကပ်၏။ ပြိုင်လိုသောမာန်တက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း ရွှေကားမဟုတ်၊ ထင်ရုံထင်ရသော အရာဖြစ်၍ ရွှေကိစ္စ၌ အနည်းငယ်မျှ အသုံးမကျ၊ လက်ထဲမှာပင် ရွှေအထင်ကွယ်ပျောက်လေ၏။ မြေစိုင်ခဲ အဖတ်တင်လေ၏။ ထိုအတူ မိမိ၏ဝိညာဏ်ကို သတ္တဝါတို့သည် အလွန် ကောင်းမြတ်သော နိစ္စသာရစသည် ထင်ကြကုန်၏။ ဝိညာဏ်သည် ကား သာရလေးပါးတွင် တစုံတခုသော သာရမျိုးမဟုတ်၊ သာရကိစ္စ၌ အနည်းငယ်မျှ အသုံးမကျ၊ နိစ္စဟုစွဲလမ်းဆဲမှာပင် မစဲအောင်ချုပ်ပျက် ၏။ သုခဟုစွဲလမ်းဆဲမှာပင် ဆင်းရဲ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ ဓုဝဟု စွဲလမ်းဆဲမှာပင် ဖောက်လွှဲ၊ ဖောက်ပြန်ဖြစ်၏။ အတ္တဟု စွဲလမ်းဆဲမှာ ပင် အလိုမပါ ဖြစ်ချင်ရာရာ ဖြစ်၍သွား၏။

ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဥပမာတို့ကို ပြဆိုသည်ကား ပြီး၏။

၁၆-သမထနှင့်ဝိပဿနာ

အာဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါး၊ ခန္ဓကမ္မဋ္ဌာန်း ငါးပါး၊ ဤခန္ဓ ကမ္မဋ္ဌာန်းငါးပါးတွင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် မနောသဉ္ဇေတနာ ဟာရပင် တည်း၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် ဝိညာဏာဟာရပင်တည်း။ ။ဤဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအရာမည်သည် အလွန်နက်နဲ သိမ်မွေ့လှ၏။ ပြောဟော ပြသ၊ ဆုံးမ၊ သွန်သင်သောဆရာ နေရာကျလိုလှ၏။ သိသင့်သောအရာ၌ နေရာကျသိနိုင်အောင် ပြောဟောမှု ထင်မြင်အောင် အားထုတ်ရမည့် အရာ၌ နေရာကျ ထင်ကွက်၊ မြင်ကွက်ပေါ်အောင် ပြသမှုသည်ကား

ဆရာတာဝန်တည်း။ ထင်ကွက်၊ မြင်ကွက်ပေါ်ရုံမျှနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိစ္စ ခရီးရောက်နိုင်တည့်သေးသည်မဟုတ်။ ထင်မြင်အောင် အားထုတ်ရန် အချက်ကို ဆရာသွန်သင်ပြသ၍ လှလှကြီး ရိပ်မိသောအခါ အထင်၊ အမြင် နေ့စဉ်တိုးပွားစေရန် ရဟန်းဖြစ်ခဲ့အံ့။ ဆိတ်ငြိမ်ရာတောတောင် အရပ်သို့ဝင်၍ ထက်သန်သောဝီရိယဖြင့် လရည်နှစ်များ အားထုတ်မှု၊ လူဖြစ်ခဲ့အံ့။ အိမ်၌ အိမ်စီးပွားနှင့်ပင် ဘက်တွဲ၍ လရည်နှစ်များ စွဲမြဲမှု သည်ကား တပည့်၏တာဝန်တည်း။ အာနာပါနအစရှိသော သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းမျိုးသည်ကား ပြောဟောမှု အလွန်လွယ်၏။ နိမိတ်အထင် ရအောင် အားထုတ်မှု အလွန်ခဲယဉ်း၏။ အိမ်၌နေ၍ စီးပွားနှင့်ဘက်တွဲ ခြင်းငှါမရ။ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ထွက်၍ အပြင်းအထန် အားထုတ်နိုင်မှ နိမိတ်ကိုရနိုင်၏။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်မူကား ဉာဏ်အလုပ်ဖြစ်၍ လယ်လုပ်ရင်းလည်းဖြစ်နိုင်၏။ ယာလုပ်ရင်းလည်းဖြစ်နိုင်၏။ လှေသွား ရင်း၊ လှည်းသွားရင်း၊ ဝန်ထမ်းရင်း၊ ရောင်းရင်း၊ ဝယ်ရင်းအစရှိ သည်ဖြင့် အိမ်အလုပ် အိမ်စီးပွားနှင့်ဘက်တွဲနိုင်သတည်း။ ဘုရားလက် ထက်တော်၌ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပေါက်ရောက်အောင် လုပ်နိုင်သော လူသည် အလွန်နည်းလှ၏။ အိမ်၌နေ၍ အိမ်စီးပွားနှင့်ဘက်တွဲ၍ စွဲမြဲ ကြသူအလွန်များ၏။ ထိုစကားမှန်၏။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ပေါက်ရောက် သူ လူ၌အလွန်နည်းလှ၏။ ရဟန်းတို့၌သာများ၏။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ပေါက်ရောက်၍ သောတာပန် အရိယာဖြစ်ကြသူကား လူ၌အလွန်များ လှ၏။ လူသောတာပန်တထောင်ကို ရဟန်းသောတာပန်တယောက်ကျ ထား၍ ရေတွက်သော်လည်း ရဟန်းဘက်ကသာ ကုန်လေရာ၏။ လူ ဘက်က မကုန်လေရာ။ ဤမျှလောက်ပင် များရိပ်ထင်၏။ အဘယ့် ကြောင့်နည်း။ လောက၌ရှိရင်းကပင် ရဟန်းအလွန်နည်း၏။ လူကမူ မဇ္ဈိမတိုက်နှင့် အပြည့်ရှိ၏။ လူသောတာပန်လည်း ပြည့်မတတ်ပင် များလှ၏။ ထိုသို့များလှခြင်းသည်ကား အိမ်စီးပွားနှင့်ဝိပဿနာ တွဲချင် တိုင်း တွဲသာလှလေသောကြောင့်တည်း။ အယုတ်အားဖြင့် အစေခံ အိမ်ကျွန်မ အခစားကုလီပင် ဖြစ်သော်လည်း သံဝေသတိ ကောင်း ကောင်းရှိပါလျှင် ဝိပဿနာဘက်တွဲနိုင်တော့သည်သာတည်း။ လူ သောတာပန်နှင့် နတ် သောတာပန် နှိုင်းရှည့်ခဲ့မှုကား မနှိုင်းရှည့်

သာပေ၊ နတ်သောတာပန် တသိန်း၊ တသန်းကို လူသောတာပန် တယောက် ထားသော်လည်း လူကသာကုန်ရာ၏၊ နတ်ကမကုန်နိုင်ရာ၊ ဓမ္မစကြာ တရားဦးဒေသနာတွင် လူငါးယောက်သာအကျွတ်ပါ၏၊ ဗြဟ္မာ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေကျွတ်၏၊ နတ်အသင်္ချေကျွတ်၏၊ ဤနည်း မျိုးချည်းသာများ၏၊ ထို့ကြောင့် လောက၌ ဘုရားပွင့်မှုမည်သည် နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ ကျွတ်ပွဲကြီးပေတည်း၊ လူသည် အမြည်းအလျောက်မျှသာ ပါနိုင်လေသည်၊ ဤမျှသောစကားစုဖြင့် ဝိပဿနာမှုမည်သည် လူတို့ လည်း စွဲမြဲခြင်းငှါအလွန်ကောင်းလှကြောင်းကိုပြလိုရင်းစကားတည်း။

ဤတွင် ရွှေကား မုံရွာမြို့ လယ်တီ တောရဆရာ ငါသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၆၃-ခုနှစ်အတွင်း အလုံမြို့မ၏တဘက် သလ္လံာ ဝတီမြစ်ကမ်း ရွှေတောင်ဦး တောင်ထိပ်မှာ တောဝါ ကပ်ဆို နေထိုင်စဉ် ဝါတွင်းအခါ မုံရွာမြို့၊ အလုံမြို့တို့မှ လာရောက် ဆည်းကပ်ကြကုန်သော ဥပုသ်သည် ဥပသကာ အပေါင်းတို့ အား အသက်ထက်ဆုံးစွဲမြဲကြရန် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံ ယုတ်သုတ္တန် ဒေသနာတော် တို့၌လာသော အာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း လေးပါး၊ ခန္ဓကမ္မဋ္ဌာန်းငါးပါး တို့ကို ပရိညာသုံးပါး အစီအ ရင်နှင့်တကွ ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး သွန်သင်ဆုံးမအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာနဝိမိ စကားအစဉ်ကို ပညာရှိအပေါင်းတို့၏ အကျိုးငှါ စာအုပ် တင်ထား ရေးသားစီရင် အပ်သောအာဟာရဒီပနီ ဤ စာကျမ်းသစ်သည် ၎င်းနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၁-ရက် နေ့တွင် အောင်မြင်ပြီးစီးလေသတည်း။

၁၇-ဩဝါဒခဏ်း

ယခုအခါ ဥပသကာအပေါင်းတို့အား သတိသံဝေဂတရားဖြစ်ပွား စေရန် ရံဘန်ရံဘန် ပြောအပ်သော ကာဏကစ္ဆပေါပမ သုတ္တန် ဒေသနာတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြဆိုဦးအံ့၊ သတ္တဝါအပေါင်း တို့အား အပါယဒုက္ခဟုဆိုအပ်သော အပါယ်ဆင်းရဲ၏ နက်နဲပုံကို ပြတော်မူလိုက်သည်ဖြစ်၍ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌

“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ကေစ္ဆိဂ္ဂလံ ယုဂံ မဟာ-
သမုဒ္ဒေ ပက္ခိပေယျ”-

အစရှိသော ဒေသနာတော် မြတ်ကိုဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာရေး လာမည့်ဘေးကို မြော်တွေးသမှု အမြဲရှု
လေ့ရှိကြပေကုန်သော တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်း
တို့။ သေယျထာပိ၊ နှိုင်းချင့်စရာ ဥပမာဆိုသည်ရှိသော်ကား။ ပုရိသော၊
တဦးသော ယောက်ျားသည်။ ကေစ္ဆိဂ္ဂလံ၊ အပေါက်တခုသာရှိသော။
ယုဂံ၊ ရထားထမ်းပိုးတခုကို။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာအလယ်၌။
ပက္ခိပေယျ၊ ထည့်ပစ်ချထားလေရာ၏။ တမေနံ-တံ နေံ၊ ထိုထမ်းပိုးကို။
ပုရတ္ထိမောဝါတော၊ အရှေ့အရပ်မှလာသောလေသည်။ ပစ္ဆိမေန၊
အနောက်အရပ်သို့။ သံဟရေယျ၊ ပြောင်းရွှေ့မျောပါး ဆောင်သွား
လေရာ၏။ မစ္ဆိမောဝါတော၊ အနောက်အရပ်မှလာသော လေသည်။
ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့အရပ်သို့။ သံဟရေယျ၊ ပြောင်းရွှေ့မျောပါး ဆောင်
သွားလေရာ၏။ ဥတ္တရောဝါတော၊ မြောက်အရပ်မှ လာသော လေ
သည်။ ဒက္ခိဏေန၊ တောင်အရပ်သို့။ သံဟရေယျ၊ ပြောင်းရွှေ့ မျောပါး
ဆောင်သွားလေရာ၏။ ဒက္ခိဏောဝါတော၊ တောင်အရပ်မှလာသော
လေသည်။ ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်သို့။ သံဟရေယျ၊ ပြောင်းရွှေ့
မျောပါး၊ ဆောင်သွားလေရာ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမဟာ သမုဒ္ဒရာအတွင်း၌။
ကာဏော၊ မျက်စိနှစ်ဘက် အစုံပျက်သော။ ကစ္ဆပေါ၊ လိပ်ငယ်တ
ကောင်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိလေရာ၏။ သော၊ ထိုမျက်စိနှစ်ဘက်အစုံပျက်သော
လိပ်ငယ်သည်။ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာကိုသော်၎င်း။ ဝဿသဟ-
ဿဿ၊ အနှစ်တထောင်ကိုသော်၎င်း။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါမှ။
သကိံ၊ တကြိမ်။ ဥဗ္ဗုဇ္ဇေယျ၊ ဦးခေါင်းပြူကာပေါ်လေရာ၏။ ။ ဘိက္ခ-
ဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ၊ ထိုပြဆိုလတ္တံ့သော အကြောင်းအရာကို။ ကိမ-
ညထ၊ အဘယ်သို့ သင်တို့ ထင်မြင်ကြကုန်မည်နည်း။ ကာဏော၊ မျက်
စိနှစ်ဘက် အစုံပျက်သော။ သောကစ္ဆပေါ၊ ထိုလိပ်ငယ်သည်။ ကေစ္ဆိ-
ဂ္ဂလေ၊ အပေါက်တခုသာရှိသော။ အမုကသ္မိယုဂေ၊ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော
ထမ်းပိုးပေါက်၌။ ဂီဝံ၊ လည်ပင်းကို။ ပဝေသေယျအပိန၊ သွင်းမိနိုင်
မည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။

တေံ၊ ဤထမ်းပိုးပေါက် လိပ်လည်ပင်းသွင်းမိ၊ စွပ်မိရန်အရေးသည်။
 နောဟိ၊ ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိပါ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဒီဃဿ၊ အသင်္ချေ၊
 အသင်္ချေ နှစ်ရေတွက်ဆ ရှည်ကြာလှသော။ အဒ္ဓု၊ နော၊ ကာလကို။
 အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ ကဒါမိ၊ တရံတခါ။ တေံ၊ ဤထမ်းပိုး
 ပေါက် လိပ်လည်ပင်း သွင်းမိ၊ စွပ်မိရန်အရေးသည်။ ယဒိဘဝေယျ၊
 ဖြစ်သော်၊ ဖြစ်ရာပါသေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ထား
 ကြပေကုန်၏။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကာဏော၊ မျက်စိနှစ်ဘက် အ
 စုံပျက်သော။ သောကစ္ဆပေါ၊ ထိုလိပ်ငယ်တကောင်သည်။ ဧကန္တိဂ္ဂလေ၊
 အပေါက်တခုသာ ရှိသော။ ယုဂေ၊ ရထား ထမ်းပိုးတခု၌။ ဂီဝံ၊
 လည်ပင်းကို။ ပဝေသေယျ၊ သွင်းမိ၊ စွပ်မိရာသောအခွင့်သည်။ ဒိပ္ပ-
 တရံခေါ၊ အလွန်ခဲယဉ်းသည်ဟု မမည်စဘွယ် အလွန်လွယ်လှသေး၏။
 သကိံ၊ တကြိမ်တခါ။ ဝိနိပါတေန၊ အပါယ်သို့ ကျရောက်လေသော။
 ဗာလေန၊ သူမိုက်၏။ မနုဿတ္တံ၊ လူ့ ဘုံလူ့ ဘဝသို့တဖန်ပြန်လာရန်အခွင့်
 သည်။ တတော၊ ထိုလိပ်ကားကား ဥပမာထက်။ ဒုလ္လဘတရံ၊ ကြံခဲ၊
 ကြိုက်ခဲ၊ ရနိုင်ခဲလှ၏-ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်
 မူ၏။ ။တံ၊ ထိုသို့ရနိုင်ခဲမှုသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း
 ဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအပါယ်ဘုံ၌။ ဓမ္မစရိယာ၊
 သူတော်ကောင်းတရားကို ကျင့်မှုမည်သည်။ နဟိအတ္ထိ၊ မရှိတော့သည်
 သာလျှင်တည်း။ သမစရိယာ၊ ညီညွတ်ငြိမ်သက်သော သုစရိုက်တရား
 ဆယ်ပါးကို ကျင့်မှုမည်သည်။ နဟိအတ္ထိ၊ မရှိတော့သည် သာလျှင်
 တည်း။ ကုသလကိရိယာ၊ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကိုပြုရန်
 အခွင့်သည်။ နဟိအတ္ထိ၊ မရှိတော့သည်သာလျှင်တည်း။ ပုညကိရိယာ၊
 ဒါန၊ သီလစသော ပုညကြိယာ ဝတ္ထုဆယ်ပါးကို အားထုတ်မှုသည်။
 နဟိအတ္ထိ၊ မရှိတော့သည် သာလျှင်တည်း။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။
 ဧတ္ထ၊ ဤအပါယ်ဘုံ၌။ အညမညဃာတိကာ၊ နိုင်ရာ၊ နိုင်ရာ အချင်းချင်း
 ညှဉ်းဆဲမှုသည်သာလျှင်။ ဝတ္တတိ၊ အမြဲဖြစ်ပွားချေ၏။ ဒုပ္ပလဃာတိ-
 ကာ၊ အားရှိ၊ အားမဲ့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း အမှုသည်သာလျှင်။ ဝတ္တ-
 တိ၊ အမြဲဖြစ်ပွားချေ၏။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သကိံ၊ တကြိမ်။ ဝိနိ-
 ပါတေန၊ အပါယ်သို့ကျလေသော။ ဗာလေန၊ သူမိုက်၏။ မနုဿတ္တံ၊

လူ့ဘုံ၊ လူ့ဘဝသို့ ပြန်လာရန်အခွင့်သည်။ တတော၊ ထိုလိပ်ကာဏ်း ဥပမာထက်ပင်လျှင်။ ဒုလ္လဘတရံ၊ အလွန်ရဲခဲလှ၏-ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါ ဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူပေသတည်း။

ဤဒေသနာတော်မြတ် ပါဠိဝယ် အဓိပ္ပါယ် သော်ကား- ကျွန်းကြီး ၄-ကျွန်း၊ ကျွန်ငယ် ၂၀၀၀-တို့ကို အပြင်အဖို့မှ ပတ်ဝိုက်လျက် တဆက်ထည်း၊ တပြင်ထည်း တည်ရှိသော မဟာသမုဒ္ဒရာ ကြီးသည် အောက်သို့ အနက်အားဖြင့် ယူဇနာပေါင်း ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်ရှိ၏။ အတွင်း၊ အပြင်၊ အနံအားဖြင့် ယူဇနာပေါင်း ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်ရှိ၏။ ပတ်လည် အဝန်း၊ အလျားအားဖြင့် ယူဇနာပေါင်း သုံးသန်း၊ ခြောက်သိန်း၊ တသောင်း၊ နှစ်ထောင်၊ တရာ၊ ငါးဆယ်ရှိ၏။ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၏ တောင်ဘက်မျက်နှာ သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်၌ တခုသော အပေါက်ရှိသော ရထားထမ်းပိုးတခုကို ချထားရာ၏။ ယင်းထမ်းပိုးသည် အရပ်လေးမျက်နှာမှလာသော လေတို့ဖြင့် ရောက်မိ၊ ရောက်ရာ အရပ်လေးမျက်နှာ လွင့်ပါး မျောပါး၍ နေလေရာ၏။ ။ ဥတ္တရကုရု အမည်ရှိသော မြောက်ကျွန်း၏ မြောက်ဘက် မျက်နှာ သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်၌ မျက်စိနှစ်ဘက် အစုံပျက်သော လိပ်ငယ်တခု သည်ရှိရာ၏။ ယင်းလိပ်ငယ်သည်လည်း သမုဒ္ဒရာအတွင်း၌သာရောက်မိ၊ ရောက်ရာ အရပ် ၄-မျက်နှာသွား၍ နေရာ၏။ အနှစ်တရာ၊ အနှစ်တထောင်ကို လွန်သောအခါမှ ရေပေါ်အပြင်သို့ တကြိမ်တခါ ပေါ်လာရာ၏။ ချစ်သားရဟန်းတို့... ဤလိပ်ငယ်နှင့် ဤထမ်းပိုးသည် ရောက်မိ၊ ရောက်ရာသွားလာမျောပါး၍ နေကြလေရာ တရံတခါ၌ ကြိုကြိုက် တွေ့ဆုံသဖြင့် ထမ်းပိုးပေါက်သို့ လိပ်၏ဦးခေါင်းလည်ပင်း သွင်းမိရာသော အခွင့်သည် ကြိုကြိုက်နိုင်ပါမည်လော-ဟုမေးတော်မူ၏။ ။ ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးလှသောမြတ်စွာဘုရား... ထိုသို့ ကြိုကြိုက်နိုင်ရာသော အခွင့်သည် မရှိပါ။ သို့ရာတွင် ထိုလိပ်ငယ် ထိုထမ်းပိုးတို့သည် ဝိဝေဒဌာယီ တကမ္ဘာပတ်လုံး မပျက်မဆုံး တည်ကြပါမူကား အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေ အနှစ်များစွာကြာမြင့်သောအခါ တကြိမ်တဖန် ကြိုကြိုက်သော် ကြိုကြိုက် ရာပါသေးသည်ဘုရား-ဟုလျှောက်ထားကြပေကုန်၏။

ချစ်သားရဟန်းတို့... ဤလိပ်ငယ်နှင့်ထမ်းပိုးတို့၊ တိုးမိ၊ တိုက်မိ၊ စွပ်မိ ရာသော အခွင့်သည်ခဲယဉ်းလှသည်ဟု မဆိုလောက်သေးချေ။ ဤလူ့ ပြည်မှ စုတေ့ သေလွန်၍ အပါယ်ဘုံသို့ တကြိမ်တခါ ကျရောက်သော သူသည် ဤလူ့ပြည်သို့တဖန်ပြန်လာနိုင်ရာ အခွင့်သည်မူကား ထိုထက် အဆရာ၊ ထောင်မကခဲယဉ်းလှ၏-ဟူ၍ငါဘုရားဟောတော်မူ၏။ အဘယ့်ကြောင့် အဆရာ၊ ထောင်မက ခဲယဉ်းလှလေသနည်းဟူမူကားလူ့ပြည် သို့ တဖန်ပြန်လာရန်အခွင့်မည်သည် မရဏာသန္ဓေ အခါ၌ဒါနကုသိုလ် ကို စော၍သေလွန်သောသူ၊ သီလကုသိုလ်ကိုစော၍ သေလွန်သောသူ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ကိုစော၍ သေလွန်သော သူတို့သည်သာလျှင် လူ့ပြည် သို့ တဖန် ပြန်လာနိုင်ကုန်သည်။ အကုသိုလ်ကိုစော၍ သေလွန်သောသူ ဟူသမျှတို့သည် အပါယ်သို့သာကျရောက်ရကုန်သည်။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်ဘုံ အပါယ်ဘဝတို့မည်သည် ပါရမီ ရင့်သန်ပြီး သော အလောင်းတော်ကြီးများကို ချန်လှပ်၍ ဒါနမှန်း သိကြသည် လည်း မဟုတ်ကုန်၊ သီလမှန်း သိကြသည်လည်းမဟုတ်ကုန်၊ ဘာဝနာ မှန်းသိကြသည်လည်း မဟုတ်ကုန်၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး နိုင်ရာ၊ နိုင်ရာ အားရှိ၊ အားမဲ့ နှိပ်စက် သတ်ညှစ်၍စားသောက်ကြကုန်သော တိရစ္ဆာန်မျိုးတို့မှာလည်း ဒေါသ စိတ်အမြဲ တည်လျက် နေ့ရက် ကုန်ကြလေကုန်၏။ ထိုမှ တပါးသော တိရစ္ဆာန်မျိုးတို့မှာလည်း လောဘစိတ်၊ မောဟစိတ် အမြဲတည်လျက် နေ့ရက် ကုန်ကြကုန်၏။

ပြိတ္တာဘုံ၊ အသုရကာယ်ဘုံတို့၌ ဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့သည် ငတ် မွတ်ခြင်း၊ ဆာလောင်ခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း၊ ကျင်နာခြင်း အမျိုးမျိုးသောဒုက္ခ ဘေး၊ ဒုက္ခဒဏ်တို့ကို တရံစေအမြဲခံစားကြရကုန်သည်ဖြစ်၍ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿစိတ်တို့သည် အမြဲတည်ကုန်လျက် နေ့ရက်၊ နှစ်၊ လ ကုန်ကြရကုန်၏။ ငရဲဘုံ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့သည်လည်း ထိုအတူ အနှစ်တသိန်း၊ တသန်းစသော ကာလပတ်လုံး ထွက်သက် တရှု၊ ဝင်သက်တရှိုက်မျှ ချမ်းသာသူခံကိုမရကြကုန်မူ၍ မမြင်ဝံ့၊ မရှုဝံ့၊ တွန့်တွန့်လူး၊ ဖြတ်ဖြတ်လူး၊ အထူးထူး အထွေထွေသော သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿစိတ်တို့သည် အမြဲတည်ရှိကုန်လျက် နေ့ရက်

နှစ်လ ကုန်ကြရလေကုန်၏။ ။တခု၊ တခုသော ဘဝ၌ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး မကောင်းသော စိတ်တို့သည်သာလျှင် မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ပွား၍နေကြကုန်သောထိုအပါယ်ဘုံသားတို့အား လူ့ဘုံ လူ့ဘဝသို့ တဖန် ပြန်နိုင်ရန် ကောင်းသောနှလုံးနှင့် သေဆုံးရသည် ဟူ၍ မရှိနိုင်ကြလေကုန်၊ တဘဝထက် တဘဝ ကုသိုလ်ကောင်းမှုနှင့် ဝေးကွား၍၊ ဝေးကွာ၍ တဘဝထက် တဘဝ မကောင်းမှုအကုသိုလ် ဝန်လေး၍၊ ဝန်လေး၍ သွားကြလေကုန်တော့သည်၊ အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေ မရေမတွက်နိုင်သော ငရဲမျိုးတို့တွင် မြစ်ရေအယဉ်သည် နိမ့်ရာအရပ်သို့ အမြဲစီးဆင်းသကဲ့သို့ နက်သည်ထက် နက်သော ငရဲမျိုးတစ်ခုသို့သာ အစဉ်အတိုင်း တဘဝထက် တဘဝ မြုပ်၍၊မြုပ်၍ နစ်၍၊ နစ်၍သာ သွားကြလေကုန်တော့သည်။ ။ထိုအတူ အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေ မရေတွက်နိုင်သော ပြိတ္တာမျိုး၊မရေတွက်နိုင်သော အသုရကာယ်မျိုး၊မရေတွက်နိုင်သော တိရစ္ဆာန်မျိုးတို့၌လည်း တကြိမ်ကျမိလျှင် တဘဝထက်၊ တဘဝ မြုပ်၍၊ မြုပ်၍ နစ်၍၊ နစ်၍သာ သွားကြလေကုန်တော့သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ အပါယ်သို့ တကြိမ်ကျလေသောသူ၏ လူ့ပြည်သို့ တဖန် ပြန်လာရာ၌ အခွင့်သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော လိပ်ကာဏ်းဥပမာထက်ပင် အဆ ရာ၊ထောင်မက ခဲယဉ်းလှချေသည်-ဟူ၍ ထိုဒေသနာတော်မြတ်ပါဌ်ဝယ် အဓိပ္ပါယ် လာချေသည်။ ။ဤသို့လာသော ဒေသနာတော်မြတ်ကို အဆင့်ဆင့် နှလုံးသွင်းမိကြကုန်သော တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် အလွန်ရခဲလှစွာသော မနုဿတ္တဒုလ္လဘ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒုလ္လကိုရကြကုန်ပြီးမှ တဖန်အပါယ်သို့ ကျရောက်ကြကြောင်း မကောင်းသော ကာယကံမှု၊ မကောင်းသော ဝစီကံမှု၊ မကောင်းသော မနောကံမှုများကို ဝေးသည်ထက် ဝေးလေအောင် ကြဉ်ရှောင်ပယ်ခွါ၍ ယခုဘဝစုတွေမနေ သေလွန်ကြသောအခါ စာတုမဟာရာဇ်၊ကာဝတိံသာ အစရှိသော နတ်ရွာသုဂတိဘဝများသို့ လားရာ၊ လားကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ကာယကံမှု၊ ကောင်းမြတ်သော ဝစီကံမှု၊ကောင်းမြတ်သော မနောကံမှုတို့ကိုသာ ခိုင်မြဲစွာ စိတ်ထားနှင့် ပွားများကြကုန်ရာသည်။ ။ယခုအခါဝယ် နတ်ရွာသုဂတိဘဝများသို့ လားကြရာ၌

အခွင့်ရောက်ကြရန် အခွင့်သင့်မြတ်သည့်အကြောင်းကို ကောင်းစွာပြဆိုဦးအံ့။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ရောက်၍ အကျွတ်ရကြကုန်သော အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေ မရေ မတွက်သာ များလှစွာကုန်သော သာဝတ္ထိပြည်သူ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူ အစရှိကုန်သော တိုင်းကြီးသောဥသမဇ္ဈိမတိုက်သား ဘုရားသားတော်၊ သမီးတော် အပေါင်းတို့တွင် ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်သောသူတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာရှိကြကုန်သည်။ သောတာပန်ဖြစ်၍၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်၍ နတ်ပြည်သို့ သွားသောသူတို့သည်မူကား ယခုအခါစာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှာ အပြည့်ရှိကြကုန်သည်။ တာဝတိံသာမှာ အပြည့်ရှိကြကုန်သည်။ ယာမာဘုံမှာ အပြည့်ရှိကြကုန်သည်။ တုသိတာဘုံမှာ အပြည့်ရှိကြကုန်သည်။ နိမ္မာနရတိဘုံမှာ အပြည့်ရှိကြကုန်သည်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဘုံမှာ အပြည့်ရှိကြကုန်သည်။ ထိုအတူ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ပြီးနောက် မဇ္ဈိမသာသနာအနှစ် သုံးရာခန့်အတွင်းမှာ အကျွတ်ရကြကုန်သော အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေ မရေတွက်သာ များလှစွာကုန်သော ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူ၊ ဝေသာလီပြည်သူ၊ ပါတလိပုတ်ပြည်သူ အစရှိကုန်သော မဇ္ဈိမတိုက်သား ဘုရားသားတော်၊ သမီးတော် အပေါင်းတို့သည်၎င်း၊ သီဟိုဠ်သာသနာ အနှစ် ခုနစ်ရာခန့်အတွင်းမှာ အကျွတ်ရကြကုန်သော အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေ မရေတွက်သာများလှစွာကုန်သော သီဟိုဠ်ကျွန်းသူလူရှင်အများ ဘုရားသားတော်၊ သမီးတော် အပေါင်းတို့သည်၎င်း ယခုအခါ စာတုမဟာရာဇ် အစရှိသော နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်ရွာသူဂတိဘုံမှာ အပြည့်ရှိကြကုန်သည်။ သာသနာတော် ငါးထောင်အတွင်း၌ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုလေးမြတ်၍ နတ်ရွာသူဂတိဘဝသို့ ရောက်လာကြကုန်သော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့ကို မြော်လင့်စောင့်စား၍ နေနှင့်ကြပေကုန်၏။

သာသနာတော်တွင်းမှ စုတွေ့၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြလေကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် ရောက်ရာနတ်ပြည်၌ရှိနေကြကုန်သော သာဝတ္ထိပြည်သူ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူ အစရှိကုန်သော မဇ္ဈိမတိုင်းသူ ရှင်၊ လူ

အများ ဘုရားသားတော်၊ သမီးတော် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အရိယာသူမြတ် နတ်သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်း ကြရကုန်လတ္တံ့။ ။ ထိုအခါ သက်တော်ထင်ရှားရှိသော မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဘုန်းတန်ခိုးတော်၊ ကြက်သရေတော်တို့ကို အသက်ထက် ဆုံးကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ကြည်ညိုလေးမြတ် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်၍ လာ ကြကုန်သော ထိုအရိယာသူမြတ် နတ်သူတော်ကောင်းတို့၏တအုန်း အုန်း၊ တညံ့ညံ့ တရံမဆိတ် ပြောဆိုကြသော ဘုရား ဂုဏ်ကျေး ဇူးတော်၊ တရား ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် အစရှိသော အရိယာသံဃာတော်မြတ်တို့၏ ဂုဏ် ကျေးဇူးတော်များကို ကြားနာကြရကုန်သဖြင့် သက်တော်ထင်ရှား ရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ကြရကုန်ဘိသကဲ့သို့၊ တရား တော်ကို ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ကြရကုန်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြရကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါ ဤလူ့ရွာ ဤဘဝက သီလသိက္ခာ ပညာဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံ ကြပေကုန်သော ရှင်လူအပေါင်းသူတော်ကောင်းတို့သည် တလ၊ တလ လျှင် ရှစ်ကြိမ်၊ ရှစ်ကြိမ် သုဓမ္မာစရပ် နတ်သဘင် အစည်းအဝေးမှာ ဓမ္မကထိက ဗြဟ္မာမင်း၊ ဓမ္မကထိကနတ်မင်း၊ သိကြားမင်းတို့သည် အစဉ်ထာဝရ ပြောဟောကြသော ဓမ္မကထာ ဒေသနာတရားကို ကြားနာကြရကုန်သဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန် ထုတ်ချောက် လင်းလင်းပေါက်လျက် အောက်သို့တဖန် နောက်မပြန်သောဘုံစဉ်စံ အရိယာသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြ ရကုန်လတ္တံ့။ ယခု ဘုရားသာသနာမှာပင် ကျွတ်တမ်းဝင်ပြီးသော ဘုံစဉ်စံ အရိယာ ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ်တို့ အသင်းသို့ တလုံးထည်း ပါဝင်ကြရကုန်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် မြတ်၌—

တဿ တတ္ထ သုခိနော ဓမ္မပဒါနိ ပလဝန္တိ၊ ဒန္ဓော ဘိက္ခဝေ
သတုပ္ပါဒေါ၊ အထခေါ သော သတ္တော ခိပ္ပမေဝ ဝိသေသ
ဘာဂီ ဟောတိ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့.....။ တဿ၊ ထိုဤလူ့ပြည်မှစုတွေ၍ နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ရလေသော သီလသိက္ခာ ပညာဗဟုသုတနှင့်ပြည့်စုံသော သူအား။ တတ္ထ၊ ထိုရောက်လေရာရာ နတ်တို့ရွာ၌။ သုခိနော၊ ကိုယ်၊စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မပဒါနိ၊ လူတို့ရွာက လေ့လာ မှတ်သားသင်ကြားပို့ချကြားနာခဲ့ရကုန်သောဓမ္မအစုတို့သည်။ ပလ-ဝန္တိ၊ အိပ်ပျော်ယောက်ျား နိုးသောလားသို့ ဖွားဖွားပေါ်ကြ လေကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သတုပ္ပါဒေါ၊ သတိရမှုသည်။ ဒန္ဓော၊ နှေး ရာသေး၏။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သောသတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါ သည်။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာသာလျှင်။ ဝိသေသဘာဂီ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ် ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ပျံ့ပျူး တရားထူးကို တူးနိုင်၊ ယူနိုင်၊ ပေါက်ရောက်နိုင် သောအဘို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤဒေသနာတော်မြတ် ပါဠိဝယ် အဓိပ္ပါယ်သော်ကား ယခုအခါ သာသနာတော်တွင်း၌ သီလသိက္ခာ ပညာဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံကြ သသူ ရှင်၊ လူအပေါင်းတို့သည် ဤလူ့ပြည်မှ စုတွေမနေသေလွန်သည် ၏ အခြားမဲ့မှာ နတ်ရွာသုဂတိဘုံ၌ဖြစ်ကြကုန်သည်ရှိသော် လူ့ပြည်က ပို့ချသင်ကြား မှတ်သားလေ့လာ ကြားနား ဆောင်ရွက်ခဲ့ဘူးကြ ကုန်သော ဝိနည်း၊ သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဂါထာ၊ စုဏ္ဏိယ ဒေသနာဓမ္မတို့ သည် အိပ်ပျော်ယောက်ျား နိုးသောလားသို့ ဖွားဖွားပေါ်လာကုန်၏။ ထိုအခါ ဤလူ့ဘဝက လေ့ကျက်ခဲ့ဘူးသော ထိုတရားတို့ကို မိမိ အလိုလိုဆင်ခြင်သုံးသပ်၍သော်လည်းမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ထုတ် ချောက် ပေါက်ရောက်ကြလေကုန်၏။ အဖော်အပေါင်း နတ်ကောင်း၊ နတ်မြတ်အရိယာသမ္မာဒေဝတို့ ဆုံးမတိုက်တွန်းပြညွှန်းပြောဟောသော တရားစကားကို ကြားနာ၍သော်လည်း မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန် ထုတ်ချောက်ပေါက်ရောက်ကြလေကုန်၏။ တလရှစ်ခါ သုဓမ္မာစရပ် နတ်သဘင် အစည်းအဝေးမှာ ဓမ္မကထိက ဗြဟ္မာမင်း၊ ဓမ္မကထိက နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းတို့ ဟောကြားသောသုတ္တန်တရားကိုကြားနာရ၍ သော်လည်း မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန် ထုတ်ချောက် ပေါက်ရောက် ကြလေကုန်၏။ လူ့ပြည် လူ့ရွာ၌မူကား အနှစ်ငါးထောင်မျှသာ မဂ် တံခါး၊ ဖိုလ်တံခါး၊ နိဗ္ဗာန်တံခါး ဟင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိချေ၏။ သာသ

နာ သက္ကရာဇ် အနှစ်ငါးထောင် လွန်သောအခါ လူတို့ရွာ၌ မင်တံခါး၊
ဖိုလ်တံခါး၊ နိဗ္ဗာန်တံခါးပိတ်၏။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်တို့ရွာ၌
မူကား နှစ်ပေါင်းတွက်ရေ ဣဇေမက ဘုရားသာသနာ အရိယာခေတ်
တည်ထွန်းလျက် မင်တံခါး၊ ဖိုလ်တံခါး၊ နိဗ္ဗာန်တံခါးပွင့်လျက်ပင်ရှိ
လေ၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌မူကား နှစ်ပေါင်းတွက်ရေ အသင်္ချေမက ဘုရား
သာသနာ အရိယာခေတ် တည်ထွန်းလျက် မင်တံခါး၊ ဖိုလ်တံခါး၊
နိဗ္ဗာန်တံခါးပွင့်လျက်ရှိပေ၏။

ယခု ဘုရားသာသနာဝယ် လူအဖြစ်နှင့်ကျွတ်တမ်းမဝင်နိုင်သော
သူတို့သည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြသည်ရှိသော် နတ်အဖြစ်နှင့် ကျွတ်
တမ်းဝင်နိုင်ကုန်၏။ နတ်အဖြစ်နှင့် ကျွတ်တမ်းမဝင်နိုင်သောသူတို့သည်
ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြကုန်သည်ရှိသော် ဗြဟ္မာအဖြစ်နှင့် ကျွတ်တမ်း
ဝင်နိုင်ကုန်၏-ဟူ၍ ဒေသနာတော်မြတ်ပါဌ်ဝယ် အဓိပ္ပါယ် လာချေ
သည်။

ဤသို့လာသော အပါယ်ဒုဂ္ဂတိလမ်း၏ နက်နဲသော အခြင်းအရာ၊
နတ်ရွာသုဂတိလမ်း၏ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော
အခြင်းအရာ ဒေသနာနှစ်ပါးကို ကြားနာကြရကုန်သော တရားနာ
ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် အပါယ်သို့တကြိမ်ကျက
တဘဝထက် တဘဝ ဒါနနှင့်ကွာဝေး၊ သီလနှင့်ကွာဝေး၊ ဘာဝနာနှင့်
ကွာဝေးပြီးလျှင် အကုသိုလ်မကောင်းမှု ဒုစ္စရိုက်အညစ်အကြေး တ
ဘဝထက် တဘဝ ဝန်လေး၍ နက်သည်ထက် နက်သော ငရဲဘဝ
ပေါင်း အသင်္ချေ၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝပေါင်း အသင်္ချေ၊ ပြိတ္တာဘဝပေါင်း
အသင်္ချေ၊ အသုရကာယ်ဘဝပေါင်း အသင်္ချေ အဆင့်ဆင့်၊ အသုတ်
သုတ် မြုပ်သည်ထက် မြုပ်လေ၍လူ့ပြည်နှင့် ဝေးသည်ထက် ဝေး
သဖြင့် မေတ္တေယျသုံးလူ့မင်း ဖြစ်ပွင့်သည့်အခင်းကို သတင်းမျှ
မကြားရသော အပါယ်ဘေး နက်နဲသည့်အရေးကို မြော်တွေးကာ
ထောက်ဆ အကြောက်ကြီး ကြောက်ကြ၍ နောက်ဘဝ အခါ၌
နတ်ရွာသို့ ရွှေ့ပြောင်း အရိယာနတ်ကောင်းတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်း
၍ တဖန် ပြည်နိဗ္ဗာန်အမှူး နတ်ရွာက ကူးကြရအောင် ထူးမြတ်
သည့်အခါဝယ် အာဇီဝဌမက ကျင့်သိက္ခာသီလနှင့် သုံးဝသော သရ

ဏဂုံ ဘာဝနာသုံးစုံကို စိတ်အာရုံဖွဲ့တွယ်လျက် သုံးဆယ်နှင့် ခုနစ်ပါး
ဗောဓိပက္ခိယတရားများကို နှုတ်ဖျားမှာတွတ်တွတ် တသက်လုံး အံ
ရွတ်၍ ဝဋ်ဒုက္ခသံသရာက တခါထည်းထပြီးလျှင် အမတဆိတ်ငြိမ်
ဝိသုဒ္ဓိစံအိမ်သို့ တရှိန်ထည်းထုတ်ချောက် နတ်ရွာက ရောက်ကြရ
အောင် လုံလောက်စွာ တရားများကို ပွားများ အားထုတ်ကြကုန်ရာ
သည်။

[သြဝါဒအခန်းပြီး၏။]

နိဂုံး

တ္ထောဝတာစ—

နဒီသဝန္တိသောမ္ဘေဟိ၊ ပရိက္ခိတ္တော သမန္တတော။
ကုဋဗာဟကန္တရေဟိ၊ ဒုမဂစ္ဆဒိဇာလယော။ ။

ထူပဂုဟာ သောပါဏေဟိ၊ သောဘိတော ယေသ ပဗ္ဗတော။
နာတိဒူရေ ပရိက္ခိတ္တော၊ ဂါမေဟိစ သမန္တတော။
ဝသတာ တတ္ထ ရစိတာ၊ သော အာဟာရ ဒီပနီ။ ။

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှသော စကားရပ်အလုံးစုံဖြင့်။
ယေသ ယော- သေပဗ္ဗတော၊ အကြင်ရွှေတောင်ဦး အမည်ရှိသော
တောင်ကို။ နဒီသဝန္တိ သောမ္ဘေဟိ၊ မြောက်ဘက်တောင်ခြေ၌ ဦးခိုက်
၍ အရှေ့ဘက်တောင်ခြေကို ပတ်ဝိုက်ပြီးလျှင် တောင်မျက်နှာအရပ်
သို့ စီးသွားသော သလ္လာဝတီမြစ်ကြီး၊ ဦးခိုက်ရာဌာနမှထွက်၍မြောက်
ဘက် တောင်ခြေတလျှောက် စီးသွားသော ရေယဉ်ချောင်း၊ ထိုချောင်း
၏ သက်ဝင်ရာဖြစ်သော သယံဇာတ အင်းကြီး၊ ဤအလုံးစုံတို့သည်။
သမန္တတော၊ အရှေ့၊ အနောက်၊ မြောက်ဘက်တစ်ဝှမ်း ထက်ဝန်းကျင်မှ။
ပရိက္ခိတ္တော၊ ဝန်းရံအပ်၏။ ကုဋဗာဟကန္တရေဟိ၊ တောင်ထွက်၊
တောင်ငူ၊ တောင်ပူစာအမျိုးမျိုး၊ တောင်စွယ်၊ တောင်စောင်း၊ တောင်
လက်မောင်း အမျိုးမျိုး၊ နှစ်ခု၊ နှစ်ခုသောတောင်စွယ်တို့၏ အကြား၊ အ
ကြား၌ အလွန်နက်လှစွာသော သစ်ပင်၊ ချုံနွယ်တို့ဖြင့် ခြယ်လယ်ယှက်
မှေးလျက် အေးချမ်းသာယာစွာသော ရှိရိုး၊ ချင်းမြောင်၊ တောင်ချောက်၊

တောင်ကြား အပေါင်းတို့သည်။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ပရိက္ခိတ္တော၊ ဝန်းရံအပ်၏။ ဒုမဂ္ဂစ္ဆိဇာလယော၊ ဥတုသုံးပါးအား လျော်သော အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးကို ဆောင်ကြကုန်သော သစ်ပင်ချုံ နွယ်အပေါင်း၊ ထိုသစ်ပင်ချုံနွယ်တို့၌ စမ္ပယ်ကွန့်မြူးကာ နေကြကုန်သော ကျေးငှက်အပေါင်းတို့၏ နေရာလည်းဖြစ်၏။

ထူပဂုဟာသောပါဏေဟိ၊ နှစ်စဉ်အမြဲ ပွဲရအကျော် ရွှေတောင်ဦး အမည်ရှိသော စေတီတော်ကြီးနှင့်တကွ ထိုထိုတောင်ထွတ်တောင်ငူ၌ တည်ရှိသော စေတီပုထိုးအမျိုးမျိုး၊ ရဟန်းသူတော်၊ ရသေ့သူတော်၊ လူသူတော်တို့ နေပျော်ကိန်းအောင်းရာ အစဉ်ထာဝရ ရှိနေသော ကျောက်ဂူ၊ ကျောက်လိုဏ်အမျိုးမျိုး၊ တောင်ထိပ်စေတီတော်ကြီးမှ လေးမျက်နှာဖြာဆင်းသော အဌ်စောင်းတန်း၊ ကျောက်စောင်းတန်း အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်။ သောဘိတော၊ အလွန်တင့်တယ်လှ၏။

နာတိဒူရေ၊ ငါးရာတွင်းခရီး သုံးမတ်ခရီးထက်ပိုမို၍ မဝေးလှသော အရပ်၌။ ဌိတေဟိ၊ တည်ရှိကြကုန်သော။ ဂါမေဟိစ၊ အကြီး၊ အငယ် အသွယ်သွယ်သော ဂေါစရဂါမ် ဆွမ်းခံရွာတို့သည်လည်း။ သမန္တတော၊ တောင်နှင့်အနောက် မြောက်ဘက်တစ်ဝှမ်း ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ပရိက္ခိတ္တော၊ ဝန်းရံအပ်၏။

[သင်္ဘောဆိပ်၊ မီးရထားဆိပ်ဖြစ်သော အလုံမြို့မအစရှိသော အရှေ့ဘက်ကမ်းစဉ်တလျှောက် မြို့ရွာများသည် မျက်စိဥပစာ မကွာခရီး အလွန်ပင်နီးသော်လည်း သလ္လာဝတီမြစ် ခြားဆီးလျက်ရှိနေသောကြောင့် အရှေ့မျက်နှာ မြို့ရွာဂေါစရဂါမ်များကို မဆိုလိုက်သည်။]

တတ္ထ၊ ထိုရွှေတောင်ဦးတောင်ထိပ် ဝါဆိုကျောင်း၌။ ဝသတာ၊ နေ့ခါကျောက်ဂူ၊ ညဉ့်မူစင်္ကြံ၊ လေးတန်ယာပထ၊ မျှတမှီတင်း သီတင်းသုံးနေသော မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာ ငါသည်။ သောအာဟာရဒီပနီ၊ “အာဟာရဒီနီ” ဤစာကျမ်းသစ်ကို။ ရစိတာ၊ ၆၃-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၁-ရက်နေ့တွင် စီရင်ပြီးပြတ် အဆုံးသတ်သတည်း။

သီလဝိနိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ငါးပါးသီလ၏ နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်း

နမတ္ထုဗုဒ္ဓဿ။ ။ နိစ္စသီလ, အနိစ္စသီလနှစ်ပါးတို့၏ အထူးအပြား
ကို ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်ချက်။

ဂဟဋ္ဌသီလံနာမ ဥပါသက ဥပါသိကာနံ နိစ္စသီလဝသေန
ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ၊ သတိ ဝါ ဥဿာဟေ ဒသ၊ ဥပေါသ-
ထင်္ဂဝသေန အဋ္ဌ၊ ဣဒံ ဂဟဋ္ဌသီလံနာမ။
[ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ။]

[ဤပါဌ၌ နိစ္စသီလဝသေနပုဒ်ကို ဒသ-၌လိုက်စေ။ ။ ဥပေါသထင်္ဂ-
ဝသေနပုဒ်ကား-နိစ္စသီလဝသေနပုဒ်ကို နှစ်စေ၏။ ။ သိက္ခာပဒါနိပုဒ်ကို
ဒသပုဒ်, အဋ္ဌပုဒ်တို့၌ လိုက်စေ။]

ဂဟဋ္ဌသီလံနာမ၊ ဂဟဋ္ဌသီလမည်သည်ကား။ ဥပါသက ဥပါသိ-
ကာနံ၊ ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့၏။ နိစ္စသီလဝသေန၊ နိစ္စသီလ၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဝါ သိက္ခာပဒါနိ၊ ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်
လည်းကောင်း။ ဥဿာဟေ၊ စွမ်းနိုင်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ နိစ္စသီလ-
ဝသနေ၊ နိစ္စသီလ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒသဝါ သိက္ခာပဒါနိ၊ ဆယ်ပါးသော

သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဥပေါသထင်္ဂဝသေန၊ ဥပုသ်အင်္ဂါ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤသုံးမျိုးသည်။ ဂဟဋ္ဌသီလံနာမ၊ ဂဟဋ္ဌသီလမည်၏။ ။
[ဤသို့ အပြည့်အစုံ အနက်ပေး။]

နိစ္စသီလသည် ငါးပါးတရပ်၊ ဆယ်ပါးတရပ် ဤသို့နှစ်ရပ်ထွက်သောကြောင့် ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငါးပါးနိစ္စနှင့်ထိုက်တန်သော ဂဟဋ္ဌလူတမျိုး၊ ဆယ်ပါးနိစ္စနှင့်ထိုက်တန်သော ဂဟဋ္ဌလူတမျိုးဟူ၍ ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူနှစ်မျိုးကိုလည်းသိအပ်၏။ ။ ငါးပါးနိစ္စနှင့် ထိုက်တန်သူ လူတမျိုးဆိုသည်ကား အဝတ်ဖြူ၊ အဝတ်ကြောင် အစရှိသော ပကတိလူဝတ်ကို ဝတ်သောလူမျိုးတည်း။ ။ ဆယ်ပါးနိစ္စနှင့်ထိုက်တန်သူ လူတမျိုးဆိုသည်ကား ပကတိလူဝတ်မျိုးကိုပယ်စွန့်၍ ညောင်ခေါက် အစရှိသောဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကိုဝတ်သော ပဗ္ဗဇိတ အသွင် တစိတ်၌တည်သောလူမျိုးတည်း။

ဥပေါသထင်္ဂဝသေနပုဒ်ဖြင့် နိစ္စသီလဝသေနပုဒ်ကို နှစ်စေသောကြောင့် ရှစ်ပါးမူကား အနိစ္စဟု သိအပ်၏။ ငါးပါး၊ ဆယ်ပါးတို့ကား နိစ္စ၊ ရှစ်ပါးကား အနိစ္စ၊ ဤသို့ နိစ္စ၊ အနိစ္စ နှစ်မျိုးဖြစ်၏။ ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူနှစ်မျိုးတို့တွင် ပကတိလူဝတ်နှင့်နေကြသော လူသာမညတို့၌ ငါးပါးသည် နိစ္စဖြစ်၏။ ရှစ်ပါးသည် အနိစ္စဖြစ်၏။ ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကိုဝတ်သော လူဝိသေသတို့၌မူကား ဆယ်ပါးသည် နိစ္စဖြစ်၏။ ရှစ်ပါးသည် နိစ္စဆယ်ပါး၌ အတွင်းဝင်လေ၏။ ။ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးဆိုရာတို့၌လည်း နိစ္စငါးပါးသည် အတွင်းဝင်လျက်ရှိလေသောကြောင့် နိစ္စငါးပါးမှကြွင်းကုန်သော အင်္ဂါတို့အတွက်နှင့်သာ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးကို အသီးဆီရလေသည်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ . အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော ဗြဟ္မစရိယ မှသည် နိစ္စငါးပါး၌ အတွင်းဝင်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးတို့၏သဘောကို ပြဆိုရာအချက်တို့၌ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ အင်္ဂါမှလွတ်သော အဗြဟ္မစရိယမှုကိုသိလေ။

ငါးပါးသည် သဘာဝအားဖြင့် နိစ္စမျိုးသာဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အားဖြင့်မူကား အနိစ္စလည်းဖြစ်၏။ သဘာဝအားဖြင့် အဘယ်သို့ နိစ္စမျိုးသာဖြစ်သနည်းဟူမူကား သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသော

ငါးပါးသောအမှုသည် ဘယ်အခါမှာမှ ပြုထိုက်သောအမှုမျိုးမဟုတ်
လေရကား ထိုငါးပါးတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းအမှုသည် သဘာဝ အား
ဖြင့် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့အား ခပ်သိမ်းသော အခါ၌ အစဉ်
ထာဝရမြဲထိုက်သောသဘောရှိ၏။ ဤကားငါးပါးသည် သဘာဝအား
ဖြင့် နိစ္စမျိုးဖြစ်ပုံတည်း။ ထိုငါးပါးသည် အဘယ်သို့ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ
အားဖြင့်အနိစ္စဖြစ်သနည်းဟူမူကားထိုငါးပါးကိုအမြဲမစောင့်ထိန်းနိုင်
သောသူသည် ရံဖန် ရံခါခံယူ၍ စောင့်ထိန်းလိုလျှင် စောင့်ထိန်းရ၏။
ဤကား ထိုငါးပါးသည် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် အနိစ္စဖြစ်ပုံတည်း။

ထိုနှစ်ပါးတွင် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယသည်ကား ပဓာနမဟုတ်။ သဘာဝ
သည်သာ ပဓာနဖြစ်လေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ သဘာဝကိုသာ
ပဓာနပြုသောအားဖြင့် ငါးပါးသီလကို နိစ္စအဘို့၌သာ ပြဆိုကြပေ
ကုန်သည်။

ငါးပါးသီလ၏နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်းပြီး၏။

ဆယ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်း

ဆယ်ပါးသည်လည်း သဘာဝအားဖြင့်နိစ္စမျိုးသာဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာ-
သယအားဖြင့်မူကား အနိစ္စလည်းဖြစ်၏။ နိစ္စလည်းဖြစ်၏။

ဆယ်ပါးသည် သဘာဝအားဖြင့် အဘယ်သို့ နိစ္စမျိုးသာဖြစ်သနည်း
ဟူမူကား ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်ကို ဝတ်သောဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူဝိသေသ
တို့အား ဇာတရူပ ရဇတ ပဋိဂ္ဂဟဏတိုင်အောင်သော ဆယ်ပါးသော
အမှုတို့သည် အဘယ်အခါမှာမှ ပြုခြင်းငှါမထိုက်သော အမှုတို့ပေ
တည်း။ ပြုခဲ့လျှင် အဝတ်အသွင်နှင့်မတန်သောကြောင့် ပညာရှိသူ နတ်၊
လူအပေါင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ဘွယ်သော ညှိုးနွမ်းခြင်း၊ ညစ်နွမ်းခြင်း အပြစ်သို့
ရောက်လေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆယ်ပါးသည် ထိုသူအား ထိုအဝတ်
အသွင်နှင့် တည်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အစဉ်ထာဝရ မြဲထိုက်သော
သဘောရှိ၏။ ဤကား ဆယ်ပါး၏သဘာဝအားဖြင့် နိစ္စမျိုးသာ ဖြစ်ပုံ
တည်း။ ။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် အဘယ်သို့လျှင် နိစ္စ, အနိစ္စဖြစ်သင့်
လေသနည်း ဟူမူကား ပကတိ လူသာမန်တို့အား ထိုဆယ်ပါးသည်

သဘာဝနိစ္စဖြစ်ခြင်းငှါမထိုက်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ အဗြဟ္မစရိယမူ၊
ဝိကာလဘောဇနအစ ဇာတရူပ ရဇတ ပဋိဂ္ဂဟဏ အဆုံးရှိသော
အမှုတို့သည် ပကတိလူသာမန်တို့မှာ အဝတ်အသွင်နှင့်မထိုက်တန်သော
အမှုမျိုးမဟုတ်ကုန်၊ ထိုက်တန်သောအမှုမျိုးတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ လူ့ချမ်း
သာ၊ နတ်ချမ်းသာ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ် အရိုးအစဉ်တို့သာ
ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအမှုတို့မှ မကြဉ်ရှောင်သည့်အတွက်နှင့် လူသာမန်တို့
အလယ်၌ ဂုဏ်ကြက်သရေ ညှိုးနွမ်းဘွယ်မရှိလေသောကြောင့် လူသာ
မန်တို့မှာ ပြုခဲ့လျှင်အပြစ်ရှိသည်ဟူသော သာဝဇ္ဇဓမ္မမျိုး မဟုတ်လေရ
ကား၊ ထိုဆယ်ပါးသည်အစဉ်ထာဝရ အမြဲစောင့်ထိန်းရမည် ဟူသော
နိစ္စသဘောမျိုး မဟုတ်လေသတည်း။ ။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အားဖြင့်မူကား
ထိုလူသာမန်တို့သည် ဆယ်ပါးသီလကို နေ့ရက် အပိုင်း အခြားနှင့်
အနိစ္စအနေအားဖြင့် ခံယူစောင့်ထိန်းလိုလျှင် စောင့်ထိန်းရ၏။ အဇ္ဇ-
တဂ္ဂေပါဏုပေတံ နိစ္စအနေအားဖြင့် ခံယူ၍စောင့်ထိန်းလိုလျှင် စောင့်
ထိန်းရ၏။ ကုသိုလ်တရားပွားများ၏။ ဤကားဆယ်ပါးသီလသည် ပုဂ္ဂလ-
ဇ္ဈာသယအားဖြင့် နိစ္စ၊ အနိစ္စဖြစ်ပုံတည်း။ ။ ထိုနှစ်ပါးတွင်ပုဂ္ဂလဇ္ဈာ-
သယသည် ပဓာနမဟုတ်၊ သဘာဝသည်သာ ပဓာန ဖြစ်လေသော
ကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ သဘာဝကိုသာ ပဓာနပြုသောအားဖြင့် ဆယ်
ပါးသီလကို အနိစ္စအဘို့သာ ပြဆိုတော်မူကြပေကုန်သည်။

ဆယ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ၊ အနိစ္စ စစ်တမ်းပြီး၏။

ရှစ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ၊ အနိစ္စ စစ်တမ်း

ရှစ်ပါးသည် သဘာဝအားဖြင့် အနိစ္စမျိုးသာဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာ-
သယအားဖြင့်မူကား နိစ္စ၊ အနိစ္စနှစ်ပါးပင် ဖြစ်သင့်၏။ ဤရှစ်ပါး
သည် လူဝိသေသတို့မှာ နိစ္စဆယ်ပါး၌ အတွင်းဝင်ပြီး ဖြစ်လေသော
ကြောင့် လူဝိသေသတို့အတွက် အသီးဆိုင်ခွင့်မရှိပြီ။ လူသာမန်တို့မှာ
သဘာဝနိစ္စမျိုး မဟုတ်ကြောင်းကို ဆယ်ပါး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း
မှတ်လေ။ ထိုသို့ရှစ်ပါးသည်လည်း လူသာမန်တို့မှာ လွန်ကျူးခဲ့လျှင်
အပြစ်ရှိသည်ဟူသော သာဝဇ္ဇဓမ္မမျိုးမဟုတ်လေသောကြောင့် အစဉ်
ထာဝရ စောင့်ထိန်းရမည်ဟူသော နိစ္စသဘောမျိုး မဟုတ်လေရကား

တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ တလလျှင်လေးသိတင်း၊ ရှစ်သိတင်း အစရှိသည်ဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်သော အနိစ္စ သဘောမျိုးသာဖြစ်သည်ဟု သိအပ်၏။ မစောင့်မထိန်းသော နေ့ရက် နာရီအတွက်နှင့် လူသာမန်အဖြစ်မှာ ညစ်နွမ်းမှုမရှိသောကြောင့် အနိစ္စသီလမျိုး ဆိုရသည်ဟူလို။

ထိုစကားမှန်၏။ လူသာမန်တို့မှာ ဥပုသ်ရက်မဟုတ်သောနေ့၌ နေ့လွဲ ညဉ့်စာစားသောက်သည့်အတွက်ကြောင့် ထိုသူကို လူညစ်ဟူ၍ မဆိုအပ်ပေ။ ထို့အတူ မိမိပိုင်ဝတ္ထု၌ အဗြဟ္မစရိယအမှုကိုပြုခြင်း၊ နစ္စ၊ ဂီတ စသည်ကို သာယာခြင်း၊ မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာ၌ နေခြင်း၊ ရွှေ၊ ငွေကို သာယာခြင်းတို့ကြောင့် ထိုသူကို လူညစ်ဟူ၍ မဆိုအပ်ပေ။ ။ ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်ကို ဝတ်သော လူဝိသေသသည် ထိုဝိကာလ ဘောဇနစသောအမှုကိုပြုခဲ့မှုကား ထိုသူကို လူသူတော်ညစ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသို့သော ယုတ္တိကြောင့် ထိုရှစ်ပါးသည် လူသာမန်တို့မှာ သဘာဝအားဖြင့် အနိစ္စမျိုးသာဖြစ်လေသည်ဟု သိအပ်လေသတည်း။ ဤကား လူသာမန်တို့မှာ ထိုရှစ်ပါးသည် သဘာဝအားဖြင့် အနိစ္စမျိုးသာဖြစ်ပုံတည်း။ ။ ထိုရှစ်ပါးသည် လူသာမန်တို့မှာ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အားဖြင့် အဘယ်သို့ နိစ္စ၊ အနိစ္စနှစ်ပါး ဖြစ်သင့်လေသနည်း ဟူသော အမေးမှာလည်း ထိုလူသာမန်တို့မှာ ဆယ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ၊ အနိစ္စနှစ်ပါးဖြစ်သင့်ပုံမှာပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်းပြဆိုလေ။

ဤကား ရှစ်ပါးသည် လူသာမန်တို့မှာ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အားဖြင့် နိစ္စ၊ အနိစ္စနှစ်ပါးဖြစ်သင့်ပုံတည်း။ ။ ထိုနှစ်ပါးတွင် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာလသယ ကား ပဓာနမဟုတ်၊ သဘာဝသည်သာ ပဓာနဖြစ်လေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ သဘာဝကို ပဓာနပြုသောအားဖြင့် ရှစ်ပါးသီလကို အနိစ္စအဘို့၌ ပြဆိုတော်မူကြပေကုန်သည်။

ရှစ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ၊ အနိစ္စစစ်တမ်းပြီး၏။

ကဲ့ရဲ့ဘွယ်အဖြစ်၌တည်ကြောင်း

သဘာဝနိစ္စမျိုး၌ကား သိက္ခာပုဒ်ကို ခံယူဆောက်တည်ခြင်း မရှိဘဲ နှင့်ပင် လွန်ကျူးခဲ့လျှင် ညစ်နွမ်းသော အဘို့၌တည်၏။ ။ သဘာဝအနိစ္စမျိုး၌ကား သိက္ခာပုဒ်ကို မခံယူခဲ့သည်ရှိသော် ပြုကျင့်သော်လည်း

ညစ်နွမ်းသည်မဆိုရ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုခံယူလျက်နှင့် ပြုကျင့်မှသာ ညစ်နွမ်းသည်ဆိုရ၏။ ။အဝတ်ဖြူသည် လူသာမန်တို့၏ အဝတ်မျိုးစင်စစ် ဖြစ်ခဲ့၍ သဘာဝနိစ္စဆယ်ပါးနှင့် မထိုက်တန်ကြောင်း၊ တမင်ခံယူ၍ စောင့်ထိန်းသောပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ ဆယ်ပါးနှင့်သာ ထိုက်တန်ကြောင်း၊ ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်သည်သာလျှင်မြင့်မြတ်သောအရာမျိုးဖြစ်၍သဘာဝနိစ္စဆယ်ပါးနှင့် ထိုက်တန်ကြောင်း၊ ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်လျက်နှင့် ဆယ်ပါးကိုလုံခြုံစွာ မထိန်းခဲ့လျှင် အသွင်နှင့် မတန်သည့်အတွက် ကဲ့ရဲ့ဘွယ်သော သာဝဇ္ဇာအဖြစ်၌တည်ကြောင်းကို ပြဆိုဦးအံ့။

အဝတ်ဖြူသည် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသူ လူတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်ကြောင်းသည် ဝိနည်းတော်တလျှောက်မှာ ထင်ရှားပါ၏။ မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း အနောက်နိုင်ငံသား ဟိန္ဒူလူမျိုးများမှာ ထင်ရှား၏။

နောင်သာသနာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာလတ္တံ့သော ပါပဘိက္ခုတို့၏ အခြင်းအရာကို ဟောတော်မူရာ ဖုဿထေရ ပါဠိတော်၌ဤသို့လာ၏။

အဇေရုစ္ဆံ ဝိမုတ္တေဟိ၊ သုရတ္တံ အရဟဒ္ဓဇံ။

ဇိရုစ္ဆိဿန္တိ ကာသာဝံ၊ ဩဒါတေသု သမုစ္ဆိတာ။ ။

ဩဒါတေသု၊ အဝတ်ဖြူတို့၌။ သမုစ္ဆိတာ၊ မက်မောကြကုန်သော ပါပရဟန်းတို့သည်။ ဝိမုတ္တေဟိ၊ ကိလေသာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်ပြီးသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ အဇေရုစ္ဆံ၊ မစက်ဆုပ်အပ်သော။ သုရတ္တံ၊ ကောင်းစွာ နိမြန်းသော။ အရဟဒ္ဓဇံ၊ ရဟန္တာတို့၏တမ်းခွန်ဖြစ်သော။ ကာသာဝံ၊ ဖန်ရည်ဆိုးသက်န်းမျိုးကို။ ဇိရုစ္ဆိဿန္တိ၊ စက်ဆုပ်ကြကုန်လတ္တံ့။

နောင်အခါ အဝတ်ဖြူတို့၌မက်မောကြကုန်သောပါပရဟန်းတို့သည် ကိလေသာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ပြီးသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ မစက်မဆုပ်အပ်သော ကောင်းစွာနိမြန်းသော ရဟန္တာတို့၏ တမ်းခွန်ဖြစ်သော ဖန်ရည်ဆိုးသက်န်းမျိုးကို စက်ဆုပ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ။[ပါဠိလျှောက် အဓိပ္ပာယ်။]

မိလက္ခာ ရဇနံ ရတ္တံ၊ ဂရဟန္တာ သကံ ဓဇံ။
တိတ္ထိယာနံ ဓဇံ ကေစိ၊ ဓာရယန္တု ဝဒါတကံ။ ။

မိလက္ခာ ရဇနံ ရတ္တံ၊ ညောင်ခေါက်ဆိုးရည်ဖြင့် တပ်အပ် ဆိုးအပ်
သော။ သကံဓဇံ၊ မိမိတို့အန္တယ်၏ ဆိုင်ရာတမ်းခွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်း
ကို။ ဂရဟန္တာ၊ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်လျက်။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သောပါပရဟန်း
တို့သည်။ တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏။ ဓဇံ၊ တမ်းခွန်ဖြစ်သော။ အဝဒါ-
တကံ၊ အဝတ်ဖြူကို။ ဓာရယန္တု၊ ဆောင်ကြကုန်လတ္တံ့။

နောင်သောအခါ၌ ညောင်ကြတ်ခေါက်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော မိမိတို့
အန္တယ်၏ဆိုင်ရာ တမ်းခွန်ဖြစ်သောအဝတ်ဖြူကို အချို့ဆောင်ကြကုန်
လတ္တံ့။ ။[ပါဌ်လျှောက်။] ဤဒေသနာ ဂါထာ၌ ညောင်ခေါက်ဆိုး
သင်္ကန်းသည်ရဟန္တာတို့၏တမ်းခွန်၊ အဝတ်ဖြူသည် တိတ္ထိတို့၏တမ်း
ခွန်-ဟုလာ၏။

အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ၊ ယော ဝတ္ထံ ပရိဓဿတိ။
အပေတော ဒမသစ္စေန၊ န သော ကာသာဝ မရဟတိ။ ။

ယော၊ အကြင်သူသည်။ အနိက္ကသာဝေါ၊ ကိလေသာတည်းဟူ
သော ဖန်ရည်အပြည့်ရှိလျက်။ ဒမသစ္စေန၊ ဣန္ဒြေခြောက်ပါးကို ဆုံး
မခြင်းဒမ၊ မှန်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်း သစ္စာတရားမှ။ အ-
ပေတော၊ ကင်းသည်ဖြစ်လျက်။ ကာသာဝံ ဝတ္ထံ၊ ညောင်ခေါက်စသည်
ဖန်ရည်တပ်စွန်း လွန်နီမြန်းသော သင်္ကန်းကို။ ပရိဓဿတိ၊ ဝတ်ရုံငြား
အံ့။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကာသာဝံ၊ သင်္ကန်းကို။ နအရဟတိ၊ မထိုက်
မတန်လေ။

အကြင်သူသည် ကိုယ်တွင်း၌ ကိလေသာ တည်းဟူသော ဖန်ရည်
အပြည့်ရှိလျက်၊ ဣန္ဒြေ ၆-ပါးကို ဆုံးမခြင်း၊ မှန်သောစကားကိုသာ
ပြောဆိုခြင်း တည်းဟူသော ရဟန်းတရားတို့မှ ကင်းသည်ဖြစ်လျက်
ညောင်ခေါက်စသည် ဖန်ရည်တပ်စွန်း လွန်နီမြန်းသော သင်္ကန်းကို
ဝတ်ရုံငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ထိုသင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်းမှမထိုက်။ ။[ပါဌ်
လျှောက်။]

ဤဒေသနာ ဂါထာဖြင့် အဗြဟ္မစရိယမှု၊ ဝိကာလ ဘောဇနမှု အစရှိသော ရုန့်ရင်းသော ကိလေသာဖန်ရည် ရှိနေသော သူသည် ညောင်ခေါက်ဆိုးအဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းငှါမထိုက်၊ ညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်သောသူသည် ထိုအမှုကြမ်းတို့ကို ပြုခြင်းငှါမထိုက်-ဟူသော အနက်ကို ပြဆိုတော်မူသည်။

ယောစ ဝန္တကသာဝဿ၊ သီလေသု သုသမာဟိတော။
ဥပေတော ဒမသစ္စေန၊ သ ဝေ ကာသာဝ မရဟတိ။ ။

ယောစ၊ အကြင်သူသည်။ ဝန္တကသာဝေါ၊ ထွေးအန်စွန့် ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတည်းဟူသော ဖန်ရည် ရှိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သီလေသု။ စတုပါရီသုဒ္ဓိ သီလတို့၌။ သုသမာဟိတော၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်စောင့်ရှောက်၏။ ဒမသစ္စေန၊ ဣန္ဒြေ-ပါးကို ဆုံးမခြင်းဒမ၊ မှန်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်း သစ္စာတရားနှင့်။ ဥပေတော၊ ပြည့်စုံ၏။ သ-သော၊ ထိုသူသည်။ ကာသာဝံ၊ သင်္ကန်းကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။

အကြင်သူသည်ကား ကိုယ်တွင်း၌ ထွေးအန် စွန့်ပယ်ပြီးသော အဗြဟ္မစရိယမှုဟူသော ကိလေသာဖန်ရည်ရှိ၏။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ဝစီသစ္စာတရားနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည်သာ ညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်ခြင်းငှါထိုက်၏။ ။ [ပါဌလျောက်။]

ဤဂါထာ၌ သီလေသု-၌ ဆယ်ပါးသီလ အစရှိသော နိစ္စသီလ ကြီးတွေကိုယူလေ။ ။ ဖန်ရည်ခေါ်ရသောကိလေသာမျိုးကား မေထုန သေဝန ဝိကာလဘောဇန-စသော ရုန့်ရင်းသော ကိလေသာမျိုးတို့ကို ဖန်ရည်ဆိုသတည်း။ ။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးနိစ္စ တည်ရုံမျှသည် ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့် မထိုက်တန်သေး။ ။ ရှစ်ပါးနိစ္စ တည်ရုံမျှသည် လည်း ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့်မထိုက်တန်သေး၊ ယုတ်စွာအဆုံး သဘာဝ နိစ္စ ဆယ်ပါးတည်မှသာ ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့် ထိုက်တန်သည်ဟု သိအပ်၏။ ညောင်ခေါက်ဆိုးအဝတ်နီကို ဝတ်သောသူသည် ဆယ်ပါးသော သီလကိုဘယ်အခါမှာမှ ကျူးလွန်ခြင်းငှါမထိုက်၊ ဆယ်ပါးတွင် တပါးပါးကို ကျူးလွန်ခဲ့သော် ဤဒေသနာတော်အတိုင်း ကဲ့ရဲ့ဘွယ်

သောအပြစ် စွန်းပြီ၍ သာဝဇ္ဇအဘို့၌တည်၏-ဟူသော အနက်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝိပဉ္စသီလော ဒုဗ္ဗေဓော၊ ပါကဋေသော ကာမကာရိယော။
ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တော နိဿုက္ကော၊ နသော ကာသာဝ မရဟတိ။

ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဝိပဉ္စသီလော၊ ပျက်စီးသော နိစ္စသီလရှိ၏။ ဒုဗ္ဗေဓော၊ ပညာနည်းပါး၏။ ပါကဋေသော၊ ထင်ရှားပေါ်လွင်သောဣန္ဒြေရှိ၏။ ကာမကာရိယော၊ စိတ်အလိုရှိတိုင်း စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ ပြုကျင့်တတ်၏။ ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တော၊ မရပ်မတည် လည်သောစိတ်နှလုံးရှိ၏။ နိဿုက္ကော၊ ဖြူစင်သော ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပတရားတို့မှ ကင်းလွတ်ဝေးကွာ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကာသာဝံ၊ သင်္ကန်းကို။ နအရဟတိ၊ မထိုက်မတန်လေ။

အကြင်သူသည် ပျက်စီးသော နိစ္စသီလရှိ၏၊ ပညာမဲ့၏၊ ပေါ်လွင်သော ဣန္ဒြေရှိ၏၊ စိတ်အလိုရှိတိုင်း စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ ပြုကျင့်တတ်၏၊ မရပ်မတည် လည်သောစိတ်ရှိ၏၊ ဖြူစင်သော ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပတရားတို့မှ ကင်းလွတ်၏၊ ထိုသူသည် ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့်မထိုက်။ ။[ပါဌလျှောက်။]

လိုရင်းမှာ ဆယ်ပါးသီလ အမြဲတည်လျှင်ပင် ထိုအပြစ်တို့မှကင်းလွတ်၍ ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့် ထိုက်တန်ပြီမှတ်၊ ထို့ကြောင့် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ကိုဝတ်ရုံသော သာမဏေများမှာ ဆယ်ပါးသီလကိုအရင်းခံထားရလေသတည်း။ ။သင်္ကန်းဝတ်မိလျှင်ပင် ဆယ်ပါးသီလ ခံယူမှုကိစ္စပြီးပြီ၊ သာမဏေအစစ်ကြီး မဟုတ်သေး၍ သာမဏေသီလဟု ဝိသေသမဆိုရသေး၊ သရဏဂုံခံယူမှု ပြည့်စုံမှ သာမဏေအစစ်ကြီး ဖြစ်၍ သာမဏေသီလဆိုရသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ဝိနည်းကျမ်းဂန်တို့၌ သာမဏေသီလသည် သရဏဂုံဖြင့် ပြီးစီးသည်ဟုဆိုကြကုန်သည်။

ယောစ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ဝိတရာဂေါ သမာဟိတော။
ဩဒါတမနသင်္ကပ္ပေါ၊ သ ဝေ ကာသာဝ မရဟတိ။

ယောစ၊ အကြင်သူသည်ကား။ သီလေန၊ နိစ္စသီလနှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဝိတရာဂေါ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းထမ်းသောရာဂမှကင်း၏။ သမာ-

ဟိတော၊ တည်ကြည်သောစိတ်နှလုံးရှိ၏။ သြဒါတမနသက်ပွေ၊ ဖြူစင်သော စိတ်အကြံရှိ၏။ သ-သော၊ ထိုသူသည်။ ကာသာဝံ၊ သင်္ကန်းကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။

အကြင်သူသည် နိစ္စသီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရုန့်ရင်းသော ရာဂမှကင်း၏။ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ၏။ ဖြူစင်သော စိတ်အကြံရှိ၏။ ထိုသူသည် သာလျှင် ညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်ခြင်းငှါထိုက်၏။ ။[ပါဌလျှောက်။] ယုတ်စွာအဆုံး ဆယ်ပါးသီလ နိစ္စတည်လျှင် ဤဂါထာ၌လာသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်ပေပြီဟုမှတ်။

ဥဒ္ဓတော ဥန္နဠော ဗာလော၊ သီလံ ယဿ နဝိဇ္ဇတိ။

သြဒါတကံ အရဟတိ၊ ကာသာဝံ ကိံကရိဿတိ။ ။

ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဥဒ္ဓတော၊ တုန်လှုပ်ပျံ့လွင့်သော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ ဥန္နဠော၊ အထက်သို့ မြင့်တက်သော ကျူပင်၊ ကျူရိုးကဲ့သို့ အနှစ်သာရမရှိဘဲ အချည်းနှီး မောက်မော် ဝါကြွားသော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ ဗာလော၊ မိုက်မဲ၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ သီလံ၊ ဆယ်ပါးသီလမျှ။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ သော၊ ထိုသူသည်။ သြဒါတကံ၊ အဝတ်ဖြူအဝတ်ကြောင်ကိုသာ။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ကာသာဝံ၊ သင်္ကန်းတို့။ ကိံကရိဿတိ၊ အဘယ်ပြုအံ့နည်း။

အကြင်သူအား ယုတ်စွာအဆုံး ဆယ်ပါးသီလမျှ နိစ္စသီလဟူ၍မရှိ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိ၏။ ကျူပင်၊ ကျူရိုးကဲ့သို့ အနှစ်သာရမရှိဘဲ အချည်းနှီးမောက်မော်သော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ မိုက်မဲ၏။ ထိုသူသည် အဝတ်ဖြူကိုသာ ဝတ်ခြင်းငှါ ထိုက်၏။ ထိုသူအား ညောင်ခေါက်ဆိုးဖြင့် အဘယ်ပြုလတ္တံ့နည်း။ ။[ပါဌလျှောက်။]

ဤဂါထာဖြင့် အဝတ်ဖြူသည် အရာယုတ်နိမ့်ကြောင်း၊ ညောင်ခေါက်ဆိုး အဝတ်နီသည် အရာကြီးမြတ်ကြောင်း ထင်ရှားလှ၏။ ။ ညောင်ခေါက်ဆိုးကိုသာ ထုတ်ဖော်၍ ဆိုခဲ့သည်မှာ ဒုတိယဂါထာ ပါဠိတော်မှာ “မိလက္ခ၊ ရဇနံ ရတ္ထံ” ဟူ၍ တိုက်ရိုက်လာရှိသောကြောင့် ဆိုပေသည်။ ညောင်ခေါက်ဆိုးမှတစ်ပါး ဖလံခေါက်ဆိုး၊ ပိန်းနဲ့ဆိုး စသည်တို့၌လည်း အတူတူမှတ်လေ။ ။ဤ ဒေသနာတော်၌ကား

သာသနာထမ်း ရဟန်း၊ သာမဏေတို့ကို ပြဆိုရင်းပေတည်း။ ။
ဇာတ်နိပါတ် ဓမ္မပဒစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူလာ၏။ ထိုသို့လာ
သော အရာဌာနတို့၌မူကား ဆယ်ပါးသီလနိစ္စတည်ရှိသော သူခပ်သိမ်း
တို့နှင့်ပင် ဆက်ဆံ၏။ ။ဤအရာ၌ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်မှာမူကား
အဝတ်ဖြူသည် ယုတ်နိမ့်သော အရာဖြစ်၍ ပကတိ လူဂဟဌာတို့၏အသုံး
အဆောင်သာဖြစ်၏။ ထိုအဝတ်ဖြူကို ဝတ်သောသူတို့သည် သဘာဝနိစ္စ
ငါးပါးမျှကိုသာ ရထိုက်ကုန်၏။ သဘာဝနိစ္စ ဆယ်ပါးကိုမူကား မရ
ထိုက်။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ ဆယ်ပါးကိုသာ ရထိုက်၏။ ။ညောင်ခေါက်
ဆိုးသည် မြင့်မြတ်သောအရာဖြစ်၍ ပဗ္ဗဇိတအဘို့၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်
သူမြတ်တို့နှင့်သာ ထိုက်တန်၏။ ထိုညောင်ခေါက်ဆိုး အဝတ်နီမျိုးကို
ဝတ်သောသူတို့သည်လျှင် သာမဏေတို့နှင့်အလားတူ သဘာဝနိစ္စဆယ်
ပါးကို ရထိုက်ကုန်၏။ ထိုအဝတ်မျိုးကို ဝတ်မိလျှင် ဆယ်ပါးသီလ ခံယူ
ဆောက်တည်မှုကိစ္စ အလိုလိုပြီးစီးလေ၏။ တမင်ခံယူဆောက်တည်
ဘွယ်ကိစ္စမရှိပြီ။ သို့သော်လည်း ခံယူဆောက်တည်မှုသည် အလေးဂရု
အထူးပြုမိခြင်းအကျိုး၊ သိက္ခာပုဒ်အစဉ်တို့၌ ကြေလယ်ခြင်းအကျိုးရှိပါ
၏။ ယခုကာလ သာမဏေများ သီလခံကြသကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့သော
အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုဆုံးဖြတ်လိုရင်းတည်း။

ယခုအခါ အဝတ်ဖြူ အဝတ်ကြောင် အစရှိသော ပကတိလူတို့၏
အဝတ်မျိုးကိုပယ်စွန့်၍ ဖန်ရည်သောက်သော ညောင်ခေါက်ဆိုး
အဝတ်စသော ပဗ္ဗဇိတအဝတ်မျိုးကို ဝတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ သမဏ၊
ဗြာဟ္မဏအဖြစ်၌တည်ကြကုန်သော သူတို့အား အဝတ်အသွင်ကို ယူ
သည်နှင့်တပြိုင်နက် ခံယူမှုကိစ္စပြီးစီးလျက် အမြဲတည်ရှိသော ဆယ်ပါး
သီလကို တပါးပါးကျူးလွန်ခဲ့သည်ရှိသော် ကေနံစင်စစ် ညစ်နွမ်းမှု
အဖြစ် သာဝဇ္ဇသဘောသို့ရောက်ကြောင်းကို ပြဆိုလတ္တံ့သော ပါဠိ
တော်ဖြင့် သိအပ်၏။

စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ စန္ဒိမသုရိယာနံ ဥပက္ကိလေသာ၊
ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌာ စန္ဒိမသုရိယာ နတ-
ပန္နိ နဘာသန္တိ နဝိရောစန္တိ။
အစရှိသည်ဖြင့် ဥပမာနှစ်တကွ အကျယ်လာ၏။

လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မျှကိုပြဆိုပေအံ့—၁-ဆီးနှင်း၊ ၂-မြူခိုး၊ ၃-မိုဃ်း
တိမ်၊ ၄-ရာဟု၊ ဤ ၄-ခုတို့သည် လ၊ နေတို့ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်ကုန်
၏။ ထိုအတူ မေထုန်မှု၊ သေရည်မှု၊ ရွှေ၊ ငွေခံမှု၊ မိစ္ဆာဇီဝမှု၊ ဤလေး
ခုတို့သည် ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်ကြကုန်သဖြင့် သမဏ၊
ဗြာဟ္မဏအဖြစ်၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်
ကုန်၏-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ။ဤပါဠိတော်၌ သေရည်သောက်
မှုဖြင့် နိစ္စငါးပါးကြီးကို သိမ်းကျုံး၍သိလေ၊ မေထုန်မှု၊ ရွှေ၊ ငွေခံမှု
ဖြင့် ကြွင်းသော အဗြဟ္မစရိယနှင့်တကွ ဝိကာလ ဘောဇန စသော
အင်္ဂါစုကို သိမ်းကျုံး၍သိလေ။ ။မိစ္ဆာ ဇီဝဖြင့် လူတို့အား ဆေးဝါး
ဓာတ်စာ ပေးခြင်းစသည်ကို ပြု၍ရသော လာဘ်သပ်ပကာနှင့် အသက်
မွေးမှုကိုယူလေ။

ဤပါဠိတော်ကြီးကို ထောက်၍လည်း ဖန်ရည် သောက်သော
ညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်ရုံ၍ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ် တစိတ်၌တည်
ကုန်သော လူဂဟဋ္ဌတို့အား ရွှေ၊ ငွေကိုခံမှု၊ သာယာမှု စသည်တို့
သည် ကေန္တ ညစ်နွမ်းခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်၏။ သာဝဇ္ဇအဘို့သို့ ရောက်
စေတတ်ကုန်၏ဟု သိအပ်လေသတည်း။ ။ထိုညောင်ခေါက်ဆိုးကို
ဝတ်သည်ဖြစ်၍ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်၌ တည်သောသူကို မြင်လျှင်
ဂဟဋ္ဌဟူ၍ဆိုရပြန်သည်မှာဘိက္ခု၊ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခမာန်၊ သာမဏေရ၊
သာမဏေရီ-ဟူသော သီတင်းသုံးဘော် ငါးဦးတို့၌ မပါသော
ကြောင့် ဂဟဋ္ဌ-ဟူ၍ပင် ဆိုရလျက် ရှိပြန်သည်ဟု မှတ်၊ ထိုမှတပါး-
သံယုတ်ပါဠိတော်၌—

ယဿ ခေါ ဂါမဏိ ဇာတရူပရဇတံ ကပ္ပတိ၊ ပဉ္စပိတဿ
ကာမဂုဏာ ကပ္ပန္တိ၊ ယဿ ပဉ္စကာမဂုဏာ ကပ္ပန္တိ၊ ကေ-
န္တေနခေါ ဂါမဏိ ဓာရေယျာသိ အသမဏဓမ္မော အသကျ-
ပုတ္တိယဓမ္မောတိ။—
ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ဂါမဏိ၊ မဏိစူဠကအမည်ရှိသော ရွာသူကြီး……။ ယဿ၊ အကြင်
သူအား။ ဇာတရူပရဇတံ၊ ရွှေ၊ ငွေသည်။ ကပ္ပတိ၊ အပ်၏။ တဿ၊ ထို

သူအား။ ပဉ္စပိ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ သည်လည်း။ ကပ္ပန္တိ၊ အပ်ကုန်၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ပဉ္စကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့သည်။ ကပ္ပန္တိ၊ အပ်ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ သော၊ ထိုအပ်မှုသည်။ အသမဏဓမ္မော၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ အကျင့်မျိုးမဟုတ်။ အသကျပုတ္တိယဓမ္မော၊ သာကီဝင်မင်းသား ငါးဘုရားတပည့်သားတို့၏ အကျင့်မျိုးမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂါမဏိ၊ မဏိစူဠကအမည်ရှိသောရွာသူကြီး။ တံ၊ သင်သည်။ ဧကန္တေနခေါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဓာရေယျာသိ၊ မှတ်လေလော့။

ဤပါဠိတော်ကို ထောက်သဖြင့်လည်း ညောင်ခေါက်ဆိုးအဝတ်ကို ဝတ်၍ ပဗ္ဗဇိတသမဏအဖြစ်သို့ ကပ်ကုန်သောသူတို့အား ခံယူခြင်းကို မပြုဘဲနှင့်ပင် ဆယ်ပါးသီလသည် သဘာဝနိစ္စ ရထိုက်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ။ဤလောက၌ဆယ်ပါးသီလကိုပြောဟောဆုံးဖြတ်ကြကုန်သော ဆရာတို့သည်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သဘာဝနိစ္စ၊ အနိစ္စတမျိုး၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စ၊ အနိစ္စတမျိုး၊ ဤနှစ်မျိုးရှိသည်ကို သတိမမူကြကုန်သောကြောင့် ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ၏ သဘောကို စင်ကြယ်ချောမောအောင် မပြောနိုင်ကြကုန်။ ။မိမိတို့ ဉာဏ်တွင် ထင်မိ ထင်ရာကိုသာ သန်သန်ပြောဆိုရေးသား ဆုံးဖြတ်ကြသဖြင့် ဝါဒဝိနိစ္ဆယချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ နေကြလေကုန်သည်။

မေးရန်ရှိသည်ကား။ ။“နိစ္စသီလဝသေန ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ၊ သတိဝါ ဥဿာဟေဒသ၊ ဥပေါသထဂံဝသေန အဋ္ဌ”-ဟူသောအဋ္ဌကထာစကားသည် သဘာဝနိစ္စ၊ အနိစ္စတမျိုးကိုသာ ပြဆိုသည်မဟုတ်လော၊ ထိုစကားဖြင့် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စ၊ အနိစ္စတမျိုးကို အဘယ်သို့သိနိုင်ပါသနည်းဟုမေးရန်ရှိ၏။ ဤအဋ္ဌကထာစကား၌ ငါးပါးကိုနိစ္စသီလဟုဆို၏။ နိစ္စမတတ်နိုင်သောသူသည် ငါးပါးကို ရံဖန်ရံခါ စောင့်ထိန်းလိုသော် မစောင့်ရ၊ မစောင့်အပ်ဆိုမည်လော၊ မူဆိုးတံငါပြုလုပ်၍နေသောသူသည် ရံဖန်ရံခါ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သီလကိုခံယူ၍ ထိန်းလိုသော် မစောင့်ရ၊ မစောင့်အပ် ဆိုမည်လော၊ စောင့်အပ်သည်သာကေနိဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်အဋ္ဌကထာ၌ ငါးပါးကို နိစ္စ-

ဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆိုသော နိစ္စကား သဘာဝနိစ္စတည်းဟု သိအပ်၏။ ။ သဘာဝနိစ္စကို ဆိုသဖြင့် သဘာဝအနိစ္စကိုသာ ပယ်တော် မူလိုရင်းတည်း။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အနိစ္စကို ပယ်လိုရင်းမဟုတ်။ ထိုပုဂ္ဂလ- ဇ္ဈာသယအနိစ္စကိုမူကား ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။

ဤနည်းအတူ ဆယ်ပါးကို နိစ္စဆိုရာ၌လည်း သဘာဝ နိစ္စကိုသာ ဆိုလိုရင်းတည်း။ သဘာဝနိစ္စကို ဆိုသဖြင့် သဘာဝအနိစ္စကိုသာ ပယ် တော်မူလိုရင်းတည်း။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စ, အနိစ္စကို ပယ်လိုရင်းမဟုတ်။ ထိုပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စ, အနိစ္စကိုမူကား ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဟု သိအပ် ၏။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ရှစ်ပါးကိုအနိစ္စဟုဆို၏။ ရှစ်ပါးကို ယခုနေ့မှစ၍ ပါဏုပေတံခံယူ၍ စောင့်လိုလျှင် မစောင့်ရဆိုမည်လော။ စောင့်ရ သည်သာ ကေနိဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် အနိစ္စဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆိုသော အနိစ္စကား သဘာဝအနိစ္စတည်းဟု သိအပ်၏။ သဘာဝ အနိစ္စကိုဆိုသဖြင့် သဘာဝနိစ္စကိုသာ ပယ်တော်မူလိုရင်း တည်း။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စကို ပယ်လိုရင်းမဟုတ်။ ထိုပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စ, အနိစ္စကိုမူကား ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။ ။ ငါးပါး, ဆယ်ပါးတို့၌ သဘာဝအနိစ္စကိုမရအပ်။ ရှစ်ပါး၌ သဘာဝနိစ္စကိုအသီး မရအပ်။ ။ ငါးပါး၌ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စကိုအသီးမရအပ်။ ။

အချို့ဆရာတို့ကား ဤအဋ္ဌကထာ၌ ပယ်လိုရင်းအနက် ပယ်လိုရင်း မှ အလွတ်ဖြစ်၍ ခွင့်ပြုသောအနက်ကို ဝေဘန်ခွဲခြမ်း၍ မယူကြကုန် မူ၍ ဆယ်ပါးကို နိစ္စဆိုသောကြောင့် နိစ္စစောင့်နိုင်သူမှ ဆယ်ပါးကို စောင့်အပ်သည်။ သီတင်းနေ့တွင် ကွက်၍ဆယ်ပါးကို မစောင့်အပ်ဟု သန်သန်ယူကြကုန်၏။ ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် ငါးပါးကိုလည်း နိစ္စ ဆိုသောကြောင့် တသက်လုံးအမြဲစောင့်နိုင်သူမှ ငါးပါးကိုစောင့်အပ် သည်။ ရံဖန် ရံခါမျှ စောင့်လိုသော်မစောင့်အပ်ဟု ယူရလိမ့်မည်။ ။ အချို့သောဆရာတို့သည် ဤအဋ္ဌကထာ၌ ရှစ်ပါးကို အနိစ္စ ဆိုသော ကြောင့် ရှစ်ပါးကို ဥပုသ်နေ့၌သာလျှင် စောင့်အပ်သည်။ ဥပုသ်နေ့ မဟုတ်သော နေ့ရက်တို့၌ မစောင့်အပ်ဟု ယူကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့ သော် ငါးပါးကိုနိစ္စဆိုသောကြောင့် ငါးပါးကိုနိစ္စစောင့်နိုင်သူမှ စောင့်

ရလိမ့်မည်။ တရက်၊ တလ၊ တနှစ်စသော အဘို့အားဖြင့်သာ စောင့်လိုသော်မစောင့်ရဟု ယူရလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ယူခြင်းငှါ မသင့်လေ။ ထိုသို့ မသင့်လေသောကြောင့် ထိုဆရာတို့အယူခံ အဋ္ဌကထာမှ ထွက်သော အနက်မှန်၊ အဓိပ္ပါယ်မှန်မဟုတ်။

အဋ္ဌကထာ၌မူကား ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စ၊ အနိစ္စမှုတို့မှာ လောကအားဖြင့်ထင်ရှားရှိလှလေပြီဖြစ်၍ ထုတ်ဖော်၍မဆိုလေဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဘာဝနှင့်သီလတို့၏ သဘာဝကို ပဓာနပြုသောအားဖြင့် သဘာဝနိစ္စ၊ အနိစ္စကိုသာ ပြဆိုတော်မူသတည်း။ “သတိဝါ ဥဿာဟေဒသ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ ဥဿာဟေ-ဆိုသည်ကား ပကတိလူဝတ်ကို စွန့်၍ ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်ကိုဝတ်၍ သမဏ၊ ပြာဟ္မဏဟု ဆိုအပ်သော ပဗ္ဗဇိတအဖြစ်သို့ကပ်သဖြင့် သဘာဝနိစ္စဆယ်ပါးတည်လောက်အောင် စွမ်းနိုင်သည်ကို ဆိုလိုရင်းတည်း။

အဝတ်ဖြူဝတ်ခြင်း၊ အဝတ်ကြောင် ဝတ်ခြင်း ဟူသော ပကတိလူအသွင်၌ တည်ကြကုန်သော သူတို့အားမူကား ဆယ်ပါးသီလကို ခံယူပြီးသောအခါ၌ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ အနာမာသဝတ္ထုတို့ကို မိမိကိုယ်တိုင် ခံယူခြင်း၊ သူတပါးကို ခံယူစေခြင်း၊ ကိုယ်၊ နှုတ်ဖြင့် ဆောင်ယူဘိတ်ကြားသည်ကို စိတ်ဖြင့် သာယာသိမ်းပိုက်ခြင်း ဟူသော ခံမှုသုံးမျိုးတို့မှ လွတ်ကင်းအောင်ရှောင်ကြဉ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်ကို ဥဿာဟေဆိုသည်ဟုမှတ်။

ရှေ့အဘို့က မိမိပိုင်ဥစ္စာအဖြစ်ဖြင့် ရှိနေသော ရွှေ၊ ငွေကို မိမိဥစ္စာအဖြစ်မှ လွတ်အောင် အာလယပြတ်ကင်းနိုင်သည်ကို ဥဿာဟေဆိုလိုရင်းမဟုတ်။ သိက္ခာပုဒ်ရင်းမှာပင် ဇာတဗူပ ရဇတ ပဋိဂ္ဂဟဏာ ဟု ခံမှုသုံးမျိုးကိုသာ ပယ်ရင်းဖြစ်သတည်း။ ။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ နှင့်စပ်၍ ဝိနည်းတော်၌ ပယ်တော်မူသော အမှုငါးပါးရှိ၏။

- (၁) ဥဂ္ဂဟ တမါး၊
- (၂) ဥဂ္ဂဟာပန တပါး၊
- (၃) ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယန တပါး၊
- (၄) ဥပ္ပိစာရဏ တပါး၊
- (၅) အာမသန တပါး။

၁-ထိုတွင်-အရှင်မရှိသော ရွှေ၊ငွေ ရတနာကိုတွေ့မြင်၍ ကိုယ်တိုင် ကိုင်ယူခြင်းသည်၎င်း၊ လက်ရောက်ကပ်လှူသည်ကို ကိုယ်တိုင် ခံယူခြင်း သည်၎င်း ဥဂ္ဂဟမည်၏။

၂-အရှင်မရှိသော ရွှေ၊ငွေရတနာကိုတွေ့မြင်၍ မိမိဘို့ရာ သူတပါး ကို အယူခိုင်းခြင်းသည်၎င်း၊ မိမိဘို့ရာ သူတပါးကိုအလှူခိုင်းခြင်းသည် ၎င်း၊မိမိဘို့ရာသူတပါးကို အလှူခံခိုင်းခြင်းသည်၎င်း ဥဂ္ဂဟာပန မည်၏။

၃-ဒါယကာသည် ရွှေ ငွေရတနာကို ဆောင်ယူခဲ့၍ ရဟန်း၏ရွှေ ၌ ချထားပြီးလျှင် ဤရွှေ၊ငွေကို အလိုရှိရာ သုံးတော်မူပါဟူ၍ ၎င်း၊ သင်္ကန်းဘိုးပါ၊ ဘိနပ်ဘိုးပါ၊ ရထားခပါ၊ သင်္ဘောခပါဟူ၍၎င်း ဆို၍ လှူသည်ကို ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်မပယ်ဘဲ စိတ်ဖြင့် သာယာခံယူခြင်းသည်၎င်း၊ ဒါယကာသည် မိမိအိမ်၌သော်၎င်း၊ တပါးသော နေရာဌာန၌သော် ၎င်း ရှိ၍နေသောရွှေငွေကို ကိုယ်တော်အလိုရှိလျှင် ထိုရွှေငွေကိုယူပါ၊ သုံးပါဟူ၍ လှူသည်ကို ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်မပယ်ဘဲ စိတ်ဖြင့် သာယာခံယူ ခြင်းသည်၎င်း၊ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနမည်၏။

၄- ကပ္ပိယနည်းလမ်းနှင့် ရှိနေသော ရွှေငွေကို ဤရွှေငွေဖြင့် ဘယ် ဟာကို ဝယ်ချေလော့၊ ဘယ်မျှလောက် ပေးလိုက်လော့၊သေတ္တာထဲမှာ ထားလိုက်လော့၊ ထုတ်လိုက်လော့၊ ယူလိုက်လော့၊ ပေးလိုက်လော့၊ အစရှိသည်ဖြင့်စီရင်ခြင်းသည် ဥဗ္ဗိစာရဏမည်၏။

၅-သူတပါး ဥစ္စာဖြစ်သော ရွှေငွေရတနာကိုပင် သာယာသော စိတ်နှင့်တကွ ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့် ထိပါးသုံးသပ်ခြင်းသည် အာမသန မည်၏။

«ရဟန်း၊ သာမဏေတို့မှာ ရွှေငွေရတနာနှင့် စပ်၍ ဤငါးပါး သောအမှုတို့ကို လွတ်ကင်းစေအပ်ကုန်၏။

လူဖြစ်စဉ်အခါက ရှိနေသော ရွှေငွေရတနာ၊ ကပ္ပိယနည်းလမ်းဖြင့် ရဟန်းဖြစ်မှရရှိနေသော ရွှေငွေရတနာတို့ကိုမူကား ထိုငါးပါးသော အချက်မှ လွတ်ကင်းစေ၍ ကပ္ပိယဒါယကာနှင့် နေရာကျပြုပြီးလျှင် အသက်ထက်ဆုံး စိတ်ဖြင့်သာယာ၍ထိုရွှေငွေမှဖြစ်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ ကို သုံးဆောင်၍ နေငြားသော်လည်း ဝိနည်းတော်နှင့် အပြစ်ဆိုခွင့် မရှိပြီ။

ဆယ်ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းသူ လူတို့မှာလည်း ထိုငါးပါးသော အမှုတို့ကို လွတ်ကင်းစေလျှင်ပြီးတော့သည်။ ။နဂိုကရှိ၍ နေသော ရွှေငွေရတနာကို စိတ်သက်သက်နှင့် အာရုံပြုကာ သာယာခြင်းရှိသော်လည်းအပြစ်မရှိ၊ သိက္ခာပုဒ်မပျက်။ ။အချို့သူတို့ကား ဤသို့သော ဝိနည်းအစီအရင် ထင်ရှားရှိနေသည်ကို နှလုံးမထားကြကုန်မူ၍။ ။

“နတွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ ကေနစိ ပရိယာယေန ဇာတရူပ ရဇတံ သာဒိတဗ္ဗံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမိ”။

ဟူသော သာမည ပါဠိတော်နှင့်ပင် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို အတင်းအကြပ်ဆုံးဖြတ်ကြကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ကေနစိပရိယာယေန၊ တစုံတခုသော ပရိယာယ်ဖြင့်။ ဇာတရူပရဇတံ၊ ရွှေငွေကို။ သာဒိတဗ္ဗန္တိ၊ သာယာအပ်သေး၏ဟူ၍။ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ၊ ရှာမှီးအပ်သေး၏ဟူ၍။ နတွေဝ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော်မမူ။

သာဒိတဗ္ဗ- ဆိုသည်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥဂ္ဂဟ၊ ဥဂ္ဂဟာပန၊ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနမူတို့ကို ဆိုသတည်း။ ။ကေနစိပရိယာယေန- ဆိုသည်ကား အမိဘို့ရာ ခံယူသည်၊ အဘဘို့ရာခံယူသည်၊ ဆရာသမားဘို့ရာ ခံယူသည် အစရှိသော ပရိယာယ်မျိုးတို့နှင့်ပင် ဥဂ္ဂဟ၊ ဥဂ္ဂဟာပန၊ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနမူတို့ကို မပြုအပ်ဆိုလိုသည်။ ဘုရားတည်ရန်ဘို့၊ ဘုရားပြင်ရန်ဘို့၊ ထီးတော်တင်ရန်ဘို့၊ ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ရန်ဘို့ အစရှိသော ပရိယာယ်မျိုးတို့သည်လည်း မအပ်သော ပရိယာယ်မျိုးတို့ချည်းပင်တည်း။ ။ဥဂ္ဂဟစသောအချက်ငါးပါးတို့မှ လွတ်ကင်း၍ ဖြစ်သော ပရိယာယ်မျိုးတို့ကိုမူကား အဋ္ဌကထာတို့၌ အပ်ကြောင်းကို အမျိုးမျိုးပြဆိုလျက်ရှိလေပြီ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ အစရှိသော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ စီရင်သော အဋ္ဌကထာ ကျမ်းဂန်တို့၌ လူတို့၏ ဆယ်ပါးသီလသည် နိစ္စသီလအရာနှင့်ချည်းလာရှိ၏။ အရှင် မဟာဓမ္မပါလ စီရင်သော ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာသံယုတ်ဋီကာ ကျမ်းတို့၌မူကား

ငါးပါးသီလသည် နိစ္စသီလမည်၏။ ဆယ်ပါးသီလသည် နိယမသီလ
မည်၏ ဟုလာရှိ၏။

နိစ္စသီလနှင့် နိယမသီလနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကိုမူကား—

ယံ ဒေဟသာဓနာ ပေက္ခံ၊ နိစ္စံ ကမ္မမယံ ယမော။

အာဂန္တု သာဓနံ ကမ္မာ မနိစ္စံ နိယမော ဘဝေ။ ။

ဟုအဘိဓာန်၌ဆို၏။ ။ယံကမ္မံ၊ အကြင်ဗြဟ္မစရိယမူသည်။ နိစ္စံ၊
အမြဲ။ဒေဟသာဓနာပေက္ခံ၊ ကိုယ်ခန္ဓာပြီးစီး ဆုံးခန်းတိုင်အောင်ငဲ့
ခြင်းရှိ၏။ အယံ၊ ဤဗြဟ္မစရိယမူသည်။ ယမော၊ယမမည်၏။ ယံကမ္မံ၊
အကြင်ဗြဟ္မစရိယမူသည်။အာဂန္တုသာဓနံ၊တပက္ခ၊တလစသည်အခိုက်
အတန်အားဖြင့် ပြီးစေခြင်းရှိ၏။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမဟုတ်။အယံ၊ ဤဗြဟ္မ
စရိယမူသည်။ နိယမော၊အလိုရှိရာ ပက္ခ၊လ၊ နှစ်အဘို့အားဖြင့် တတ်
အားသမျှ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ ကျင့်အပ်သော နိယမမည်သည်။ဘဝေ၊
ဖြစ်၏။

နိစ္စ၊ အနိစ္စနှစ်မျိုး၊ ယမ၊နိယမနှစ်မျိုး။ ။နိစ္စနှင့် ယမတူ၏။ အနိစ္စ
နှင့် နိယမတူ၏။ ။ဆယ်ပါးသီလကို နိယမသီလဟု ပြဆိုသော
အရှင်ဓမ္မပါလ အလိုသော် လူတို့ငါးပါးသီလသည်သာ နိစ္စသီလဖြစ်
၏။ ဆယ်ပါးသီလသည်ကား အနိစ္စသီလမျိုးသာဖြစ်၏။ ။ဖန်ရည်
စွန်းသော အဝတ်ကိုဝတ်သည်ဖြစ်၍ သမဏ၊ဗြာဟ္မဏအရာ၌ တည်ပြီး
သောသူကို ပဗ္ဗဇိတအရာ၌ထား၍ အဝတ်ဖြူ အဝတ်ကြောင်ဝတ်သူ
လူဂဟဌသက်သက်တို့၏ ဆယ်ပါးကိုဆိုလိုသည့်အတွက်ကြောင့် ဆယ်
ပါးသီလကို အနိစ္စမျိုး၊ နိယမမျိုးဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူပေသည်။ ။ထိုသို့
ဖွင့်ဆိုတော်မူသော အရှင်ဓမ္မပါလကျမ်းဂန်စုကိုထောက်၍ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာ-
သယအားဖြင့် ဆယ်ပါးသီလသည် လူသာမန်တို့၌ နိစ္စ၊အနိစ္စနှစ်ပါး
ရ၏ဟု ပြဆိုခဲ့ပြီးသော စကားသည် အလွန်သင့်မြတ်လှလေသတည်း။ ။
ဤ၌လည်း အနိစ္စ နိယမမှာ “အာဂန္တုသာဓနံ ကမ္မံ အနိစ္စံ” ဟု ဆို
သောကြောင့် နိယမဖြစ်သော ဆယ်ပါးမှာ နိစ္စမရသင့်၊ ဆယ်ပါးကို
တခါထည်း ပါဏုပေတံ ခံယူ၍ မစောင့်သင့်ဟု မယူအပ်၊ ထိုသို့ယူခဲ့
သော် ယမဖြစ်သော ငါးပါးမှာလည်း “ယံ ဒေဟသာဓနာ ပေက္ခံ

နိစ္စ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ရက်လပိုင်းခြား၍ ထိန်းလိုသော် မထိန်းရ
ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ ။လောက၌ အာစာရကုလပုတ္တ ဖြစ်ကြပေကုန်
သော ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူတို့၏ အရိုးအစဉ်ကို ပဓာန ဖြစ်သောအားဖြင့်
ငါးပါးသည် နိစ္စယမ၊ဆယ်ပါးသည် အနိစ္စနိယမဟု ပြဆိုပေသည်။ ။
ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း အနိစ္စဟု ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပေါသထ
သီလသည် နိစ္စလည်း ပုံသေရအပ်သည်ရှိသော် အာဂန္တုသာဓန ဖြစ်
သော အနိစ္စနိယမသည်လည်း စွမ်းနိုင်သည်ရှိသော် နိစ္စယမလည်း
ပုံသေဖြစ်သင့်၏ဟု သိလေ။

ဆယ်ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းကြသူ လူဂဟဋ္ဌ ဝတ္ထုသက်သေ
အရပ်ရပ်လာရှိသည်တွင် ရှင်အာနန္ဒာအလောင်း သုမနမင်းသား
ဝတ္ထု၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း အနုလာဒေဝီမိဖုရားဝတ္ထုတို့မှာ ဖန်ရည်စွန်း
သော အဝတ်ကို ဝတ်မှုလာရှိ၏။ဥရုဝေဠကဿပ ညီနောင်အလောင်း
ဝတ္ထုစသည်တို့၌ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်သည်ဟူ၍မလာ၊
လာသောအရာဝိသေသကို ထောက်၍ မလာသောအရာ သာမညတို့
၌လည်း နေယျတ္ထအားဖြင့် ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်ကြသည်
ချည်းဟု သိရ၏။ ။တနည်း မလာသောအရာတို့၌ ပကတိလူဝတ်နှင့်
ပင် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် ခံယူ၍ရသော ဆယ်ပါးကို သိလေ။ ။
လာသောအရာတို့၌လည်း “ဒေသီလာနိ သမာဒိယိတွာ” ဟု ဆိုပြန်
၏။ဖန်ရည်စွန်းသောအဝတ်ကိုဝတ်မိလျှင်ပင်ခံယူဆောက်တည်မှု ပြီးစီး
ပြီးဖြစ်သော်လည်း ခံယူသည့်အတွက် အကျိုးများစွာရှိလျက် ဖြစ်ပြန်
သောကြောင့် ခံယူကြသည်ဟု ယူလေ။ ။အိုးထိန်းသည် ဃဋိကာရ
ဝတ္ထု၌လည်း ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်သည်ဟူ၍ မလာ၊
အမိအို၊ အဘအိုတို့ကို လုပ်ကျွေးမှု၊မြတ်စွာဘုရားကိုလုပ်ကျွေးမှုတို့အ
တွက် အိုးလုပ်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေမှု ဟူသော ဂိဟိကမ္မနှင့် မကင်း
နိုင်သောကြောင့် ဖန်ရည်ဆိုးသော သင်္ကန်းအဝတ်မျိုးကို မဝတ်လေ
သည်ဖြစ်ရာ၏။ ။ဆယ်ပါးသီလ မြဲကြောင်းကိုမူကား ဤသို့လာ၏။

ဃဋိကာရော ခေါ် မဟာရာဇ ကုမ္ဘကာရော ကောဘတ္တိ-
ကော ဗြဟ္မစာရိ သီလဝါ ကယျာဏဓမ္မော နိက္ခိတ္တ မဏိ-

သုဝဏ္ဏော အပေတ ဇာတရူပ ရဇတော။ ။ [ဃဋိကာရသုတ် ပါဠိတော်။]

မဟာရာဇ၊ ကိကီမင်းကြီး။ ဃဋိကာရော၊ ဃဋိကာရအမည်ရှိသော။ ကုမ္ဘကာရော၊ အိုးထိန်းသည်သည်။ ကေဘတ္တိကော၊ နံနက် တနင်္ဂနာထပ်ထမင်းသာ စားခြင်းအလေ့ရှိ၏။ ဗြဟ္မစာရီ၊ မေထုန ဓမ္မ အဗြဟ္မစရိယမှ ကြည်ရှောင်လေ့ရှိ၏။ သီလဝါ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ကလျာဏဓမ္မော၊ ကောင်းသောအကျင့်ရှိ၏။ နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏော၊ ပယ်ပစ်အပ်ပြီးသော ပတ္တမြား၊ ရွှေ၊ ငွေရှိ၏။ အပေတဇာတရူပရဇတော၊ ကင်းရှင်းသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာရှိ၏။

ဤပါဠိတော်၌ ကေဘတ္တိကော-ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဝိကာလ ဘောဇနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ် အမြဲတည်ကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။ ဗြဟ္မစာရီ-ဟူသောပါဠိဖြင့် အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ် အမြဲတည်ကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။ သီလဝါ-ဟူသောပါဠိဖြင့် နိစ္စသီလ ငါးပါးနှင့်တကွ ကာယသုစရိုက် သုံးပါး၊ ဝစီသုစရိုက်လေးပါး၊ အာဇီဝဌမကသီလရှစ်ပါး အမြဲတည်ကြောင်းကိုပြတော်မူသည်။ ကလျာဏဓမ္မော-ဟူသော ပါဠိဖြင့် မနောသုစရိုက် သုံးပါးနှင့်တကွ ဣန္ဒြိယသံဝရ ၆-ပါး၊ ဗြဟ္မစရိယဝိဟာရတရား လေးပါးစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။ နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏော အပေတဇာတရူပ ရဇတော-ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဇာတရူပ ရဇတ သိက္ခာပုဒ် တော်အမြဲတည်ကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။ ။ အလုံးစုံသောပါဠိတို့ဖြင့် နစ္စ၊ ဂီတ သိက္ခာပုဒ်၊ မာလာ၊ ဂန္ဓသိက္ခာပုဒ်၊ ဥစ္စာသယန၊ မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်တို့လည်း အမြဲတည်ကြောင်းကို ပြီးစီးစေတော်မူသည်။ ။ ဤသို့ပြီးစီးစေတော်မူသဖြင့် လူတို့၏ ဂဟဌဒသသီလဆိုသည်ကား သာမဏေတို့၏ ဒသသီလနှင့် တထပ်ထည်းပင် ဖြစ်သည်-ဟူသော အနက်သည်ပြီး၏။

ထို့ကြောင့် မဟာဋီကာ၌-

“ဒသာတိ သာမဏေရေဟိ ရက္ခိတဗ္ဗသီလမာဟ၊ ဃဋိကာ-

ရာဒီနံ ဝိယ”။ ။

ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသည်။

သာမဏေတို့၏ ဒဿီလ သရုပ်သည်ကား ဝိနည်းတော်၌လည်း တိုက်ရိုက်လာ၊ သာမဏေပြုလုပ်ဘူးကြသူ လူအပေါင်းတို့အားလည်း သိကြရင်းဖြစ်သည်နှင့် အလွန်ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် ဂဟဋ္ဌဒဿီလ ၏သရုပ်ကို အကျယ်ထုတ်ဖော်၍မပြဘဲ အကျဉ်းမျှနှင့် အကျယ်သရုပ် ကို သိလွယ်ရန် သာမဏေတို့၏ ဒဿီလနှင့်ကပ်၍ မဟာဋီကာရှင်ပြု တော်မူပေသည်။ ။အချို့သောဆရာတို့ကား ဤမဟာဋီကာရှင် ဖွင့်ပြ သော ဒဿီလကိုပယ်၍ သတိဝါဠာသာဟေဒသ၌ သုစရိုက်ဆယ်ပါး ကို ဂဟဋ္ဌနိစ္စဒဿီလဆိုသည်ဟု ယူကြကုန်၏။ မိမိသို့ဆည်းကပ်သူ တပည့်၊ တကာတို့ကိုလည်း—

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၂။ အာဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၅။ ဝိသုဏ္ဏဝါစာယ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၆။ ဖရုသဝါစာယ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၇။ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၈။ အဘိဇ္ဈာယ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၉။ ဗျာပါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
  - ၁၀။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ဟု ခံယူဆောက်တည် စေကြကုန်၏။

သုစရိုက် ဆယ်ပါးတွင်နောက်ဖြစ်သော မနောသုစရိုက် ၃-ပါး သည် သီလကုသိုလ်မျိုးပင်မဟုတ်၊ ဝေရမဏိ တရားမျိုးပင် မဟုတ်၊ ဝိရတိ သီလတရားမျိုးပင်မဟုတ်၊ အနဘိဇ္ဈာဆိုသည်ကား အလောဘ တရားတည်း၊ အဗျာပါဒဆိုသည်ကား အဒေါသတရားတည်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်ကား အမောဟတရားတည်း၊ မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ပွားများ စေတတ်သော မနောသံဝရ တရားမျိုးသာဖြစ်သည်။ ဝေရမဏိဆို၍ ဆောက်တည်ရသော ကာယသံဝရ၊ ဝါစာသံဝရတရားမျိုး မဟုတ်၊ ဆောက်တည်ခဲ့သော် အပြစ်ရှိသလောဆိုမူ အကုသိုလ်အပြစ်ကားမရှိ၊ ကုသိုလ်ရသော အမှုပင်ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း သာသနာ၌ အစဉ်

ထာဝရ လာခဲ့သော ဂဟဋ္ဌဒသသီလတိမ်မြုပ်ရန် ရှိသောအပြစ်၊ ဝေရ
မဏိသီလမျိုး မဟုတ်သောမနောသုစရိုက်သုံးပါးကို သီလဆို၍ ဝေရ
မဏိသဒ္ဓါနှင့် ခံယူကြသည့်အတွက် ဓမ္မတန္တိဓမ္မပဝေဏီတို့၌ မကျွမ်း
ကျင်ရှာလေဟု ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့ပြောဆိုရန် အပြစ်ရှိသတည်း။

ထို့ကြောင့် ဤ သတိဝါဉာဿာဟောဒသ၌ ဃဋိကာရသုတ်ပါဠိတော်
အရနှင့် ဖွင့်ပြတော်မူသော မဟာဋိကာအတိုင်းသာ အမှန်ဟူ၍မှတ်။

သာမဏေတို့ စေင့်ထိန်းရသော ဒသသီလကို မဟာဋိကာဖွင့်ဆို
တိုင်း ယူခဲ့သော် ဆယ်ပါးသီလကို စေင့်ထိန်းကြသူ ဟူသမျှတို့သည်
ဃဋိကာရကဲ့သို့ချည်း ကျင့်နိုင်ကြမှ နေရာကျမည်ဟု မရောက်လောဟူမူ
သဘာဝနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ ဂဟဋ္ဌသာမန် ဂဟဋ္ဌ
ဝိသေသတို့နှင့် ဝေဘန်၍ ဖြေဆိုလေ။ ။ဃဋိကာရကို ထုတ်ပြတော်မူ
သည်မှာရှေ့ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်းပါဠိတော်ကြီးတိုက်ရိုက်နှင့် ဂဟ
ဋ္ဌသီလထင်ရှားလှ၍ပြတော် မူပေသည်။ ။ဃဋိကာရ ဆိုသည်မှာ
အနာဂါမ်အရိယာကြီးဖြစ်ပေ၍ ဆယ်ပါးသီလတွင်သာမက မိမိကိုယ်
တိုင်ရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်း၊ စပါးစိမ်းကိုခံယူခြင်း အစရှိသော ရုန့်ရင်း
သောဃရာဝါသ ကိစ္စအမှုမျိုးတို့ကို အလုံးစုံအကုန် ပယ်သောသူဖြစ်
သည်။ ။ယင်းဃဋိကာရနှင့် အလုံးစုံတူနိုင်မှ ဆယ်ပါးသီလကိုစောင့်
ထိန်းရမည်ဟု ပြဆိုလိုရင်းမဟုတ်။

ထို့ကြောင့် ယင်းမဟာဋိကာရှင်သည်ပင်လျှင် မိမိစီရင်သော“ဣတိ
ဝုတ်အဋ္ဌကထာ သံယုတ်ဋိကာ” တို့၌ ဆယ်ပါးသီလကို အနိစ္စသီလ၊
နိယမသီလဟု ဖွင့်ပြတော်မူပေသတည်း။

ဒသသီလကိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ နိစ္စသီလဟုပြဆိုသည်ကား သီလ
မခံဘဲနှင့်ပင် မစောင့်ချင်သောလည်း မနေရ၊ မစောင့်ခဲ့လျှင်အသွင်
အပြင်နှင့်မတန် ကျင့်ကြံဘိသည်ဟု ကဲ့ရဲ့မှု ညစ်နွမ်းမှု အပြစ်ဒဏ်
ဧကန္တခံရသောသဘာဝနိစ္စကို ရည်၍ ပြဆိုလေသည်။ ဖန်ရည်စွန်းသော
အဝတ်ကို ဝတ်သော သမဏ၊ ပြာဟ္မဏ ပဗ္ဗဇိတဂိုဏ်းဝင် သူတော်စင်
ဂဟဋ္ဌတို့၏ ဒသသီလမျိုး ပေတည်း။ ။ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်
ဋိကာတို့၌ အနိစ္စသီလ နိယမသီလဟုပြဆိုသည်မှာသီလမခံဘဲ အဗြဟ္မ

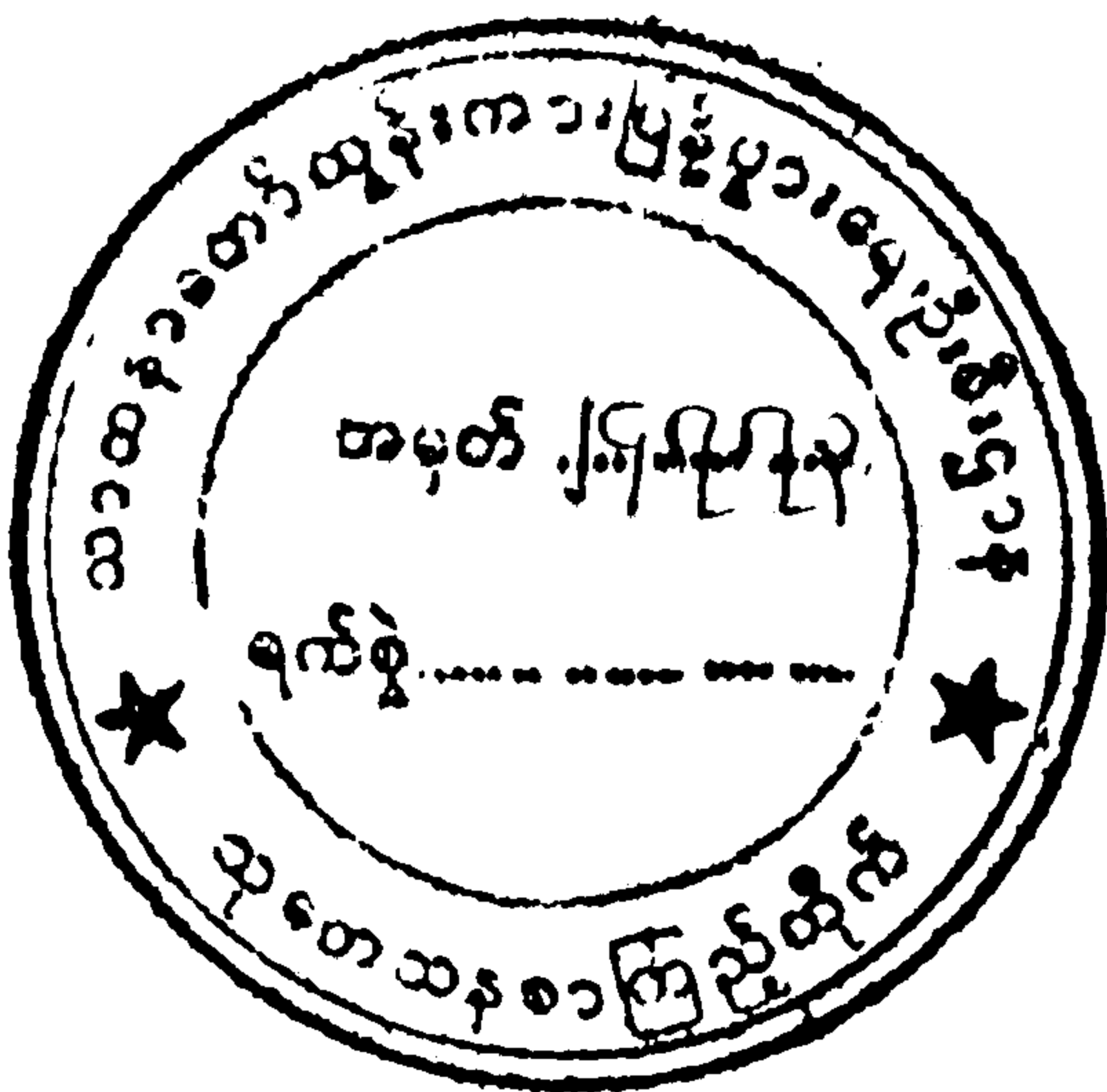
စရိယမူ၊ ဝိကာလဘောဇန၊ နစ္စ၊ဂီတ စသောအမှုတို့ကို ပြုကျင့်ခံစား
သော်လည်း အသွင်အပြင်နှင့် မတန်ဟုကဲ့ရဲ့ရန်အပြစ်မရှိသော ပကတိ
လူတို့၏ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအနိစ္စကိုပြဆိုရင်းဖြစ်သည်။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ
မှာလည်း ဤပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအနိစ္စကို ပယ်သည်မဟုတ်၊ ခွင့်ပြုရာပင်ကျ
၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်ချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိကြ။ လောက၌
လည်း ဒသသီလကို စောင့်ထိန်းကြရန် အခွင့်အလမ်းအမျိုးမျိုးရှိသည်
ကို သိကြရ၏။ ။ထို့ကြောင့် နိစ္စဆိုသည့်အလို အစောင့်အထိန်း ခက်
သည်ဟု အကြံပြုကာ မဟာဋီကာကြီးကို မပယ်သင့်ပေ။

“သီလမယန္တိ နိစ္စသီလဥပေါသထနိယမာဒိ ဝသေန
ပဉ္စအဋ္ဌဒသဓာ သီလာနိ သမာဒိယန္တဿ”။ ။[ဣတိဝုတ်
အဋ္ဌကထာ]။ ။နိစ္စဝသေန ပဉ္စဟိ နိယမဝသေန ဒသဟိ
ဝိသဒ္ဓေန ကတိပယေဟိ၊ ဥပေါသထ သီလဝသေန အဋ္ဌဟိ-
ဝီတိ ဒသေတိ”။ ။[သက္ကသံယုတ်ဋီကာ။]

လူတို့၌ငါးပါးသည် နိစ္စ၊ ဆယ်ပါးသည် နိယမဟုဆိုသော ကျမ်း
စု။ ။နိယမဟူသည် အနိစ္စတည်း။ “အာဂန္တုသာဓနံကမ္မံ၊ အနိစ္စံ
နိယမော ဘဝေ”။[အဘိဓာန်] အနိစ္စ ဆိုသော်လည်း ဥပေါသထ
သီလကဲ့သို့ တနေ့၊တရက်မျှ အနိစ္စမျိုးမဟုတ်၊ တပက္ခ၊ တလ၊ တနှစ်
စသည်ရက်ရှည်စောင့်ထိန်းသော အနိစ္စမျိုးပေတည်း။ ။ဥပေါသထ
သီလနှင့် ကွဲစေခြင်းငှါသာ ဤသို့ဆိုမှုဖြစ်သည်။ ဆယ်ပါးသီလကို
တနေ့၊တရက်မျှ စောင့်ထိန်း၍မရဟု မဆိုသာ၊ ရွှေငွေအနာမာသကို
ဥဂ္ဂဟစသော အကပ္ပိယမူ ငါးချက်တို့ဖြင့် ထိုနေ့ ထိုရက်တွင် ဆက်ဆံ
ခြင်းမရှိလျှင် ပြီးတော့သည်။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဌ၌ ဒသအရမှာသုစရိုက်
ဆယ်ပါးကို ယူခဲ့လျှင် သုစရိုက်ဆယ်ပါးမည်သည် ငါးပါးသီလနှင့်
ထပ်တူ သဘာဝနိစ္စမျိုး ကေန်စင်စစ် ဖြစ်လေသောကြောင့် ဒသသီလ
သည် အနိစ္စနိယမဟု ဖွင့်ကြသောကျမ်းဂန်စုနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်
၏။ ။အမည်သညာ မထင်ရှားသော အညတရဆရာစီရင်သည့်
ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၌ကား။ ။“ဒသမံ သာမဏေရာနမေဝ ဝိသေသ
ဘူတံ” ဟုအဆိုရှိ၏။ ။ဒသမံ၊ ဇာတရူပဒသမသိက္ခာပုဒ်သည်။

သာမဏေရာနမေဝ၊ သာမဏေတို့သာလျှင်။ ဝိသေသဘူတံ၊ ဝိသေသ
 ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ။ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်သည် ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူတို့နှင့် မဆိုင်၊
 သာမဏေတို့နှင့်သာ ဆိုင်၏- ဟုလိုသည်။ ။လူတို့မည်သည် ယင်း
 သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဆိုသည်ဟု ထိုစကားကို ဥပ၊
 သကာလင်္ကာရကျမ်း၌ ဖြေပေ၏။ ။ဝိနည်းဋီကာ ဆရာကြီးတို့ကား
 ထိုစကားကိုပယ်ကြကုန်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ မဟာဋီကာကြီးတို့ကို
 အတည်ပြုကြလေကုန်၏။ ။ဃဋီကာရအိုးထိန်းသည် ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူလူ၏
 ကျင့်စဉ်၌ “နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏော၊ အပေတ ဇာတရူပ ရဇတော”
 ဟု ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်ကို ပါဠိတော်ကြီးမှာ တိုက်ရိုက်လာသော
 ကြောင့် မဟာဋီကာကြီးဖွင့်တိုင်းကိုသာ ယုံကြည်အပ်၏။

လယ်တီဆရာ ငါသည် ရေးသားစီရင်အပ်သော
 သီလဝိနိစ္ဆယကျမ်းပြီး၏။

ဟံသာဝတီစာအုပ်တိုက်
၃၅၇-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း
ရန်ကုန်မြို့